[illegible]

雪域书法唐卡全集

A Collection of Tibetan Scripts in the Form of Thangkas

བོད་ལྗོངས་དགའ་སྐྱིད་གླིང་འཛུགས་སྐྲུན་ཚད་ཡོད་ཀུང་སིའི་གྲོས་འདྲི་ཚོ་ཆུང་གིས་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས།

西藏嘎吉林建筑有限公司顾问组编著

བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།

西藏人民出版社

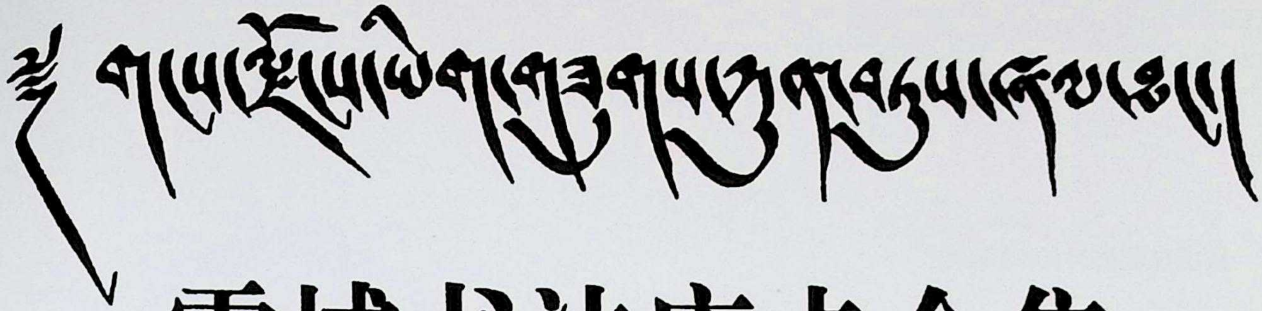

雪域书法唐卡全集

A Collection of Tibetan Scripts in the Form of Thangkas

བོད་ལྗོངས་དགའ་སྐྱིད་གླིང་འཛུགས་སྐྲུན་ཚད་ཡོད་ཀུང་སིའི་གྲོས་འདྲི་ཚོ་ཆུང་གིས་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས།
西藏嘎吉林建筑有限公司顾问组编著

love from Amma
Krishna
2023.11.25

བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།
西藏人民出版社

图书在版编目(CIP)数据

雪域书法唐卡全集/西藏嘎吉林建筑有限公司顾问组.
—拉萨：西藏人民出版社，2006.12（2014.9 重印）
ISBN978-7-223-02022-0

Ⅰ.雪… Ⅱ.雪… Ⅲ.藏语-文字-书法-作品
集-中国 Ⅳ.J292.14

中国版本图书馆 CIP 数据核字（2006）第 062910 号

雪域书法唐卡全集

编　　著	西藏噶吉林建筑有限公司顾问组
责任编辑	阿旺、阿曲
封面设计	阿曲、格次
封面题字	拉巴次仁
电脑排版	西藏人民出版社微机室
出版发行	西藏人民出版社（拉萨市林廓北路 20 号）
印　　刷	四川大自然印务有限公司
开　　本	889 × 1194　1/16
印　　张	12.75
字　　数	40 千
版　　次	2006 年 12 月第 1 版
印　　次	2014 年 9 月第 2 次印刷
印　　数	4,501-6,500
书　　号	ISBN978-7-223-02022-0
定　　价	148.00（精装） 108.00（平装）

版权所有　翻印必究

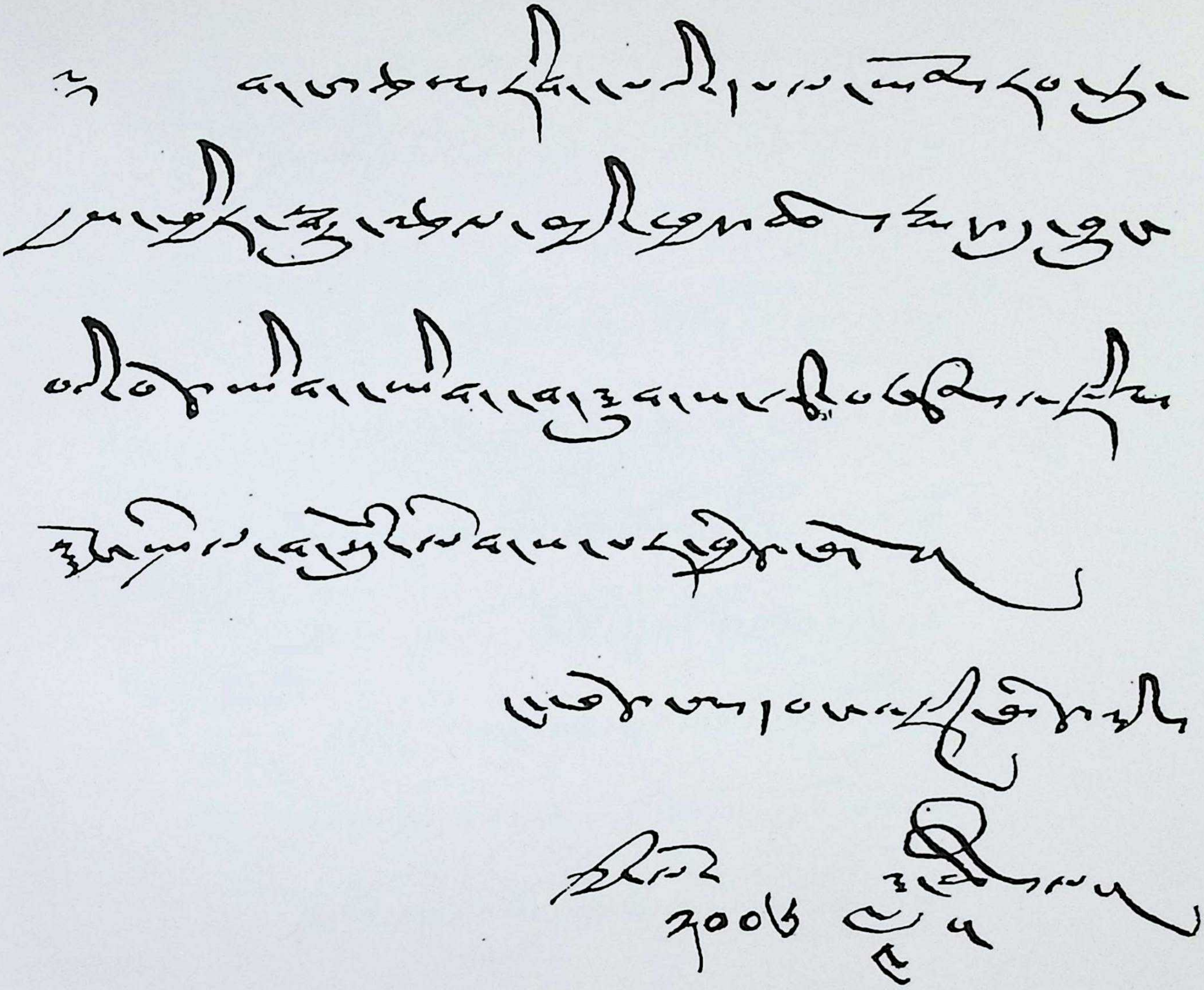

全国政协副主席阿沛·阿旺晋美亲笔题词

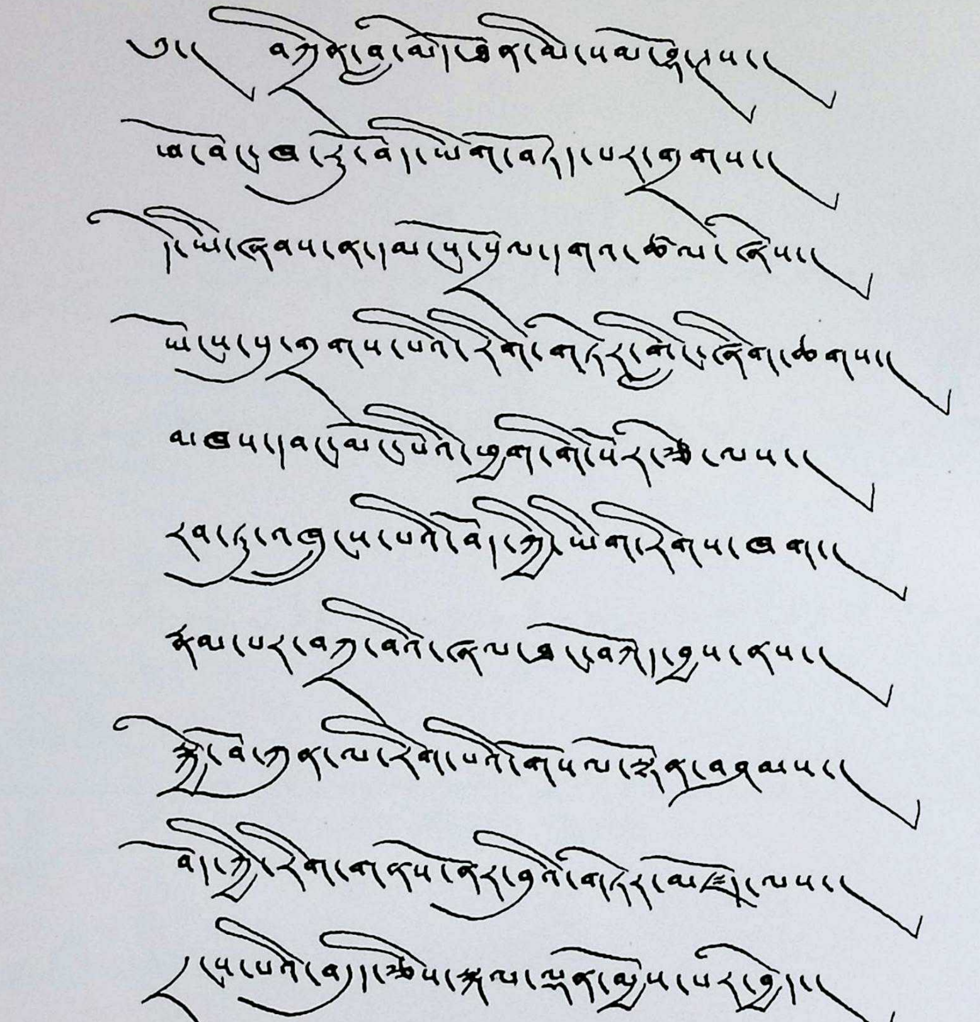

中国藏学研究中心总干事拉巴平措题词

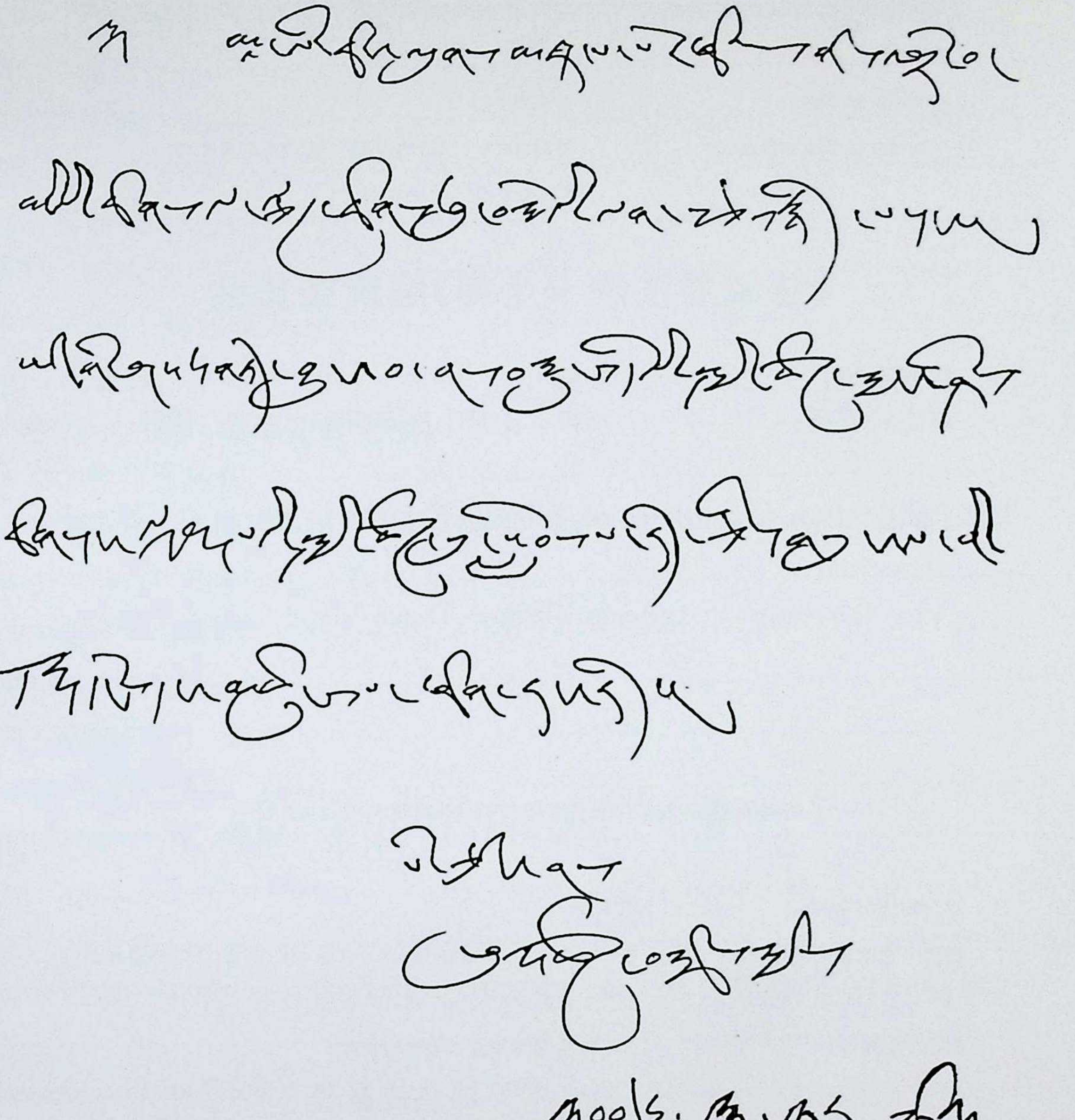

中国藏学研究中心原副总干事彭哲题词

《གངས་ལྗོངས་ཡིག་གཟུགས་ཀུན་བཏུས་ཞལ་ཐང་》རྩོམ་སྒྲིག་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་།

ཀྲུའུ་རེན་ཨུ་ཡོན། ཟླ་དགའ།
ཀྲུའུ་རེན་ཨུ་ཡོན་གཞོན་པ། བློ་བཟང་། ཐུབ་བསྟན། ཚེ་བརྟན་ནོར་བུ།
སྟོབས་རྒྱལ། ངག་དབང་།

《雪域书法唐卡全集》编辑委员会

主任委员: 达嘎
副主任委员: 洛桑 土旦 次旦洛布 多吉 阿旺

The Publication Committee of Tibetan Scripts in Form of Thangkas

Director Daga
Vice Director Lobsang, Thubten, Tseten Norbu, Tobgye, Ngawang

《གངས་ལྗོངས་ཡིག་གཟུགས་ཀུན་བཏུས་ཞལ་ཐང་།》

སྤྱི་ཁྱབ་རྩོམ་སྒྲིག་པ། བློ་དགའ།
སྤྱི་ཁྱབ་རྩོམ་སྒྲིག་གཞོན་པ། ཆོས་རྒྱལ། ལྷག་པ་ཚེ་རིང་། འཆི་མེད་རྡོ་རྗེ། བཀྲ་ཤིས་རྡོ་རྗེ།
བྲག་གདོང་བཀྲས་གླིང་དབང་རྡོར།
མཛེས་རྩལ་པ། འདམ་ར་ཚེ་བརྟན་འཇིགས་མེད།

《雪域书法唐卡全集》

主　编: 洛嘎
副主编: 曲杰 拉巴次仁 其美多吉 扎西多吉 扎东斋林·旺多
美术师: 当热·次旦晋美

Editors Loga, Chogyal, Lhakpa Tsering,
Assistant Editors Chimey Dorje, Tashi Dorje, W. Tailing
Artist Damra Tseten Jigme

དཀར་ཆག
目　录

འགོ་བརྗོད།　前言 ………………………………………… (1)

སྟག་གཟིག་སྤུངས་ཡིག　达斯文 ………………………………………… (1)

སྨར་ཡིག　玛　文 ………………………………………… (3)

གཟི་ཡིག　天珠文 ………………………………………… (7)

ལྷ་བབ་ཡི་གེ　天降文 ………………………………………… (9)

ཞང་ཞུང་དམར་ཡིག　玛尔文 ………………………………………… (11)

དབུ་ཅན།　乌金体 ………………………………………… (14)

ཐུ་མིའི་ཡིག་ཕུད།　吞弥·桑布扎首笔字 ………………………………………… (15)

སོ་ཕག་གཤིབ་འདྲ།　列砖体 ………………………………………… (17)

བྱ་ཕོ་འཛོལ་འདྲ།　雄鸡体 ………………………………………… (19)

ནས་སྡོན་ཕྱིང་དཀར་སྙིང་བཀྲམ་པ་འདྲ།　稞体 ………………………………………… (21)

མུ་ཏིག་སྟར་བརྒྱུས།　串珠体 ………………………………………… (23)

སྦུར་ནག་བགྲོད་འདྲ།　蜣螂体 ………………………………………… (25)

ཉ་མོ་ཆུ་ནང་ནས་མཆོང་འདྲ།　鱼跃体 ………………………………………… (27)

སེང་གེ་གནམ་ལ་འཕྱོངས་འདྲ།　腾狮体 ………………………………………… (29)

ལེབ་ཟེ་གྲུ་བཞི་བདེ་ལེགས།　吉祥方形体 ………………………………………… (31)

ཁྱུང་བྲིས།　琼体 ………………………………………… (33)

དབུ་ཅན།　乌金体 ………………………………………… (35)

མཁས་དབང་ཚེ་ཏན་ཞབས་དྲུང་མཆོག་གི་ཕྱག་བྲིས་དབུ་ཅན་འདྲ་བཤུས།　次旦夏仲乌金体(临摹) ………………………………………… (36)

གནུབས་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡི་གེ　努桑杰益西字体 ………………………………………… (37)

དབུ་མེད།　乌梅体 ………………………………………… (40)

ཐུ་མི་སམ་བྷོ་ཊའི་ཕྱག་བྲིས་དབུ་མེད།　吞弥·桑布扎亲笔体乌梅 ………………………………………… (41)

ལྡན་ལུགས།　丹　体 ………………………………………… (43)

ཚུགས་ཐུང་།　粗同体 ………………………………………… (45)

འཁྱུག　酋　体 ………………………………………… (47)

འབྲུ་ཚ།　朱匝体 ………………………………………… (50)

འབྲུ་ཚ་ཞབས་རིང་།　长腿朱匝体 ………………………………………… (51)

འབྲུ་ཚ་ཞབས་སྒོང་མ།　弯腿朱匝体 ………………………………………… (53)

འབྲུ་ཚ་ཞབས་ཐུང་། 短腿朱匝体 ………………………………………… (55)

དཔེ་ཚུགས། 白粗体 ………………………………………… (57)

སྐུང་ཡིག 缩 写 ………………………………………… (59)

ཡིག་གསར། 新 体 ………………………………………… (62)

འཕགས་པ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཡིག་གསར། 八思巴新体 ………………………… (63)

ཧོར་ཡིག་གསར་མ། 新蒙古字 ………………………………………… (65)

ཛོར་གདན་ཡིག་གསར། 多旦新体 ………………………………………… (67)

འགོས་ལོའི་ཡིག་གསར། 贵罗新体 ………………………………………… (69)

ཆག་ལོའི་ཡིག་གསར། 恰罗新体 ………………………………………… (71)

སྐྱོགས་ལོའི་ཡིག་གསར། 纠洛新体 ………………………………………… (73)

ངོ་མཚར་ཡིག་གསར། 沃擦新体 ………………………………………… (75)

རིན་སྤུངས་ཡིག་གསར། 仁布新体 ………………………………………… (78)

རིན་སྤུངས་རྒྱ་སེར་ཡིག་གསར། 仁布仿俄文新体 ………………………… (79)

རིན་སྤུངས་ཡིག་གསར། 仁布新体 ………………………………………… (81)

རིན་སྤུངས་ཡིག་གསར། 仁布新体 ………………………………………… (83)

བློ་ལྡན་ཡིག་གསར། 洛旦新体 ………………………………………… (85)

ཤར་ཡིག 夏伊体 ………………………………………… (87)

བརྡ་ཡིག 达伊体 ………………………………………… (109)

འཕྲུལ་ཡིག 槌伊字 ………………………………………… (121)

གཏེར་ཡིག 伏藏字 ………………………………………… (129)

ཡིག་མགོ 字 首 ………………………………………… (145)

བོད་ཡིག་གི་བརྡ་རྟགས། 藏文符号 ………………………………………… (149)

དབུ་ཅན་གྱི་ཤད། 乌金体符号 ………………………………………… (151)

རྩིས་རིག་པར་སྤྱོད་པའི་རྟགས། 数学符号 ………………………………… (152)

སྐར་རྩིས་མཚོན་རྟགས། 天文学符号 ………………………………………… (153)

ཨང་ཡིག 藏文数码文 ………………………………………… (157)

དཀྲུགས་ཡིག 颠倒文 ………………………………………… (159)

རྒྱལ་མོ་ཚ་བ་རོང་གི་ཡི་གེ 甲姆擦瓦绒藏文 ………………………………… (161)

ལཉྫ། 兰匝体 ………………………………………… (163)

བོད་ཡིག་ཨང་འགོད་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚད་གཞི། 国际标准藏文数码 ………………… (165)

རྒྱལ་ཡོངས་ཡིག་གཟུགས་འགྲན་བསྡུར་ཆེན་མོའི་ནང་ཨང་རིམ་གསུམ་པ་ཡན་ཐོབ་པའི་ཕྱག་བྲིས།
全国藏文书法评比大赛中,荣获前三名奖的藏文文种书体………… (166)

མཇུག་བྱང་། 后记 ………………………………………… (182)

འགོ་བརྗོད།

མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་ཞིབ་འཇུག་མཛད་པར་གཞིགས་ན། ཁ་བའི་ལྗོངས་འདིར་ལོ་ངོ་བཞི་སྟོང་ཙམ་གྱི་སྔོན་ནས་སྟག་གཟིག་སྨྲུངས་ཡིག་ཏུ་བྱ་བའི་ཡི་གེ་ཞིག་བྱུང་འདུག་པ་དེ་ནི་བོད་ཡིག་ཐོག་མ་དེ་ཡིན་པར་ངེས། སྟག་གཟིག་སྨྲུངས་ཡིག་དེ་སུ་ཞིག་གིས་བཏོད་པ་ཡིན་མིན་ང་ཚོས་ད་ལྟའང་གསལ་རྟོགས་ཐུབ་མེད། འོན་ཀྱང་སྟག་གཟིག་སྨྲུངས་ཡིག་དེ་ལཱུ་དང་འདྲ་ལ་ཀ་མད་སུམ་ཅུ་ལས་གྲུབ་པའི་ཡི་གེ་ཞིག་ཡིན་པ་གསལ་པོར་རྟོགས་ཐུབ།

ད་ཕན་ལོ་ངོ་༣༠༠༠གཡས་གཡོན་ཞིག་སོང་མཚམས་ཞང་ཞུང་རྒྱལ་ཕྲན་དུ་སྨར་ཡིག་ཟེར་བའི་བོད་ཡིག་ཞིག་བྱུང་བ་དེ་ནི་སྟོན་པ་གཤེན་རབ་མི་བོ་ཆེས་སྟག་གཟིག་སྨྲུངས་ཡིག་གི་རྨང་གཞིའི་ཐོག་འཕྲུལ་སྒོ་ཚང་དུ་བཏང་སྟེ་གསར་གཏོད་མཛད་པ་ཞིག་རེད་འདུག སྨར་ཡིག་དེ་ནི་ཐོག་མར་བོན་ཆོས་ཁོ་ནར་སྤྱོད་པའི་ཡི་གེ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ཞང་ཞུང་རྒྱལ་ཕྲན་གྱི་མངའ་ཁོངས་སྤྱི་ལ་སྤྱོད་པའི་ཡི་གེ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ནས་སྨར་ཆེན་དང་སྨར་ཆུང་ཞེས་པའི་ཡིག་གཟུགས་མི་འདྲ་བ་ཁག་གཉིས་བྱུང་བ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་འང་གཟི་ཡིག་དང་ལྷ་བབ་ཡི་གེ་ཞེས་པའི་ཡིག་གཟུགས་རིགས་གཉིས་དར་བ་ནི་མཛེས་རྩལ་ཡིག་གཟུགས་སུ་གཏོགས་པ་ཞིག་མ་ཡིན་ནམ་སྙམ།

སྤྱི་ལོའི་གོང་གི་དུས་རབས་གཉིས་པའི་ནང་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོའི་སྐབས་དེར་ཁ་བའི་ལྗོངས་འདིར་གནས་པའི་རྒྱལ་ཕྲན་བཅུ་གཉིས་དང་སིལ་བུ་བཞི་བཅུ་གཅིག་འགྱུར་གྱིས་བཙན་པོའི་རྒྱལ་རབས་འཛུགས་གནང་མཛད་རྗེས་སྨར་ཡིག་དེའང་བཙན་པོའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཆོས་སྲིད་གང་ཅིར་སྤྱོད་པའི་ཡི་གེ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཏེ་བཙན་པོའི་སྲིད་དབང་གསར་འཛུགས་དང་། བོན་གྱི་རིག་གནས་ཁྱབ་སྤེལ། བོད་ལྗོངས་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་བཅས་ལ་ཕན་ནུས་ཆེན་པོ་ཐོན། བཙན་པོའི་སྲིད་དབང་བཙུགས་རྗེས་བོད་ལྗོངས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་དང་། དཔལ་འབྱོར། ཆོས་ལུགས། དམག་དོན་སོགས་གོང་འཕེལ་ཆེན་པོ་བྱུང་། དེར་བརྟེན་འཕེལ་མེད་རང་སོར་གནས་པའི་སྨར་ཡིག་གིས་གོང་འཕེལ་ཤུགས་ཆེ་འགྲོ་བཞིན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་སྐོང་ཐབས་བྲལ་བས། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པར་ཐུ་མི་སམ་བྷོ་ཊས་སྲོང་བཙན་གྱི་བཀའ་བཞིན་འཕགས་ཡུལ་དུ་སློབ་སྦྱོང་ལ་ཕེབས་ནས་ཚུར་ལོག་མཛད་རྗེས་སྨར་ཡིག་གཞིར་མཛད་ཁར་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཡི་གེ་ལཉྫ་དང་ཝརྟུ་ལ་དཔྱད་གཞི་གནང་སྟེ་ད་བར་སྤྱོད་བཞིན་པའི་བོད་ཡིག་འདི་གསར་གཏོད་མཛད། ཡིག་གཟུགས་དེ་དབུ་ཅན་དང་དབུ་མེད་གཉིས་སུ་ཐུགས་གཏན་ལ་ཕབ། ཐུ་མི་སམ་བྷོ་ཊས་གསར་གཏོད་མཛད་པའི་དབུ་ཅན་ལ་སྤྱལ་ནག་བགྲད་འདྲ་ཞུ་ཞིང་། བཙན་པོའི་སྐུ་རིང་དུ་བྱུང་བའི་ཡིག་མཁན་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཐོན་མིའི་དབུ་ཅན་སྤྱལ་ནག་བགྲད་འདྲ་གཞིར་བཟུང་སྟེ་དབུ་ཅན་གྱི་ཡིག་གཟུགས་གྲགས་ཅན་བརྒྱད་གསར་གཏོད་མཛད། དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཏེ་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་ཁྱུང་པོ་གཡུ་ཁྲིས་སྔོན་བྱུང་དབུ་ཅན

ཀྱི་ཡིག་གཟུགས་མི་འདྲ་བ་སོ་སོའི་ལྗོངས་ཆ་རྣམས་སྒྲིགས་བསྡུས་ཀྱི་སྦྱོང་བྲིས་སུ་གྲགས་པའི་དབུ་ཅན་གྱི་ཡིག་གཟུགས་ཚད་ལྡན་ཞིག་ཐོག་མར་གཏན་ལ་ཕབ། དེ་ནས་བཟུང་དབུ་ཅན་གྱི་ཡིག་གཟུགས་ལ་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་བྱུང་མེད།

ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆར་བཀོད་པར་གཞིགས་ན་དབུ་མེད་ཀྱི་ཡིག་གཟུགས་དེ་འང་ཐུ་མི་སམ་བྷོ་ཊས་རྒྱ་གར་གྱི་ཡི་གེ་ཨརྡུ་ལ་དཔེ་མཛད་དེ་གསར་གཏོད་གནང་བ་ཞིག་ཡིན། སྐབས་དེར་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་ཁག་ནང་དབུ་མེད་བེད་སྤྱོད་ལྷག་ཏུ་ཆེ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་དབུ་མེད་འབྲི་ལུགས་འདྲ་མིན་ཤིན་ཏུ་མང་བས་ཚད་ལྡན་དབུ་མེད་ཀྱི་ཡིག་གཟུགས་ཞིག་གསར་གཏོད་མི་བྱེད་ཀ་མེད་ཀྱི་གནས་སུ་གྱུར་བས། ཡིག་མཁན་ཆེན་པོ་ལྡན་མ་རྩེ་མང་དང་ལེ་ལུགས་པ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་ཞིབ་འཇུག་ཟབ་མོ་མཛད་མཐར་དབུ་མེད་ལ་ལྡན་ལུགས་དང་ལེ་ལུགས་ཞེས་པའི་འབྲི་རྒྱུན་མི་འདྲ་བ་ཁག་གཉིས་གཏན་འཁེལ་མཛད། འོན་ཀྱང་ལེ་ལུགས་པའི་ཕྱག་རྒྱུན་དེ་ཆེས་ཐུང་བའི་དུས་ནས་རྒྱུན་ཆད། ལྡན་མ་རྩེ་མང་གི་ཕྱག་རྒྱུན་ལྡན་ལུགས་ཟེར་བ་དེ་སྨུ་མཐུད་རྒྱུན་འཕེལ་བྱུང་། དེ་ནི་ད་ལྟའི་དབུ་མེད་ཡིག་གཟུགས་ཀྱི་རྩ་བའི་རྨང་གཞི་དེ་ཡིན། དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་ནང་ལྡན་ལུགས་ལའང་འབྲི་སྲོལ་སྣ་ཚོགས་བྱུང་སྟབས། དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་དུས་འགོར་རྒྱལ་རྩེ་ཤེ་སྲིད་རབ་བརྟན་ཀུན་བཟང་གིས་དབུ་མེད་ཀྱི་ཡིག་གཟུགས་ལ་ཐིག་བཤད་བརྩམས་ཏེ་ཚད་དང་ལྡན་པའི་འབྲི་རྒྱུན་དར་སྤེལ་མཛད་པ་མ་ཟད། 《སྨྲ་གུའི་བསྟན་བཅོས》ཞེས་པ་ཞིག་ཀྱང་བརྩམས་གནང་མཛད། དེས་དབུ་མེད་ཀྱི་ཡིག་གཟུགས་སྔར་ལས་ཀྱང་ཚད་ལྡན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་འཕེལ། དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་སྐབས་སུ་དར་བའི་གཞུང་རིས་དང་། ཨེ་རིས། བླ་རིས་བཅས་ཟེར་བའི་འབྲི་རྒྱུན་རྣམས་ཀྱང་ལྡན་ལུགས་ལས་དར་བ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ད་ལྟའང་བོད་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་བྱེད་སྒོའི་ནང་རྒྱུན་དུ་སྤྱོད་པའི་ཡིག་གཟུགས་ཀྱི་རིགས་ཤིག་ཡིན།

གཞན་ཡང་བཙན་པོའི་སྐུ་རིང་དུ་མཁའ་འགྲོའི་བརྡ་ཡིག་དང་། གཏེར་ཡིག འཕྲུལ་ཡིག་སོགས་ཡིག་གཟུགས་འདྲ་མིན་ཁག་ལྔ་བཅུ་ཙམ་ཞིག་བྱུང་། ཡིག་གཟུགས་མཁས་ཅན་སྐུ་ཞབས་ཟླ་བ་ཚེ་རིང་དམ་པས་ཞིབ་འཇུག་མཛད་པར་གཞིགས་ན་བསྟན་པ་སྔ་དར་ནས་ཕྱི་དར་བར་ལ་བར་གསར་ཟེར་བའི་ཡིག་གཟུགས་ངོ་མཚར་ཅན་ཞིག་བྱུང་རུང་ད་ལྟ་མཇལ་བར་དཀོན། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དུས་རིམ་ཁག་ནང་ལོ་པཎ་དང་ཡིག་མཁན་མང་པོ་ཞིག་གིས་སྐྱོགས་ལོའི་ཡིག་གསར་དང་། ཆག་ལོའི་ཡིག་གསར། ཧོར་ཡིག་གསར་མ། རིན་སྤུངས་ཡིག་གསར་སོགས་ཡིག་གསར་དུ་མ་གསར་གཏོད་གནང་བ་དང་། དེ་མིན་ཡུལ་གྲུ་སོ་སོའི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པའི་ཡིག་གཟུགས་སྣ་ཚོགས་བྱུང་བ་བཅས་བྱོན་བོད་ཡིག་ལ་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པར་སྣང་།

《གངས་ལྗོངས་ཡིག་གཟུགས་ཀུན་བཏུས་ཞལ་ཐང་》ཞེས་པ་འདིའི་ནང་ད་དུང་ཉེ་རབས་སུ་བྱུང་བའི་གྲགས་ཅན་ཡིག་མཁན་འགའ་ཡི་ཕྱག་བྲིས་ཁག་གཅིག་ཀྱང་བསྡུ་རུབ་ཞུས་ཡོད་པ་ལས་ད་ལྟའི་བོད་ཡིག་ཡིག་གཟུགས་ལ་གོང་འཕེལ་ཇི་བྱུང་མཚོན་རྟོགས་ཐུབ།

མདོར་ན། གུས་ཚོས་སྤྱི་ལོ་སྟོང་གི་ངལ་བར་མ་འཛེམས་པར་གནའ་རབས་ནས་དེང་དུས་བར་གྱི་བོད་ཡིག་ཡིག་གཟུགས་བསྡུ་སྒྲུབ་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་བསྡུས་ཏེ་《གངས་ལྗོངས་ཡིག་གཟུགས་ཀུན་བཏུས་ཞལ་ཐང་》ཞེས་པའི་དཔེ་དེབ་འདི་རྩོམ་སྒྲིག་ཞུས་པ་དང་། དེར་བོད་རྒྱ་དབྱིན་བཅས་སྐད་ཡིག་གསུམ་ལས་གྲུབ་པའི་འགྲེལ་བཤད་ཞུས་པ་བཅས་ནི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས"དངོས་པོ་མ་ཡིན་པའི་རིག་གནས་གནའ་ཤུལ་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་དགོས"གསུངས་པའི་འབོད་སྐུལ་དང་ལེན་ཞུས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། བོད་ཡིག་ཡིག་གཟུགས་ལ་གཙིགས་པའི་ཡིག་མཁན་ཚོའི་དཔྱད་གཞིའི་དགོས་མཁོར་བསྟུན་པ། ལྷག་པར་དུ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་ཡོངས་ཀྱི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་བོད་ཡིག་ལ་དཔྱད་ནས་བོད་མི་རིགས་དང་དེའི་རིག་གནས་ཀྱི་གཞི་དོན་ལ་ངོས་འཛིན་ཟབ་མོ་ཐུབ་སྟེ་དཔལ་ཡོན་གཉིས་དང་། འཆམ་མཐུན་སྤྱི་ཚོགས་འཛུགས་སྐྲུན་བྱ་རྒྱུར་སྐུལ་མ་གཏོང་བའི་དགོས་མཁོ་དང་མཐུན་པ་བཅས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཡིན།

དང་པོ། དཔེ་དེབ་འདིའི་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་རིགས་འབྱུང་ཁུངས།

དཔེ་དེབ་འདིའི་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་རིགས་འབྱུང་ཁུངས་ནི《བོད་ཀྱི་ཡ་ཐོག་གི་ལོ་རྒྱུས》ཞེས་པའི་པར་བོད་དང་། 《རྒྱ་དཀར་ནག་རྒྱ་སེར་གཙེར་བལ་ཧོར་བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་པར་རིས་རྣམ་གྲངས་མང་བ》ཞེས་པའི་པར་བོད། 《བོད་ཡིག་ཡིག་གཟུགས་དཔེ་རིས》ཞེས་པའི་སྐུ་འབུམ་པར་ཤིང་། མངའ་རིས་ས་ཁུལ་རྩ་མདའ་རྫོང་ཁོངས་ཀྱི་ཨེམ་ཚི་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ལགས་ཀྱིས་ཡུན་རིང་ཉར་ཚགས་གནང་བའི་པར་བོད། བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གཞུང་སྒོའི་རྡོ་རིངས་ཀྱི་རྗེ་རིང་། ཧྲན་ཏུང་དུ་བཙུགས་པའི་ཡོན་གོང་མའི་དབུ་བླའི་རྗེ་རིང་། རྡོ་ཁ་གོང་དཀར་ཆོས་སྡེའི་ལྡེབས་རིས་བཅས་དང་། ཕྱིས་སུ་ལྗོངས་ཕྱི་ནང་གི་མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་བོད་ཡིག་ཡིག་གཟུགས་ལ་ཞིབ་འཇུག་མཛད་པའི་གྲུབ་འབྲས་ཏེ་དེ་སྔའི་བོད་ལྗོངས་ཡིག་གཟུགས་མཁས་ཅན་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་ཀྲུའུ་ཞི་སྐུ་ཞབས་ཟླ་བ་ཚེ་རིང་དམ་པས་རྩོམ་སྒྲིག་མཛད་པ་དང་པེ་ཅིང་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གིས་དཔེ་སྐྲུན་གནང་བའི《ཡིག་གཟུགས་སྣ་བརྒྱའི་ཕྱི་མོ་ཞལ་བཤུས་མ》དང་། ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་གྱི་བོད་སྐད་ཡིག་ལས་དོན་གནང་མཁན་སྐུ་ཞབས་གོ་བ་དབྱིག་དང་ཧྲི་ཞོལ་ལི་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་རྩོམ་སྒྲིག་གནང་བ་དང་ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གིས་དཔེ་སྐྲུན་མཛད་པའི《གངས་ཅན་མཁས་པའི་ཕྱག་བྲིས་སྣ་ཚོགས་ཕྱོགས་བསྡུས་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ》མཁས་དབང་དུང་དཀར་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་མཆོག་གིས་རྩོམ་སྒྲིག་མཛད་པ་དང་ཀྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གིས་དཔེ་སྐྲུན་གནང་བའི《དུང་དཀར་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ》ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་བསང་ཆུ་རྫོང་ཞིང་ཆེན་བོད་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གི་ཞིབ་འཇུག་པ་གཞོན་པ་སྐུ་ཞབས་བསྟན་ཆོས་ཀྱིས་བརྩམས་གནང་བ་དང《བོད་ལྗོངས་སྒྱུ་རྩལ་ཞིབ་འཇུག》སྤྱི་ལོ་༡༩༩༨ལོའི་དུས་དེབ་གཉིས་པར་

སྤེལ་གནང་མཛད་པའི་ཆེད་རྩོམ《བོད་ཡིག་ཡིག་གཟུགས་སྣ་ཚལ་སྐོར་ཕྲན་ཙམ་སྨྲ་བ》ཞེ་ཅིན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གིས་དཔེ་སྐྲུན་གནང་བའི《བོད་ལྗོངས་ཡིག་སྙིང་ཞིབ་འཇུག》བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་བོད་སྐད་ཡིག་ལས་དོན་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཞིབ་འཇུག་གྲུབ་འབྲས་ཁག་གཅིག་བཅས་འཚོལ་བསྡུ་ཞུས་པ་དང་། གཞན་ཡང་དཔེ་དེབ་འདིའི་རྩོམ་སྒྲིག་པ་ཡིས་ས་གནས་དངོས་ལ་རྟོག་ཞིབ་ཏུ་བསྐྱོད་པ་དང་། རང་སྐྱལ་གྱིས་མཁས་དབང་རྣམས་ལ་བཀའ་སློབ་ཞུས་པ། སྤྱི་ཚོགས་ཐོག་གི་མཁྱེན་ལྡན་མི་སྣའི་མཉམ་ཞུགས་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་ལ་བརྟེན་ལེན་སོགས་ཞུས་ཁར། དགོངས་འཆར་དང་བཀའ་སློབ་ཇི་གནང་ཉན་འཛོག་གིས་མཉམ་གྲོས་ཞིབ་འཇུག་བརྒྱུད་ཕན་ཚུན་གཉིས་ཀའི་བསམ་འཆར་གཅིག་མཐུན་ཡོང་བར་འབད་ནས《གངས་ལྗོངས་ཡིག་གཟུགས་ཀུན་བཏུས་ཞལ་ཐང》དཔེ་དེབ་འདིའི་ སྒྲུས་ཚད་ཇི་མཐོར་གཏོང་ཐུབ་ཐབས་གང་ས་ཅི་ཐད་ནས་ཞུས་པ་ཡིན༎

གཉིས་པ། དཔེ་དེབ་འདིའི་ཁྱད་ཆོས།

གཅིག དཔེ་དེབ་འདིའི་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་རིགས་འབྱུང་ཁུངས་གཞི་རྒྱ་ཆེ་ལ་ཁུངས་བཙན་པ་དང་། ཡིག་གཟུགས་ཁ་ཙང་མང་པོ་བསྡུ་རུབ་ཞུས་པ་དེའི་ཐོག་ནས་རང་རིགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་འཕེལ་རིམ་དུས་མཚམས་ཁག་སོ་སོར་བོད་ཡིག་ཡིག་གཟུགས་འཕེལ་འགྱུར་ཇི་ལྟར་གྱི་དོན་དངོས་མཚོན་ཐུབ་ལ། ཡིག་གཟུགས་འབྲི་ཡུལ་ཏེ་རང་རིགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཞལ་ཐང་འབྲི་ལུགས་ལ་དཔེ་འཛིན་པ་དེ་ཡང་དམིགས་བསལ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་ལ་གསར་གཏོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡང་ལྡན་པ་ཞིག་ཏུ་སྣང་།

གཉིས། དཔེ་དེབ་འདིའི་འགྲེལ་བཤད་ནི་བོད་རྒྱ་དབྱིན་བཅས་ཡིག་རིགས་མི་འདྲ་བ་ཁག་གསུམ་ལས་གྲུབ་པས་རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་གི་ཀློག་པ་པོ་ཡོངས་ལ་ཕྱུགས་སྐབས་བདེ་པོ་ཡོང་བར་ངེས།

གསུམ། དཔེ་དེབ་འདིའི་ཚོགས་བསྡུས་འཆར་གཞི་དང་། དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་རིགས་བསྡུ་རུབ། ས་གནས་དངོས་ལ་རྟོག་ཞིབ། རྩོམ་སྒྲིག་དང་ཡིག་སྦྱར་བཅས་ཀྱི་ལས་དོན་ཚང་མ་བོད་ལྗོངས་དགའ་སྐྱིད་གླིང་འཛུགས་སྐྲུན་ཚད་ཡོད་ཀུང་སིས་གདན་ཞུ་གནང་བའི་ལས་འབྲུར་ངལ་གསོ་ཞུས་པའི་ལས་བྱེད་པ་ཀུན་གྲུས་ལས་གྲུབ་པའི་བོད་ལྗོངས་དགའ་སྐྱིད་གླིང་འཛུགས་སྐྲུན་ཚད་ཡོད་ཀུང་སིའི་གྲོས་འདྲི་ཚོ་ཆུང་ཁོ་ནས་རང་རིགས་ལ་འགན་འཁུར་བའི་ལྷག་བསམ་རབ་ཏུ་བཅངས་ནས་དཀའ་སྤྱད་ཞིབ་འཇུག་དང་ལྷག་ནུས་འདོན་སྤེལ་གྱིས་ལེགས་གྲུབ་ཞུས་པ་དང་། དེ་འབྲེལ་འགྲོ་སོང་ཡོངས་རྫོགས་བོད་ལྗོངས་དགའ་སྐྱིད་གླིང་འཛུགས་སྐྲུན་ཚད་ཡོད་ཀུང་སིས་གཏོང་གནང་མཛད་པ་བཅས་སོ།

རྩོམ་སྒྲིག་པས།

སྤྱི་ལོ་༢༠༠༨ལོའི་ཟླ་༨་པར།

前　　言

根据有关学者研究，藏族先民距今约4000年前，就已开始使用了藏文。该藏文叫作达斯文(སྟག་གཟིག་སྤུངས་ཡིག)。达斯文究竟是由谁创造的？我们现在还不十分清楚，有待于进一步研究。但我们十分清楚达斯文依然是有30个字母的拼音藏文，其字体很像兰匝(ལཉྫ་)。

距今约3000年左右的时候，由苯教创始人敦巴辛绕(སྟོན་པ་གཤེན་རབ་)，以达斯文为基础，创制了玛文(སྨར་ཡིག)，从此则以玛文取代了达斯文。玛文无论从书体种类或语言表达能力上，均比达斯文有很大的进步。当时用玛文写成的苯教经书质量可观，数量不少。在苯教寺庙里如今还能见到用玛文书写的经书。玛文最初纯属为苯教服务的一种文字，后来则成了象雄邦的区域性文字。当时象雄邦除了玛文以外，还出现了天珠文(གཟི་ཡིག)和天降文(ལྷ་བབ་ཡི་གེ་)，这两种字体均属美术体。书体的多样化，标志着文字发展到了一定的水平。

公元前2世纪，由聂赤赞普(གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་)统一吐蕃12小邦和40个部落，建立了赞普王朝。致使原属象雄邦区域性文字的玛文也随着成为赞普王朝政教领域通用的文字。该文字为建立赞普政权、传播苯教文化、发展吐蕃社会曾起到了积极的作用。赞普政权建立后，有效地促进了吐蕃社会的政治、经济、宗教以及军事等方面的大发展。当吐蕃社会发展到较高阶段的时候，玛文则显得不能适应这一发展着的社会形势需求。于是，公元7世纪吞弥·桑布扎奉藏王松赞干布之命，留学印度返回后，他以玛文为基础，参照天竺文兰匝和乌都(ཝརྟུ་　)创制了现行藏文。故以现行藏文顺利地取代了曾由藏族先民使用了千余年的玛文。

吞弥·桑布扎当初创制的藏文文种仅有乌金(དབུ་ཅན་)和乌梅(དབུ་མེད་)两种字体。他以《六字真言》为内容的、赠献给藏王松赞干布的首笔字体是用乌金体的蟾体(སྦལ་ནག་བགྲད་འདུ་)书写而成。该首笔字体原刻于帕邦喀三估主堂内的一块大岩石上，不幸在文革中遭受破坏。

赞普王朝时期涌现出来的八大书法家，他们以吞弥蟾体为蓝本，每位均创造了既极具特色，又非常规范的八种乌金新体。即被誉为八大乌金名体。

当时吐蕃社会对书法艺术非常讲究，学者们都想创造自己的新字体，因此，不可避免地出现了字体走样、不够规范的问题。于是，琼布右迟(ཁྱུང་པོ་གཡུ་ཁྲི་)在翻译大量的佛经及其它著作的同时，首次对乌金进行了规范。从此乌金体未出现大的变化。

据史料记载，乌梅体也是吞弥·桑布扎以天竺文乌都体为蓝本而创制的。即在那时一切社

会活动中，乌梅体的使用范围极为广范，其字体亦有了长足的进步。不过，在乌梅体的快速发展中，则出现了其书体随心所欲，形态各异的现象。乌梅体的规范工作迫在眉睫。于是，大书法家丹玛孜芒(ལྡན་མ་རྩེ་མང་)和黎氏(ལི་ཤུགས་པ་)二位各自对乌梅体进行规范创新，创立了丹派和黎派(ལྡན་ལུགས་དང་ལི་ལུགས་)两大书派。不过黎氏派的乌梅体早已失传。丹氏派的乌梅体虽然流传下来，但是，过了几十年之后，在丹氏流派的各种书体间又出现了形态各异的新问题。于是，15世纪初江孜法王绕旦贡桑，则进一步完善了乌梅体的书写规范。编著了《笔法论》(ཕྲུ་གུའི་བསྟན་བཅོས་)。促进了乌梅体的巩固发展及进一步的规范。

噶丹颇章(དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་)时期涌现出来的雄日(གཞུང་རིས་)、埃日(ཨེ་རིས་)和喇日(ཁྲ་རིས་)等书体都是由丹氏派书体衍生的。

在赞普王朝时期还涌现出了独具特色、用途特别、字形优美的达伊(བརྡ་ཡིག)、楂伊(འཕྲུལ་ཡིག)和伏藏字(གཏེར་ཡིག)等各种不同的字形50余种。

另外，在各历史发展阶段出现的大师及书法家们为满足某个方面的需求分别创造了纠洛新体(སྐྱོགས་ལོའི་ཡིག་གསར་)、恰罗新体(ཆག་ལོའི་ཡིག་གསར་)、新蒙古字体(ཧོར་ཡིག་གསར་མ་)、仁布新体(རིན་སྤུངས་ཡིག་གསར་)等60余种藏文新体。

本书中还收集了一部分近代藏文书法家所书写的各种书体，以便了解藏文书法在现阶段的发展状况。

综上所述，我们走遍千里，广泛收集自古到今的藏文书法，编写字帖，用藏、汉、英三种文字加以详细的说明，它不仅是响应国家“抢救非物质文化遗产”号召的实际行动，而且也为广大藏文书法爱好者提供了一部较为全面而系统的参考资料；尤其是为了通过藏文这一藏民族文化载体的了解，加深对藏族及其文化内涵的认识，因而有效地促进两个文明建设及构建和谐社会进程。

一、本书资料来源

本书资料来源比较广泛：一是较大范围地收集了有关藏文的形成及其书法方面的许多历史资料——《西藏远古历史》、《天竺、汉地、俄罗斯、克什米尔、尼泊尔、藏地、蒙古多文字帖》、青海塔尔寺木刻版《藏文书法字帖》；阿里地区札达县巴丹益西藏医收藏的苯教语法书、桑耶、琼结等地的藏文碑文、贡嘎曲德寺藏文壁画以及区内外有关学者的关于藏文书法方面的研究成

果。如：原西藏书法家协会主席达瓦次仁先生编著的《藏文书体百种》、甘肃省藏语文工作者古文义、史学礼先生编著，甘肃人民出版社出版的《藏文书法荟萃》、东噶·洛桑赤列大师编著的《东噶藏学大辞典》、甘肃省夏河县省藏学研究所副研究员丹曲先生在《西藏文艺研究》1998年第二期刊物上发表的论文《藏族书法艺术浅谈》、北京民族出版社出版的《西藏古文研究》以及西藏自治区语委的部分研究成果等。二是带着明确的目的，有选择地进行了实地考察。三是积极延请专家指点。四是努力争取社会各界的参与及支持，虚心倾听各种不同的意见和建议，反复进行公开研讨，彼此印证，相互补充，力求准确。

二、该书的特点

（一）该书以藏族独有的唐卡画的形式，较为系统而又全面地展示了藏文书法在各个历史发展阶段的演变实况。其资料来源之广，所收集的书体之多，展现形式之独特，均属首次。

（二）该书是用藏、汉、英三种文字叙述的。故对中外读者均提供了便利。

（三）该书的总体设计、资料收集、实地考察、编写及其翻译等均由西藏嘎吉林建筑有限公司聘请的离退休老干部组成的顾问组怀着极大的民族责任感，刻苦钻研，奋发余热来完成的，其出版及费用全部由西藏嘎吉林建筑有限公司承担。

编　者

2006年6月

Preface

According to the studies by the learned 4000 years have passed since the existence of the first Tibetan writing, as named the *Takzik Pungyik* (the Persian Style Writing). We are short of knowledge as to the creator of this writing, but we are clear at mind that it is a Tibetan alphabet written in the style of the Indian script *Lenza* . Prior to some three thousand years since today, a writing system named *Mayik* (smar yig) had come into existence in the days of Shangshung, created by Tonpa Shenrab, believed to be a revised system of the *Takzik Pungyik* .The *Mayik* formerly was at function in the spheres of the Bon religion only, but later became widely used in the whole region of Shangshung, as it was further diverted into the *Marchen* and *Marchung*, the Greater *Mayik* and Lesser *Mayik* . In course of time writing systems such as *Ziyik* (the Agate-Style System) and *Lhabab Yige* (the Descending-God System) came into existence which we believe mainly are artistic styles.

Since the establishment of the Tsenpo ruling period after the unification of Tibet's twelve principalities and forty regions by Nyatri Tsenpo in the second century B.C., the *Mayik* functioned its brilliant use both in religion and politics. During the Tsenpos' rule as Tibet's politics, economics,religion, and military made great progress, the *Mayik*, which then remained stale and still, could not keep parallel to the need of the progress, and Sambhota therefore was sent to India by Songtsen Gampo in the 7th century for studies, who at his return created the Tibetan script in use today on the basis of the *Mayik* in reference to the Indian writings: *Lenza* and *Watu.* Sambhota created his script into two styles, the *Uchen* (With the Head) and *Ume* (the Headless), and the former, his *Uchen*, known as the Crawling Frog style, was further revised into eight minor styles by eight noted men of letters. In the mid-13th century, at the end of the Latter Prosperity of Buddhism, all the different styles of the *Uchen* were systematized

into one common style by a scholar named Kyungpo Yutri, and this has remained to this day.

Historical records claim the *Ume* (the Headless) was derived from the Indian writing *Watu* . As the *Ume* was widely in use in the land it later became many forms at writing which gave rise to one common style. Thus two noted men of letters Denma Tsemang and Lelug categorized them into two: the *Denma* style and the *Lelug* style. But since the *Lelug* style lost ground much earlier the only style remained is the *Denm*a which is the one in use today. In the 14th century as this *Denma* style once again grew into different styles, at the turn of the 15th century Rabten Kunsang in Gyantse, a vassal of the Pagdu Dynasty, by publishing a book titled *On the Pen* , standardized the *Ume* system. The different styles in use during the Ganden Phodrang period(the Dalai Lamas' period) such as the *Shungri* (official style), *Eri* ("Epa" style) and *Lari* (the monkish style) all belong to the *Denma* style, which is in use today.

Apart from the said above there were some fifty other different writings in existence including the *Dayik* (the Shorthand) , the *Teryik* (the Hidden Letters), and the *Trulyik* (the Disguised Letters) in the days of Tibet's Tsenpos. According to studies done by the noted calligrapher----the late Mr. Dawa Tsering, there was said to have been in existence another wonderful style called the *Bharsar* (the Recent New Style) which is now out of our sight. In different periods of Tibetan history a number of scripture translators and learned *pundits* have created many new styles which are named after their creators or places from where they come from, such as the *Kyoklo* style, the *Chaklo* style, the New Mongolian Script, the *Rinpung* style, etc. In short writing style in Tibet can be amounted to more than a hundred including the local styles produced from different remote localities.

This booklet also hereby presents a selection of calligraphy by noted penmen of the contemporary to let our readers have an idea the present progress

in Tibetan writing.

Lastly, despite the hardships caused by a distance of a thousand miles, we've at last managed to gather these writings of the past and present and compiled them into a book in three languages: Tibetan, the Han and English, in acknowledgment to the call of the State "to rescue the cultural remains, " and a reference to the need of those who have interest in Tibetan writing. By this study of Tibetan script, the key of the Tibetan culture, we wish you to have a good understanding at Tibetan culture thus to suit the need of "two civilizations" and harmonious society.

The Source of Materials for this Book

The book *History of Tibet's Stone Age*

The book *Tibetan Writings and Drawings found in Indian, Chinese, Russian, Kashmiri, Nepalese, and Mongolian Languages*

Tibetan Writing Styles---- a block printing in Je Kumbum Monastery in Qinghai Province

Tibetan Grammar ----kept for long by a Tibetan physician Dr. Palden Yeshe in Tsada County, Ngari.

The stone tablet at the entrance of the Samye Monastery, Lhoka.

The stone tablet in Shandong Province erected in the period of the Yuan Dynasty

Frescos in Gongkar Chode Monastery in Lhoka

A Copy of Tibet's Multiple Writings----by Dawa Tsering, the Chairman of the Tibetan Penmanship Association, published by the Nationalities Publishing House in Beijing.

A Precious Bead of Writing Systems by the Wise of the Snowland ----by Gowa Yik and Shi Xueli, scholars on Tibetan in Kansu, published by the Nationalities Publishing House in Kansu Province.

Dungkar Dictionary----by Dungkar Lobsang Trinley, published by the Tibetology Publishing House in Beijing.

A Few Words on Tibetan Writing Styles ----by Tencho, a research worker on

Tibetan in Sangchu County in Kansu Province, published on the magazine *Studies on Tibetan Art* on second edition, in 1998.

On Tibetan Ancient Writings ----published by the Nationalities Publishing House in Beijing.

Selections from the Tibet Autonomous Region Language Directing Dept.

Thus by the on –the –spot visits by the editor and by generous suggestions and co-ordinations by the learned in Tibet, the book has managed to come out with promotions to its quality.

Characteristics of this Book

1. The materials in selection for this book are rich in supply and reliable in source, and well kept in pace with different historical periods. The copies of the writing systems are inventively planned in the *thangka* (scroll painting) style.
2. For easy reading both at home and abroad, the book is given in three languages: Tibetan, the Han, and English.
3. The expense of the book, from its start to publication, is solely sponsored by the Gakyiling Construction Co. Ltd. in Lhasa, which is never found elsewhere in Tibet an enterprise being much interested at rescue work at Tibet's culture.
4. The planning, material selection, on-the-spot survey, editorship and translation, are all done by retired office workers who've been honoured as Advisors for the Gakyiling Construction Co.

Compilers

June,2006

སྟག་གཟིག་སྤུངས་ཡིག

སྟག་གཟིག་སྤུངས་ཡིག་ནི་གངས་ལྗོངས་སུ་ལོ་ངོ་བཞི་སྟོང་གི་སྔོན་རོལ་ནས་བོད་མིས་བེད་སྤྱོད་གཏོང་བའི་ཡི་གེ་ཞིག་ཡིན། མཁས་དབང་རྣམ་པས་ཡུན་རིང་ཞིབ་འཇུག་གནང་བར་གཞིགས་ན་བོད་ཡིག་འདི་ནི་རྒྱ་གར་གནའ་བོའི་ཡི་གེ་ལཉྫ་དང་ཤིན་ཏུ་འདྲ། ཡིག་གཟུགས་འདི་ནི་མངའ་རིས་ས་ཁུལ་རྩ་མདའ་རྫོང་ཁོངས་ཀྱི་ཨེམ་ཆི་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ལགས་ཀྱིས་ཡུན་རིང་ཉར་ཚགས་གནང་བའི་བོན་ཡིག་སུམ་རྟགས་པར་ཡོད་ལས་འདྲ་བཤུས་ཞུས།

达斯文(སྟག་གཟིག་སྤུངས་ཡིག)

距今约 4000 年前，藏族最初使用的文字就叫做达斯文(སྟག་གཟིག་སྤུངས་ཡིག)。据有关学者研究，该文也是以天竺文为蓝本而创制的。其字体很像兰匝体(ལཉྫ་)。(出自阿里地区札达县巴丹益西藏医所收藏的苯教语法一书。)

The *Takzik Pungyik* (the Persian Style Writing): (སྟག་གཟིག་སྤུངས་ཡིག་)

It is the earliest writing system in Tibet, originated 4000 years ago. As it is much in resemblance to the Indian *Lenza,* it's believed to have originated from Indian ancient writings too, according to scholars. The piece in presentation here is generously produced from his collections, by a Tibetan traditional physician DR Palden Yeshe in Tsada County, Ngari.

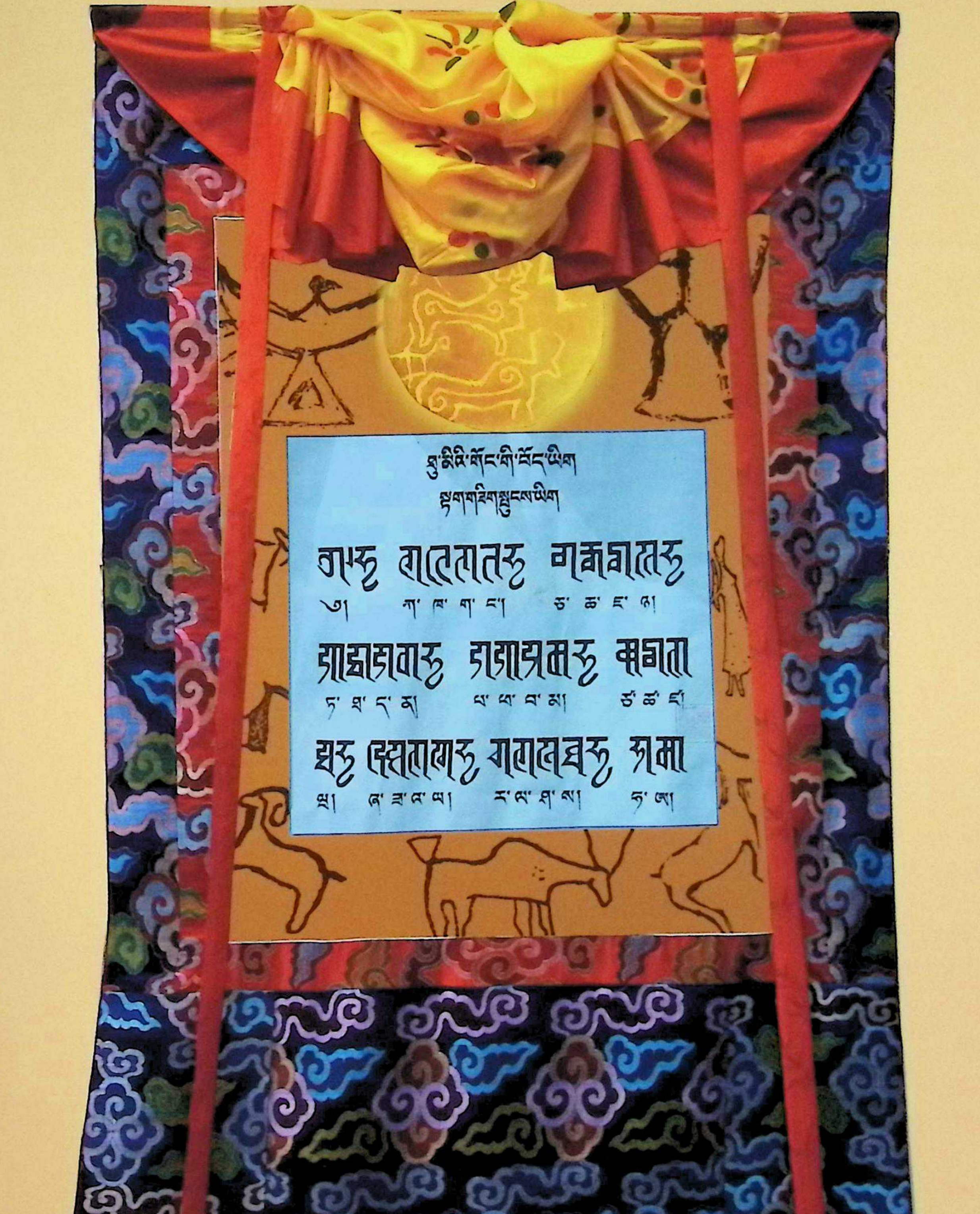
སྤུ་མིའི་གོང་གི་བོད་ཡིག།
སྟག་གཟིག་སྤྲུངས་ཡིག།
ཨ། ཀ་ཁ་ག་ང། ཅ་ཆ་ཇ་ཉ།
ཏ་ཐ་ད་ན། པ་ཕ་བ་མ། ཙ་ཚ་ཛ།
ཝ། ཞ་ཟ་འ་ཡ། ར་ལ་ཤ་ས། ཧ་ཨ།

སྨར་ཡིག

སྨར་ཡིག་ལ་སྨར་ཆེན་དང་སྨར་ཆུང་ཞེས་ཡིག་གཟུགས་མི་འདྲ་བ་ཁག་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་ནི་གཡུང་དྲུང་བོན་གྱི་སྟོན་པ་གཤེན་རབ་ཀྱིས་སྟག་གཟིག་སྤུངས་ཡིག་ལ་དཔེ་མཛད་དེ་གསར་གཏོད་གནང་། ད་བར་ལོ་ཚེ་སུམ་སྟོང་ཙམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལྡན། སྨར་ཡིག་ནི་ཐོག་མར་ཞང་ཞུང་རྒྱལ་ཕྲན་ལ་དར་བའི་ཡི་གེ་ཡིན་ཟུང་། སྤྱི་ལོའི་གོང་གི་དུས་རབས་གཉིས་པའི་ནང་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོས་བཙན་པོའི་རྒྱལ་རབས་བཙུགས་གནང་མཛད་རྗེས་སྨར་ཡིག་དེ་བཙན་པོའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱུན་སྤྱོད་ཡི་གེར་གྱུར། ཡིག་གཟུགས་འདི་ནི་མངའ་རིས་ས་ཁུལ་རྩ་མདའ་རྫོང་ཁོངས་ཀྱི་ཨེམ་ཆི་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ལགས་ཀྱིས་ཡུན་རིང་ཉར་ཚགས་གནང་བའི་བོན་ཡིག་སུམ་རྟགས་པར་པོད་ལས་འདྲ་བཤུས་ཞུས།

玛　文(སྨར་ཡིག)

玛文分玛钦(སྨར་ཆེན་)、玛琼(སྨར་ཆུང་)两种字体。是由苯教创始人敦巴辛绕(སྟོན་པ་གཤེན་རབ་)以达斯文(སྟག་གཟིག་སྤུངས་ཡིག)为基础而创制的。距今有 3000 年的历史。玛文最初系象雄邦(ཞང་ཞུང་རྒྱལ་ཕྲན་)的地方区域性文字。公元前 2 世纪聂赤赞普(གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་)建立吐蕃王朝后,玛文则成为吐蕃王朝的官方文字。(出自阿里地区札达县巴丹益西藏医所收藏的苯教语法一书。)

The *Mayik* Style: (སྨར་ཡིག)

The *Mayik* is detailed in two styles: - the *Marchen* and *Marchung*, meaning the Greater *Mayik* and Lesser *Mayik*. It is created by the founder of the Bon religion, Tonpa Shenrab, 3000 years ago, based on the Persian -Style writing. The *Mayik* took its start in Shangshung in regional use only, but since the rule of the Tibetan king, Nyatri Tsenpo, in the second century A.D., it became the official writing of the Tubo Dynasty.

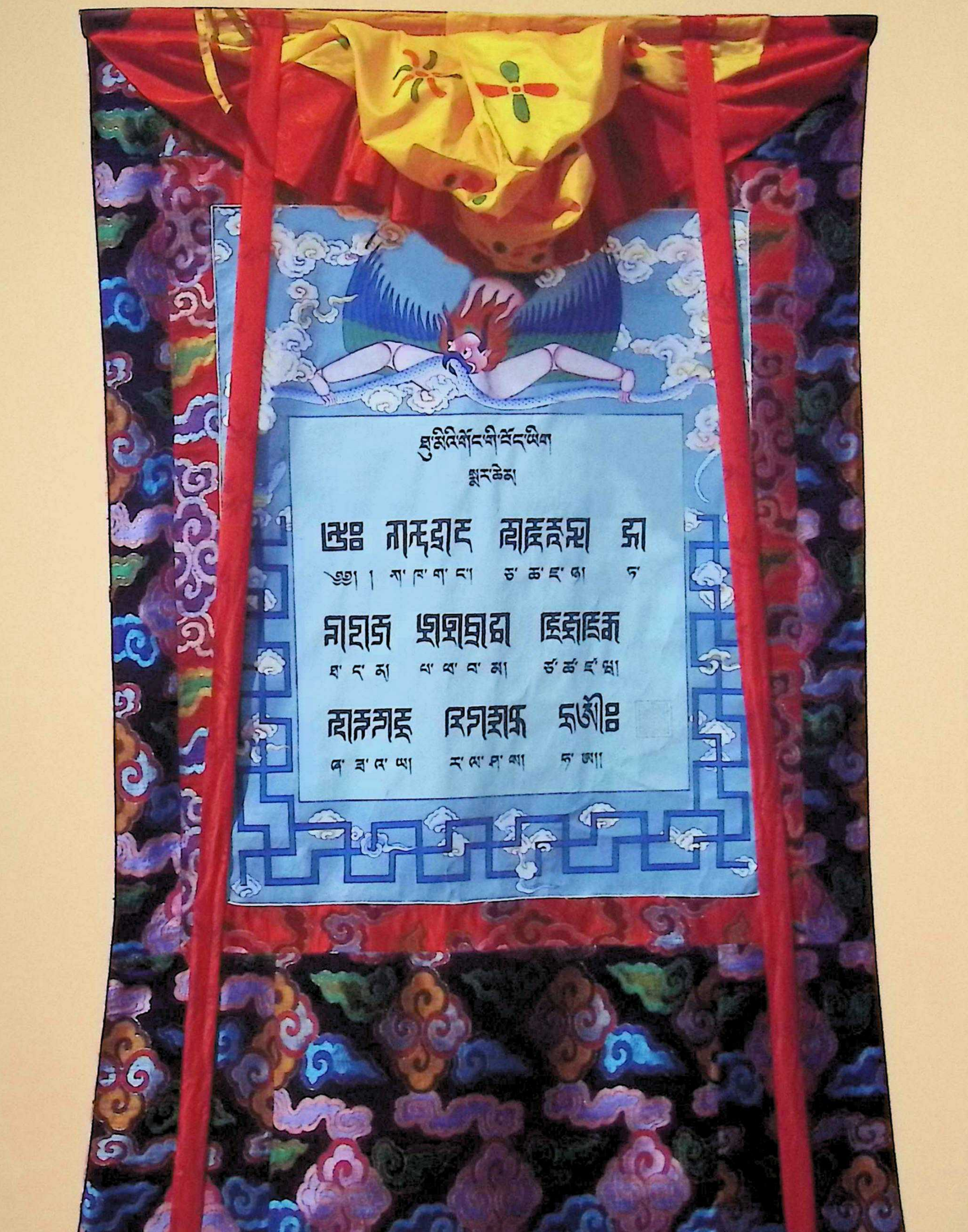
ཐུ་མི་འི་གོང་གི་བོད་ཡིག
སྨར་ཆེན།
༄༅། །ཀ་ཁ་ག་ང་། ཅ་ཆ་ཇ་ཉ། ཏ་
ཐ་ད་ན། པ་ཕ་བ་མ། ཙ་ཚ་ཛ་ཝ།
ཞ་ཟ་འ་ཡ། ར་ལ་ཤ་ས། ཧ་ཨ།།

ཡིག་གཟུགས་ལྔ་བརྒྱའི་ཕྲི་མོ་ཞལ་བསྡུས་མ།
སྨར་ཆུང་།
༄༅ ཀ་ཁ་ག་ང་། ཅ་ཆ་ཇ་ཉ། ཏ་
ཐ་ད་ན། པ་ཕ་བ་མ། ཙ་ཚ་ཛ་ཝ།
ཞ་ཟ་འ་ཡ། ར་ལ་ཤ་ས། ཧ་ཨ།

གཟི་ཡིག

གཟི་ཡིག་ནི་གནའ་རབས་ཞང་ཞུང་ཁྲུལ་དུ་དར་བའི་མཛེས་རྩལ་ཡིག་གཟུགས་ཀྱི་རིགས་གཅིག་ཡིན་ཞིང་། དེའི་དབྱིབས་ནི་གངས་ཅན་བོད་མིའི་མཛེས་རྒྱན་དུ་གྱུར་པའི་གཟི་ཁྲ་ལྟ་བུ་ལྟན་སྡུག་པ་ཞིག་ཡོད། ཡིག་གཟུགས་འདི་ནི་མངའ་རིས་ས་ཁུལ་རྩ་མདའ་རྫོང་ཁོངས་ཀྱི་ཨེམ་ཆི་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ལགས་ཀྱིས་ཡུན་རིང་ཉར་ཚགས་གནང་བའི་བོན་ཡིག་སུམ་རྟགས་པར་བོད་ལས་འདྲ་བཤུས་ཞུས།

天珠文(གཟི་ཡིག)

天珠文的形状很像天珠石,非常美观。是象雄时期的一种美术体。(出自阿里地区札达县巴丹益西藏医所收藏的苯教语法一书。)

The *Ziyik* (the Agate-Style System): (གཟི་ཡིག)

It is so named because it's artistically written in the design of the precious stone Agate. It was considered a pleasant writing in the days of the Shangshungs.The piece in presentation here is generously produced from his collections by a Tibetan traditional physician DR Palden Yeshe in Tsada County, Ngari.

ལྷ་བབ་ཡི་གེ

ལྷ་བབ་ཡི་གེ་ནི་ཞང་ཞུང་གི་དུས་སུ་དར་བའི་ཡི་གེ་ཞིག་ཡིན་ལ། ཉམས་འགྱུར་མི་འདྲ་བའི་སྨར་ཡིག་གི་ཡིག་གཟུགས་གསར་པའམ་ཡང་ན་སྨར་ཡིག་གི་མཛེས་རྩལ་ཡིག་གཟུགས་ལ་ངོས་འཛིན་བྱ་ཆོག ཡིག་གཟུགས་འདི་ནི་《བོད་ཀྱི་ཡ་གློག་གི་ལོ་རྒྱུས》ཞེས་པ་ལས་འདྲ་བཤུས་ཞུས།

天降文(ལྷ་བབ་ཡི་གེ)

天降文产生于象雄时期。是玛文的另外一种写法,可以认为是玛文新体或玛文的艺术体。(出自《西藏远古历史》一书。)

Lhabab Yige **(the Descending -God System):** (ལྷ་བབ་ཡི་གེ)

It originates since the Shangshung times. It's another style of the *Mayik,* hence also known as the new *Mayik.* The piece presented here is from the book *History of the Tibet Stone Age*.

༄༅། །ཡིག་གཟུགས་ལྷ་བརྒྱུའི་ཕྱི་མོ་ཞལ་བཏུས་མ།
ལྷ་བབ་ཡི་གེ

ཞང་ཞུང་དམར་ཡིག

ཞང་ཞུང་དམར་ཡིག་ནི་གཡུང་དྲུང་བོན་ཆོས་གཏོད་པའི་དུས་སུ་ཞང་ཞུང་ཁྲུལ་དུ་དར། ང་ཚོས་སྔར་ཡིག་གཟུགས་དེ་འདྲ་ཞིག་དར་སྤྱོང་ཡོད་པ་ཤེས་པ་ཙམ་ལས་དེ་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་གནད་དོན་ཇི་སྙེད་རྟོགས་ཐབས་དཀའ་བས་ཕྱིས་འབྱུང་མཁས་དབང་རྣམ་པས་མུ་མཐུད་ཞིབ་དཔྱད་མཛད་རྒྱུར་རེ་བ་ཆེ།

玛尔文(ཞང་ཞུང་དམར་ཡིག)

玛尔文(དམར་ཡིག)产生于象雄邦苯教兴旺时期。分玛尔钦和玛尔琼(དམར་ཆེན་དང་དམར་ཆུང་)两种字体。目前我们仅仅知道曾有过这样一种字体外,对其它有关问题的了解却十分欠缺。有待于进一步的研究。

<u>The *Maryik* System</u>: (ཞང་ཞུང་དམར་ཡིག)

It came into being at the peak of the Bon religion in Shangshung. Presently besides the sample shown here little is known about it.

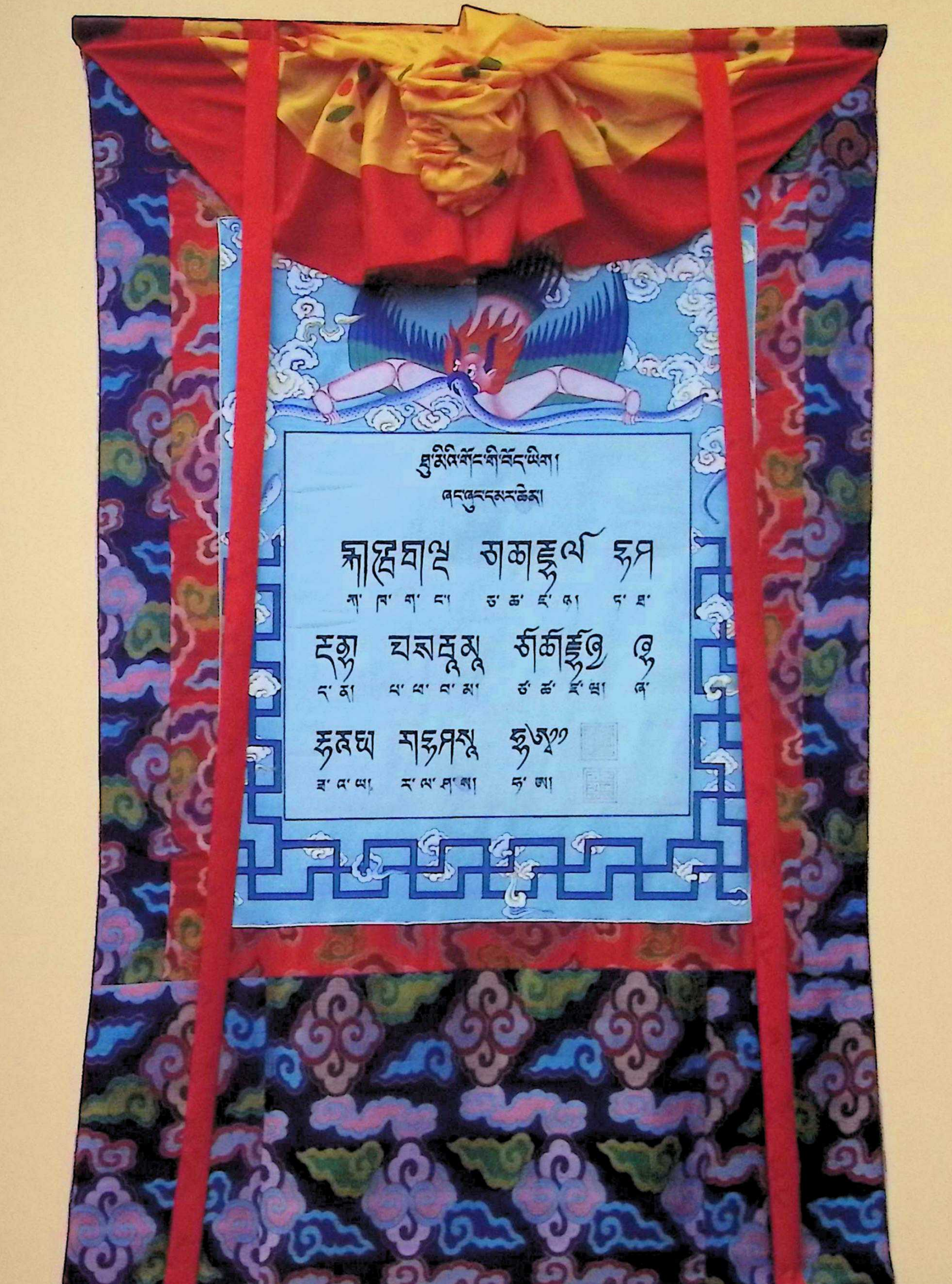
ཕྱུ་མི་ཡི་གོང་གི་བོད་ཡིག།
ཞང་ཞུང་དམར་ཆེན།
ཀ་ཁ་ག་ང་། ཅ་ཆ་ཇ་ཉ། ད་ཐ་
ད་ན། པ་ཕ་བ་མ་ ཙ་ཚ་ཛ་ཝ། ཞ་
ཟ་འ་ཡ། ར་ལ་ཤ་ས། ཧ་ཨ།

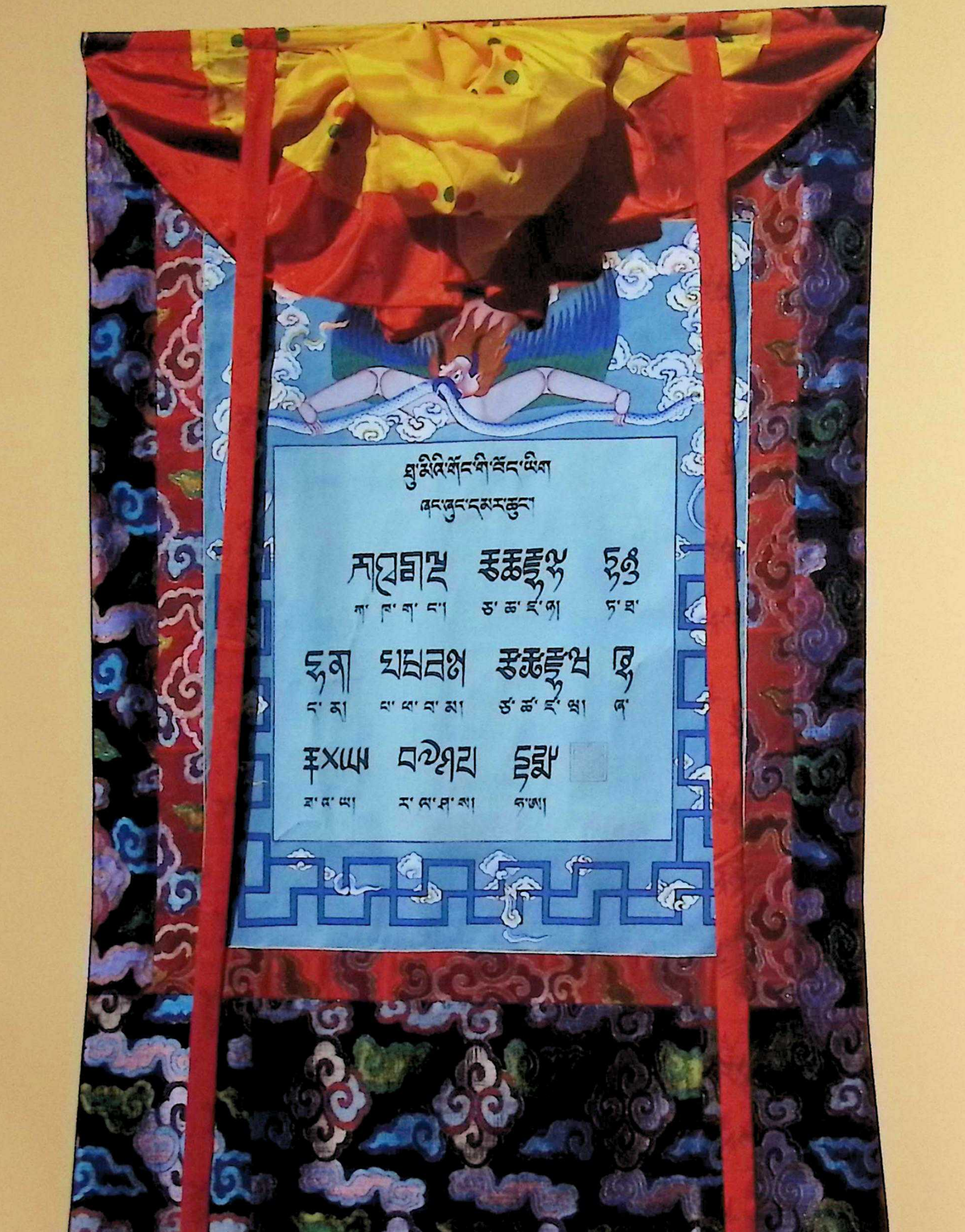
ཞང་ཞུང་དམར་ཆུང་།
ཀ་ ཁ་ ག་ ང་། ཅ་ ཆ་ ཇ་ ཉ། ཏ་ ཐ་
ད་ ན། པ་ ཕ་ བ་ མ། ཙ་ ཚ་ ཛ་ ཝ། ཞ་
ཟ་ འ་ ཡ། ར་ ལ་ ཤ་ ས། ཧ་ཨ།

དབུ་ཅན།

དབུ་ཅན་གྱི་ཡིག་གཟུགས་དང་པོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པར་ཐོན་མི་སམ་བྷོ་ཊས་ཡིག་ཕུད་དུ་འབྲི་གནང་མཛད་པའི་ཡི་གེ་རྡུག་མའི་གཟུངས་ལས་གྲུབ་པའི་སྦལ་ནག་བགྲད་འདྲ་ཞེས་པའི་ཡིག་གཟུགས་དེ་ཡིན། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པ་དང་། བརྒྱད་པ། དགུ་པ་བཅས་སོ་སོར་ཡིག་མཁན་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཐུ་རྗེས་སུ་བྱུང་སྟེ་ཁོང་རྣམ་པས་ཐོན་མིའི་དབུ་ཅན་ལ་དཔེ་བྱས་ཏེ་དབུ་ཅན་གྱི་ཡིག་གཟུགས་མི་འདྲ་བ་ཁག་བརྒྱད་གསར་གཏོད་མཛད། དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཏེ་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་ཁྱུང་པོ་གཡུ་ཁྲིས་སྔོན་བྱུང་དབུ་ཅན་གྱི་ཡིག་གཟུགས་མི་འདྲ་བ་སོ་སོའི་ལེགས་ཆ་རྣམས་ཕྱོགས་བསྡུས་ཀྱིས་དབུ་ཅན་གྱི་ཡིག་གཟུགས་ཚད་ལྡན་ཁྱུང་བྲིས་སུ་གྲགས་པ་དེ་ཐོག་མར་གཏན་ལ་ཕབ།

乌金体(དབུ་ཅན་)

乌金最初是由吞弥·桑布扎于公元 7 世纪在帕邦喀创制。其字形如同黑蟾卧于草坪上，故称之为蟾体(སྦལ་ནག་བགྲད་འདྲ་)。随后分别于公元 7、8、9 世纪出现的八大书法家以吞弥蟾体为蓝本大胆创新了八种各具风格的乌金体。于 13 世纪中叶的后宏期，琼布右迟对乌金进行了规范。

<u>The *Uchen* System (With the Head):</u> (དབུ་ཅན་)

The *Uchen* was created by Sambhota in Phabongka in the 7th century, and he had it carved on a rock there in the same year (the rock was destroyed in the Cultural Revolution). Its letters looked like frogs crawling onto a meadow from a cave, thus named Crawling Frogs. Since the emergence of the eight men of letters in the 7th, 8th and 9th centuries, the Crawling Frogs further took shape into eight different styles. Since the mid- 13th century during the Latter Prosperity of Buddhism, a scholar named Kyungpo Yutri systematized the *Uchen* into one standard style.

ཐུ་མིའི་ཡིག་ཕུད།

བཀའ་དྲིན་ཅན་གྱི་ཐུ་མི་སམ་བྷོ་ཊས་རང་རིགས་ཀྱི་བརྡ་སྤྲོད་གཞུང་དང་མཐུན་ཞིང་། རང་གི་སྐད་ཡིག་ཁྱད་ཆོས་དང་ཡོངས་སུ་འཚམས་པ། ཚན་རིག་དང་མཐུན་ལ་བེད་སྤྱོད་བདེ་བ། དབྱངས་གསལ་གྱི་མ་ཕྱི་ཉུང་ཞིང་མིང་ཚིག་བརྗོད་པ་གསལ་བར་སྟོན་ཐུབ་པ་བཅས་ཀྱི་བོད་ཡིག་འདི་གསར་གཏོད་མཛད། ཡི་གེ་དྲུག་མའི་གཟུངས་འདི་ཐུ་མིས་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་ལ་ཡིག་ཕུད་དུ་ཕུལ། ཡིག་ཕུད་དེ་དེ་སྔ་ཕ་བོང་ཁའི་རིགས་གསུམ་ལྷ་ཁང་ནང་གི་བྲག་རྡོའི་ཉེ་བས་ཁྲ་ལྷམ་མེར་དངོས་སུ་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད་རུང་། རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཆེན་པོའི་ནང་གཏོར་བཤིག་ཏུ་སོང་། འདིར་བྲིས་པའི་མ་ཕྱི་ཡིག་དྲུག་འདི་ནི་ཐོན་མིའི་ཕྱག་རྒྱུན་སྙལ་ནག་བགྲད་འདྲའི་ཚུལ་དུ་སྙོངས་ཚོད་ཀྱིས་བྲིས་པའོ།

吞弥·桑布扎首笔字(ཐུ་མིའི་ཡིག་ཕུད་)

吞弥·桑布扎经刻苦钻研,于公元 7 世纪所改创的新藏文,既符合藏族的语言特点,又能够全面地应用于宗教、政治、科学、文化等一切社会领域的先进文种之一。吞弥以“六字真言”为内容的首笔字,作为礼品,赠献给了藏王松赞干布。该首笔字原刻于帕邦喀三怙主经堂内的一块大岩石上,清晰可见。不幸在文革中遭受破坏。在此展示的六字真言系模拟而成。

<u>Six-Syllable *Mantra*</u>: （ཐུ་མིའི་ཡིག་ཕུད་）

The words: “the Six-Syllable *Mantra*" were presented to Songtsen Gampo by Sambhota as the first sample of his creation of the Tibetan script. But the original writing, which was carved on a rock in the Rigsum Gompo chapel in Phabongka hermitage, was disappointedly destroyed during the Cultural Revolution. So given here is an imitation of the origin.

ཐུ་མི་འི་ཡིག་སྲུང་། 吞弥·桑布扎首笔字

སྦྲུལ་ནག་བགྲད་འདྲ། 蝌体

སོ་ཕག་གཤིབ་འདྲ།

ཡིག་གཟུགས་འདི་ནི་(དབུ་ཅན་གྱི་ཡིག་གཟུགས་གསར་པ་བརྒྱད་ཀྱི་རིགས་དང་པོ་) སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་(བཙན་པོ་མང་སྲོང་མང་བཙན་གྱི་སྐབས) ཡིག་མཁན་ཆེན་པོ་ཆ་ངར་རིན་ཆེན་འབར་གྱིས་ཐོན་མིའི་དབུ་ཅན་སྦལ་ནག་བགྲད་འདྲར་དཔེ་མཛད་དེ་གསར་དུ་བཏོད་པ་ཞིག་ཡིན། ཡིག་གཟུགས་འདི་སོ་ཕག་སྒྲོམ་པོར་བསྒྲིགས་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་པས་སོ་ཕག་གཤིབ་འདྲ་ཞེས་འབོད།

列砖体(སོ་ཕག་གཤིབ་འདྲ་)

(八种新乌金体之一)

该体于公元 7 世纪末(བཙན་པོ་མང་སྲོང་མང་བཙན་སྐབས་),由大书法家恰阿仁钦巴(ཆ་ངར་རིན་ཆེན་འབར་)对吞弥所创乌金蟾体(སྦལ་ནག་བགྲད་འདྲ་)作了大胆的创新而产生的。其字体如同整齐排列的方砖,故名为列砖体。

<u>The Square-Brick Style</u>: (སོ་ཕག་གཤིབ་འདྲ་)

(The first of the eight styles of the *Uchen*)

It was created by a well-known penman named Cha-Ngar Rinchen Bar based on the Crawling Frogs once created by Sambhota. The name comes out of its shape: square bricks.

སོ་ཡག་གཞིབ་འདྲ
༄༅ རྒྱང་གི་ཡོ་ལ་བབསྐྱེ། བཙོན་པོ་
སྨེ་ཀེར་ཙ་བརྒྱུགས། སྙིན་ཧྲ་རྗེ་བལ་

བྱ་ཕོ་འཇོལ་འདྲ།

ཡིག་གཟུགས་འདི་ནི་（དབུ་ཅན་གྱི་ཡིག་གཟུགས་གསར་པ་བརྒྱད་ཀྱི་རིགས་གཉིས་པ་）སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་མཇུག་དང་བརྒྱད་པའི་དུས་འགོར་（བཙན་པོ་འདུས་སྲོང་མང་པོ་རྗེའི་སྐབས）ཡིག་མཁན་ཆེན་པོ་ཆབ་དཀར་བེའུ་ཚེས་གསར་གཏོད་གནང་བ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། འདི་བྱ་ཕོའི་མགྲིན་པ་གཟེངས་སུ་བཏེགས་པ་དང་། གཤོག་པ་ཅུང་གཞོལ་བ་ལྟ་བུ་ཡོད་པས་བྱ་ཕོ་འཇོལ་འདྲ་ཞེས་འབོད། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཚད་ལྡན་ཡིག་ཆར་ཡིག་གཟུགས་འདིའི་མ་དཔེ་མེ་རིས་ཅན་གྱི་བྲག་རྫ་ར་སྦས་ཞེས་འཁོད་ཀྱང་ད་བར་མཐོང་བའི་སྐལ་བ་མ་རྙེད།

雄鸡体(བྱ་ཕོ་འཇོལ་འདྲ་)

（八种新乌金体之二）

该字体于公元 7 世纪末到 8 世纪初(བཙན་པོ་འདུས་སྲོང་མང་པོ་རྗེའི་སྐབས་),由乔嘎比乌次(ཆབ་དཀར་བེའུ་ཚེ་)大书法家所创。其字形似雄鸡昂首,双翅微垂之态。(据文献记载,该体原稿藏于梅日坚的岩石下,མེ་རིས་ཅན་གྱི་བྲག་ཙར་སྦས་ 但未曾发现。)

<u>The Cockcrow Style</u>: (བྱ་ཕོ་འཇོལ་'འདྲ་)

(The second of the eight styles of the *Uchen*)

It was created by a well-known penman named Chabkar Beutse at the turn of the 7th to the 8th century. The name comes out of its shape: the cock at crowing with wings stretched down. Written records claim the origin of this style is hidden under a rock named *Merichan* (but the rock is not found).

བྱ་ཕོ་འཛོལ་འདྲ
ཨ༎ འདི་ནི་ནམ་མཁའ་ནས་འོང་བའི་ལྷའི་སྐྲས་
ཡིན་པར་འདུག་པས། ངོ་ཚག་རྣམས་ཀྱི་རྗེ་
བཅོལ་ལོ། གཏང་བར་ཁྲི་ཁྲུས་བཏགས''''

ནས་སྤྲོན་ཕྱིང་དཀར་སྟེང་བཀྲམ་པ་འདྲ།

ཡིག་གཟུགས་འདི་ནི་(དབུ་ཅན་གྱི་ཡིག་གཟུགས་གསར་པ་བརྒྱད་ཀྱི་རིགས་གསུམ་པ) སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་དུ་ཡིག་མཁན་ཆེན་པོ་དགེ་བསྙེན་དཀོན་མཆོག་དབང་གིས་གསར་གཏོད་གནང་བ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ཡིག་གཟུགས་འདི་ནས་སྤྲོན་ཕྱིང་དཀར་སྟེང་དུ་བཀྲམ་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་པས་དེ་ལྟར་འབོད།

稞体(ནས་སྤྲོན་ཕྱིང་དཀར་སྟེང་བཀྲམ་པ་འདྲ་)

(八种新乌金体之三)

该体于公元 8 世纪中叶，由大书法家格年贡觉旺(དགེ་བསྙེན་དཀོན་མཆོག་དབང་)新创。其形状如青稞撒在白毡上。

The Scattered Grain Style: (ནས་སྤྲོན་ཕྱིང་དཀར་སྟེང་བཀྲམ་པ་འདྲ་)

(The third of the eight styles of the *Uchen*)

It was created by a well-known penman named Ge-Nyen Konchok Wang in the 8th century. The name comes out of its shape: the grain scattered on a white carpet.

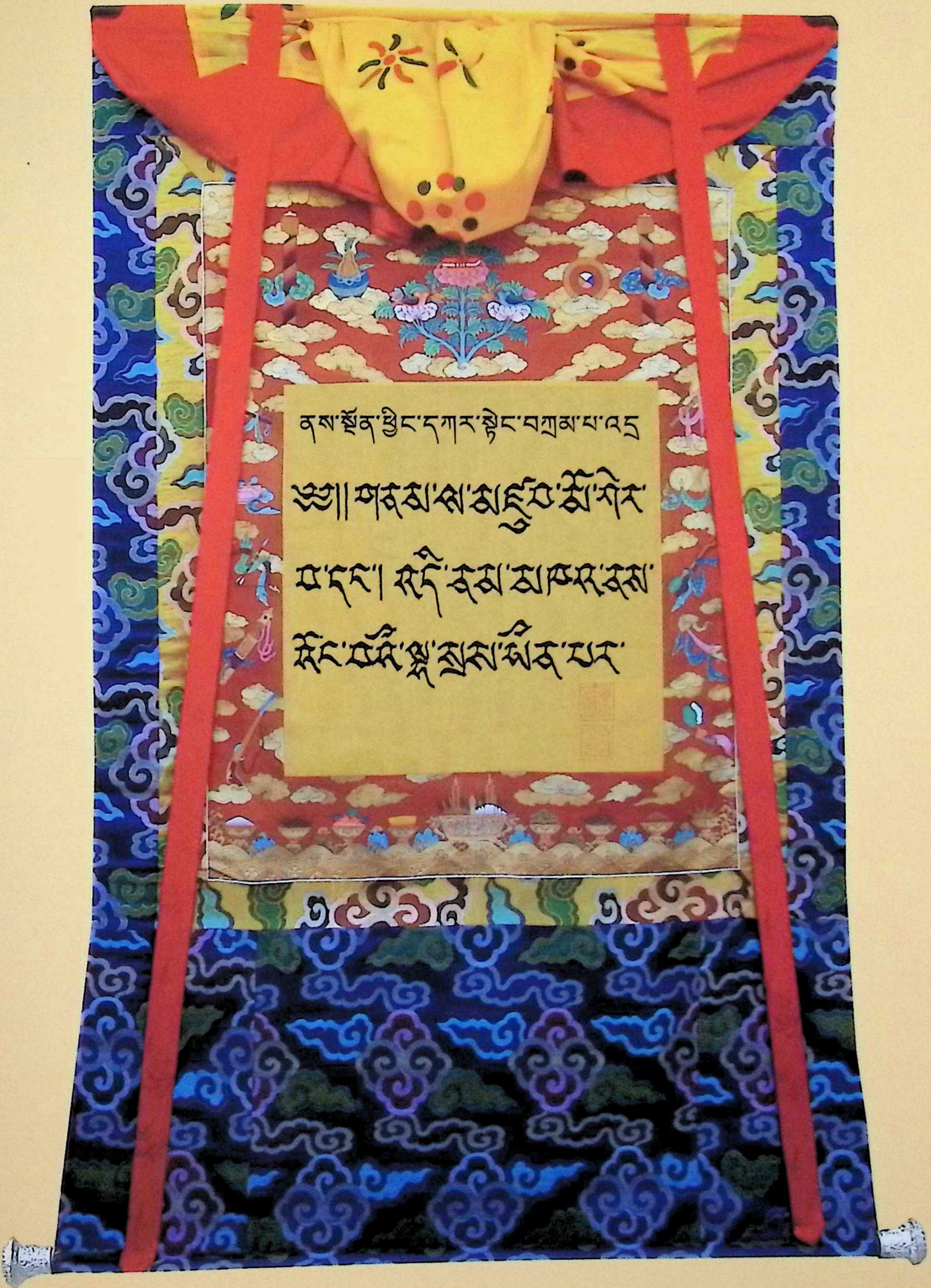
ནས་སྟོན་ཕྱིང་དཀར་སྙིང་བཀྲམ་པ་འདྲ
༄༅། །གནམ་ལ་མཛུབ་མོ་གེར་
བ་དང་། ཤྲི་ནམ་མཁའ་ནས་
ཆང་བཞི་ལྷ་ལུས་ཡིན་པར་

མུ་ཏིག་སྟར་བརྒྱུས།

ཡིག་གཟུགས་འདི་ནི་(དབུ་ཅན་གྱི་ཡིག་གཟུགས་གསར་པ་བརྒྱད་ཀྱི་རིགས་བཞི་པ་) སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་(ཁྲི་སྲོང་ལྡེའུ་བཙན་གྱི་སྐབས) ཡིག་མཁན་ཆེན་པོ་ཧྭ་སོ་ཁྲམ་མམ་ཤཱཀྱ་དཀོར་གྱིས་གསར་གཏོད་གནང་བ་ཞིག་ཡིན། ཡིག་གཟུགས་འདི་མུ་ཏིག་སྟར་ལ་བརྒྱུས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་པས་མུ་ཏིག་སྟར་བརྒྱུས་ཞེས་འབོད། བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་གཞུང་སྒོའི་ལྟོ་ངོས་ཀྱི་རྡོ་རིང་ཐོག་ཏུ་བརྐོས་པའི་བོད་ཡིག་དེ་ཡིག་གཟུགས་དེའི་གྲས་ཤིག་ཡིན།

串珠体(མུ་ཏིག་སྟར་བརྒྱུས)

(八种新乌金体之四)

该字体于公元 8 世纪末(ཁྲི་སྲོང་ལྡེའུ་བཙན་སྐབས་)大书法家伯雪昌姆(ཧྭ་སོ་ཁྲམ་)或释迦郭(ཤཱཀྱ་དཀོར་)创新的一种乌金体。其书写的每行字很像用线串起来的珍珠。现立于桑耶寺大殿左侧的石碑铭文的字体就属这类字体。

The Pearl-Bead Style: (མུ་ཏིག་སྟར་བརྒྱུས་)

(The fourth of the eight styles of the *Uchen*)

It was created by a well-known penman Bhaksho-Tram (also Shakya -Kor) in the 8th century. The letters in lines resembles beads of pearls. The inscriptions on the ancient stone tablet erected at the left of the entrance of the Samye Monastery belong to this style.

མུ་ཏིག་ཕྲེང་བརྒྱུས།
༄༅། །རྫས་དང་བྲག་མར་གྱི་གཙུག
ལག་ཁང་ལས་སྐྱོགས་པར་དཀོན་མཆོག
གསུམ་གྱི་རྟེན་བཞུགས་པ་དང། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཆོས། མཛད་པ་འདི།

ཕྱུར་ནག་བགྲད་འདྲ།

ཡིག་གཟུགས་འདི་ནི་(དབུ་ཅན་གྱི་ཡིག་གཟུགས་གསར་པ་བརྒྱད་ཀྱི་རིགས་ལྔ་པ།) ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་ནས་དགུ་པའི་དུས་འགོར་(སྨུ་ནེ་བཙན་པོའི་སྐབས) ཡིག་མཁན་ཆེན་པོ་ཚེ་སྤོང་བྱང་ཆུབ་མདོ་སྨད་དུ་བཞུགས་སྐབས་གསར་གཏོད་གནང་བ་ཞིག་ཡིན། ཡིག་གཟུགས་འདི་མདོ་སྨད་ས་ཁུལ་དུ་ཤིན་ཏུ་དར་ཆེ་བས་ཁམས་རིས་ཀྱང་བརྗོད་སྲོལ་ཡོད།

蜣螂体(ཕྱུར་ནག་བགྲད་འདྲ་)

(八种新乌金体之五)

公元 8 世纪末至 9 世纪初(སྨུ་ནེ་བཙན་པོའི་སྐབས་),该体由大书法家次奔绛秋(ཚེ་སྤོང་བྱང་ཆུབ་)所创。因该体创新地点在康区,故康区一带广为流传。也有人称该体为康体(ཁམས་རིས་)。

The Grasshopper Style: (ཕྱུར་ནག་བགྲད་འདྲ་)

(The fifth of the eight styles of the *Uchen*)

It was created by a well-known penman named Tsepong Changchub at the turn of the 8th to the 9th century. As it's popular in Kham because of its creation there, it's also known as the Kham Style.

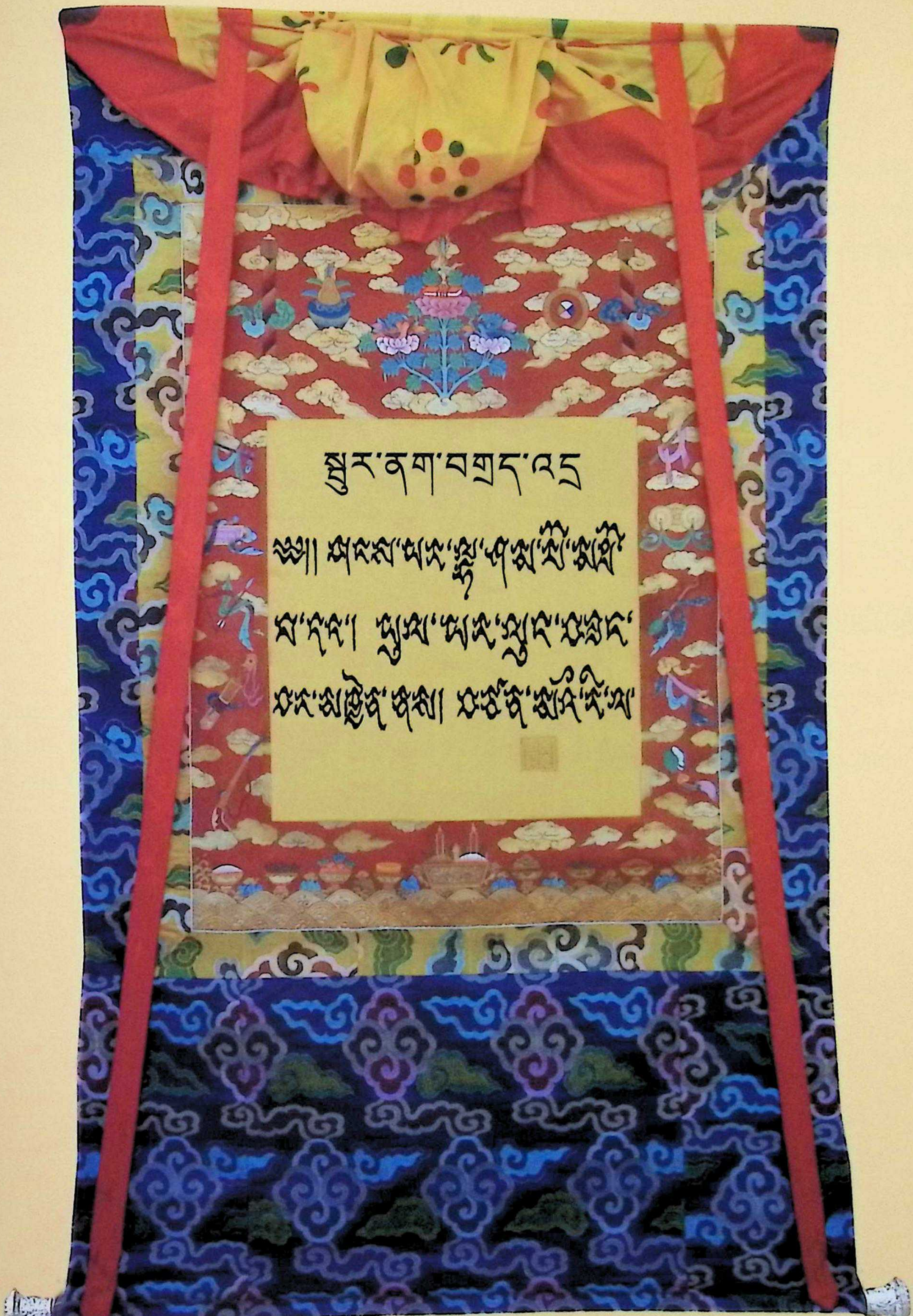
སྦྲུར་ནག་བཀྲད་འདྲ
༄། ཁངས་ཡར་རྐྱ་ཤམ་ཤི་མཤི་
པ་དད། ཕྱལ་ཡར་སྤྱང་ཕཉིད་
ཕར་མཚེན་ཐས། ཕཙན་སྨོར་རི་ལ་

ཉ་མོ་ཆུ་ནང་ནས་ཕྱུང་འདྲ།

ཡིག་གཟུགས་འདི་ནི་(དབུ་ཅན་གྱི་ཡིག་གཟུགས་གསར་པ་བརྒྱད་ཀྱི་རིགས་དྲུག་པ་) ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་དགུ་པའི་དུས་འགོར་(སྤུ་ནི་བཙན་པོའི་སྐབས) ཡིག་མཁན་ཆེན་པོ་འབྲི་བ་ཡོན་ཏན་གྱིས་གསར་གཏོད་གནང་བའི་དབུ་ཅན་ཡིན་གསེས། ཡིག་གཟུགས་འདི་ཉ་མོ་ཆུ་ནང་ནས་ཕྱུང་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་སྐབས་ཉ་མོ་ཆུ་ནང་ནས་ཕྱུང་འདྲ་ཞེས་འབོད། ལྷོ་ཁ་ས་ཁུལ་འཕྱོངས་རྒྱས་རྫོང་ཁོངས་སུ་གནས་པའི་བཙན་པོའི་བང་སོའི་རྡོ་རིང་ཐོག་བརྐོས་པའི་ཡི་གེ་དེ་ཡིག་གཟུགས་དེའི་གྲས་ཤིག་ཡིན།

鱼跃体(ཉ་མོ་ཆུ་ནང་ནས་ཕྱུང་འདྲ་)

(八种新乌金体之六)

该体于 9 世纪初,由大书法家知瓦云丹(འབྲི་བ་ཡོན་ཏན་)创新的乌金体,叫做鱼跃体。刻于山南琼杰县赞普陵群石碑上的文字便是鱼跃体。其字形呈鱼儿跃出水面之势。

<u>The Jumping Fish Style</u>: (ཉ་མོ་ཆུ་ནང་ནས་ཕྱུང་འདྲ་)

(The sixth of the eight styles of the *Uchen*)

It was created by a well-known penman named Dewa Yonten at the beginning of the 9th century. The inscriptions on the ancient stone tablet erected at the Tombs of the early Tibetan kings at Chonggye, in Lhoka, belong to this style. The letters resemble the fish jumping out of the water.

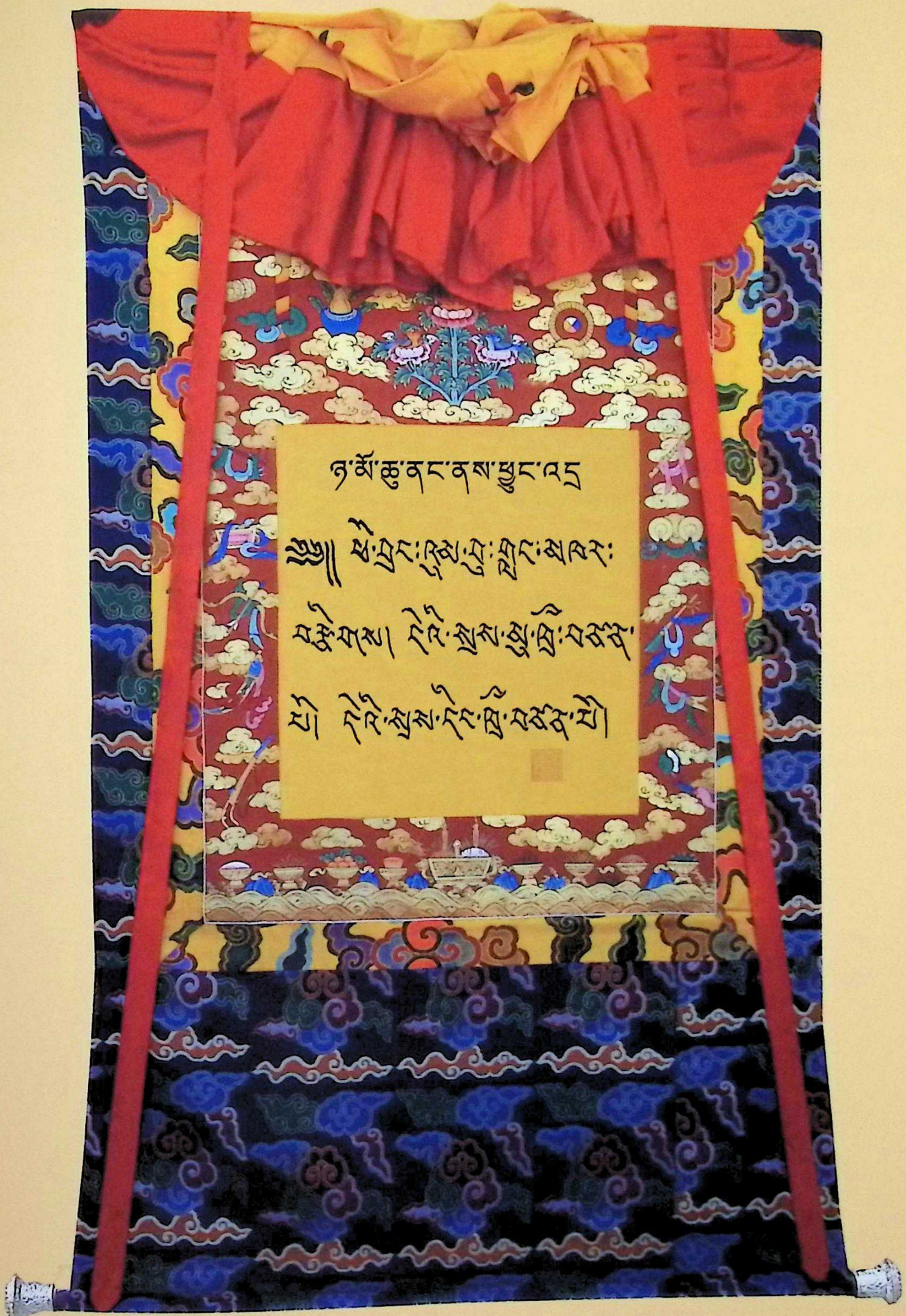
ཉ་མོ་ཆུ་ནང་ནས་ཕྱུང་འདྲ
༄༅། །ཐེ་ཕྲང་ཀྲུམ་ཀྲུ་སློང་མཁར་
བརྩེགས། དེའི་སྲས་སྲུ་ཁྲི་བཙན་
པོ། དེའི་སྲས་དེང་ཁྲི་བཙན་པོ།

སེང་གེ་གནམ་ལ་འཕྱོངས་འདྲ།

ཡིག་གཟུགས་འདི་ནི་(དབུ་ཅན་གྱི་ཡིག་གཟུགས་གསར་པ་བརྒྱད་ཀྱི་རིགས་བདུན་པ་) དུས་རབས་དགུ་པའི་དུས་དཀྱིལ་དུ་(བཙན་པོ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱི་སྐབས་) ཡིག་མཁན་ཆེན་པོ་བྲ་ཤོད་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་གསར་གཏོད་གནང་བའི་དབུ་ཅན་གྱི་ཡིག་གཟུགས་གསར་པ་ཞིག་ཡིན། ཡིག་གཟུགས་འདི་སེང་གེ་གནམ་ལ་འཕྱོངས་བ་ལྟ་བུ་ཡོད་པས་དེ་ལྟར་འབོད། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་རིགས་ལས་ཡིག་གཟུགས་དེ་རིགས་དེ་སྤྲ་མལ་གྲོ་གུང་དཀར་རྫོང་ཁོངས་ཀྱི་ཞ་ལྷ་ཁང་གི་ལྡེབས་རིས་སུ་བཀོད་པའི་གནས་ཚུལ་འཁོད་ཡོད་ཀྱང་ད་བར་མཇལ་བའི་སྐལ་བ་མ་ཐོབ།

腾狮体(སེང་གེ་གནམ་ལ་འཕྱོངས་འདྲ་)

(八种新乌金体之七)

该字体于赤热巴金时期(བཙན་པོ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་སྐབས་),即公元 9 世纪中的大书法家札、许二人(བྲ་ཤོད་རྣམ་གཉིས་)共同创新的,称做腾狮体。据史料记载该体原刻于墨竹工卡县夏拉康(ཞ་ལྷ་ཁང་)的墙上,但至今未能找到。

<u>The Rising Lion Style</u>: (སེང་གེ་གནམ་ལ་འཕྱོངས་འདྲ་)

(The seventh of the eight styles of the *Uchen*)
It was created by a couple of well-known penmen named Dra and Sho in the 9th century during Tri Ralpachen`s rule. Although historical records claim the style appears on the wall of Sha Lhakhang temple in Medro Gongkar, but no sign of it is found whatsoever.

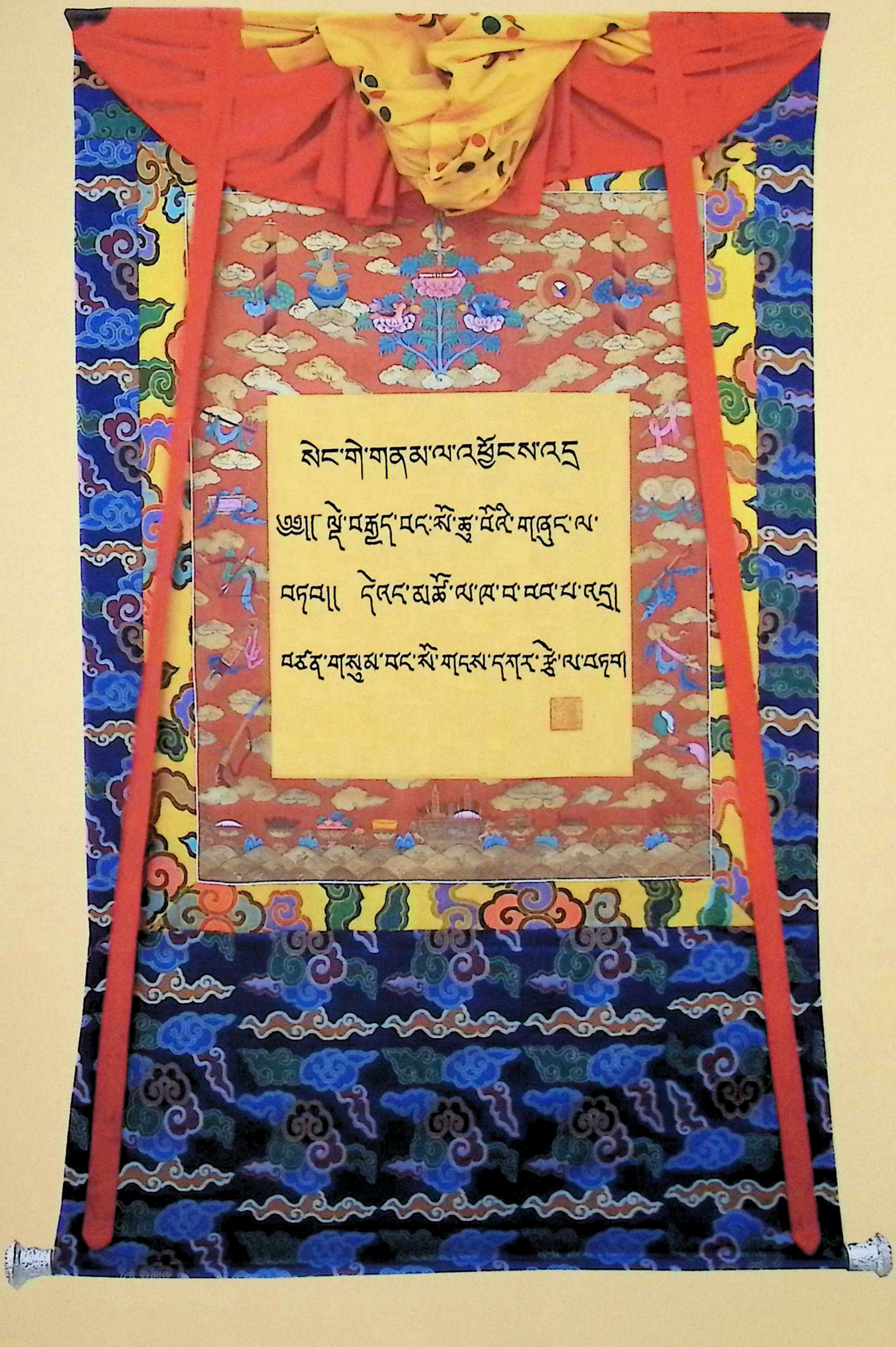
སེང་གེ་གནམ་ལ་འཕྱོངས་འདྲ
༄༅། །ལྗོ་བརྒྱད་བད་སོ་ཆུ་ཕོའི་གཞུང་ལ་
བཏབ།། དེའང་མཚོ་ལ་ཁ་བ་བབ་པ་འདྲ།
བཙན་གསུམ་བད་སོ་གདེས་དཀར་རྩེ་ལ་བཏབ།

ལེབ་རི་གྲུ་བཞི་བདེ་ལེགས།

ཡིག་གཟུགས་འདི་ནི་(དབུ་ཅན་གྱི་ཡིག་གཟུགས་གསར་པ་བརྒྱད་ཀྱི་རིགས་བརྒྱད་པ་)བོད་ཀྱི་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་སྐབས་སུ་ཡིག་མཁན་ཆེན་པོ་ཀ་ཁྱུང་གིས་སོ་ཕག་གཞིབ་འདྲར་དཔེ་མཛད་ནས་གསར་གཏོད་གནང་བ་ཞིག་ཡིན།

吉祥方形体(ལེབ་རི་གྲུ་བཞི་བདེ་ལེགས)

(八种新乌金体之八)

该体是由后宏期大书法家嘎琼(ཀ་ཁྱུང་)仿照前宏期的列砖体而创新的，称做吉祥方形体。

The Flat-Square Style: (ལེབ་རི་གྲུ་བཞི་བདེ་ལེགས་)

(The eighth of the eight styles of the *Uchen*)
It was created by a well-known penman named Kakyung at the early period of the Latter Prosperity of Buddhism. As it was based on the Square - Brick Style, it's so named the Flat- Square.

ལེབ་ཆེ་གྲུ་བཞི་བདེ་ལེགས
ཀྱེ་དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་རིག་
པའི་མི་ཤེས་ལགས། སྔོན
སྐྱེས་རྒྱ་གསོའི་སྐབས····

ཁྱུང་བྲིས།

དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་དཀྱིལ་དུ་ཡིག་མཁན་ཆེན་པོ་ཁྱུང་པོ་གཡུ་ཁྲིས་སྔོན་བྱུང་དབུ་ཅན་གྱི་ཡིག་གཟུགས་མི་འདྲ་བ་སོ་སོའི་ལེགས་ཆ་རྣམས་སྒྲིགས་བསྡུས་ཀྱིས་དབུ་ཅན་ཡིག་གཟུགས་ཚད་ལྡན་ཁྱུང་བྲིས་སུ་གྲགས་པ་དེ་གསར་གཏོད་མཛད།

琼体(乌金体)(ཁྱུང་བྲིས)

公元十三世纪中叶,由大书法家琼布右迟对已有的诸多乌金体进行了规范。创制了琼体。

The Kyungdri Style:(ཁྱུང་བྲིས་)

In the mid-13th century a man named Kyungpo Yutri standardized the former different styles of the *Uchen* into one common style,and this was known as the Kyungdri Style.

ཁྱུང་ཡིག། 琼体 (乌金体)

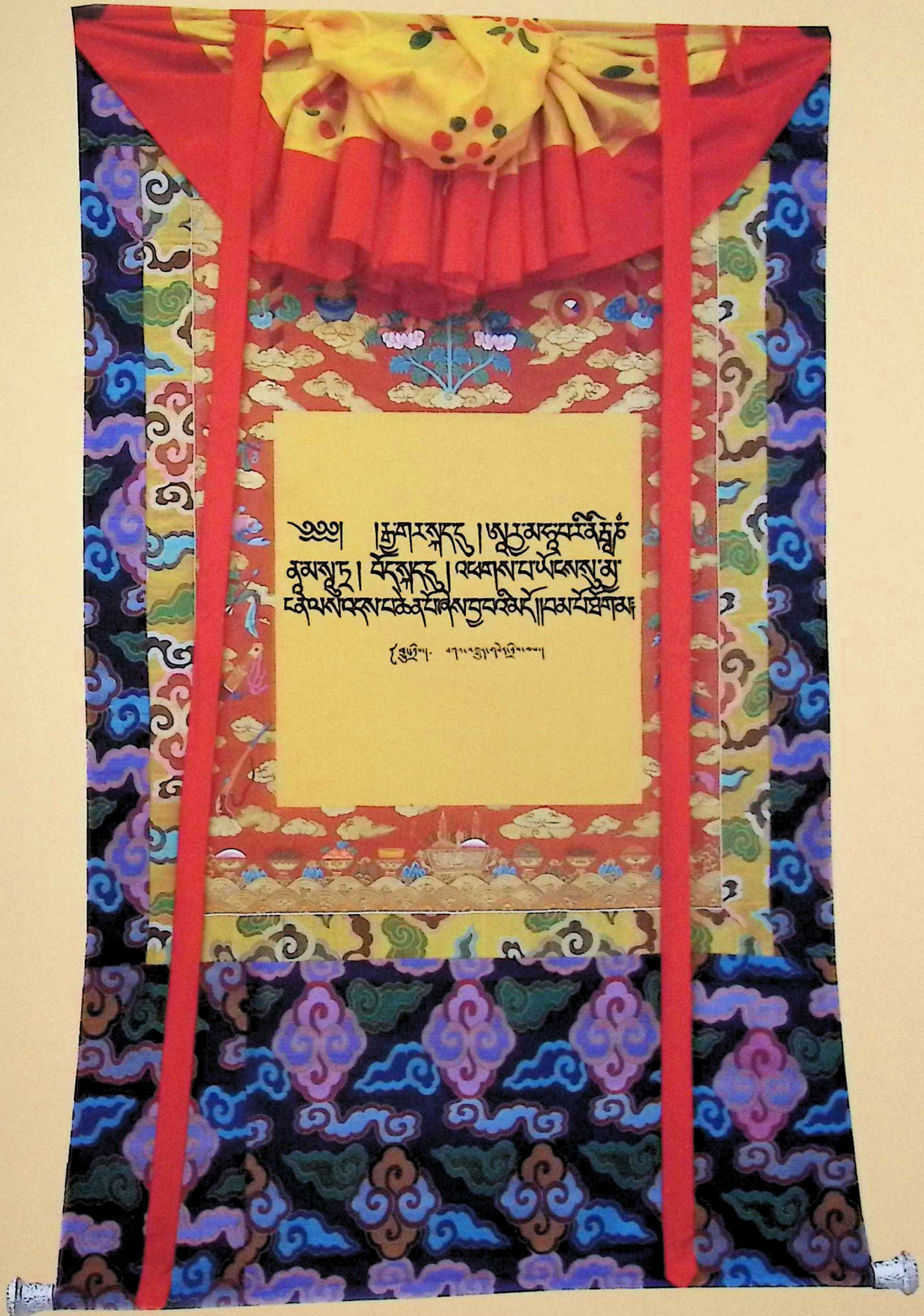

དབུ་ཅན།
ཀ་ཁ་ག་ང་། ཅ་ཆ་ཇ་ཉ། ཏ་ཐ་ད་
ན། པ་ཕ་བ་མ། ཙ་ཚ་ཛ་ཝ། ཞ་ཟ་འ་ཡ། ར་ལ་ཤ་ས། ཧ་ཨ། །

གནུབས་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡི་གེ།

ཡིག་གཟུགས་འདི་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་སྟེ་བོད་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེའུ་བཙན་གྱི་སྐབས་སུ་གནུབ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གསར་གཏོད་གནང་བའི་ཡིག་གསར་ཞིག་ཡིན། འདིར་བཀོད་པའི་ཡིག་གཟུགས་འདི་ནི་ལྷོ་ཁ་གོང་དཀར་ཆོས་སྡེའི་ལྡེབས་རིས་ནས་འདྲ་བཤུས་ཞུས་པ་ཡིན།

努桑杰益西字体(གནུབས་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡི་གེ)

该字体由努桑杰益西于公元 8 世纪后叶,赤松德赞时期创制。临摹于贡嘎曲帝(གོང་དཀར་ཆོས་སྡེ་)壁画。

<u>Nub Sangye Yeshe`s</u> **<u>Style</u>:** (གནུབས་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡི་གེ)

It is the writing style of Nub Sangye Yeshe first came out at the end of the 8th century during the Tibetan king Trisong Detsen`s rule. The writings given on the walls of the Gongkar Chode monastery in Lhoka are taken from this style.

དབུ་མེད།

ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆར་གཞིགས་ན་དབུ་མེད་ནི་ཐོན་མི་སམ་བྷོ་ཊས་སྔར་རྒྱ་གར་གྱི་ཡི་གེ་ཝརྟུ་ལ་དཔེ་མཛད་དེ་གསར་གཏོད་གནང་བ་ཞིག་ཡིན། བཙན་པོའི་དུས་སྐབས་སུ་བོད་དུ་གཙོ་བོ་དབུ་ཅན་བེད་སྤྱོད་གཏོང་གི་ཡོད་ཀྱང་དབུ་མེད་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་འཕེལ་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་། སྐབས་དེར་བཙན་པོའི་བཀའ་དང་། གཞུང་ཡིག གསུང་རབ་སོགས་འབྲི་སྐབས་དབུ་ཅན་བེད་སྤྱོད་གཏོང་བ་ལས་རྒྱུན་དུ་ཟིན་བྲིས་དང་། བརྗེད་ཐོ། ཕྱག་པར་དུ་འབབས་མི་སེར་གྱི་ཁྲོད་དུ་དབུ་མེད་བེད་སྤྱོད་གཏོང་ཆེ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་འབྲི་གཟུགས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་བྱུང་བས་ཚད་ལྡན་དབུ་མེད་ཀྱི་ཡིག་གཟུགས་ཤིག་གསར་གཏོད་མི་བྱེད་ཀ་མེད་ཀྱི་གནས་སུ་གྱུར། དེར་བརྟེན་ཡིག་མཁན་ཆེན་པོ་ལྡན་མ་རྩེ་མང་དང་ལེ་ལུགས་པ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་དབུ་མེད་གཟུགས་རིས་སྣ་ཚོགས་ལ་ཞིབ་འཇུག་གནང་མཐར་ལྡན་ལུགས་དང་ལེ་ལུགས་ཞེས་པའི་དབུ་མེད་ཀྱི་འབྲི་རྒྱུན་མི་འདྲ་བ་ཁག་གཉིས་བཏོད་ཀྱང་། ལེ་ལུགས་པའི་འབྲི་རྒྱུན་དེ་ཆེས་སྔ་བའི་དུས་ནས་རྒྱུན་ཆད་དེ་རྩ་ཉམས་སུ་སོང་བ་དང་། ལྡན་མ་རྩེ་མང་གི་ཕྱག་རྒྱུན་ལྡན་ལུགས་ཟེར་བ་དེ་མུ་མཐུད་རྒྱུན་སྤེལ་བྱུང་སྟེ་ད་ལྟའི་དབུ་མེད་ཡིག་གཟུགས་ཀྱི་རྩ་བའི་རྨང་གཞི་དེ་ཡིན། ཕྱིས་སུ་ལྡན་ལུགས་ལའང་གཟུགས་རིས་དང་མཛེས་ཆོས་གཉིས་ཀ་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བའི་ཡིག་གཟུགས་སྣ་ཚོགས་འབྲི་སྲོལ་བྱུང་བས། དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་དུས་འགོར་རྒྱལ་རྩེ་སྡེ་སྲིད་རབ་བརྟན་ཀུན་བཟང་གིས་དབུ་མེད་ཀྱི་ཡིག་གཟུགས་ལ་ཞིབ་བཤད་བརྩམས་ཏེ་ཚད་ལྡན་གྱི་འབྲི་རྒྱུན་དར་སྤེལ་མཛད་པ་མ་ཟད། 《སྨྱུ་གུའི་བསྟན་བཅོས》ཞེས་པ་ཞིག་ཀྱང་བརྩམས་པ་དེས་དབུ་མེད་ཀྱི་ཡིག་གཟུགས་ཚད་དང་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་སུ་གོང་འཕེལ་འགྲོ་རྒྱུར་ཕན་ནུས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཐོན་ཡོད།

乌梅体(དབུ་མེད་)

据史料记载，吞弥以乌都(ཝརྟུ་)为蓝本创制了乌梅体。吐蕃时期虽然主要着力于乌金体的艺术，但是乌梅体也有长足的进步。因为那时除公文、写卷用乌金外，草拟文稿、纪录世事，特别是民间行文等都用乌梅体。当时出现的多种乌梅体，亟待规范统一，于是，大书法家丹玛孜芒(ལྡན་མ་རྩེ་མང་)和黎氏(ལེ་ལུགས་པ་)二位经研究，各自对乌梅体进行了规范创新。创立了丹派和黎派两大书派(ལྡན་ལུགས་དང་ལེ་ལུགས་)。不过黎派的乌梅体早已失传。现流传下来的是丹派的乌梅体。

后来丹派乌梅体的不同书体间又出现了形态各异的问题。于是，15 世纪初江孜法王绕旦贡桑出任帕竹王朝秘书时更进一步完善了乌梅体的书写规范。编著了《笔法论》(《སྨྱུ་གུའི་བསྟན་བཅོས་》)，对乌梅体的发展起到了很大的促进作用。

<u>The *Ume* System (the Headless System)</u>: (དབུ་མེད་)

Historical records claim the *Ume* system was derived from the Indian script *Watu* by Sambhota. Though the *Uchen* (With the Head) was widely in use during the Tubo Dynasty, the *Ume* (the Headless) was also at a gradual progress at the time. Though the *Uchen* was used in official or formal writings, for free writings such as making copies, making notes, or daily writings, the *Ume* was chiefly used. As the *Ume* ran wild into a variety of forms at its start two penmen, Denma Tsemang and Lelugpa, categorized them into two: the *Denma* style and *Lelug* style. But the latter lost ground in no time and the former, the *Denma* style, remained to this day, which in course of time further spread into different forms. Since the 15th century Rabten Kunsang in Gyantse, a vassal of the Pagdu Dynasty, by producing a book titled *On the Pen*, standardized the *Ume* system. And this was a nice start for its regulation.

ཐུ་མི་སམ་བྷོ་ཊའི་ཕྱག་བྲིས་དབུ་མེད།

ཐུ་མི་སམ་བྷོ་ཊའི་ཕྱག་བྲིས་ཕྱག་བསྐྱར་མ་འདི་ནི་རྩེ་པོ་ཏ་ལའི་གཟིམ་ཆུང་དགའ་ལྡན་ཡང་རྩེའི་རྟེན་སྒམ་ཆེན་མོའི་ནང་བཞུགས་པ་འཕྲུལ་མེད་དེ་དཔར་བཤུས་ཞུས་པ་ཡིན།

吞弥·桑布扎亲笔体乌梅(ཐུ་མི་སམ་བྷོ་ཊའི་ཕྱག་བྲིས་དབུ་མེད་)

这一珍贵的吞弥·桑布扎亲笔体原件,出自布达拉宫达赖喇嘛卧室嘎丹央孜中的大宝箱。

The Ume writing of Tume Sambhota : (ཐུ་མི་སམ་བྷོ་ཊའི་ཕྱག་བྲིས་དབུ་མེད་)

This precious Tume Sambhota’s writing is copied from the original Tume Sambhota’s own hand-writing placed in the jewel box in Gandan Yungtse, the Dalai Lama’s bedroom, in Potala place.

ལྡན་ལུགས།(ལྡན་ཡིག)

བཙན་པོའི་དུས་སྐབས་སུ་དབུ་མེད་འབྲི་ལུགས་མང་པོ་བྱུང་བས་ཡིག་མཁན་ཆེན་པོ་ལྡན་མ་རྩེ་མང་དང་ལེ་ལུགས་པ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ར་བསྒྱུར་བཅོས་གནང་སྟེ་ལྡན་ལུགས་དང་ལེ་ལུགས་ཞེས་པའི་ཚད་ལྡན་ཡིག་གཟུགས་ཁག་གཉིས་བཏོད་ཀྱང་། ལེ་ལུགས་ཀྱི་འབྲི་རྒྱུན་དེ་རྟ་སྣས་ནས་རྒྱུན་ཆད། ལྡན་ལུགས་དེ་མུ་མཐུད་ཉམས་མེད་དུ་གནས། དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་སྐབས་སུ་དར་བའི་གཞུང་རིས་དང་ཨེ་རིས་ཞེས་པའི་འབྲི་རྒྱུན་ཁག་གཉིས་པོ་དེ་ལྡན་ལུགས་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། ད་ལྟའང་བེད་སྤྱོད་གཏོང་བཞིན་ཡོད།

丹　体(ལྡན་ལུགས)

丹玛孜芒(ལྡན་མ་རྩེ་མང་)和黎氏两位大书法家,对当时出现的种类繁多的乌梅体进行了规范。并创制了丹体和黎体两种乌梅体。后来,黎体失传,丹体保留至今。且于噶丹颇章时期,由丹体派生出埃日(ཨེ་རིས་)和雄日(གཞུང་རིས་)两种乌梅字形,则成为藏族社会活动中最常用的字形之一。

<u>The *Denma* Style</u>: (ལྡན་ལུགས་)

Two well-known penmen, Denma Tsemang and Lelugpa standardized the various *Ume* forms of the time into two styles: - the *Denma* and the *Lelugpa*. Soon the latter lost ground and the former, the *Denma*, remained to this day. During the Ganden Phodrang period (Dalai Lamas` rule) the *Denma* style even was diverted into two minor styles: the *Eri* and the *Shungri*, which became the most commonly used writings of Tibet.

ཡིག་གཟུགས་སྣ་བརྒྱའི་ཕྱི་མོ་ཞལ་བསྟུས་མ། །
༄།།ལྡན་མ་ཅེས་པ་ངང་གི་ལྡན་ཡིག

ཚུགས་ཐུང།

ཚུགས་ཐུང་ལ་བབ་ཆགས་པོ་དང༌། ཚུགས་ཟིན་པོ། སྙམ་ཆེ་བ་བཅས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཡོད་པས། ཚུགས་ཐུང་གི་ཡིག་གཟུགས་ལ་སྦྱོང་བརྩོན་ཡག་པོ་བྱུང་ན་ཡིག་གཟུགས་གཞན་དག་སྦྱོང་རྒྱུར་ཕན་ཐོགས་ཆེ།

粗同体(ཚུགས་ཐུང་)

所谓粗同体是小稳健体。如同汉文的正楷字。其字体端正、庄重、严谨。初学藏文者首先必须学好粗同体,为学好其它字体打好基础。

<u>The Basic Letters:</u> (ཚུགས་ཐུང་)

It's like the capital letters in English written separately one by one letter. The new learners are to start from the Basic Letters to build a good foundation for other writings to follow.

ཚུགས་ཐུང་། 粗同体

འཁྱུག

འཁྱུག་ནི་ཡིག་རྐྱང་མགྱོགས་བྲིས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་རིམ་བཞིན་སྒྱུར་ཏེ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། འཁྱུག་ལ་ཚུགས་མ་འཁྱུག་དང་། འཁྱུག་ཆེན་ཞེས་འབྲི་སྟོལ་ཁག་གཉིས་ཡོད་པ་སོ་སོའི་ཁྱད་ཆོས་ནི་འཁྱུག་འདྲེན་མང་ཉུང་ལ་ཐུག དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པ་ནས་བཅུ་དྲུག་པའི་བར་དཀའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གིས་སྤེལ་བའི་སྤྱི་བསྒྲགས་ཕུད་དེ་ཕྱིངས་གཞུང་ཡིག་ཕལ་མོ་ཆེར་འཁྱུག་ཡིག་ཁོ་ན་བེད་སྤྱོད་བྱས་སྟབས་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་སྐབས་སུ་འཁྱུག་ཡིག་དར་འཕེལ་ཆེན་པོ་བྱུང་། དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ལོ་རབས་ཉི་ཤུ་ནས་སུམ་ཅུའི་བར་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པས་གཞུང་ཡིག་ཚད་ལྡན་བཟོས་གནང་མཛད་པར་བརྟེན་དེའི་དུས་སུ་བོད་ཡིག་ཡིག་གཟུགས་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་དུ་འབྲུ་ཚ་དང་འཁྱུག་ཡིག་ཐད་བླ་འོད་ཀྱིས་རིག་པའི་ཚུ་གཉེར་བཞིན་དུ་རྒྱས།

酋　体(འཁྱུག)

酋体是由小粗同体演变过来的新书体。"འཁྱུག"(酋)即迅疾、活泼等之意。故亦可称做草体。酋可分为大草和小草,其区别在于大草连笔多,而小草连笔少。15 世纪至 16 世纪的行文,除文告外,大多采用酋体。到了 17 世纪酋体有了长足的进步,文笔越发优雅。20 世纪二三十年代十三世达赖喇嘛全面地规范了藏文行文格式。这一时期藏文书法,特别是朱匝体和酋体的书法达到了顶峰。

The Cursive Hand: (འཁྱུག)

The Cursive Hand, the smallest in size and the quickest in speed, is written in flowing strokes with letters joined to one another. The Cursive Hand can be more in joins, or less in joins, or no joins at all. But the starters are to learn it with no joins. Writings in practice by the turn of the 15th to the 16th century, apart from official documents, the rest were done in the Cursive Hand. By the 17th century the Cursive Hand was done in better strokes. At the second and the third decade of the 20th century the 13th Dalai Lama completed an overall standardization of Tibetan writing systems. In consequence every system in general and the Cursive Hand and the *Drutsa* style in particular rose to their peak.

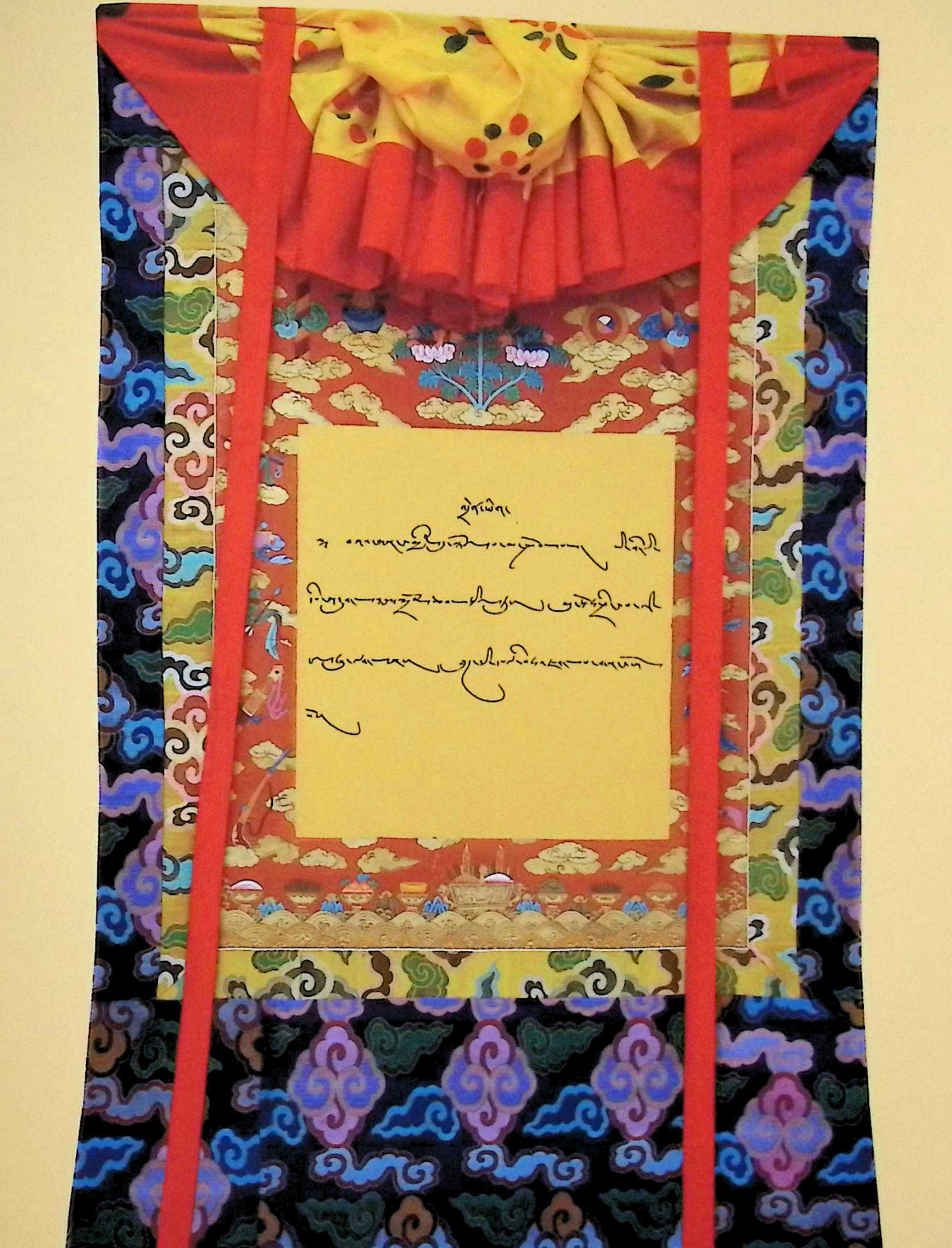

འབྲུ་ཚ།

འབྲུ་ཚ་ལ་འབྲུ་ཚ་ཞབས་སྐོང་མ་དང་། འབྲུ་ཚ་ཞབས་རིང་། འབྲུ་ཚ་ཞབས་ཐུང་བཅས་ཁག་གསུམ་ཡོད་པས་དེ་རྣམས་ཚང་མ་མིག་ལམ་དུ་མཛེས་ཤིང་བབ་ཆགས་པ་དང་། གྲལ་སྒྲིག་པོ་བཅས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན།

朱匝体(འབྲུ་ཚ)

朱匝体分弯腿(འབྲུ་ཚ་ཞབས་སྐོང་མ་)、长腿(འབྲུ་ཚ་ཞབས་རིང་)和短腿(འབྲུ་ཚ་ཞབས་ཐུང་)三种各具特色的字体。朱匝体无论长腿体或短腿体,都具有一种典雅、庄重、整齐的直接效果。

<u>The *Drutsa* Style</u>: （འབྲུ་ཚ་）

It is in three different styles: the round-tailed, the long-tailed and the short-tailed. It presents a common appearance: elegant and formal.

འབྲུ་ཚ་ཞབས་རིང་།

འབྲུ་ཚ་ཞབས་རིང་ནི་དབུ་ཅན་དང་དབུ་མེད་མཉམ་དུ་བསྲེས་ནས་བཏོད་པའི་ཡིག་གཟུགས་ཤིག་ཡིན། དེའི་ཁྱད་ཆོས་ནི་ཕྱུག་དར་སྙོམ་པོར་བཀྲིགས་པ་དང་མཚུངས། ཡིག་གཟུགས་འདི་ས་སྐྱའི་སྐབས་སུ་དར།

长腿朱匝体(འབྲུ་ཚ་ཞབས་རིང་)

长腿朱匝体的腿长而直,是乌金体和乌梅体的结合体。其字形如同排列整齐的长杆经幡。多见于萨班时期。

<u>**The Long-Tailed Drutsa**</u>:(འབྲུ་ཚ་ཞབས་རིང་)

The long-tailed Drutsa is a mixture of the Uchen and Ume. It's so named "long-tailed" because of its long and straight strokes. It was mainly used during Sakya Pandita's time.

འབྲུ་ཚ་ཞབས་རིང་བ་

འབྲུ་ཚ་ཞབས་སྐོང་མ།(སྐོང་ཞབས་མ་)

འབྲུ་ཚ་ཞབས་སྐོང་མ་ནི་དཔལ་ས་སྐྱ་པས་བོད་ཡོངས་ལ་དབང་བསྒྱུར་བའི་སྐབས་སུ་དར་བ་དང་། སྐབས་དེར་ས་སྐྱ་གོང་མས་སྤྲེལ་བའི་གཏན་ཚིགས་དང་། ཐ་ཚིག བཀའ་རྒྱ། རྡོ་བཀོས་ཡི་གེ་སོགས་ལ་འབྲུ་ཚ་ཞབས་སྐོང་མ་སྤྱོད་སྲོལ་ཆེ། ཧྲན་ཏུང་དུ་བཙུགས་པའི་ཡོན་གོང་མའི་དབུ་བླའི་རྡོ་རིང་ཐོག་ཏུ་བཀོས་པའི་བོད་ཡིག་དེ་ནི་འབྲུ་ཚ་ཞབས་སྐོང་མ་ཡིན།

弯腿朱匝体(འབྲུ་ཚ་ཞབས་སྐོང་མ་)

弯腿朱匝体产生于萨迦王朝时期。那时无论行文、公告、碑文等都用弯腿朱匝体。如立于山东的元帝师碑,其碑文字体就属弯腿朱匝体。

<u>The Round-Tailed Drutsa</u>: (འབྲུ་ཚ་ཞབས་སྐོང་མ་)

The Drutsa style,no matter what-tailed,presents a common appearance: elegant and formal.The round-tailed Drutsa was used at official documents and inscriptions on stone tablets during the Sakya Dynasty period. For example,the tablet in Shandong province erected during the Yuan Dynasty period is written in the round-taild Drutsa.

འབྲུ་ཚ་ཞབས་ཐུང་།

འབྲུ་ཚ་ཞབས་ཐུང་ནི་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་སྐབས་སུ་དར་རྟེ་སྲིད་གཞུང་གིས་སྤེལ་བའི་གཞུང་ཡིག་རིགས་ལ་སྤྱོད་ཆེ།

短腿朱匝体(འབྲུ་ཚ་ཞབས་ཐུང་)

短腿朱匝体产生于噶丹颇章(དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་)时期,大多用于公告文体。

<u>The Short-Tailed Drutsa:</u> (འབྲུ ་ཚ་ཞབས་ཐུང་)

The short-tailed Drutsa was used at official documents during the rule of the Ganden Dhodrang.

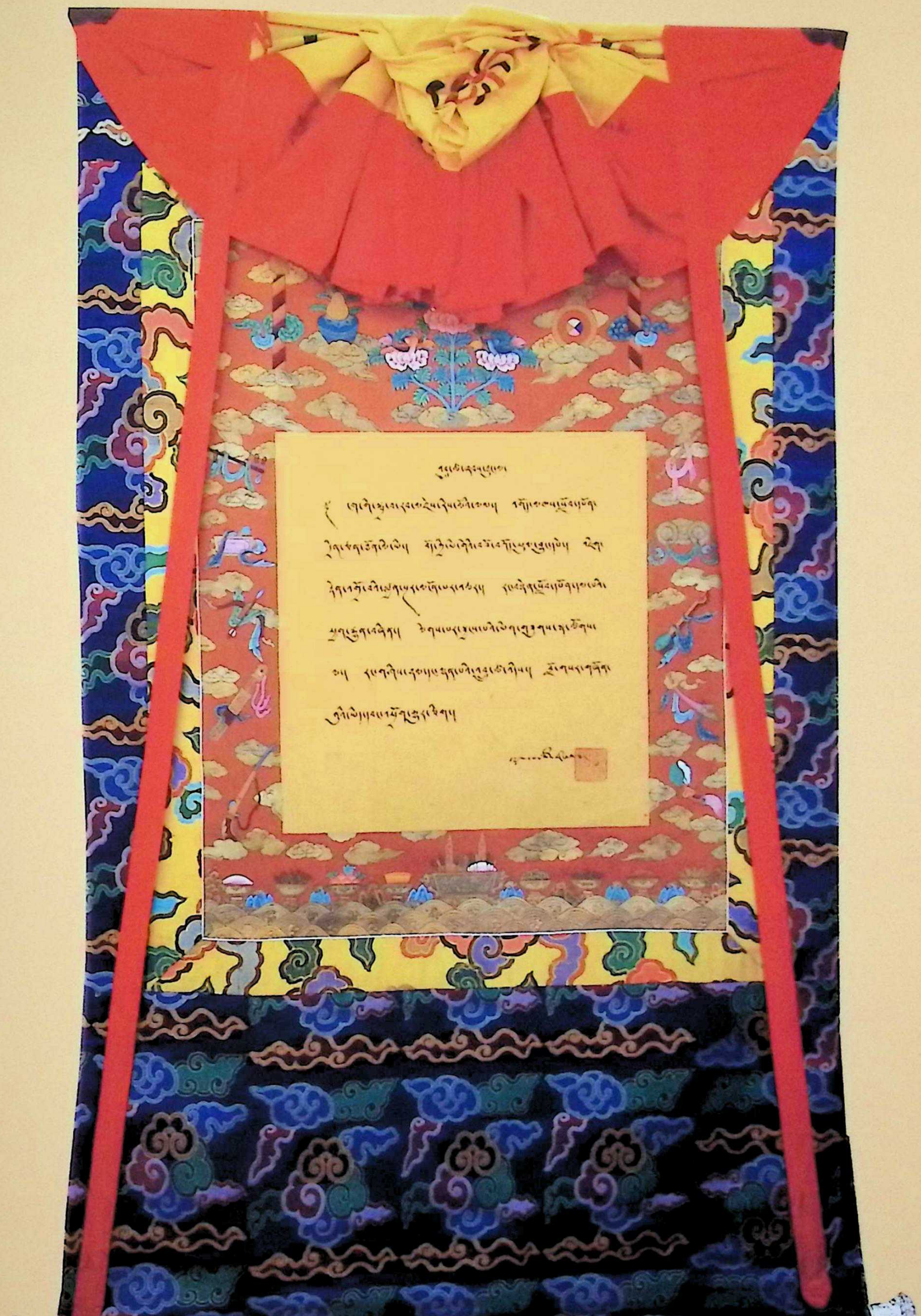

དཔེ་ཚུགས།

དཔེ་ཚུགས་ནི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཏེ་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་སྐབས་སུ་གཞུང་པོད་འབོར་ཆེན་འབྲི་ཆེད་དུ་གསར་དུ་བཏོད་པ་ཞིག་ཡིན། ཡིག་གཟུགས་དེ་དར་མ་ཐག་ཕྱོགས་ཡོངས་ལ་མྱུར་དུ་ཁྱབ་ནས་ཡིག་མཁན་རྣམ་པས་རྒྱུན་དུ་བེད་སྤྱོད་བྱས་སྟབས་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་གྱིས་ད་བར་ལོ་ངོ་བདུན་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལྡན།

白粗体(དཔེ་ཚུགས)

13 世纪中叶出现的第一位大译师仁青桑布(ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་)时期，为适应大规模的写经需要，而创新了白粗体。且很快传遍全藏区，被广大学者和书法爱好者所接受。至今有 700 余年的历史。

<u>The *Petsuk* Style:</u> (དཔེ་ཚུགས་)

It was created by the foremost scripture translator of the mid-13th century, Lotsawa Rinchen Sangpo, in need of copywritings of scriptures, and soon got spread all over Tibet, well accepted by most of the scholars.

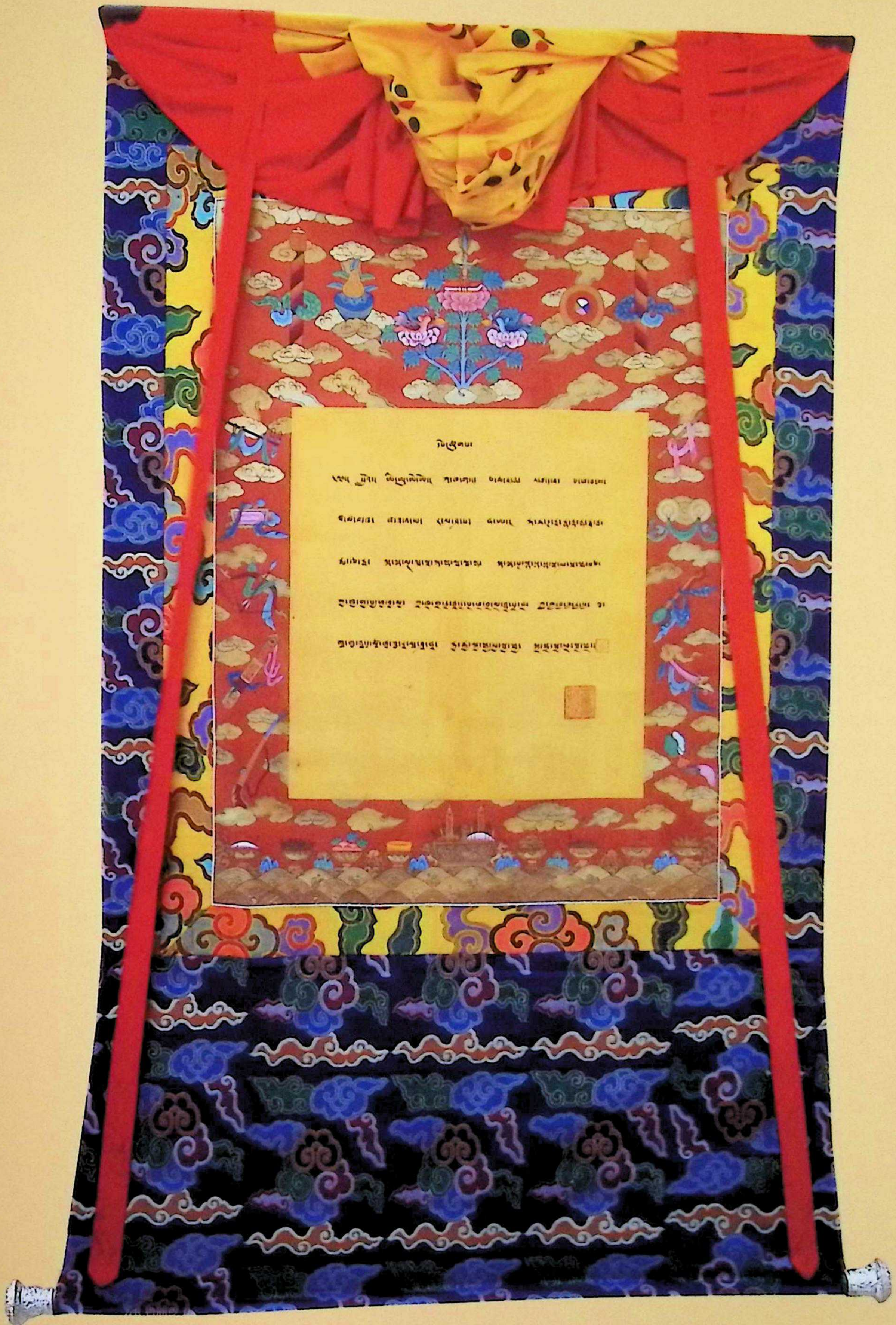

སྐྲུང་ཡིག

རྩོམ་ཡིག་ཡིག་ཚོགས་ཀྱིས་མ་ཁྱུངས་པའི་ཆེད་དུ་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་ནས་འགོ་བརྩམས་པའི་ལོ་ངོ་ཉིས་བརྒྱའི་རིང་ལོ་པཎ་རིམ་བྱོན་གྱིས་འཚོལ་ཞིབ་རྒྱུན་ཆད་མེད་པ་གནང་སྟེ་མཐར་འབྲི་སྟབས་བདེ་ལ་མིག་ལམ་དུ་མཛེས་པའི་སྐྲུང་ཡིག་གསར་གཏོད་མཛད་པ་དེ་ནི་བོད་ཡིག་འབྲི་གཟུགས་ཐད་ལ་ཡར་རྒྱས་དང་། ཡིག་གཟུགས་འབྲི་རྩལ་ཐད་ལ་གསར་གཏོད་རང་བཞིན་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན། ཡིག་གཟུགས་འདི་ནི《གངས་ཅན་མཁས་པའི་ཕྱག་བྲིས་སྣ་ཚོགས་ཕྱོགས་བསྡུས་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ》ཞེས་པ་ལས་འདྲ་བཤུས་ཞུས།

缩　写(སྐྲུང་ཡིག)

为了加快书写速度和节省文章篇幅，于后宏期头 200 年之内，经译师们的不断探索，创造了藏文缩写法。缩写具有简便、规范和保持原音原意，书写优美等特点。它即是书写形式上的进步，也是书法艺术上的一种创新。（出自《藏文书法荟萃》一书。）

<u>The Shorthand</u>: （སྐྲུང་ཡིག）

To make writings quicker and shorter, in the first two hundred years of the Latter Prosperity of Buddhism, the scripture translators created the Shorthand. It looks simple and formal in style, and produces full meaning of writing.

སྐྱང་ཡིག

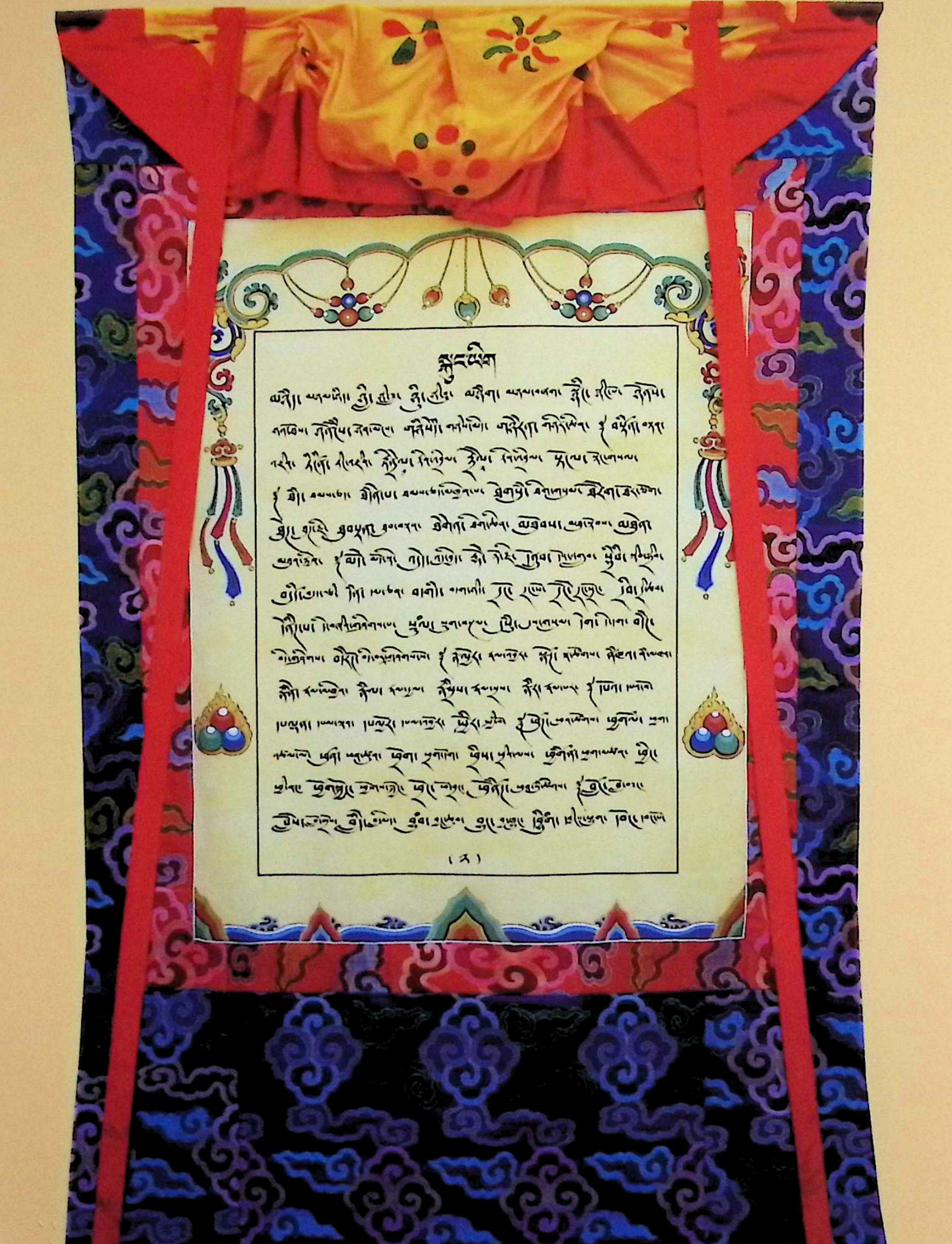
སྐྱུང་ཡིག

ཡིག་གསར།

སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པ་ནས་བཅུ་བདུན་པའི་བར་དུ་བོད་ཡིག་ཡིག་གཟུགས་འབྲི་སྟྱོལ་སྣ་ཚོགས་སྤྱོད་མོས་ཚལ་དུ་ཉམས་པར་བཀྲ་བའི་མེ་ཏོག་གཅིག་མཛུག་གཉིས་མཐུད་ཀྱིས་བཞད་པ་ལྟ་བུ་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་སྐབས་དེའི་སྐབས་སུ་དར་བའི་ཡིག་གཟུགས་ལ་ཡིག་གསར་ཞེས་གྲགས། དཔེར་ན་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པའི་ཡིག་གསར་དང་། རྡོར་གདན་ཡིག་གསར། འགོས་ལོའི་ཡིག་གསར། ཚག་ལོའི་ཡིག་གསར། སྐྱོགས་ལོའི་ཡིག་གསར། རིན་སྤུངས་ཡིག་གསར་སོགས་གསར་དུ་བཏོད་པ་དེ་དག་གིས་བོད་ཡིག་ཡིག་གཟུགས་འབྲི་རྩལ་གོང་དུ་འཕེལ་རྒྱུར་སྐུལ་འདེད་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཐེབས་ཡོད།

新　体(ཡིག་གསར་)

公元 13 世纪到 17 世纪新的藏文字体层出不穷。故通称为新体(ཡིག་གསར་)。这一时期的书法家们，不仅致力于原有书体的书写艺术，而且还参照梵文等其它众多文种，创造出了具有独特风格的并富于极强观赏价值的诸多新体。如：八思巴新体、多旦新体、贵罗新体、恰罗新体、仁布新体等，均是这一时期出现的新的书写体。因而极大地促进了藏文书法艺术的发展。

The New Styles: (ཡིག་གསར་)

Since the 13th till the 17th century different styles at writing kept coming on in use known as the New Styles. The men of letters of the time, taking reference from the Sanskrit, or other scripts, created various writing styles, such as the *Phagpa* style, the *Dorden* style, the *Golo* style, the

འཕགས་པ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཡིག་གསར།

འཕགས་པ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་སྤྱི་ལོ་1230 ལོ་ནས་1280ལོ་བར་ས་སྐྱའི་ཆོས་སྲིད་རྒྱུན་འཛིན་སྐུ་གདོང་ལྔ་པའི་ཐུགས་འགན་བཞེས། ཁོང་ནི་རིག་གནས་ལྔ་དང་། མདོ་སྔགས་སོགས་ལ་མཁས་པ་མ་ཟད། བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་མཇུག་ཏུ་ས་སྐྱ་པས་བོད་ཡོངས་ལ་དབང་བསྒྱུར་བའི་སྐབས་ཀྱི་གྲགས་ཅན་ཡིག་མཁན་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། ཁོང་གིས་གསར་གཏོད་མཛད་པའི་ཡིག་གཟུགས་གྲུ་བཞི་མ་དེ་ལ་འཕགས་པ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཡིག་གསར་ཞེས་གྲགས།

八思巴新体(འཕགས་པ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཡིག་གསར་)

八思巴于公元 1230 年到 1280 年担任萨迦第五代祖师。他精通佛法及其它学科。是后宏期萨迦政权时期的大书法家。他创制了新藏文书体八思巴体。该书体呈正方形，书写由上到下，从左到右，元音符号标在字母下方。

The *Phagpa* Style: （འཕགས་པ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཡིག་གསར་）

Phagpa, 1230-1280 A.D., the last of the Five Forefathers of Sakya Dynasty. He had a good command over religious doctrines and other subjects. He was a well-known man of letters of the Sakya rulership in the Latter Prosperity of Buddhism. He created a new writing system known as the *Phagpa* style, which is shaped in squares, written from the top to the bottom, or from the left to the right, with the signs of vowels written underneath the root letters.

ཧོར་ཡིག་གསར་མ།

ཧོར་ཡིག་གསར་མ་འདི་ནི་ས་སྐྱ་གོང་མ་ལྔའི་ཡ་གྱལ་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པས་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཧུ་པི་ལི་སེ་ཆེན་ཧན་གྱི་རེ་འདུན་ལྟར་སྤྱི་ལོ1269 ལོར་བོད་ཡིག་དབུ་ཅན་ལ་དཔེ་བལྟས་ནས་གསར་གཏོད་མཛད་པའི་སོག་ཡིག་ཡིན། སོག་ཡིག་དེ་གོང་མར་ཕུལ་བས་གོང་མ་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་དགྱེས་ཏེ་སྐད་ཐམ་གའི་ཁ་རིས་སུ་ཆེད་སྤྱོད་ཆོག་པའི་བཀའ་ཕབ། ཧོར་ཡིག་གསར་མ་དེ་མིག་ལམ་དུ་མཛེས་པ་དང་། བརྗིད་ཉམས་དོད་པོ་ཡོད་སྟབས་ཕྱིས་སུ་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་རྒྱལ་སྒོའི་མཐའ་རྒྱན་དུ་བཀོད་སྲོལ་འདུག

新蒙古字(ཧོར་ཡིག་གསར་མ)

新蒙古字是萨迦五祖之一的八思巴,奉元世祖忽必烈之命,于 1269 年以藏文为蓝本所创制的。忽必烈曾下诏颁行,将该字体专门作为印玺诏书的正式字体。原西藏地方政府的某些官印上亦刻有该字体的印文。

另外,由于新蒙古字的字形华丽、端庄,因此西藏有些寺院,把该字体当作装饰刻在大门上的现象比较常见。

The New Mongolian Script: (ཧོར་ཡིག་གསར་མ་)

It was created by Phagpa, one of the Five Forefathers of Sakya, in 1269, based on Tibetan, according to the order of Khublai Khan, the Yuan emperor. Khublai Khan sent it to his court and it was particularly used at printing purposes as a standard writing. Certain nobles in the Former Tibetan Local Govt. had it also carved on their private seals. As the style looks pleasant Tibet's certain monasteries had it written on front gates as decorations.

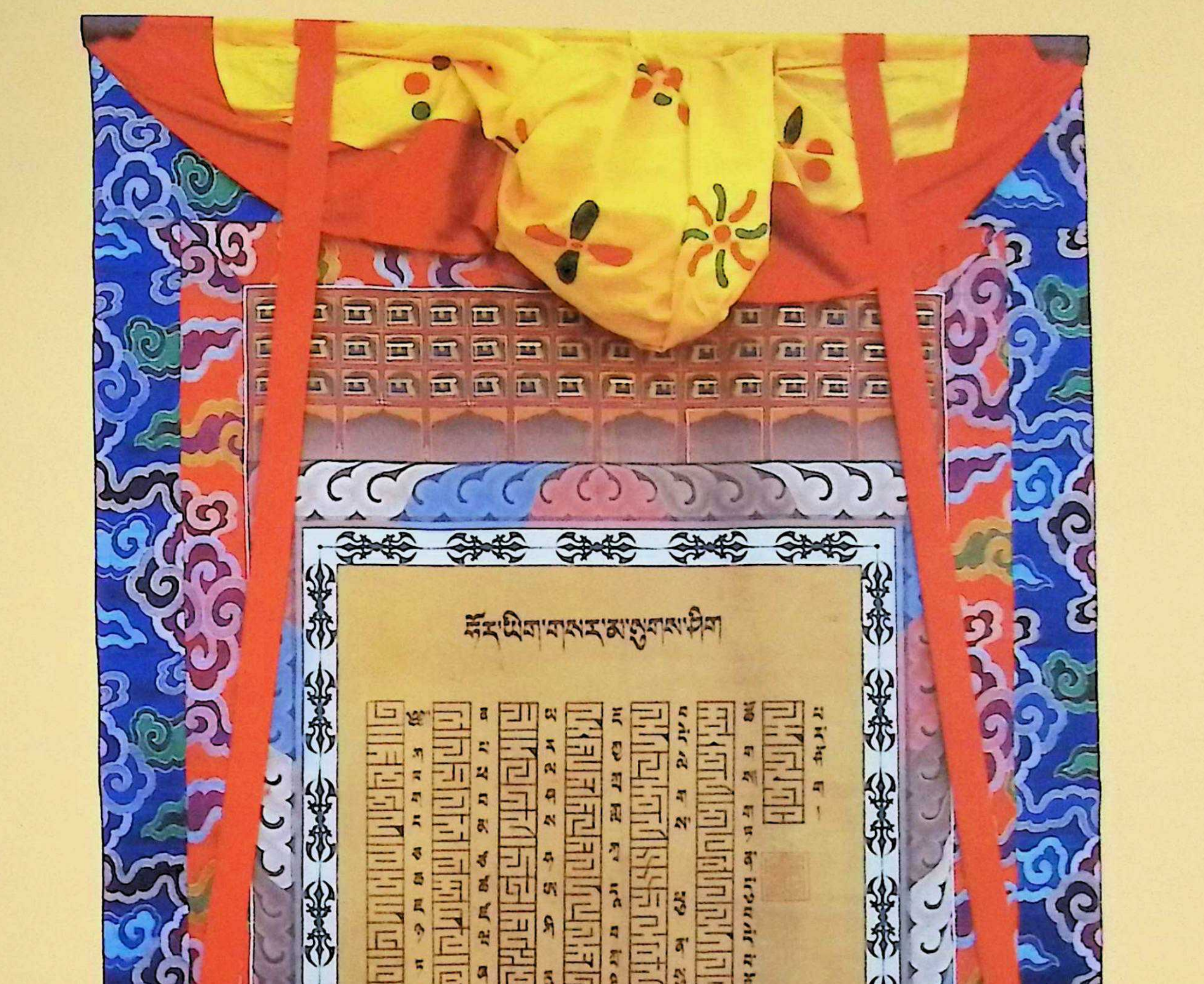
ཧོར་ཡིག་གསར་མ་སྒྲིགས་ཡིག

རྡོར་གདན་ཡིག་གསར།

རྡོར་གདན་ཡིག་གསར་འདི་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་དུས་དཀྱིལ་དུ་བོད་ཡིག་རྨང་གཞིར་བཟུང་སྟེ་ཡིག་གཟུགས་གཞན་ལ་དཔེ་བྱས་ནས་གསར་གཏོད་མཛད་པའི་དབུ་མེད་ཀྱི་གྲས་ཤིག་ཡིན། ཡིག་གཟུགས་འདི་ནི《ཡིག་གཟུགས་སྣ་བརྒྱའི་ཕྱི་མོ་ཞལ་བཤུས་མ》ཞེས་པ་ལས་འདྲ་བཤུས་ཞུས།

多旦新体(རྡོར་གདན་ཡིག་གསར་)

多旦体产生于15世纪中叶,是以藏文为基础,参照其它文种字体的形状所创制的藏文新体。属于乌梅体的一种。(出自《藏文书体百种》一书。)

<u>The *Dorden* Style</u>: (རྡོར་གདན་ཡིག་གསར་)

It's another style of the *Ume* created by a penman named Dorden in the mid-15th century, based on other Tibetan writings.

ཡིག་གཟུགས་རྣམ་ཚོགས། །
ཀ། རྡོར་གདན་ཡིག་གཟུགས།
ཨོཾ། ཀ་ཁ་ག་ང་། ཅ་ཆ་ཇ་ཉ། ཏ་ཐ་ད་ན།
པ་ཕ་བ་མ། ཙ་ཚ་ཛ་ཝ། ཞ་ཟ་འ་ཡ།
ར་ལ་ཤ་ས། ཧ་ཨ།
ཀེ་ཀོ།

འགོས་ལོའི་ཡིག་གསར།

འགོས་ལོའི་ཡིག་གསར་འདི་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་དུས་དཀྱིལ་དུ་ཆོས་ལུགས་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་སྤྱི་དང་རིག་གནས་ལྔ་ལ་མཁས་པའི་འགོས་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱིས་བོད་ཡིག་རྒྱང་གཞིར་བཟུང་སྟེ་ཡིག་གཟུགས་གཞན་དག་ལ་དཔེ་བྱས་ནས་གསར་དུ་བཏོད་པའི་དབུ་ཅན་གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་ཡིག་གཟུགས་གསར་པ་ཞིག་ཡིན། ཡིག་གཟུགས་འདི་ནི《ཡིག་གཟུགས་སྣ་བརྒྱའི་ཕྱི་མོ་ཞལ་བཤུས་མ》ཞེས་པ་ལས་འདྲ་བཤུས་བྱས།

贵罗新体(འགོས་ལོའི་ཡིག་གསར་)

该体是于 15 世纪中叶，由贵·循努白(འགོས་གཞོན་ནུ་དཔལ་)大译师所创。它是以藏文为基础参照其它文种字体而创制的新乌金体。(出自《藏文书体百种》一书。)

<u>The *Golo* Style</u>: (འགོས་ལོའི་ཡིག་གསར་)

It's another style of the *Uchen* created by the great scripture translator, Go Lotsawa Shonupal, in the mid-15th century in reference to other Tibetan writings.

འགོས་ལོའི་ཡིག་གསར།
ཨ། ཀ་ཁ་ག་ང། ཅ་ཆ་ཇ་ཉ། ཏ་ཐ་ད་ན།
པ་ཕ་བ་མ། ཙ་ཚ་ཛ་ཝ། ཞ་ཟ་འ་ཡ། ར
ལ་ཤ་ས། ཧ་ཨ།

ཆག་ལོའི་ཡིག་གསར།

ཆག་ལོའི་ཡིག་གསར་འདི་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པར་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་ཆག་ལོས་གསར་གཏོད་མཛད་པའི་དབུ་མེད་ཀྱི་ཡིག་གཟུགས་གསར་པ་ཞིག་ཡིན། ཡིག་གཟུགས་འདི་ནི《ཡིག་གཟུགས་སྣ་བརྒྱའི་ཕྱི་མོ་ཞལ་བཤུས་མ》ཞེས་པ་ལས་འདྲ་བཤུས་ཞུས།

恰罗新体(ཆག་ལོའི་ཡིག་གསར་)

该字体由大译师恰罗于公元 15 世纪所创。属于乌梅体的新字形。(出自《藏文书体百种》一书。)

<u>The *Chaklo* Style</u>: (ཆག་ལོའི་ཡིག་གསར་)

It's another style of the *Ume* created by a scripture translator named Chaklo in the 15th century.

ཚག་ལོའི་ཡིག་གསར།
ཀ་ཁ་ག་ང། ཅ་ཆ་ཇ་ཉ། ཏ་ཐ་ད་ན།
པ་ཕ་བ་མ། ཙ་ཚ་ཛ་ཝ། ཞ་ཟ་འ་ཡ།
ར་ལ་ཤ་ས། ཧ་ཨ།

སྐྱོགས་ལོའི་ཡིག་གསར།

སྐྱོགས་ལོའི་ཡིག་གསར་འདི་ནི་སྐྱོགས་ལོ་ཙྪ་བ་ངག་དབང་ཚེ་བརྟན་མཆོག་གིས་གསར་གཏོད་མཛད་པའི་དབུ་ཅན་གྱི་ཡིག་གཟུགས་གསར་པ་ཞིག་ཡིན། ཡིག་གཟུགས་འདི་ནི་《རྒྱ་དཀར་ནག་རྒྱ་སེར་ཀ་ཤྨིར་བལ་ཧོར་བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་དཔེ་རིས་རྣམ་གྲངས་མང་བ་》ཞེས་པ་ལས་འདྲ་བཤུས་ཞུས།

纠洛新体(སྐྱོགས་ལོའི་ཡིག་གསར་)

该体由纠洛阿旺次旦(སྐྱོགས་ལོ་ངག་དབང་ཚེ་བརྟན་)所创。归属于乌金体。
该字体出自《天竺、汉地、俄罗斯、克什米尔、尼泊尔、藏地、蒙古多文字帖》一书。

<u>The *Kyoklo* Style</u>: (སྐྱོགས་ལོའི་ཡིག་གསར་)

It's another style of the *Uchen* created by a penman named Kyoklo Ngawang Tseten.

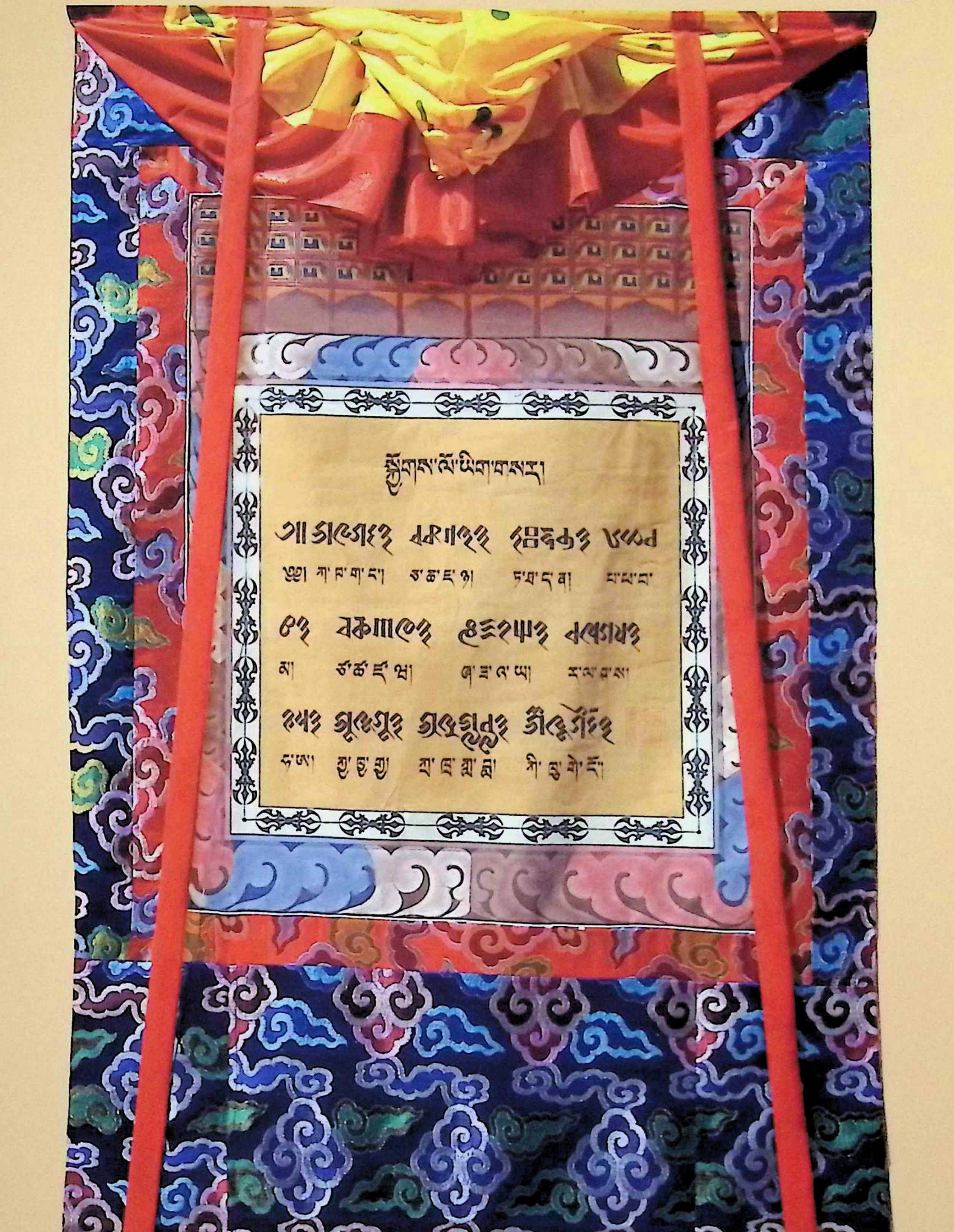
སྐྱོགས་ལོ་ཡིག་གསར།
༄༅། ཀ་ཁ་ག་ང་། ཅ་ཆ་ཇ་ཉ། ཏ་ཐ་ད་ན། པ་ཕ་བ་
མ། ཙ་ཚ་ཛ་ཝ། ཞ་ཟ་འ་ཡ། ར་ལ་ཤ་ས།
ཧ་ཨ། ཀུ་ཁུ་གུ། ཀྲ་ཁྲ་གྲ་ཀླ། ཀི་ཁུ་གེ་ངོ།

ངོ་མཚར་ཡིག་གསར།

ངོ་མཚར་ཡིག་གསར་འདི་ནི《རྒྱ་དཀར་ནག་རྒྱ་སེར་ཀཤྨིར་བལ་ཧོར་བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་དཔེ་རིས་རྣམ་གྲངས་མང་བ་》ཞེས་པ་ལས་འདྲ་བཤུས་ཞུས།

沃擦新体(ངོ་མཚར་ཡིག་གསར་)

该字体出自《天竺、汉地、俄罗斯、克什米尔、尼泊尔、藏地、蒙古多文字帖》一书。

<u>The Wondrous New Letters</u>: (ངོ་མཚར་ཡིག་གསར་)

Many sources written in Indian, Chinese, Russian, Kashmiri, Nepalese, Tibetan and Mongolian claim that Tibet was in possession of a new style of writing so-called “the Wondrous New Letters”.

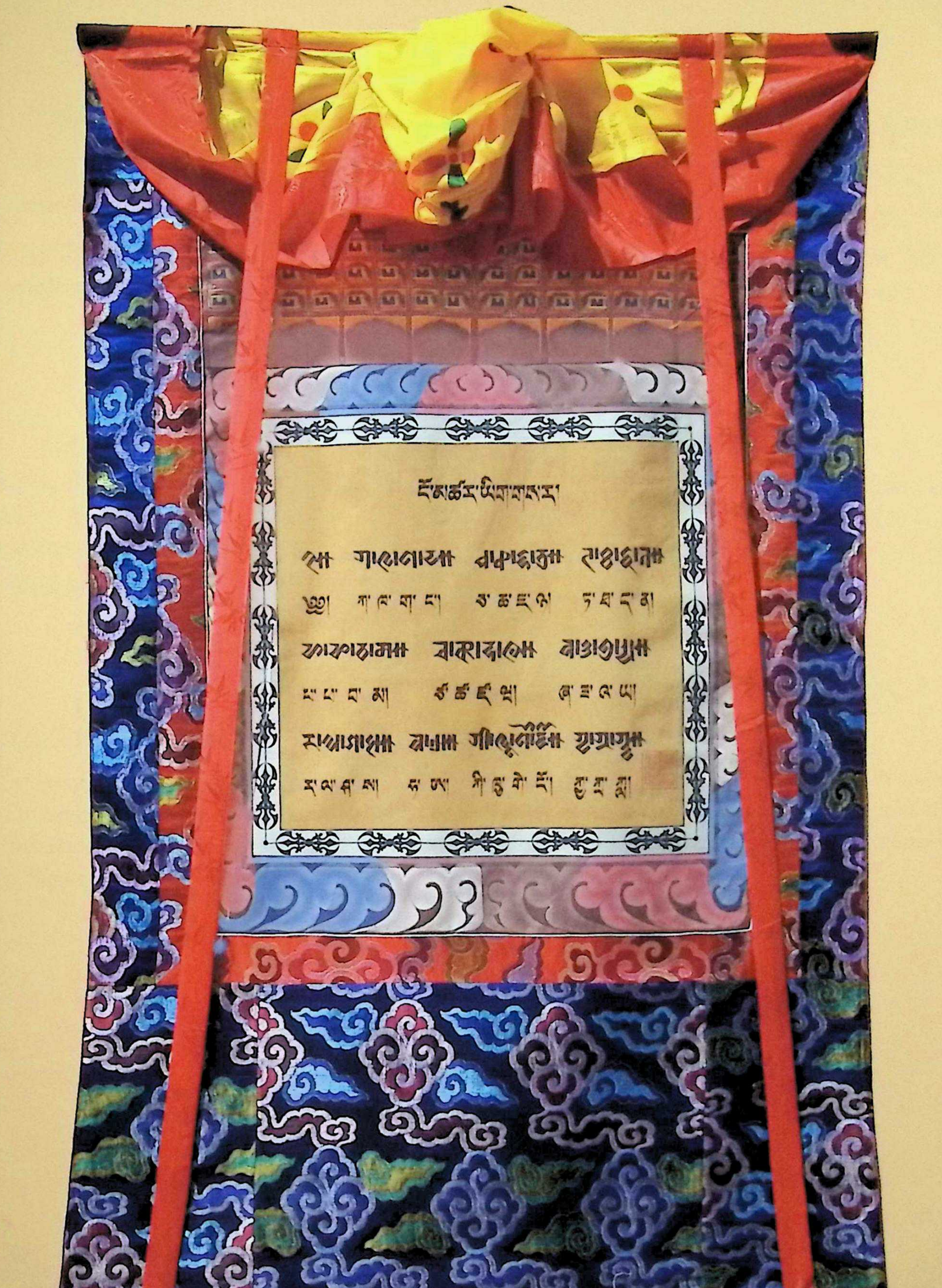
ཛོ་མཆང་ཡིག་གསར།
ཨཱ། ཀ་ཁ་ག་ང་། ཅ་ཆ་ཇ་ཉ། ཏ་ཐ་ད་ན།
པ་ཕ་བ་མ། ཙ་ཚ་ཛ་ཝ། ཞ་ཟ་འ་ཡ།
ར་ལ་ཤ་ས། ཧ་ཨ། ཀི་ཀུ་ཀེ་ཀོ། ཀྱ་ཀྲ་ཀླ།

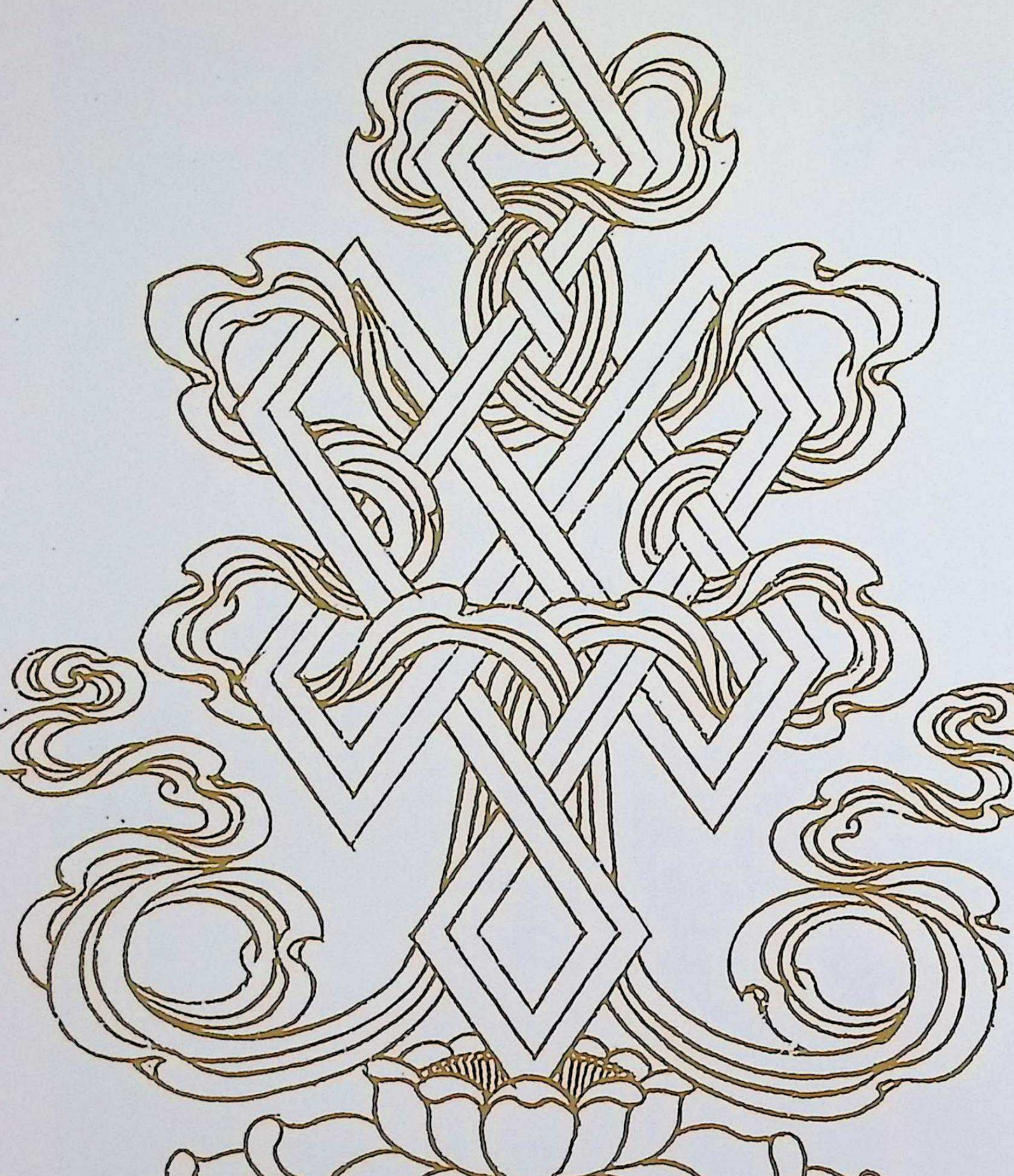

རིན་སྤུངས་ཡིག་གསར།

རིན་སྤུངས་ཡིག་གསར་གྱི་ཁོངས་རིན་སྤུངས་རྒྱ་སེར་ཡིག་གསར་སོགས་ཁག་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་དག་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་དུས་དཀྱིལ་དུ་རིན་སྤུངས་ངག་དབང་འཇིགས་གྲགས་ཀྱིས་གསར་གཏོད་མཛད། ཁོང་ནི་མཁྱེན་རབ་ཀྱི་ཀློང་ནམ་པར་ཡངས་བས་སྔ་རྗེས་སུ《སྙན་འགྲེལ་མི་འཇིགས་སེང་གེའི་ང་རོ་》དང《མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན་》སོགས་ཆོག་སྒྲོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་མཛད་པ་མ་ཟད། བོད་ཡིག་ཡིག་གཟུགས་འབྲི་རྩལ་ཐད་ལའང་བྱུང་ཆུབ་པས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་འཕེལ་རྒྱས་ལ་ཕྱག་རྗེས་ཆེན་པོ་བཞག

仁布新体(རིན་སྤུངས་ཡིག་གསར་)

仁布新体应含仁布仿俄文新体(རིན་སྤུངས་རྒྱ་སེར་ཡིག་གསར་)及另外两种仁布新体。这里所述三种仁布新体，于公元 16 世纪中叶，由仁布阿旺吉扎(རིན་སྤུངས་ངག་དབང་འཇིགས་གྲགས་)新创的。他是仁布政权的最后一任执政者。《无畏狮吼》(《སྙན་འགྲེལ་མི་འཇིགས་སེང་གེའི་ང་རོ་》)、《贤哲耳饰》(《མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན་》)等作品均是他的名著。他还擅长书法。为藏族的文化发展作出了积极的贡献。

<u>The *Rinpung* Style</u>:（རིན་སྤུངས་ཡིག་གསར་）

It was created by Rinpung Ngawang Jigdrak, the last of the Rinpung rulers, in the mid-16th century, in reference with Russian and two other local styles. He is an expert penman, and the books titled *On Rhetorics---the Call of the Fearless Lion* and *On Words and Expressions---the Ear Ornament of the Sages* are his noted works.

རིན་སྤུངས་རྒྱ་སེར་ཡིག་གསར།

རིན་སྤུངས་རྒྱ་སེར་ཡིག་གསར་འདི་ནི་རིན་སྤུངས་ངག་དབང་འཇིགས་གྲགས་མཆོག་གིས་དུས་རབས་བཅོ་དྲུག་པའི་ནང་ཨུ་རུ་སུའི་ཡི་གེར་དཔེ་མཚོན་ཏེ་གསར་གཏོད་གནང་བ་ཞིག་ཡིན། ཡིག་གཟུགས་འདི་ནི《ཡིག་གཟུགས་སྣ་བརྒྱའི་ཕྱི་མོ་ཞལ་བཤུས་མ》ཞེས་པ་ལས་འདྲ་བཤུས་བྱས།

仁布仿俄文新体(རིན་སྤུངས་རྒྱ་སེར་ཡིག་གསར་)

该体是由仁布阿旺吉扎，于 16 世纪中叶，仿照俄文而创制的一种藏文新体。故称之为仁布仿俄文新体。（出自《藏文书体百种》一书。）

The Rinpung Style：(རིན་སྤུངས་རྒྱ་སེར་ཡིག་གསར་)

The Rinpung Style,created by Rinpung Ngawang Jigdrak in the mid-16th century,is in three minor styles including the Rinpung Gyaser style.Rinpung Ngawang Jigdrak in an expert penman,and the books titled On Rhetorics:the Call of the Feartess Lion and On Words and Expressions:the Ear Ornament of the Sages are his noted works.

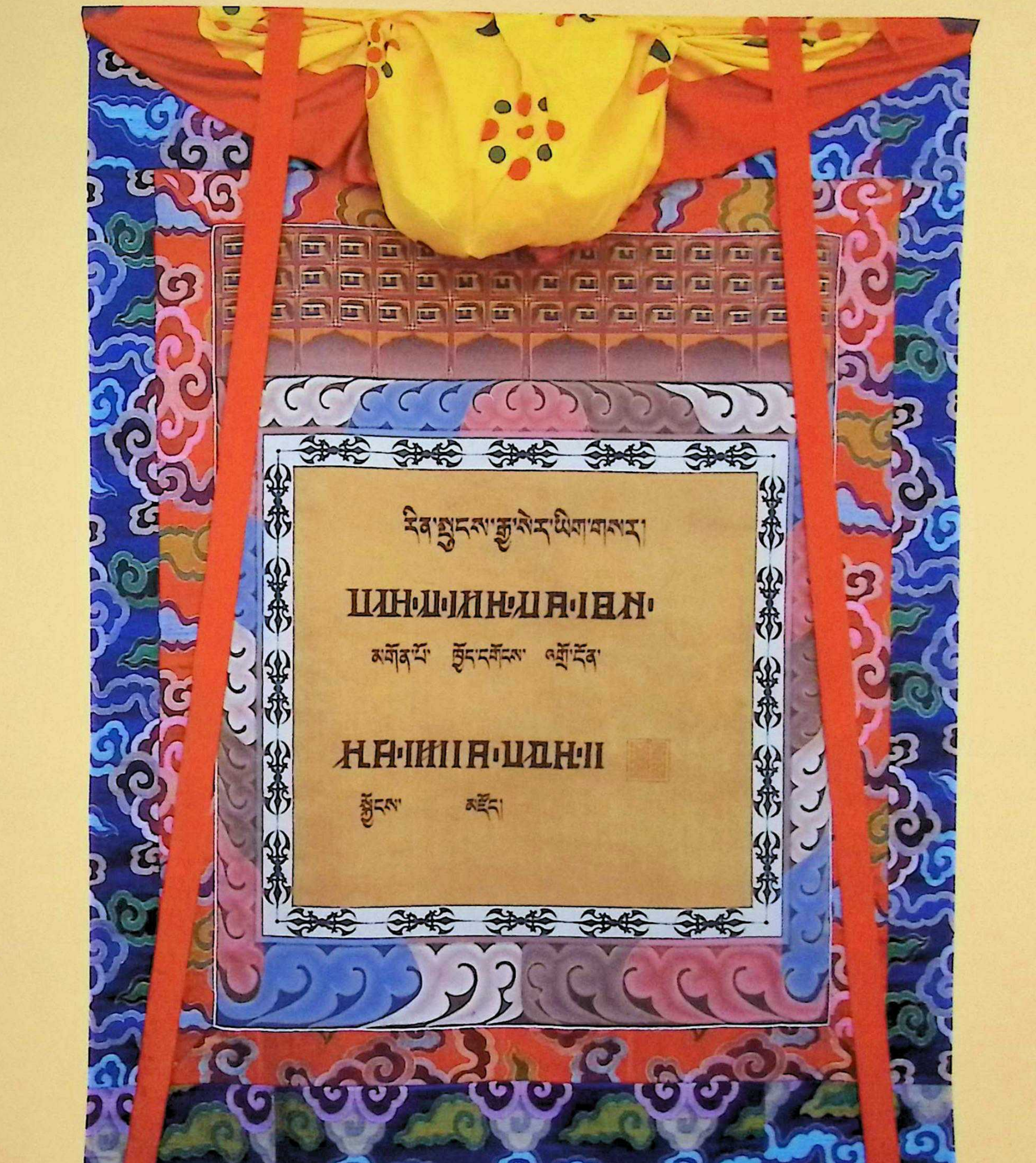
རིན་སྤུངས་རྒྱ་སེར་ཡིག་གསར།
མགོན་པོ་ སྐྱོང་དགོངས་ འགྲོ་དོན་
སྐྱོངས་ མཛོད།

རིན་སྤུངས་ཡིག་གསར།

རིན་སྤུངས་ཡིག་གསར་འདི་ནི་རིན་སྤུངས་ངག་དབང་འཇིགས་གྲགས་མཆོག་གིས་རིན་སྤུངས་སྲིད་དབང་འཛིན་སྐྱོང་གནང་སྐབས་གསར་གཏོད་མཛད་པའི་ཡིག་གཟུགས་དམིགས་བསལ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན། ཡིག་གསར་དེའི་གཟུགས་དབྱིབས་ལ་དཔྱད་ན་བོད་ཡིག་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་འདོན་ཐབས་དང་འབྲེལ་བ་མེད་དམ་སྙམ་ཡང་། སླད་ཞིབ་འཇུག་ནན་པོ་བྱ་རྒྱུ་དེ་བསགས་གལ་འགངས་ཆེ། ཡིག་གཟུགས་འདི་ནི་《རྒྱ་དཀར་ནག་རྒྱ་སེར་ཀཤྨིར་བལ་ཧོར་བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་དཔེ་རིས་རྣམ་གྲངས་མང་བ》ཞེས་པ་ལས་འདྲ་བཤུས་ཞུས།

仁布新体(རིན་སྤུངས་ཡིག་གསར་)

该字体是于 16 世纪中叶,由仁布阿旺吉扎创制的一种独具风格的新字体。从字形方面分析,该体可能与藏文字母的发音方法有一定的联系。有待研究。(该字体出自《天竺、汉地、俄罗斯、克什米尔、尼泊尔、藏地、蒙古多文字帖》一书。)

<u>The Rinpung Style</u>: (རིན་སྤུངས་ཡིག་གསར་)

It was created by Rinpung Ngawang Jigdrak during his rule. Studies over this style show it has some relationship with the pronunciation of the Tibetan consonants.

རིན་སྤུངས་ཡིག་གསར།

རིན་སྤུངས་ཡིག་གསར།

རིན་སྤུངས་ཡིག་གསར་འདི་ནི་རིན་སྤུངས་ངག་དབང་འཇིགས་གྲགས་མཆོག་གིས་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་ནང་གསར་གཏོད་མཛད། ཕྱག་བྲིས་འདིའི་གཟུགས་དབྱིབས་ལ་དཔྱད་ན་དབུ་ཅན་གྱི་ཡིག་གཟུགས་གསར་པ་ཞིག་མིན་ནམ་སྙམ། ཡིག་གཟུགས་འདི་ནི《ཡིག་གཟུགས་སྣ་བརྒྱའི་ཕྱི་མོ་ཞལ་བཤུས་མ》ཞེས་པ་ལས་འདྲ་བཤུས་ཞུས།

仁布新体(རིན་སྤུངས་ཡིག་གསར་)

该藏文新体，于16世纪中叶，由仁布阿旺吉扎创制。属乌金体的一种新字形。（出自《藏文书体百种》一书。）

The Rinpung Style: (རིན་སྤུངས་ཡིག་གསར་)

It was created by Rinpung Ngawang Jigdrak during his rule. Studies over this style show it has some relationship with the pronunciation of the Tibetan consonants.

རིན་སྤུངས་ཡིག་གསར། 仁布新体

བློ་ལྡན་ཡིག་གསར།

བློ་ལྡན་ཡིག་གསར་འདི་ནི་མཁས་དབང་ཚེ་ཏན་ཞབས་དྲུང་མཆོག་གིས་གསར་གཏོད་མཛད་པའི་དབུ་ཅན་གྱི་ཡིག་གཟུགས་གསར་པའི་གྲས་ཤིག་ཡིན་ཞིང་། ཡིག་གཟུགས་དེ་བསྟན་པ་སྔ་དར་སྐབས་སུ་དར་བའི་སེང་གེ་གནམ་འཕྱོངས་ཀྱི་ཡིག་གཟུགས་དང་ཧ་ཅང་འདྲ། ཡིག་གཟུགས་འདི་ནི《ཡིག་གཟུགས་སྣ་བརྒྱའི་ཕྱི་མོ་ཞལ་བཤུས་མ》ཞེས་པ་ལས་འདྲ་བཤུས་ཞུས།

洛旦新体(བློ་ལྡན་ཡིག་གསར་)

该体由次旦夏仲大师新创。很像前宏期的腾狮体。属乌金新体。(出自《藏文书体百种》一书。)

<u>The *Loden* Style</u>: (བློ་ལྡན་ཡིག་གསར་)

It's another style of the *Uchen* created by the Great Master of the 20th century Tseten Shabdrung. It resembles the Rising-Lion Style of the Former Prosperity of Buddhism.

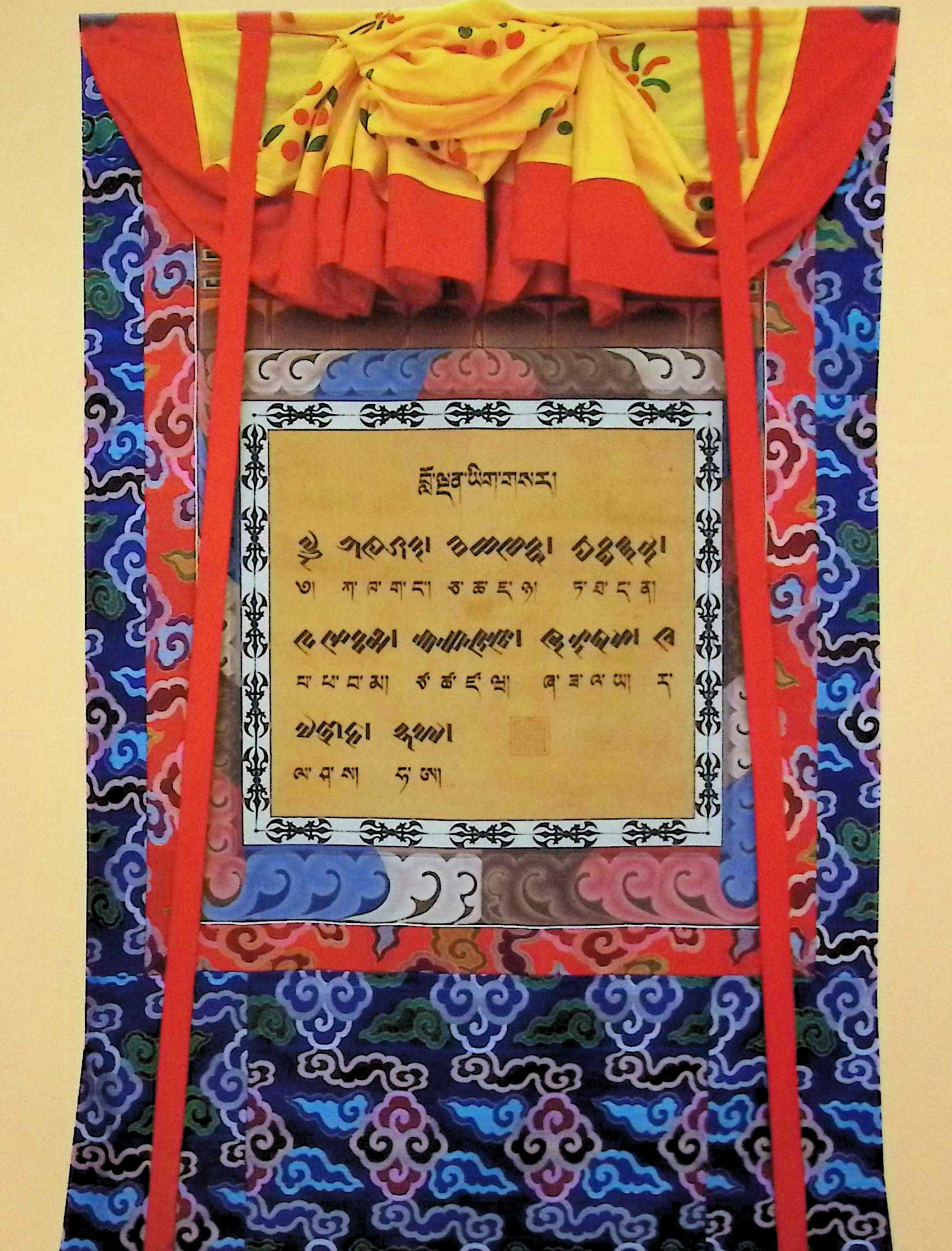
བློ་ལྡན་ཡིག་གསར།
ཀ། ཀ་ཁ་ག་ང། ཅ་ཆ་ཇ་ཉ། ཏ་ཐ་ད་ན།
པ་ཕ་བ་མ། ཙ་ཚ་ཛ་ཝ། ཞ་ཟ་འ་ཡ། ར
ལ་ཤ་ས། ཧ་ཨ།

ཤར་ཡིག

ཞིབ་འཇུག་རགས་ཙམ་བྱས་པར་གཞིགས་ན། བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་སྐབས་སུ་དར་བའི་ཤར་ཡིག་ནི་དབུ་ཅན་གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་ཡིག་གསར་ཞིག་མིན་ནམ་སྙམ། འདིར་འགོད་པའི་ཤར་ཡིག་ཡིག་གཟུགས་འདྲ་མིན་ཁག་༢༡ཡོད་པ་དེ་རྣམས《ཡིག་གཟུགས་སྣ་བརྒྱའི་ཕྱི་མོ་ཞལ་བཤུས་མ》ཞེས་པ་ལས་འདྲ་བཤུས་བྱས་པ་ཡིན།

夏伊体(ཤར་ཡིག)

据初步研究夏伊可能是乌金体的一种新写法。故属于创新体(ཡིག་གསར་)范畴。产生于后宏期。在此展示的 21 种夏伊体均出自《藏文书体百种》一书。

<u>The *Sharyik* Style</u>: （ཤར་ཡིག ）

According to brief observations, the *Sharyik* seems another style of the *Uchen*. The style came into existence at the Latter Prosperity of Buddhism.

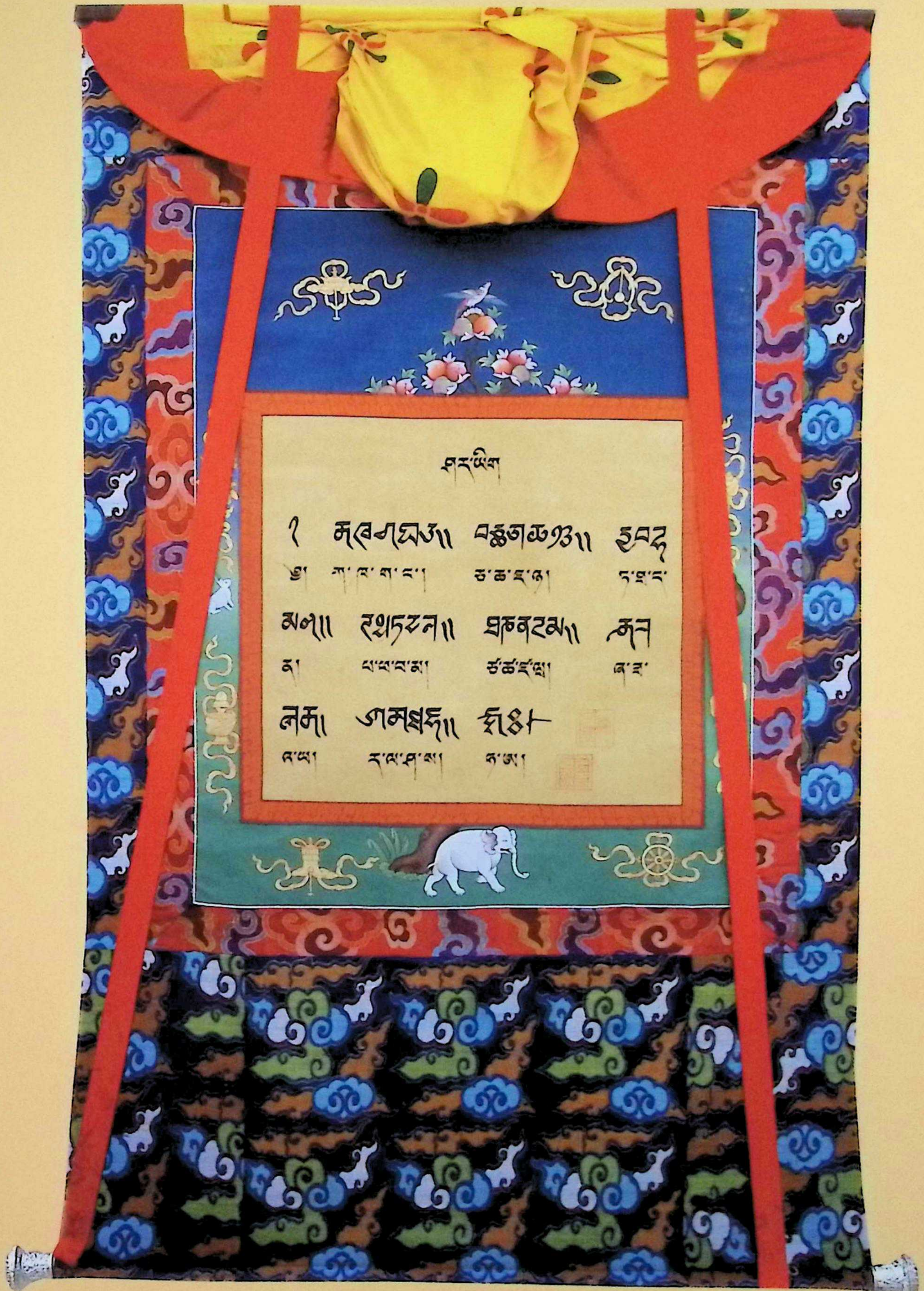
ཤར་ཡིག
ཨོཾ། ཀ་ཁ་ག་ང་། ཅ་ཆ་ཇ་ཉ། ཏ་ཐ་ད་
ན། པ་ཕ་བ་མ། ཙ་ཚ་ཛ་ཝ། ཞ་ཟ་
འ་ཡ། ར་ལ་ཤ་ས། ཧ་ཨ།

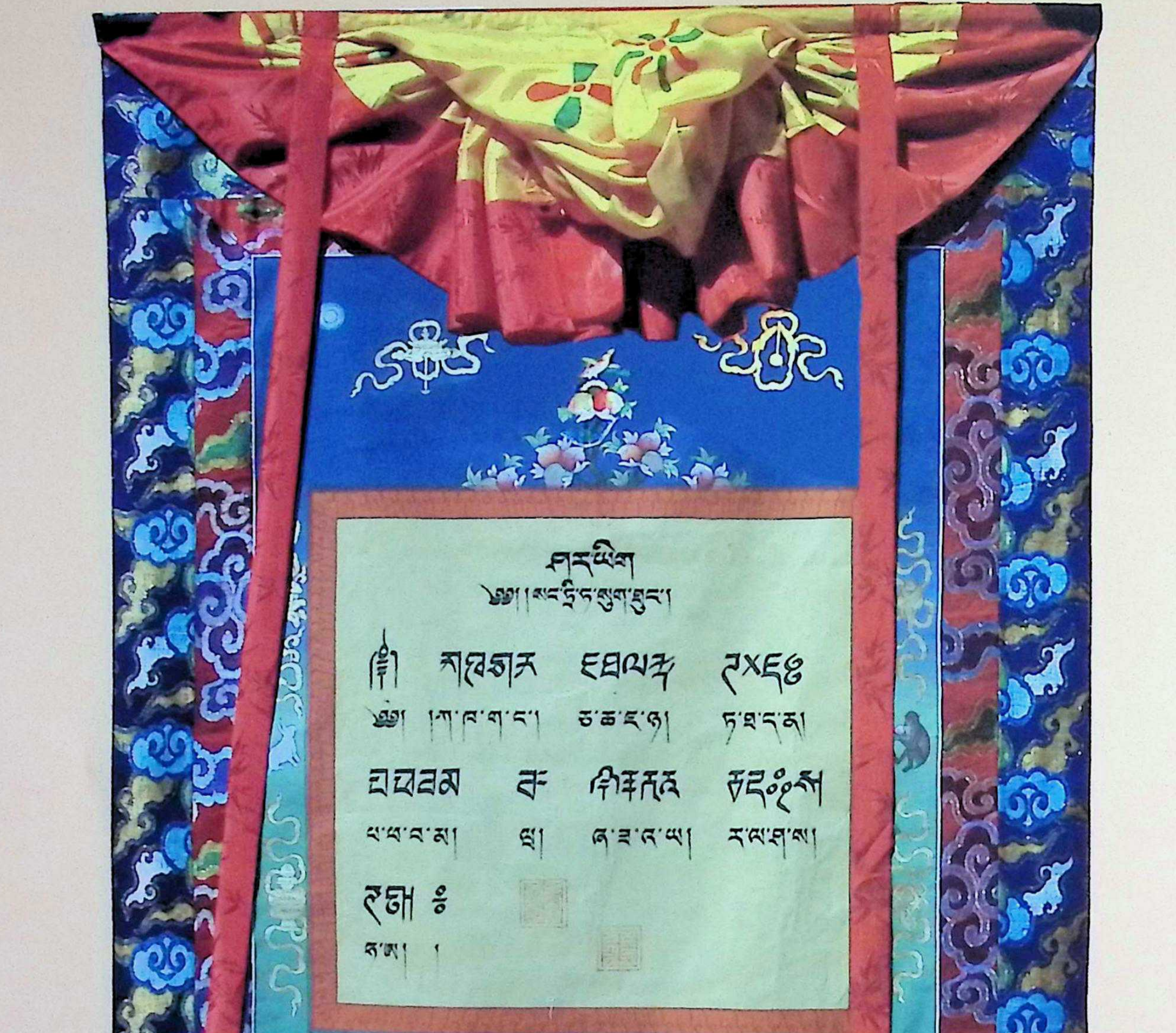
ཤར་ཡིག
ཨོཾ། །ཀ་ཁ་ག་ང་། ཅ་ཆ་ཇ་ཉ། ཏ་ཐ་ད་ན།
པ་ཕ་བ་མ། ཙ། ཞ་ཟ་འ་ཡ། ར་ལ་ཤ་ས།
ཧ་ཨ། །

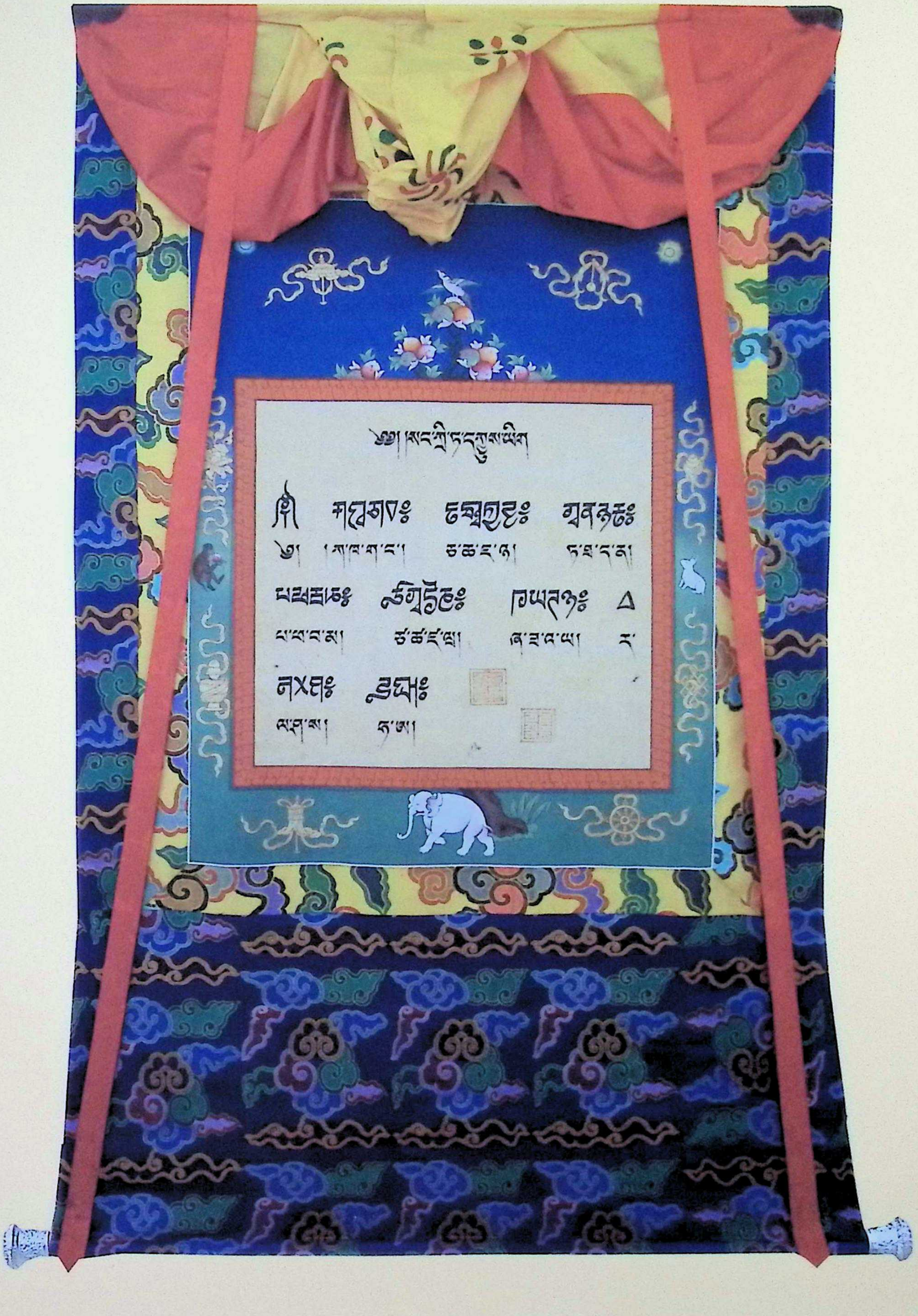

༄༅། །སྲིན་པོའི་ཡི་གེ།
ཨཱ། །ཀ་ཁ་ག་ང་། ཅ་ཆ་ཇ་ཉ། ཏ་ཐ་ད་
ན། པ་ཕ་བ་མ། ཙ་ཚ་ཛ་ཝ། ཞ་ཟ་འ་
ཡ། ར་ལ་ཤ་ས། ཧ་ཨ།

༄། །སྲིན་པོའི་ཡི་གེ་ཤར་ཡིག།
ཨོཾ། །ཀ་ཁ་ག་ང་། ཅ་ཆ་ཇ་ཉ། ཏ་ཐ་ད་ན།
པ་ཕ་བ་མ། ཙ་ཚ་ཛ་ཝ། ཞ་ཟ་འ་ཡ། ར་
ལ་ཤ་ས། ཧ་ཨ།

༄། །ཟ་ཧོར་གྱི་ཡི་གེ།
ཀ་ཁ་ག་ང་། ཅ་ཆ་ཇ་ཉ། ཏ་ཐ་ད་ན།
པ་ཕ་བ་མ། ཝ། ཞ་ཟ་འ་ཡ། ར་ལ་ཤ་ས།
ཧ་ཨ།

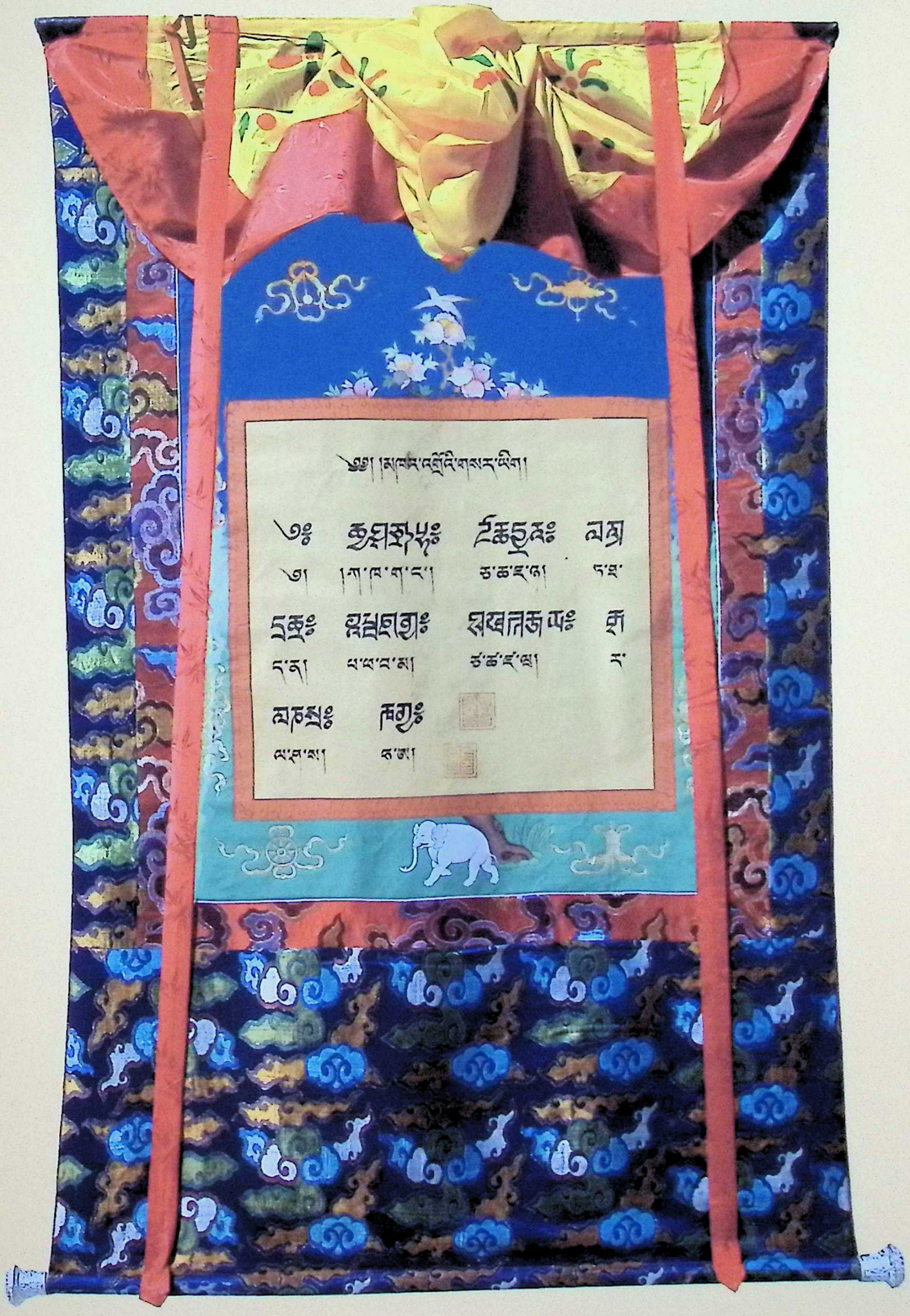
༄༅། །མཁའ་འགྲོའི་གསང་ཡིག།
ཨ། །ཀ་ཁ་ག་ང་། ཙ་ཚ་ཛ་ཝ། ཏ་ཐ་
ད་ན། པ་ཕ་བ་མ། ཙ་ཚ་ཛ་ཞ། ར་
ལ་ཤ་ས། ཧ་ཨ།

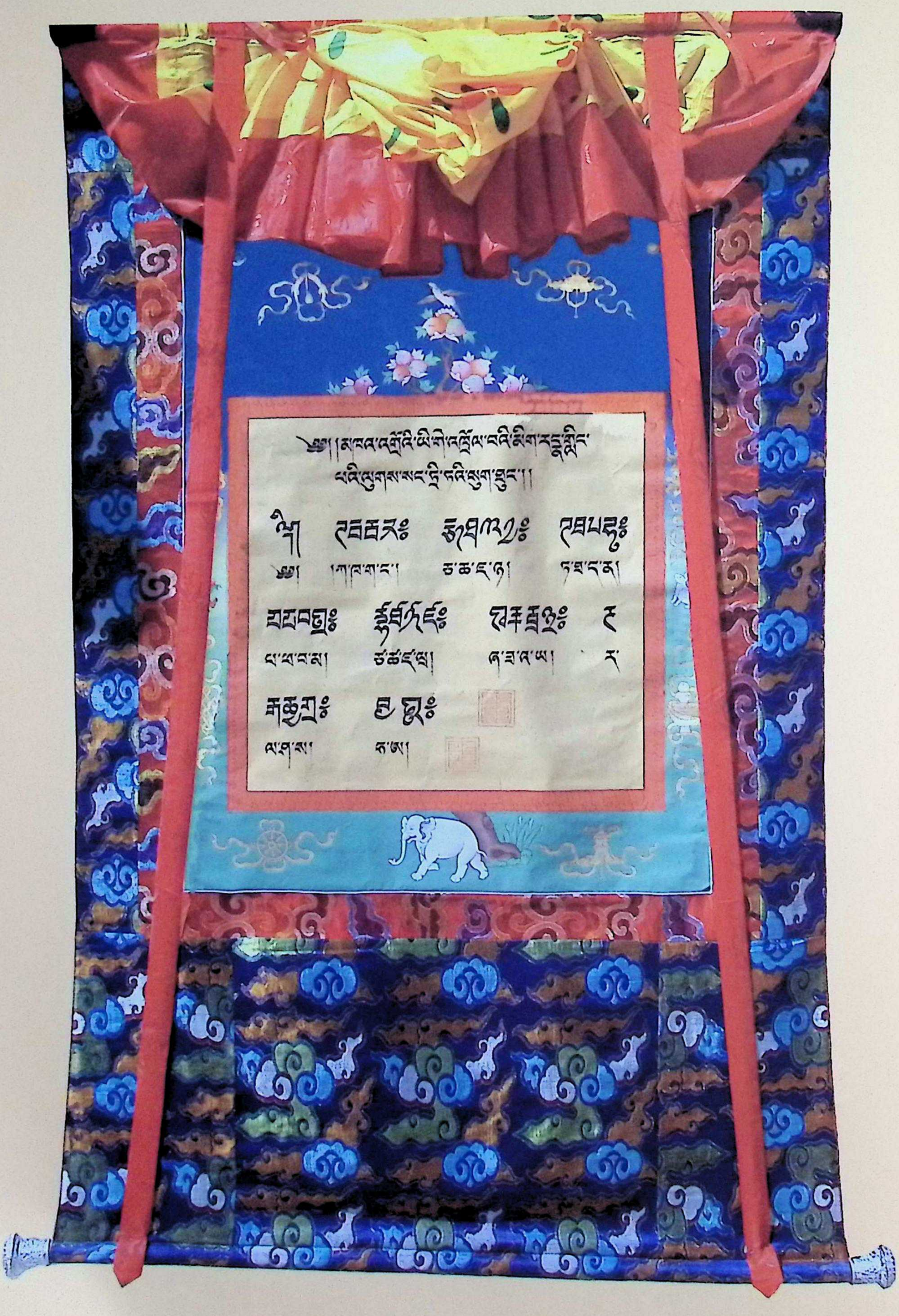
༄༅། ཀ་ཁ་ག་ང་། ཅ་ཆ་ཇ་ཉ། ཏ་ཐ་ད་ན།
པ་ཕ་བ་མ། ཙ་ཚ་ཛ་ཝ། ཞ་ཟ་འ་ཡ། ར་
ལ་ཤ་ས། ཧ་ཨ།

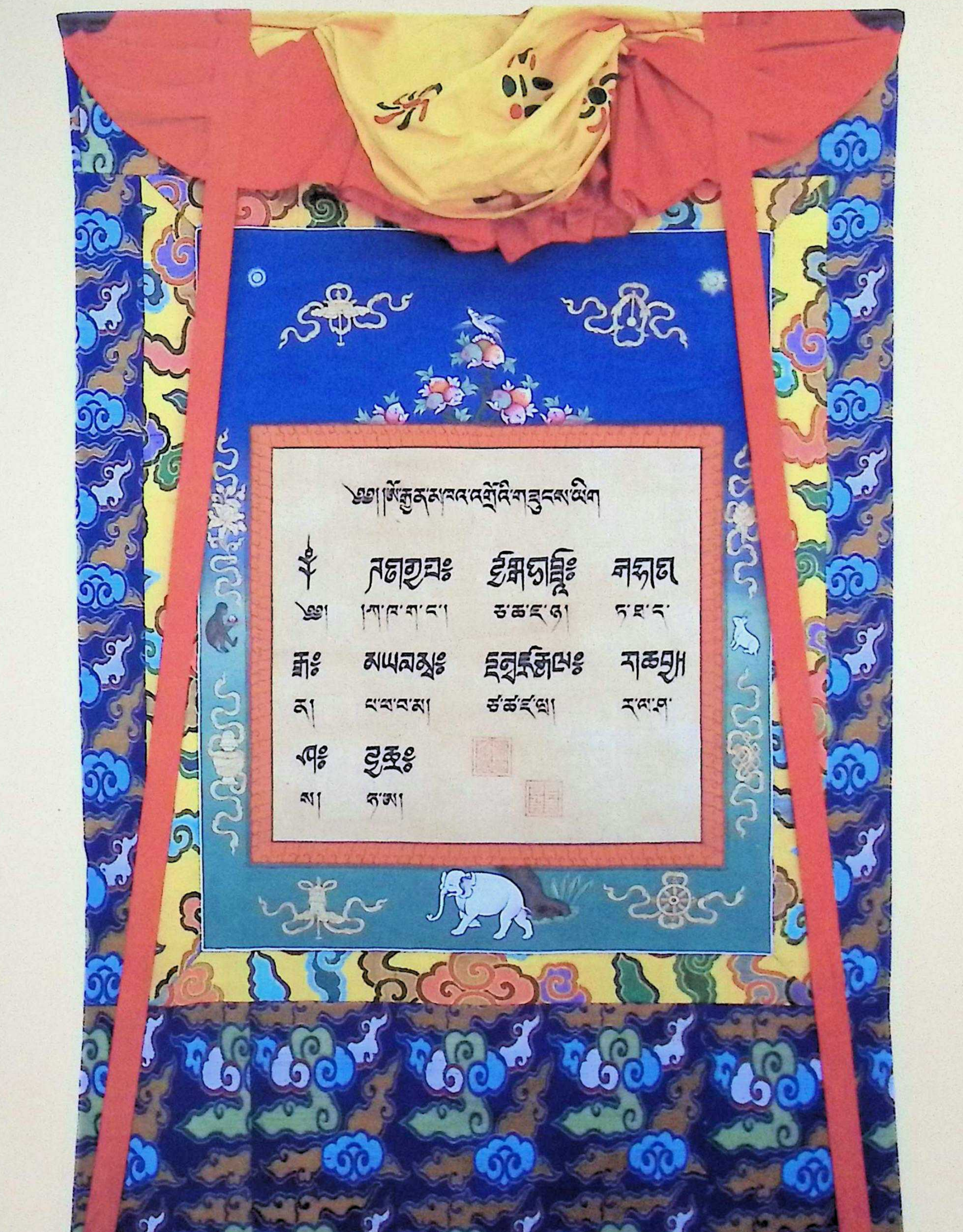

༄། །ཀ་ཁ་ག་ང་། ཅ་ཆ་ཇ་ཉ། ཏ་ཐ་ད་
ན། པ་ཕ་བ་མ། ཙ་ཚ་ཛ་ཝ། ཞ་ཟ་འ་
ས། ཧ་ཨ།

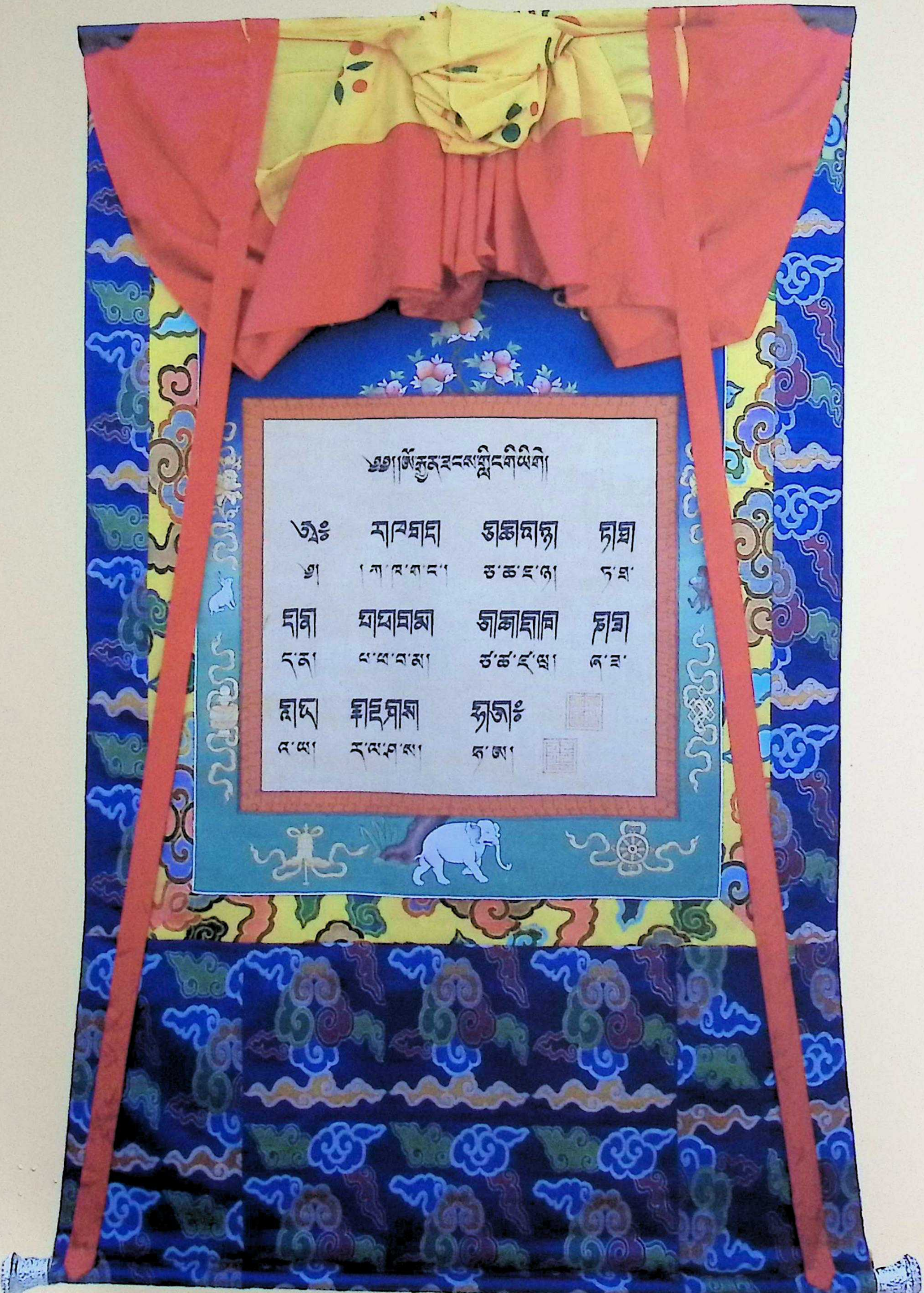
ༀ། །ཨོ་རྒྱན་ཟངས་གླིང་གི་ཡི་གེ།
ཨ། ། ཀ་ཁ་ག་ང་། ཅ་ཆ་ཇ་ཉ། ཏ་ཐ་
ད་ན། པ་ཕ་བ་མ། ཙ་ཚ་ཛ་ཝ། ཞ་ཟ་
འ་ཡ། ར་ལ་ཤ་ས། ཧ་ཨ།

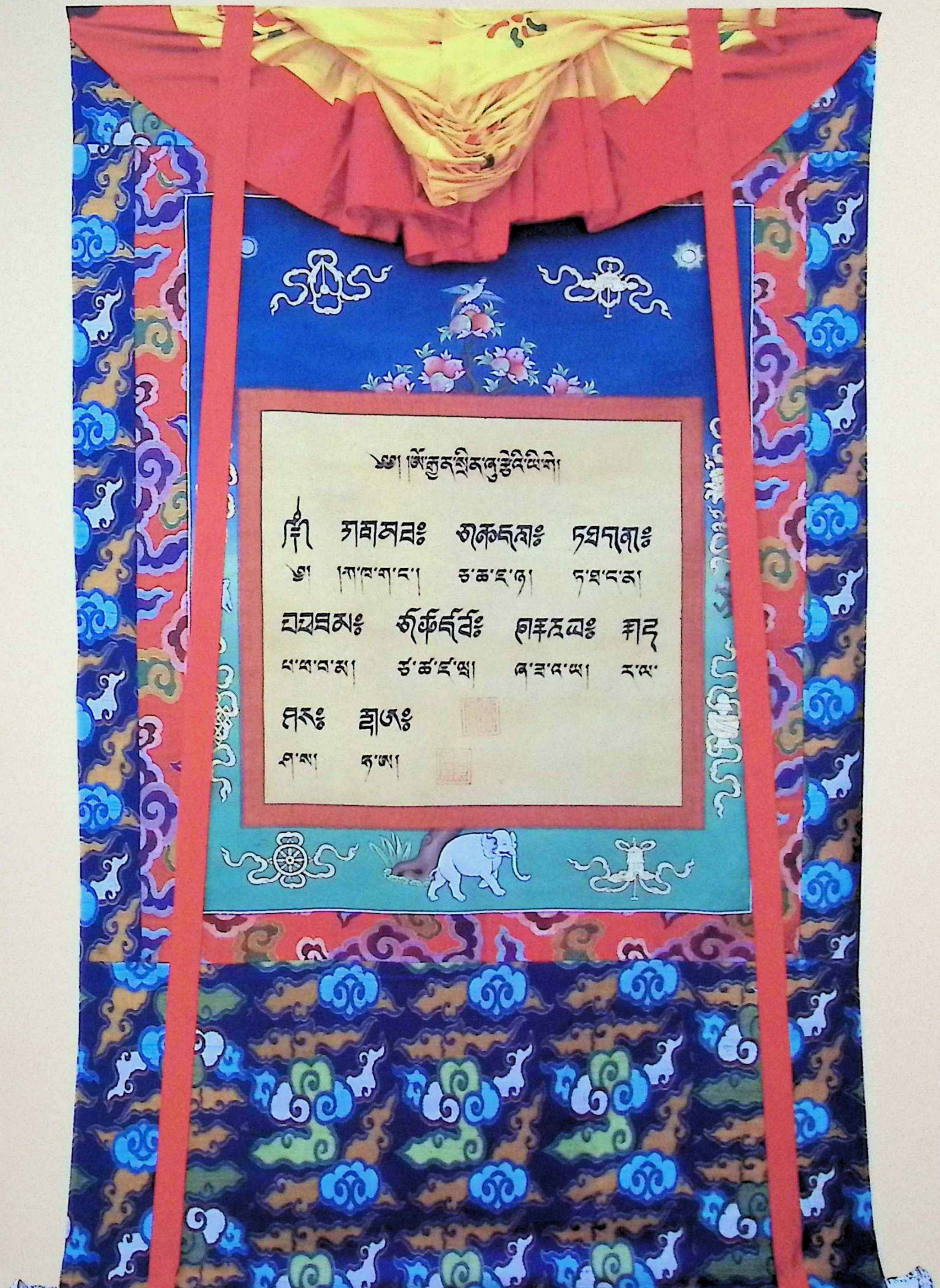

༄། །ཨོ་རྒྱན་སྲིན་ཞུ་རྩེའི་ཡི་གེ།
༄། །ཀ་ཁ་ག་ང། ཅ་ཆ་ཇ་ཉ། ཏ་ཐ་ད་ན།
པ་ཕ་བ་མ། ཙ་ཚ་ཛ་ཝ། ཞ་ཟ་འ་ཡ། ར་ལ་
ཤ་ས། ཧ་ཨ།

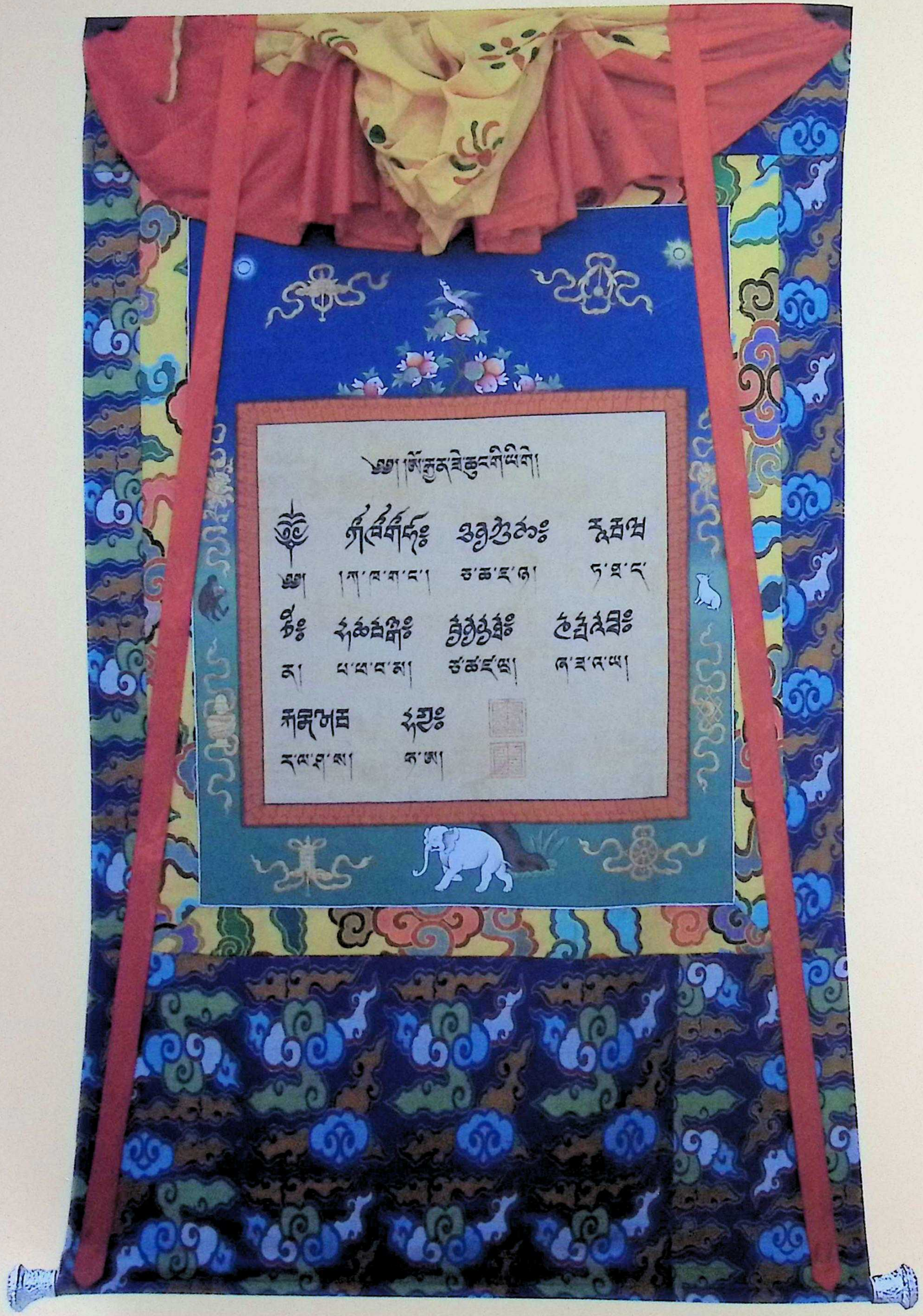
ཨ། །ཀ་ཁ་ག་ང་། ཅ་ཆ་ཇ་ཉ། ཏ་ཐ་ད་
ན། པ་ཕ་བ་མ། ཙ་ཚ་ཛ་ཝ། ཞ་ཟ་འ་ཡ།
ར་ལ་ཤ་ས། ཧ་ཨ།

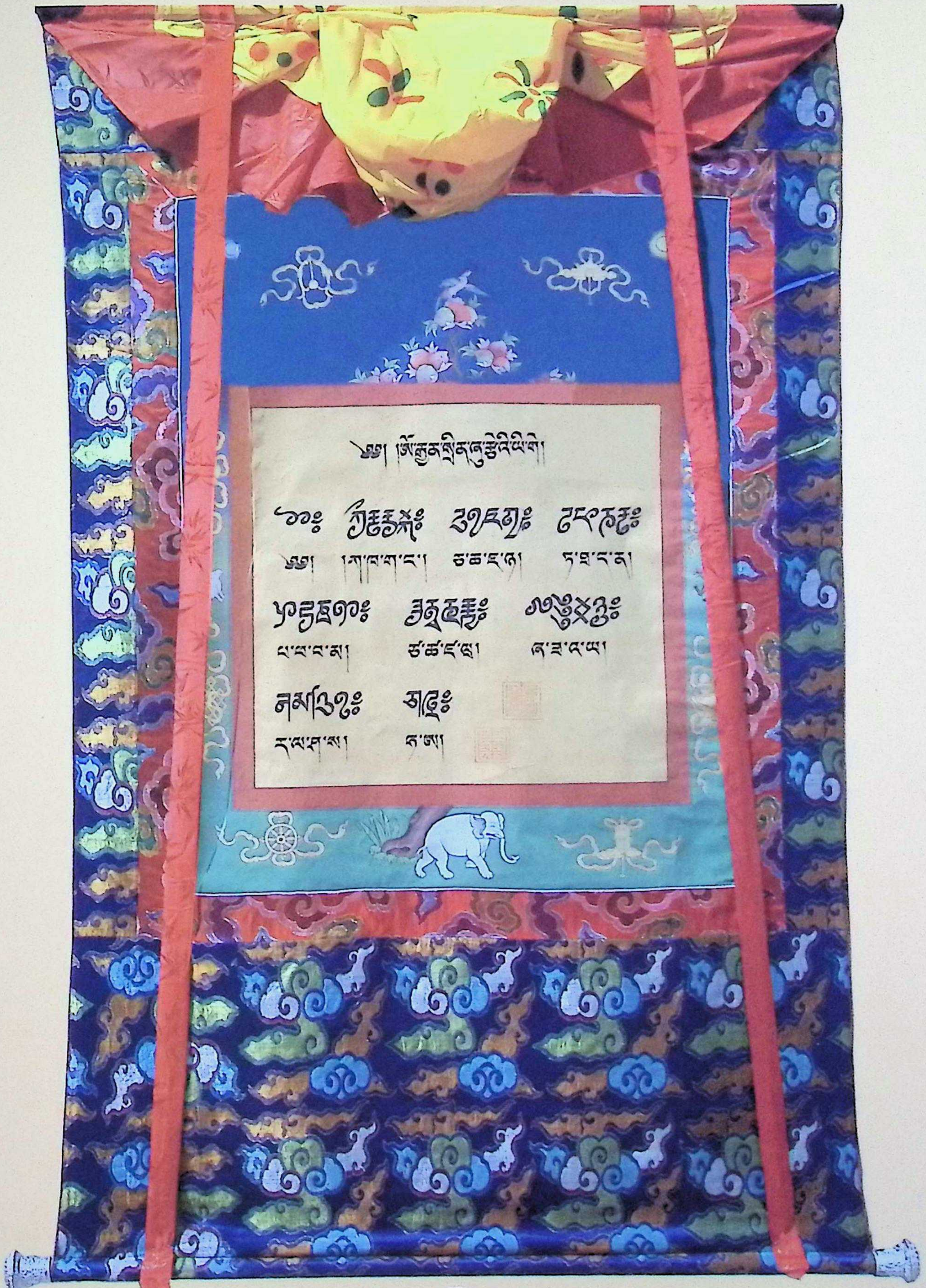
༄། །ཨོ་རྒྱན་གྲིན་ཞུ་རྩེའི་ཡི་གེ།
༄། །ཀ་ཁ་ག་ང་། ཅ་ཆ་ཇ་ཉ། ཏ་ཐ་ད་ན།
པ་ཕ་བ་མ། ཙ་ཚ་ཛ་ཝ། ཞ་ཟ་འ་ཡ།
ར་ལ་ཤ་ས། ཧ་ཨ།

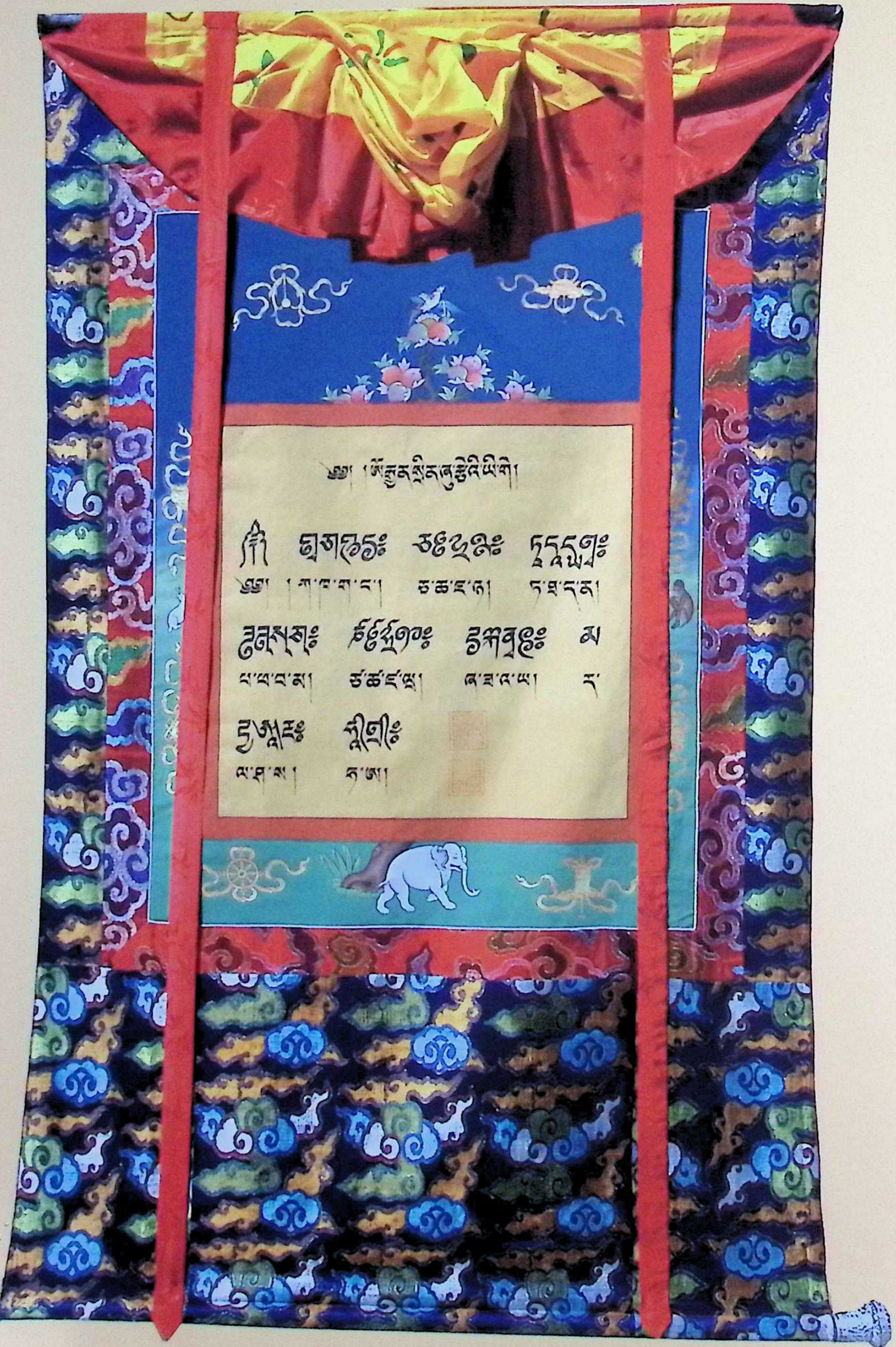

༄། །ཀ་ཁ་ག་ང། ཅ་ཆ་ཇ་ཉ། ཏ་ཐ་ད་ན།
པ་ཕ་བ་མ། ཙ་ཚ་ཛ་ཝ། ཞ་ཟ་འ་ཡ། ར་
ལ་ཤ་ས། ཧ་ཨ།

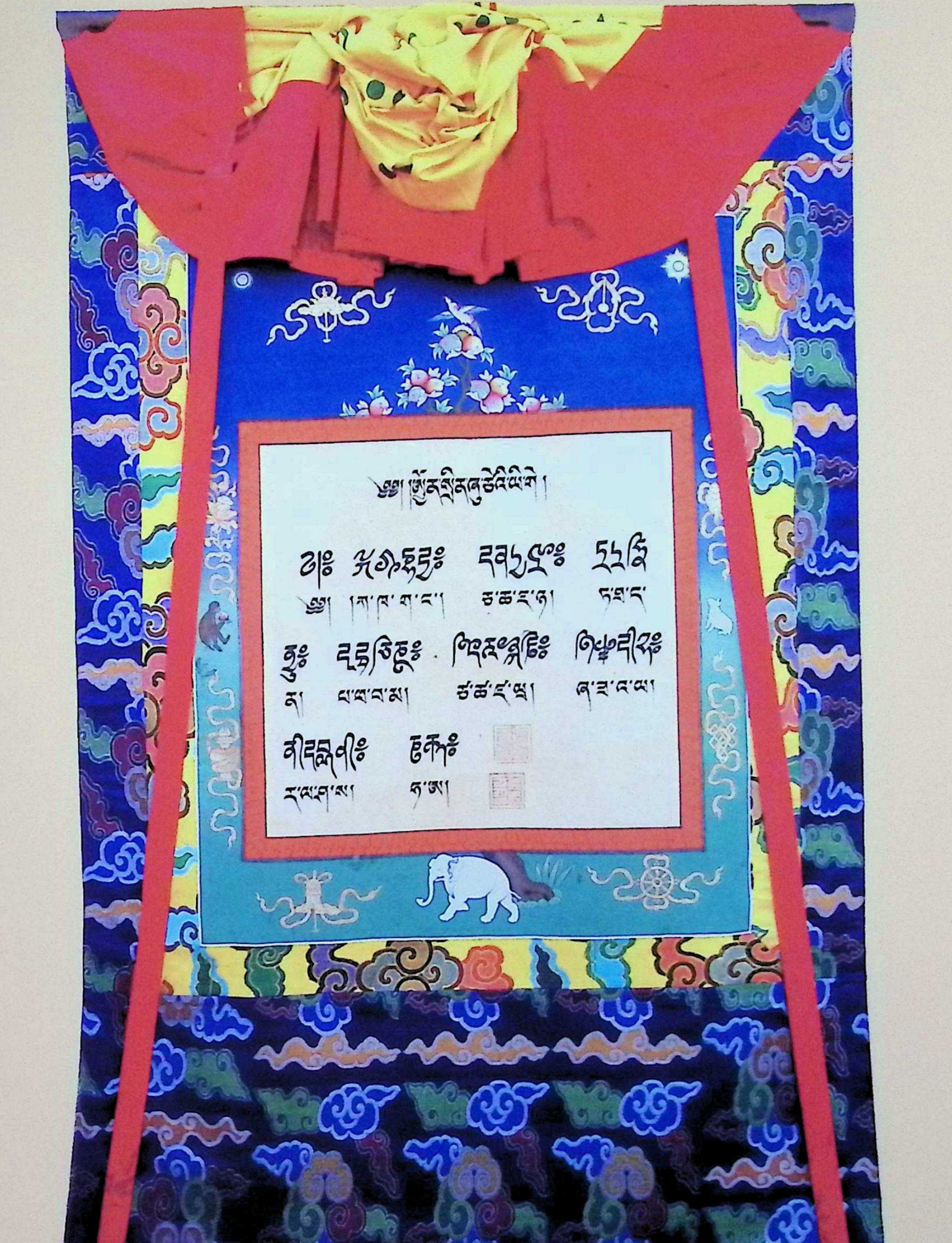

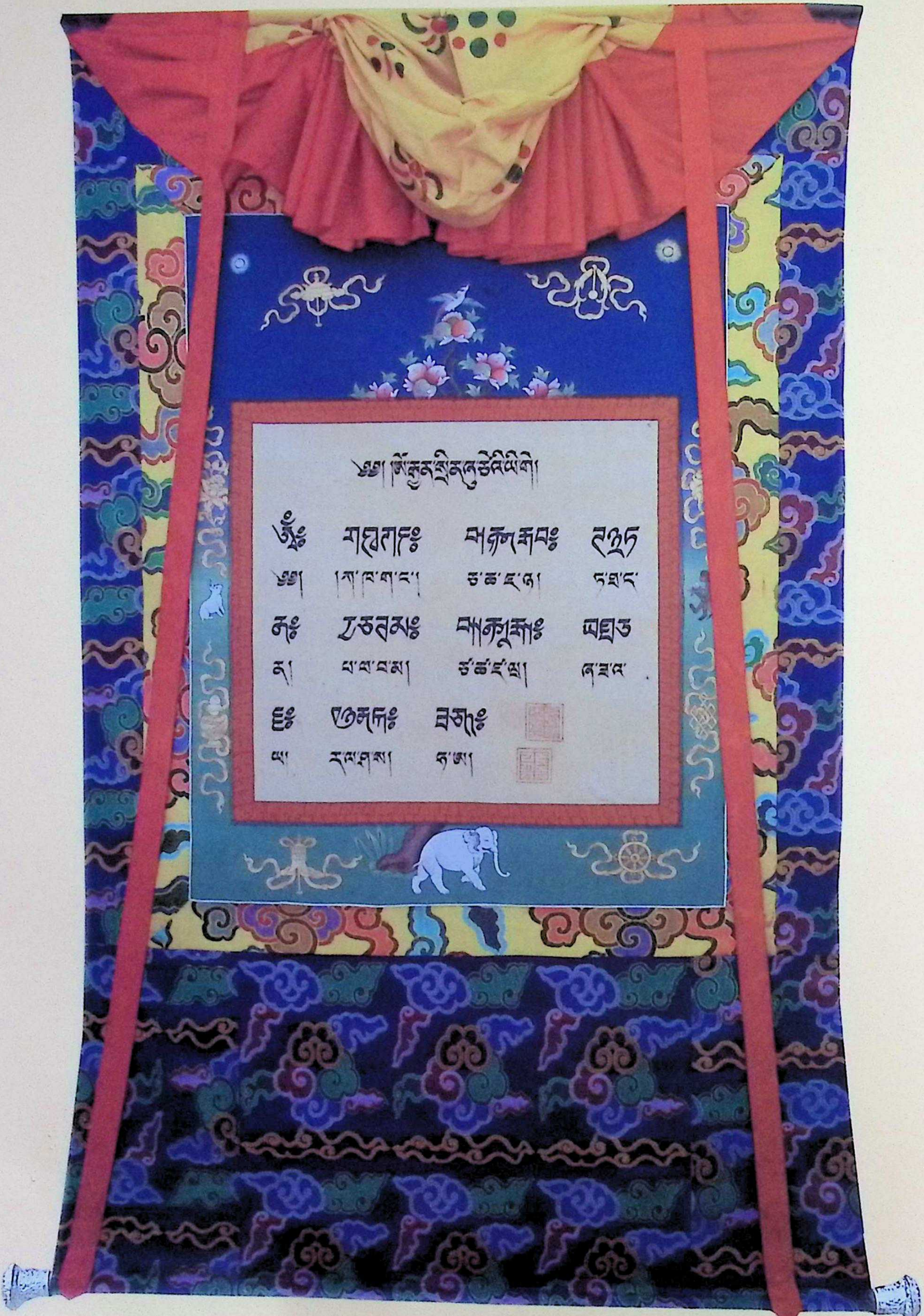

༄༅། ཀ་ཁ་ག་ང་། ཙ་ཚ་ཛ་ཉ། ད་ཐ་ད་
ན། པ་ཕ་བ་མ། ཙ་ཚ་ཛ་ཝ། ཞ་ཟ་འ་
ཡ་ ར་ལ་ཤ་ས། ཧ་ཨ།

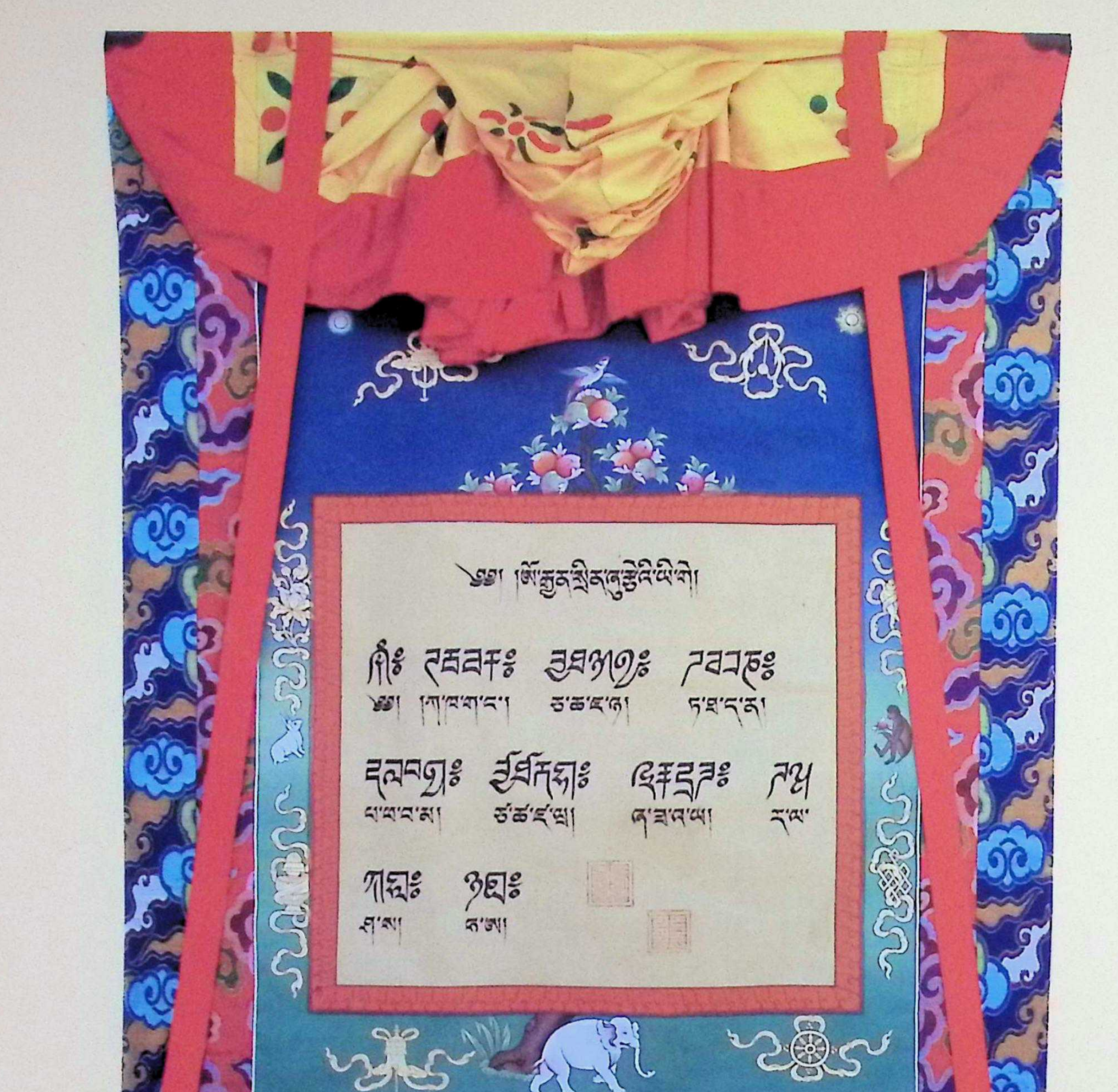

༄༅། །ཀ་ཁ་ག་ང་། ཅ་ཆ་ཇ་ཉ། ཏ་ཐ་ད་ན།
པ་ཕ་བ་མ། ཙ་ཚ་ཛ་ཝ། ཞ་ཟ་འ་ཡ། ར་ལ་
ཤ་ས། ཧ་ཨ།

༄། ཀ་ཁ་ག་ང་། ཙ་ཚ་ཛ་ཉ། ཏ་ཐ་ད་
ན། པ་ཕ་བ་མ། ཙ་ཚ་ཛ་ཝ། ཞ་ཟ་འ་
ཡ། ར་ལ་ཤ་ས། ཧ་ཨ།

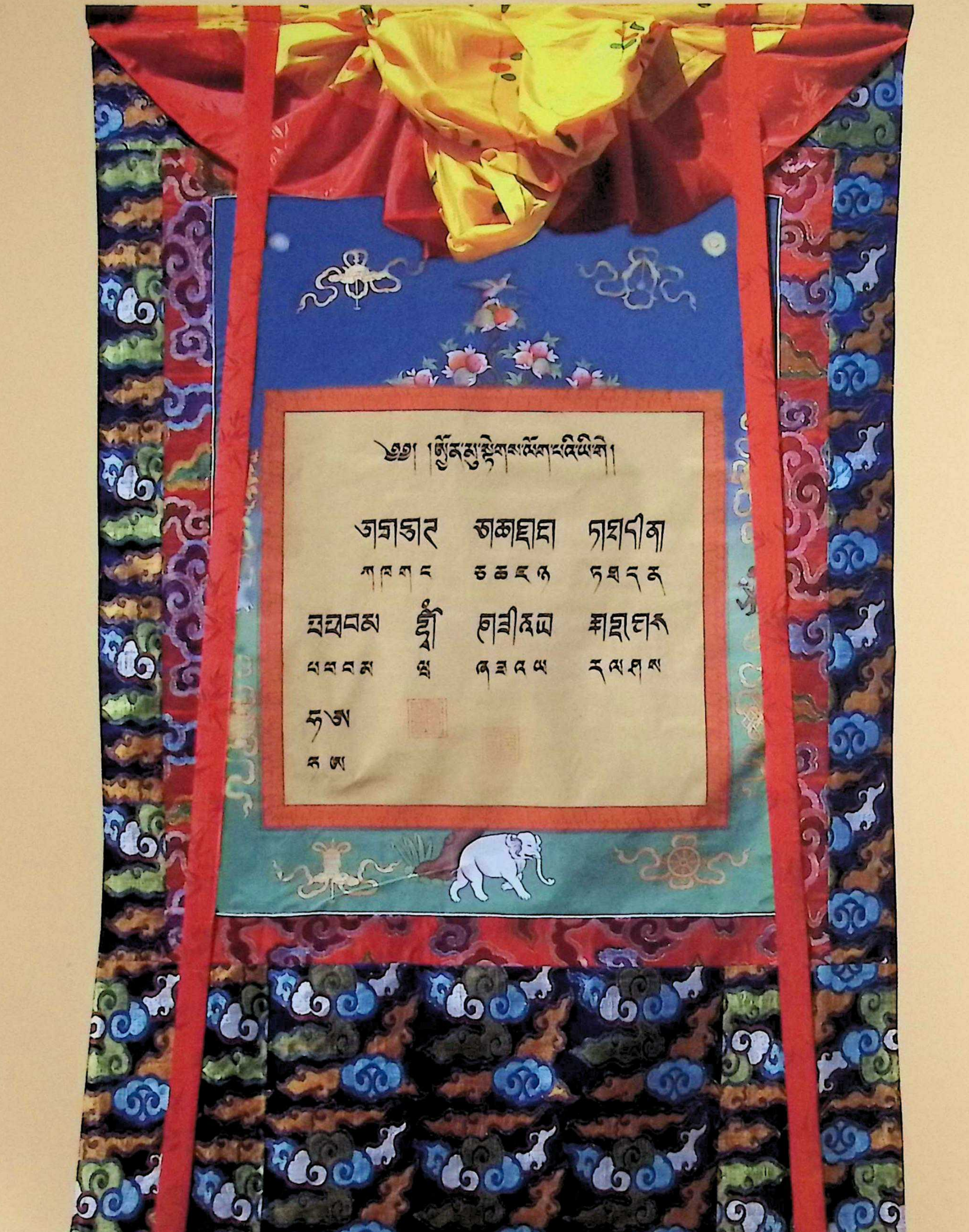
ཀ ཁ ག ང ཅ ཆ ཇ ཉ ཏ ཐ ད ན
པ ཕ བ མ
ཞ ཟ འ ཡ ར ལ ཤ ས
ཧ ཨ

བརྡ་ཡིག

བརྡ་ཡིག་ནི་གོ་དོན་ཚིག་གི་ཕྲེང་བ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་མ་དགོས་པར་ཤིན་ཏུ་བསྡུས་ལ་འབྲི་མགྱོགས་པའི་གསང་ཡིག་གི་རིགས་ཤིག་ཡིན། བརྡ་ཡིག་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་གི་གོ་དོན་ཞིབ་ཏུ་བཀྲོལ་ན་ཁུང་ན་ཡིག་འབྲུ་བཅུ་ཕྲག་ཁ་ཤས་དང་མང་ན་ཚིག་ཕྲེང་འགའ་འགྲོལ་རྒྱུ་ཡོད་པའི་སྐུང་ཤས་ཆེ་ལ་གསང་བར་སྤྱོད་པའི་ཡི་གེ་ཞིག་ཡིན། འདིར་འཁོད་པའི་བརྡ་ཡིག་ཡིག་གཟུགས་འདྲ་མིན་ཁག་༡༢ ཡོད་པ་དེ་རྣམས《ཡིག་གཟུགས་སྣ་བརྒྱའི་ཕྱི་མོ་ཞལ་བཤུས་མ》ཞེས་པ་ལས་འདྲ་བཤུས་ཞུས་པ་ཡིན།

达伊体(བརྡ་ཡིག)

所谓达伊,实际上就是概括性极强,保密程度很高,书写十分流畅的一种速写体。达伊的一个字解出来,可能会变成多达十几个字或几十个字的一个句子或一个段落。故该体是比缩写还要缩略,比密文还要保密的一种特殊文体。在此展示的 12 种达伊体均出自《藏文书体百种》一书。

The Shorthand *Dayik*: (བརྡ་ཡིག)

The *Dayik*, as a matter of fact, is another form of shorthand. One single letter in the *Dayik* can even organize the sense of one whole sentence or one whole paragraph, composed of a dozen or dozens of words.

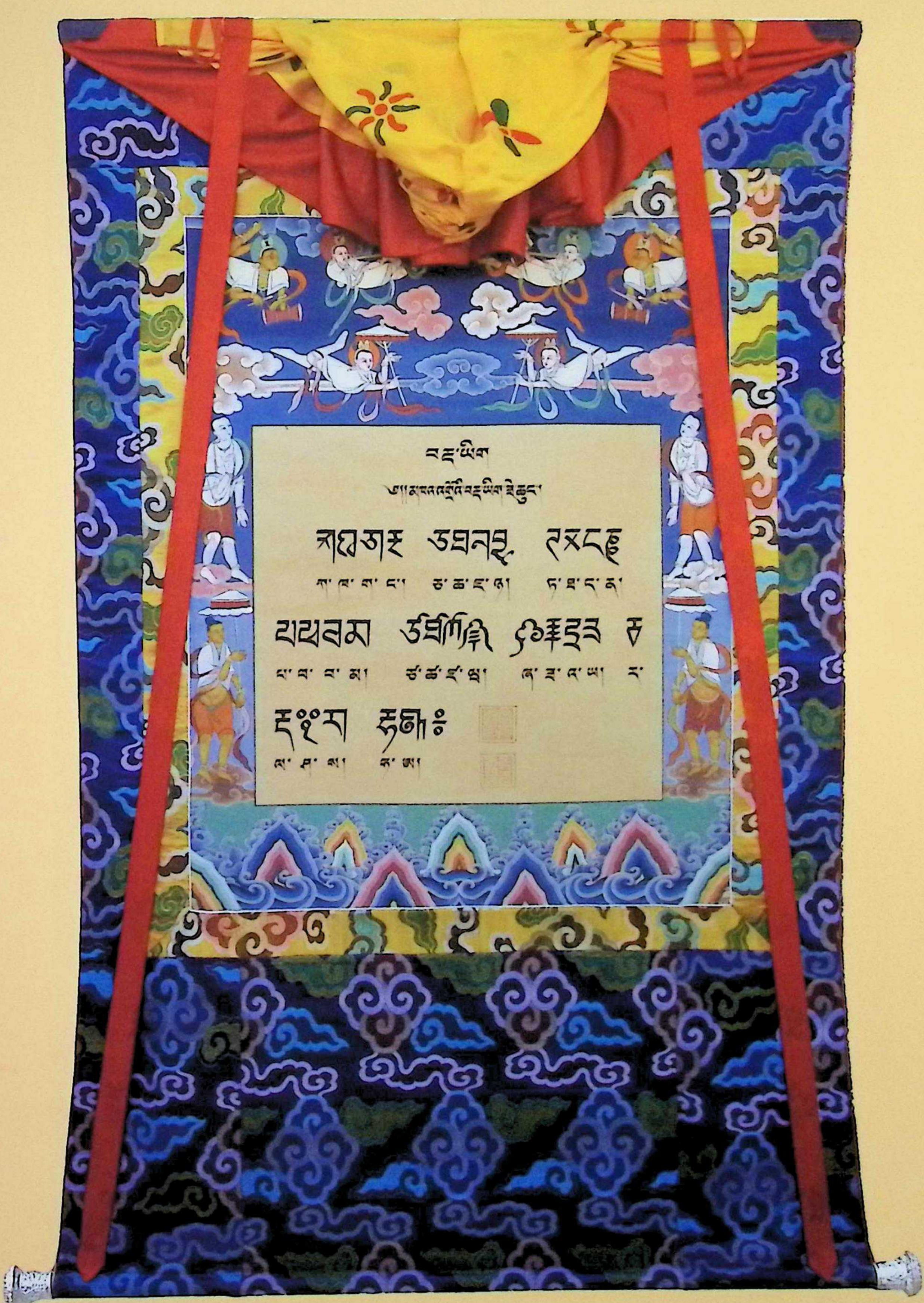
བརྡ་ཡིག
ཀ་ཁ་ག་ང་། ཅ་ཆ་ཇ་ཉ། ཏ་ཐ་ད་ན་
པ་ཕ་བ་མ། ཙ་ཚ་ཛ་ཝ། ཞ་ཟ་འ་ཡ། ར་
ལ་ཤ་ས། ཧ་ཨ།

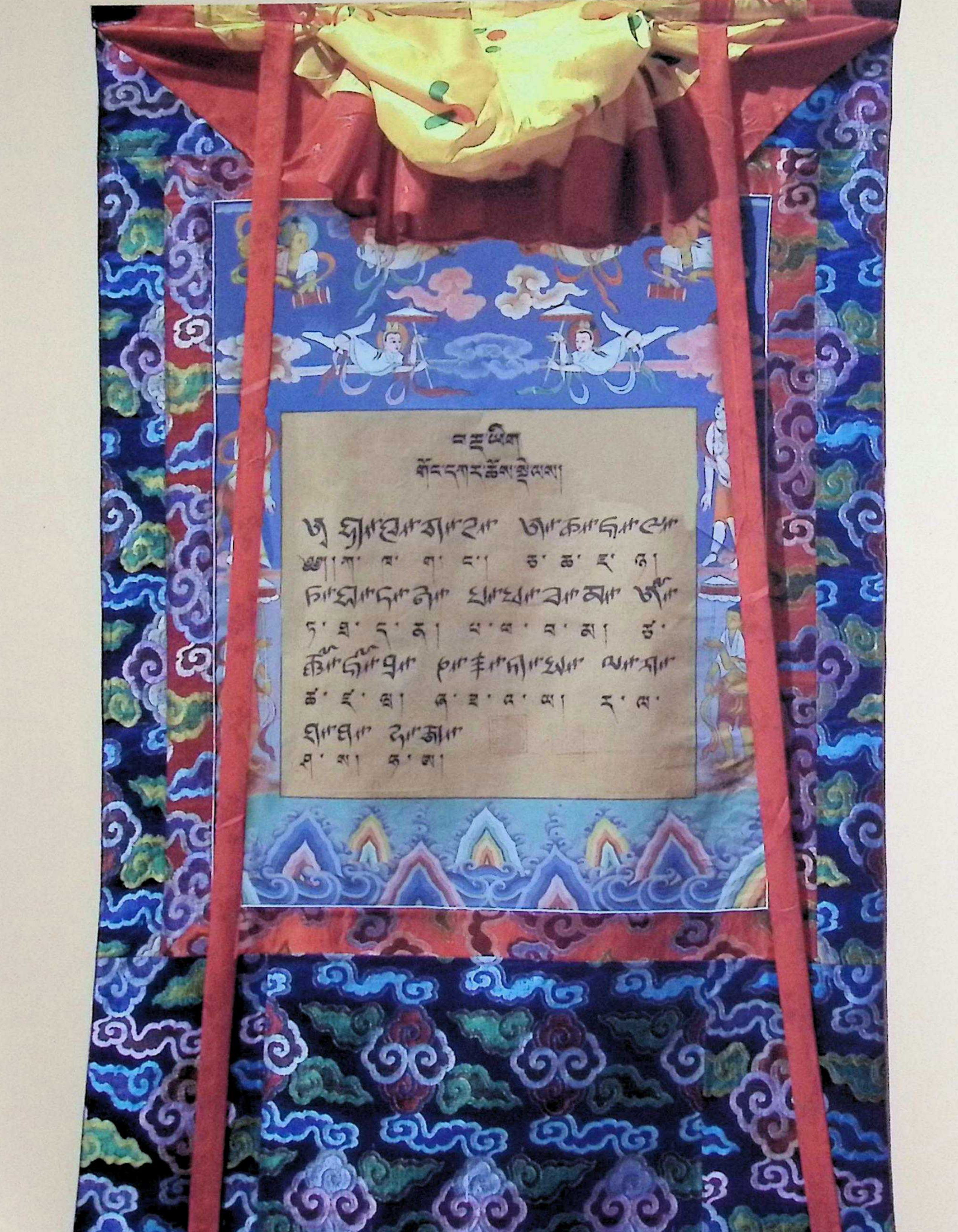
བརྡ་ཡིག
ཀ་ ཁ་ ག་ ང་། ཅ་ ཆ་ ཇ་ ཉ།
ཏ་ ཐ་ ད་ ན། པ་ ཕ་ བ་ མ། ཙ་
ཚ་ ཛ་ ཝ། ཞ་ ཟ་ འ་ ཡ། ར་ ལ་
ཤ་ ས། ཧ་ ཨ།

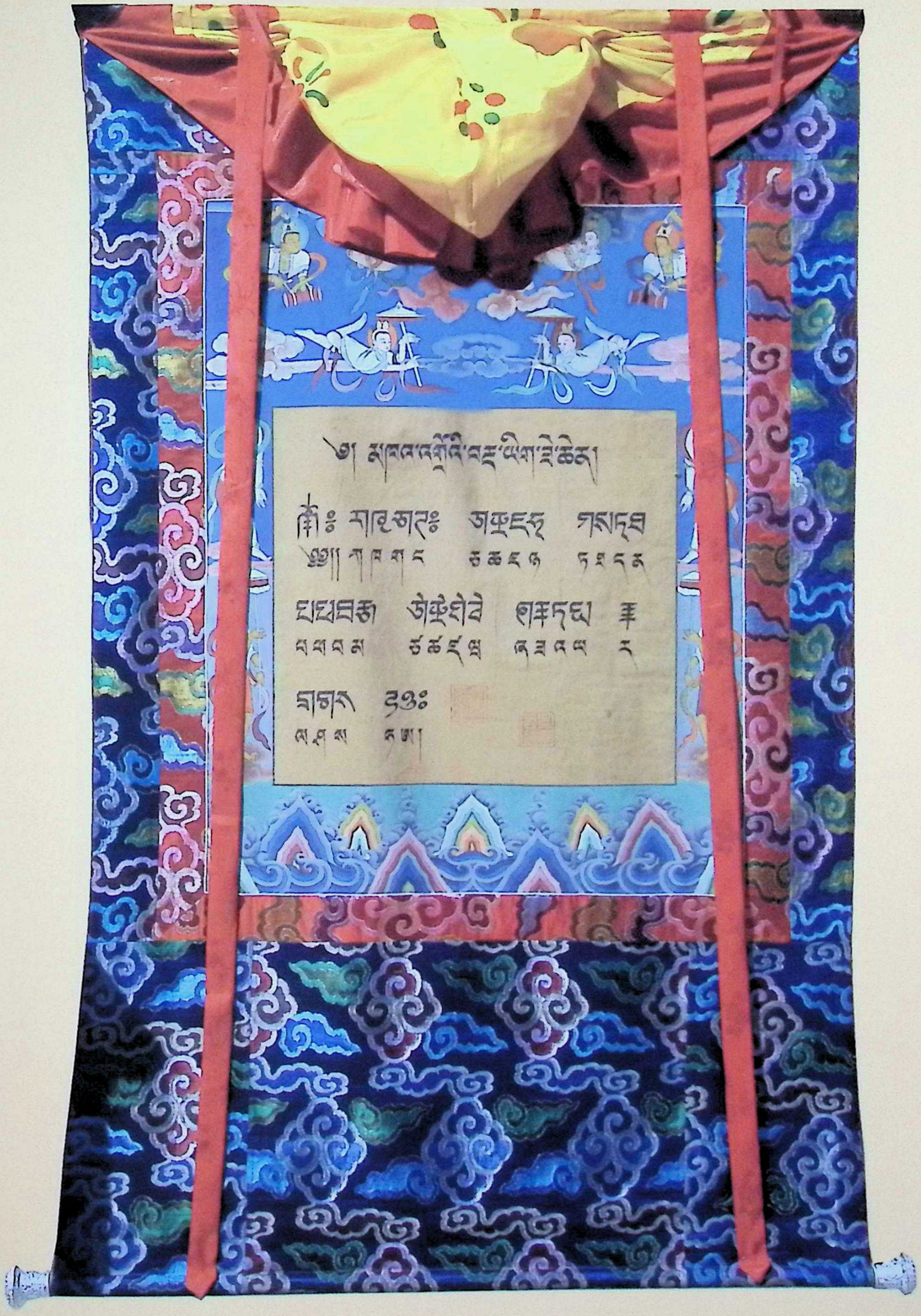
༄། མཁའ་འགྲོའི་བརྡ་ཡིག་ཇི་ཆེན།
༄༅།། ཀ ཁ ག ང ཅ ཆ ཇ ཉ ཏ ཐ ད ན
པ ཕ བ མ ཙ ཚ ཛ ཝ ཞ ཟ འ ཡ ར
ལ ཤ ས ཧ ཨ།

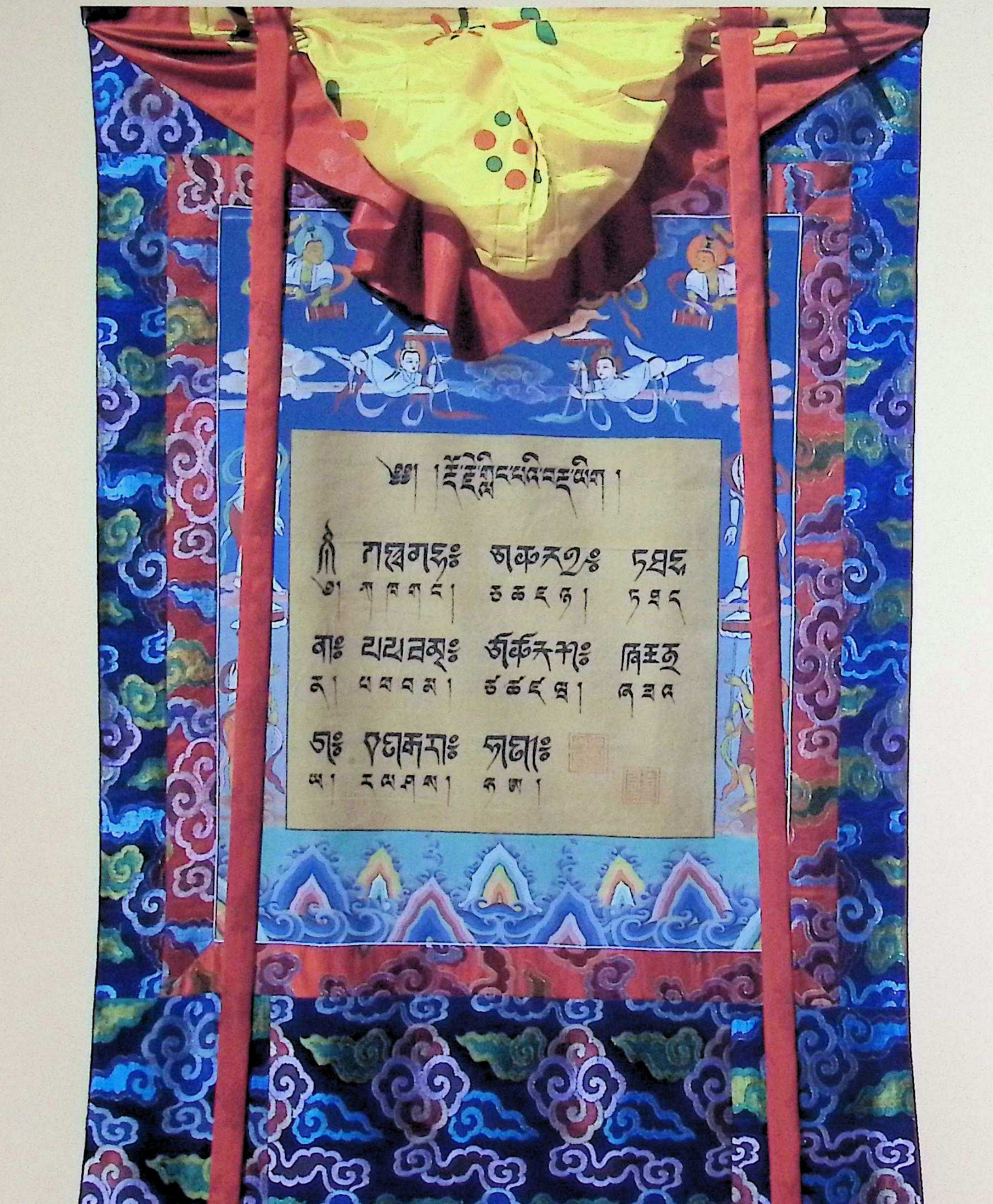
༄། །རྡོ་རྗེ་གླིང་པའི་བརྡ་ཡིག །

༄༅། །ཀ་ཁ་ག་ང་། ཅ་ཆ་ཇ་ཉ། ཏ་ཐ་
ད་ན། པ་ཕ་བ་མ། ཙ་ཚ་ཛ་ཝ། ཞ་ཟ་
འ་ཡ། ར་ལ་ཤ་ས། ཧ་ཨ།

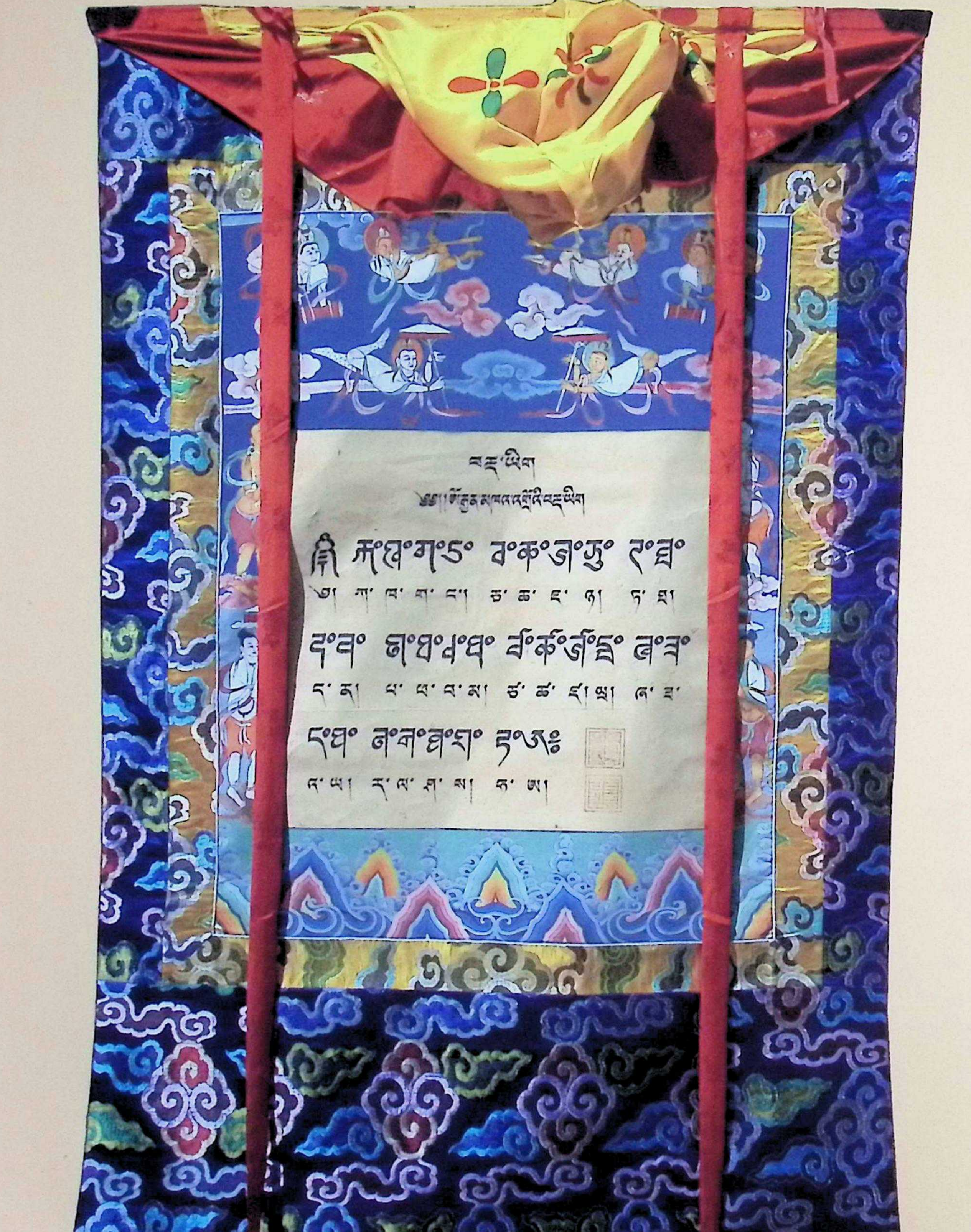

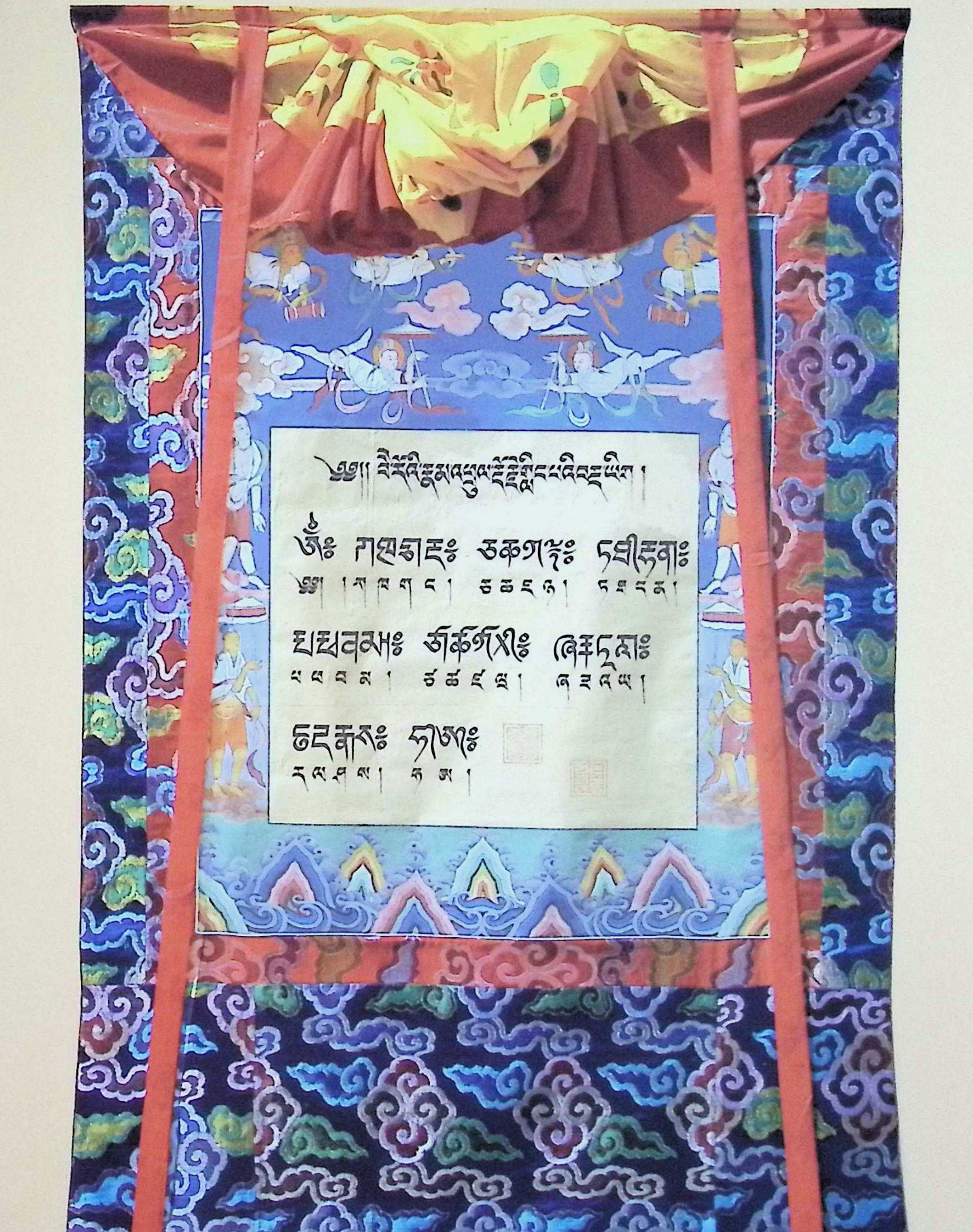

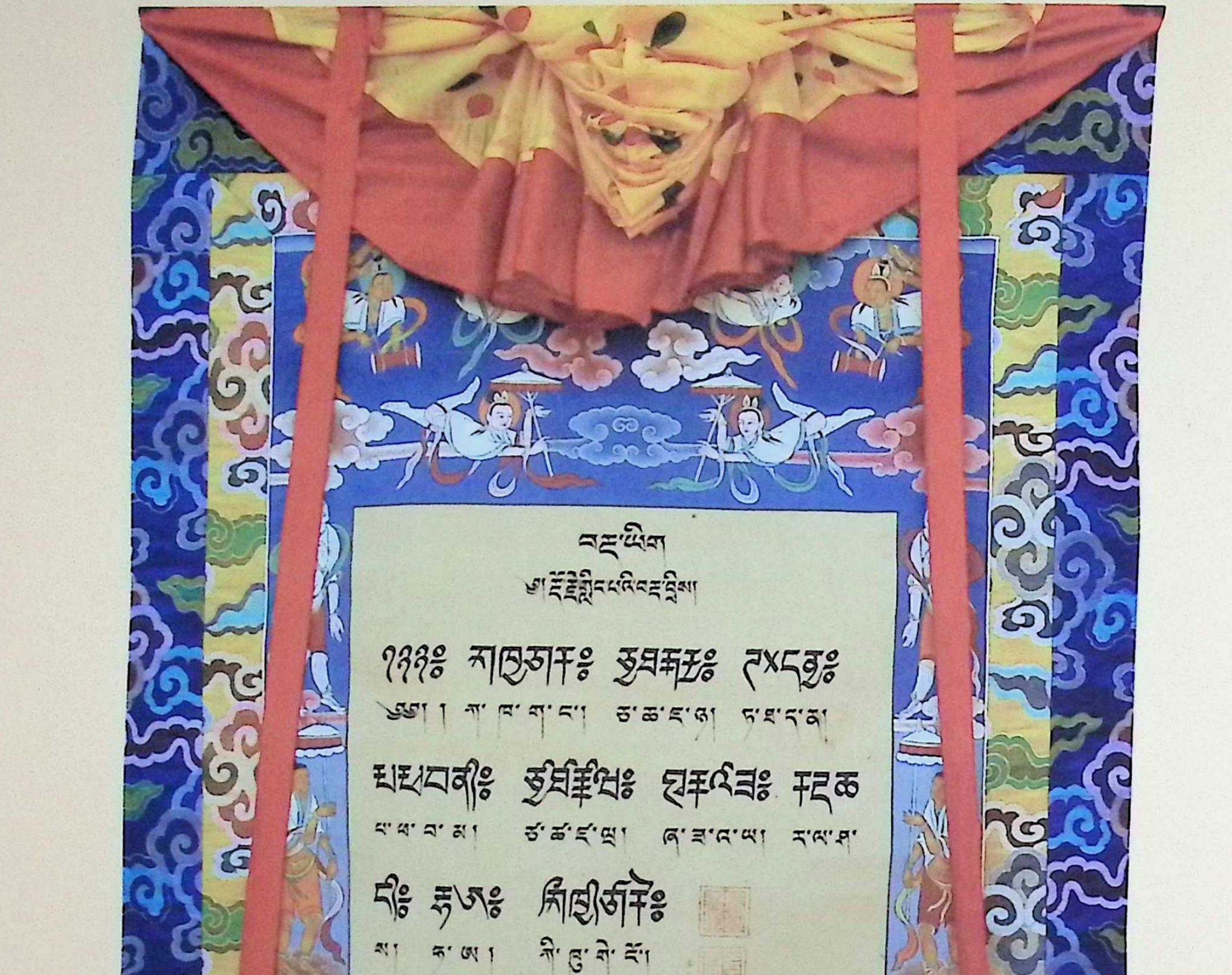

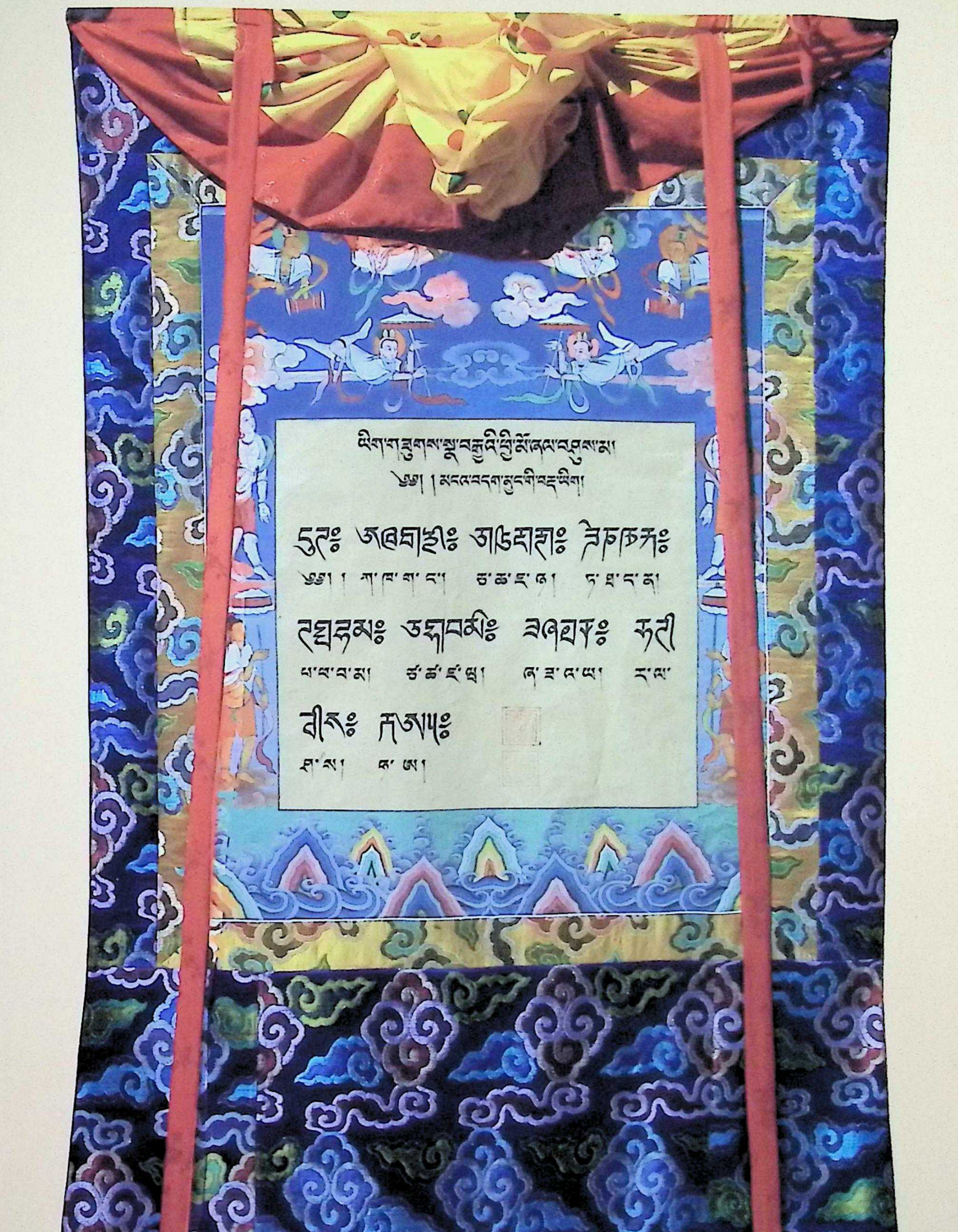
ཡིག་གཟུགས་སྣ་བརྒྱའི་ཕྱི་མོ་ཞལ་འཕྲུལ་མ།
༄༅། །མངའ་བདག་ཁྱུང་གི་བརྡ་ཡིག།
༄༅། །ཀ་ཁ་ག་ང་། ཅ་ཆ་ཇ་ཉ། ཏ་ཐ་ད་ན།
པ་ཕ་བ་མ། ཙ་ཚ་ཛ་ཝ། ཞ་ཟ་འ་ཡ། ར་ལ་
ཤ་ས། ཧ་ཨ།

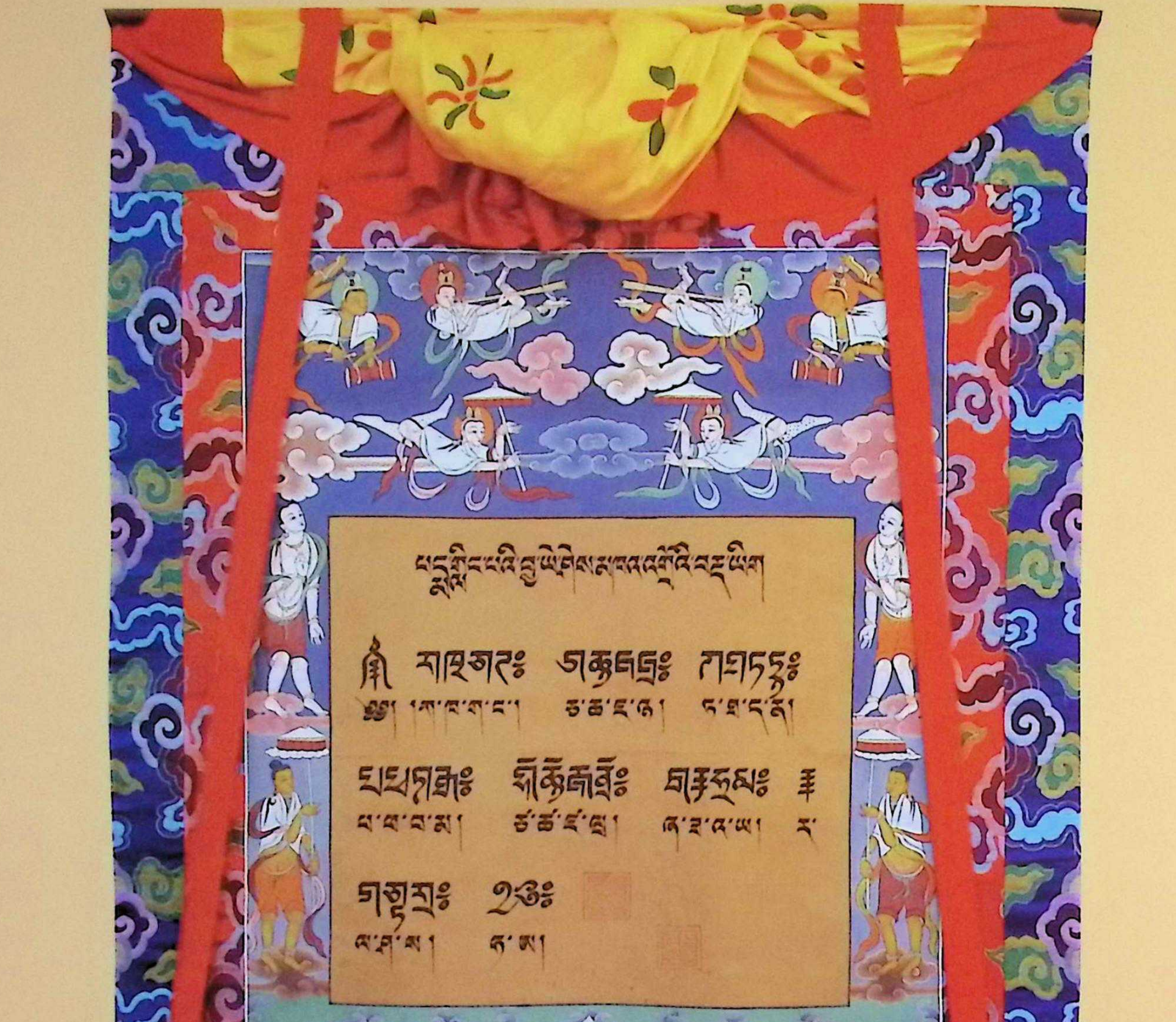
ཀ་ཁ་ག་ང་། ཅ་ཆ་ཇ་ཉ། ཏ་ཐ་ད་ན།
པ་ཕ་བ་མ། ཙ་ཚ་ཛ་ཝ། ཞ་ཟ་འ་ཡ། ར་
ལ་ཤ་ས། ཧ་ཨ།

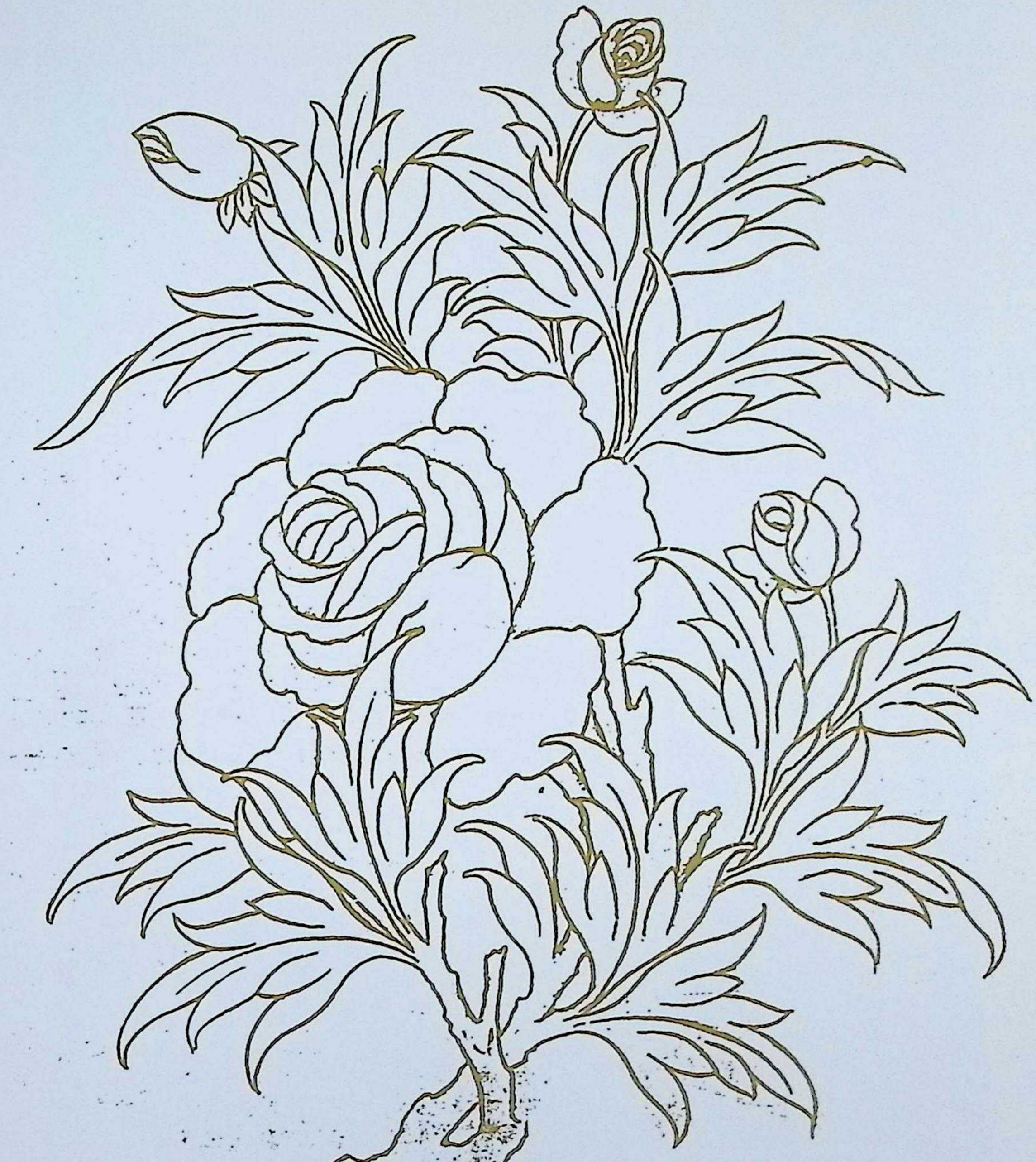

འཕྲུལ་ཡིག

འཕྲུལ་ཡིག་ལ་གོ་དོན་གཉིས་ཡོད་དེ་གཅིག་ནི་གསང་བར་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡིག་གཟུགས་དམིགས་བསམ་ཅན་ཞིག་དང་། ཅིག་ཤོས་ནི་ཆུ་ཡིག་དང་། མེ་ཡིག རླུང་ཡིག་སོགས་བྱི་བྱ་དམིགས་བསམ་ཅན་གྱིས་བྲིས་པའི་ཡི་གེར་ཟེར། དེར་བརྟེན་མི་ཚོས་འཕྲུལ་ཡིག་ནི་སྒྱུ་མའི་འཕྲུལ་ལྟར་འགྱུར་བ་ཆེ་ལ་གོ་དོན་དཔོག་དཀའ་བ་ཞིག་ཡིན་པའི་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཡིག་གཟུགས་འདི་ནི《ཡིག་གཟུགས་སྣ་བརྒྱའི་ཕྱི་མོ་ཞལ་བཤུས་མ》ཞེས་པ་ལས་འདྲ་བཤུས་ཞུས།

槌伊字(འཕྲུལ་ཡིག)

所谓槌伊字有两个含意。其一,槌伊字既像暗号又像密码,让人难解其意。其二,据说槌伊字是根据水纹、火形等特点创制的。故亦有人认为该体之所以称槌伊,是因其含有变幻莫测、让人迷惑不解之意。(出自《藏文书体百种》一书。)

The *Trulyik* or the Disguised Letters: (འཕྲུལ་ཡིག)

The Disguised Letters are so named because of two reasons: 1. they `re written in secret codes, 2. they `re written in the shape of the water and fire. People call them *Trulyik*, the Disguised Letters, because they bear hidden meanings.

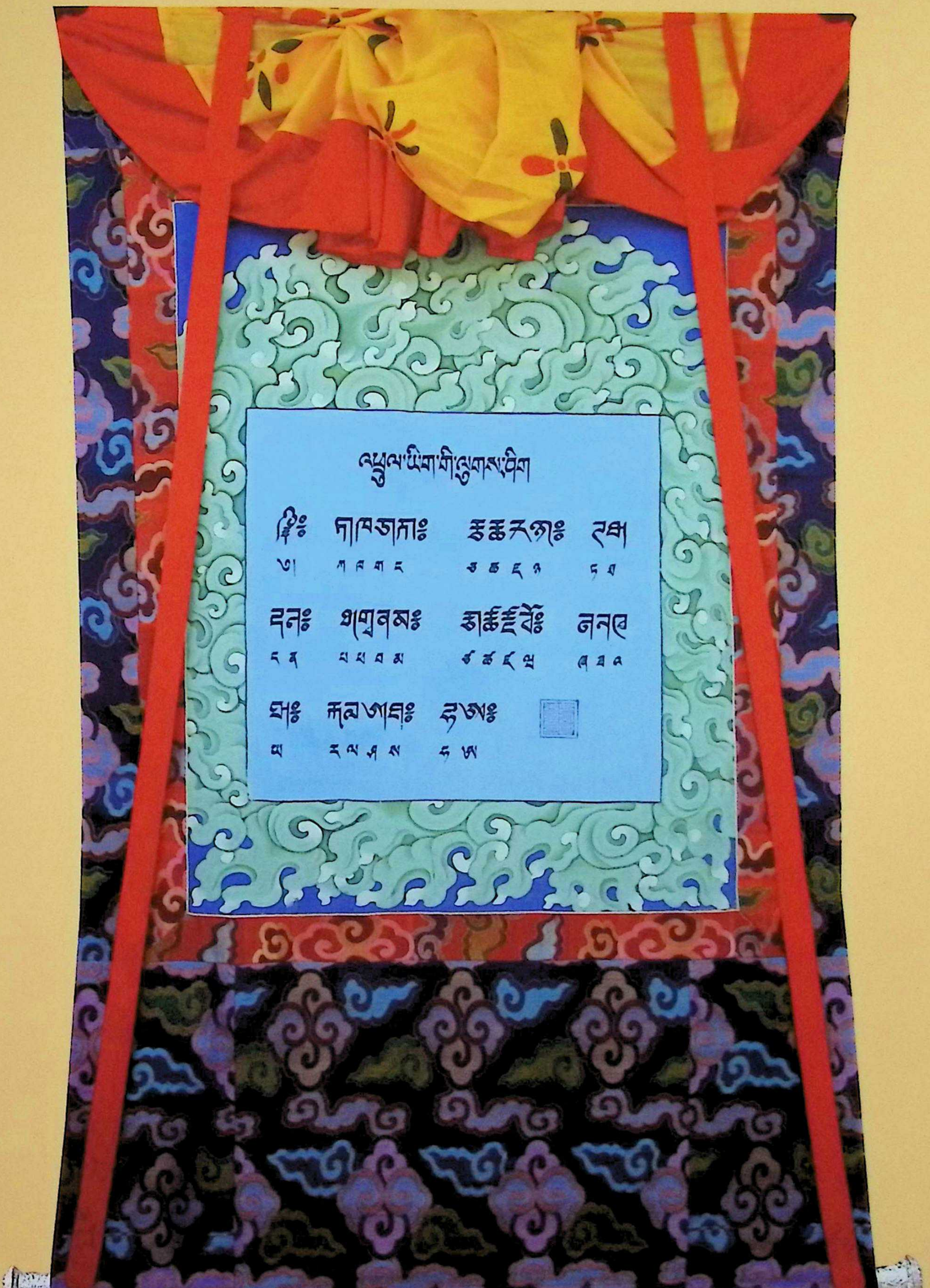
འབྲུལ་ཡིག་གི་ལྷུགས་ཞིག
ཀ ཁ ག ང
ཅ ཆ ཇ ཉ
ཏ ཐ
ད ན
པ ཕ བ མ
ཙ ཚ ཛ ཝ
ཞ ཟ འ
ཡ
ར ལ ཤ ས
ཧ ཨ

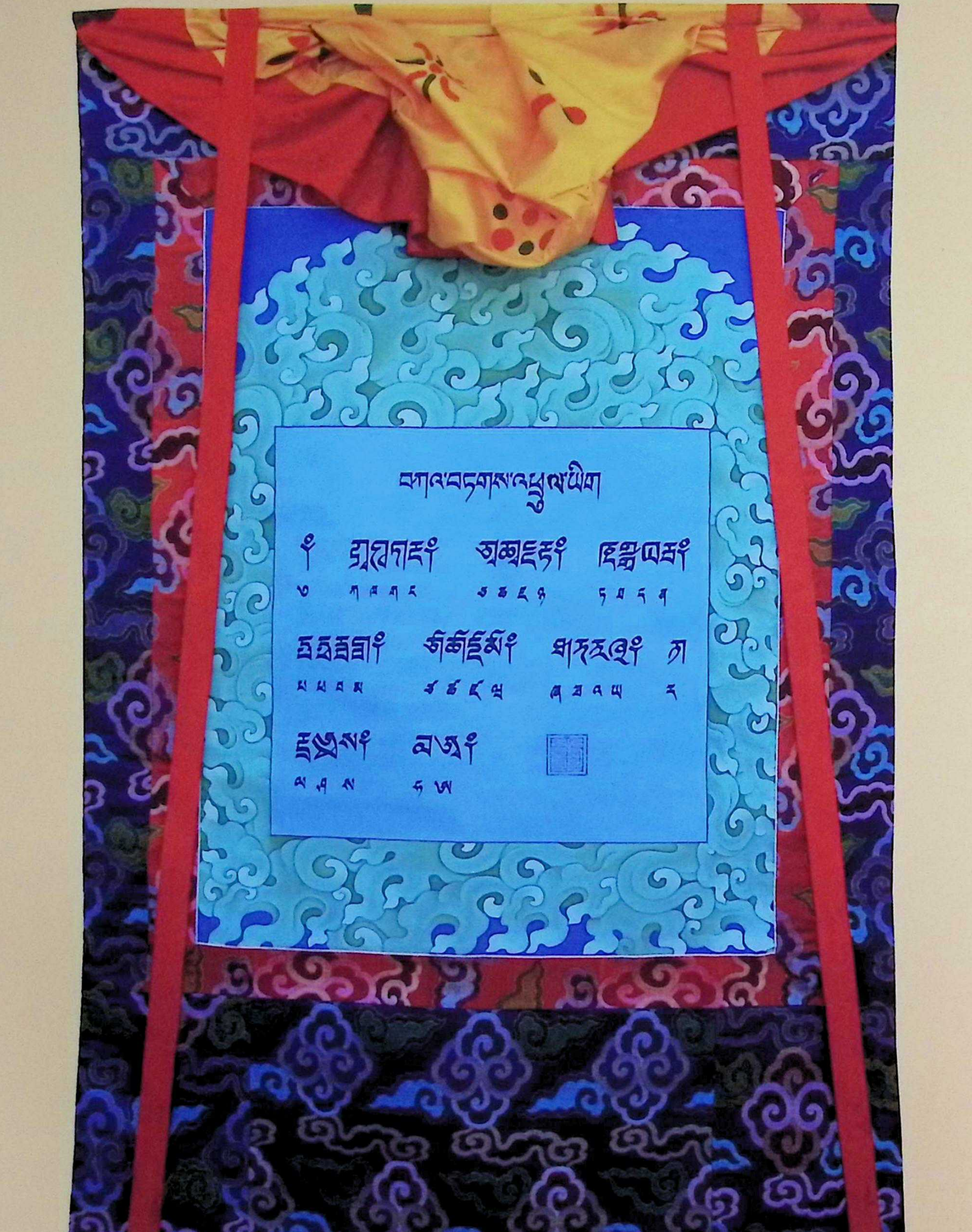
བཀའ་བདགས་འབྲུལ་ཡིག

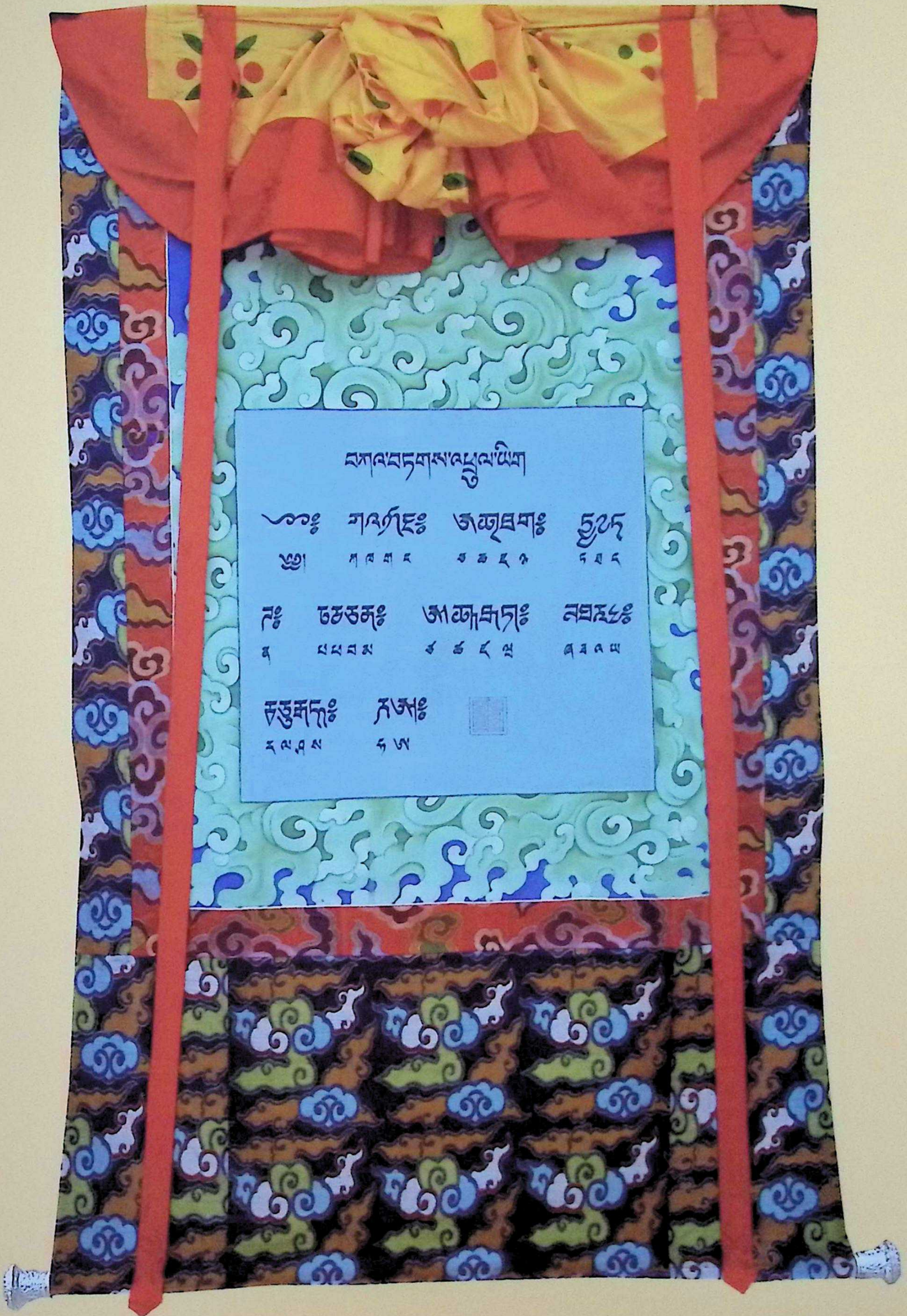
བཀའ་བརྡ་གསལ་འབྲུལ་ཡིག

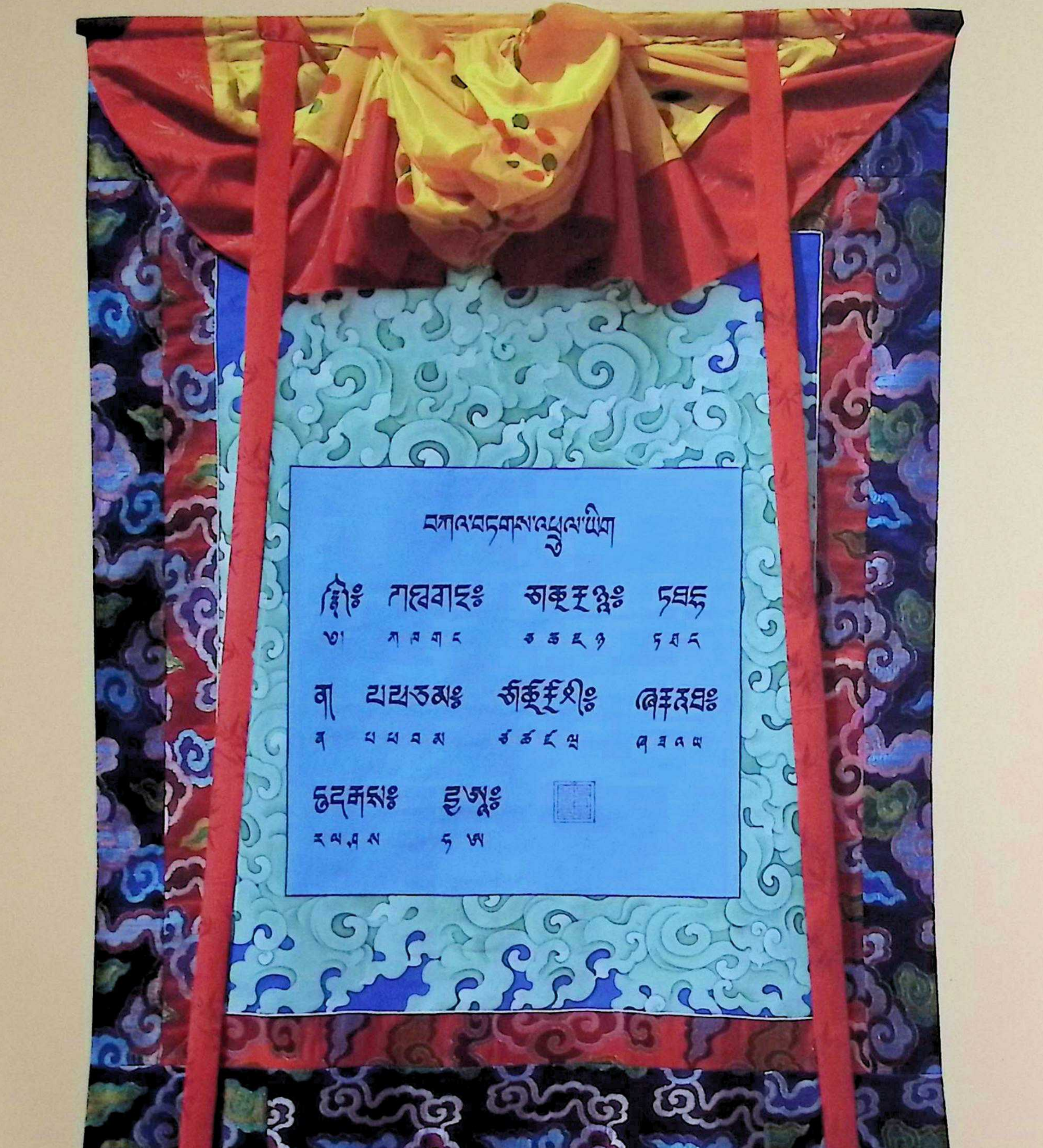
བཀའ་བདགས་འཁྱུག་ཡིག
ཨ། ཀ ཁ ག ང ཅ ཆ ཇ ཉ ཏ ཐ ད
ན པ ཕ བ མ ཙ ཚ ཛ ཝ ཞ ཟ འ ཡ
ར ལ ཤ ས ཧ ཨ

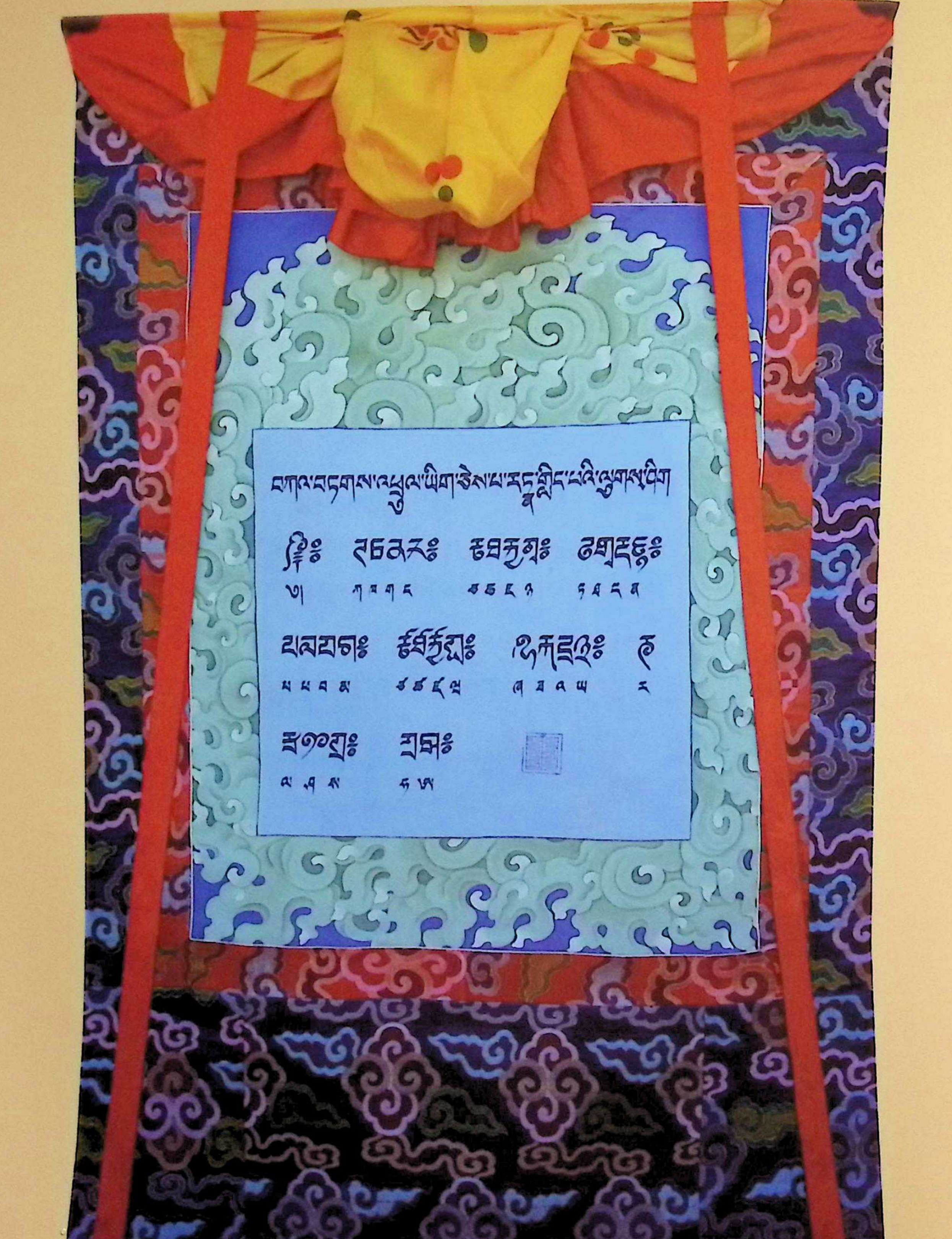

གཏེར་ཡིག

གཏེར་ཡིག་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་འཕེལ་རིམ་ནང་ཡིག་མཁན་འགའ་ཡིས་ཐོན་མིས་གསར་གཏོད་མཛད་པའི་ཡི་གེར་དཔེ་མཛད་དེ་གསར་དུ་བཏོད་པའི་ཡིག་གཟུགས་ཤིག་ཡིན། ཡིག་གཟུགས་དེ་དག་སྤྱིར་མཛེས་ཆ་ཐོན་པ་དང་། ཕྱོད་ཤུགས་ཆེ་བ། བབ་ཆགས་པ། བརྗིད་ཉམས་ལྡན་པ་སོགས་ཉམས་འགྱུར་ཅི་རིགས་ཀྱིས་འཁྱིང་བར་བྱུས་ཀྱང་གནས་སྐབས་དར་འཕེལ་གཏོང་བའི་དུས་ལ་མ་བབས་པར་བཏེན་བྲག་ཕུག་དང་། གཙང་ཆུའི་འགྲམ། གངས་རིའི་དབུས། ཁང་ཁྱིམ་ནང་སོགས་སུ་གཏེར་དུ་སྦས་པས་ཡིག་གཟུགས་དེ་དག་ལ་གཏེར་ཡིག་ཅེས་ཟེར། ཡིག་གཟུགས་འདི་ནི་《ཡིག་གཟུགས་སྣ་བརྒྱའི་ཕྱི་མོ་ཞལ་བཤུས་མ་》ཞེས་པ་ལས་འདྲ་བཤུས་ཞུས།

伏藏字(གཏེར་ཡིག)

伏藏字是西藏各个历史发展时期，一些书法家，以吞弥·桑布扎创造的藏文字形为蓝本而创造出来的一种藏文字形。字形秀丽、浑厚、凝重、庄严，真可谓绚丽多姿，形态各异。但是由于各种原因这些字体未能应用。因此，该字体创造者，把这些书法成果或藏于江河旁，或藏于岩洞里，或藏于雪山深处，或藏于田间，或藏于住宅，这就是人们所说的“伏藏字”。（出自《藏文书体百种》一书。）

<u>The T*eryik* or the Hidden Letters</u>: （གཏེར་ཡིག）

In the course of the Tibetan history certain penmen have created particular writing styles based on Sambhota`s creation of Tibetan script. But owing to various reasons these letters have never been at practical use, and therefore, the creators had them hidden at riverbanks, in caves, in the snows, in the fields, in private homes. Thus, they are the Hidden Letters we speak of today.

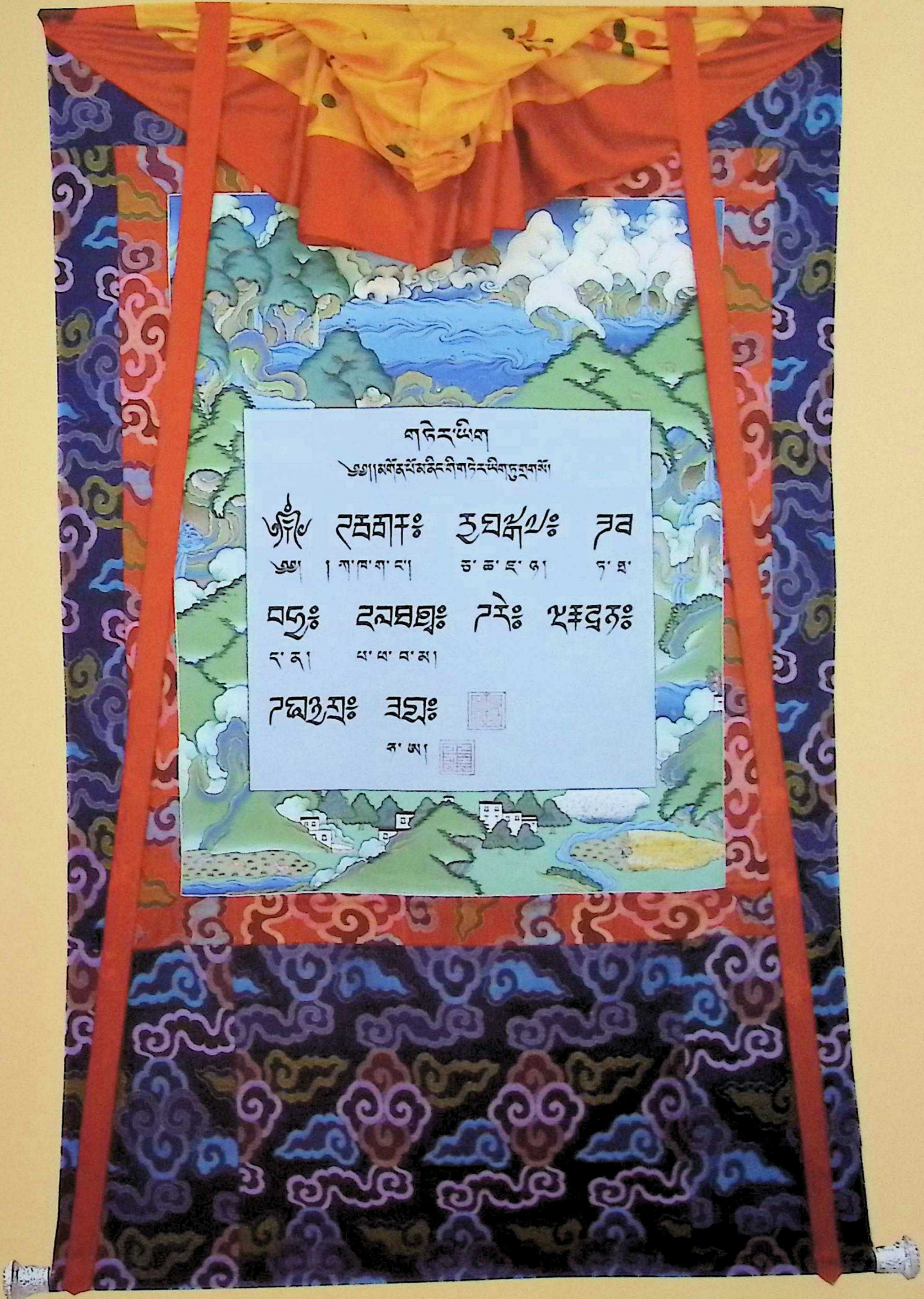
གཏེར་ཡིག

གཏེར་ཡིག་རྒྱ་ཅན་ཞིག
ཀ ཁ ག ང ཅ ཆ ཇ ཉ ཏ ཐ
ད ན པ ཕ བ མ ཙ ཚ ཛ ཝ ཞ
ཟ འ ཡ ར ལ ཤ ས ཧ ཨ

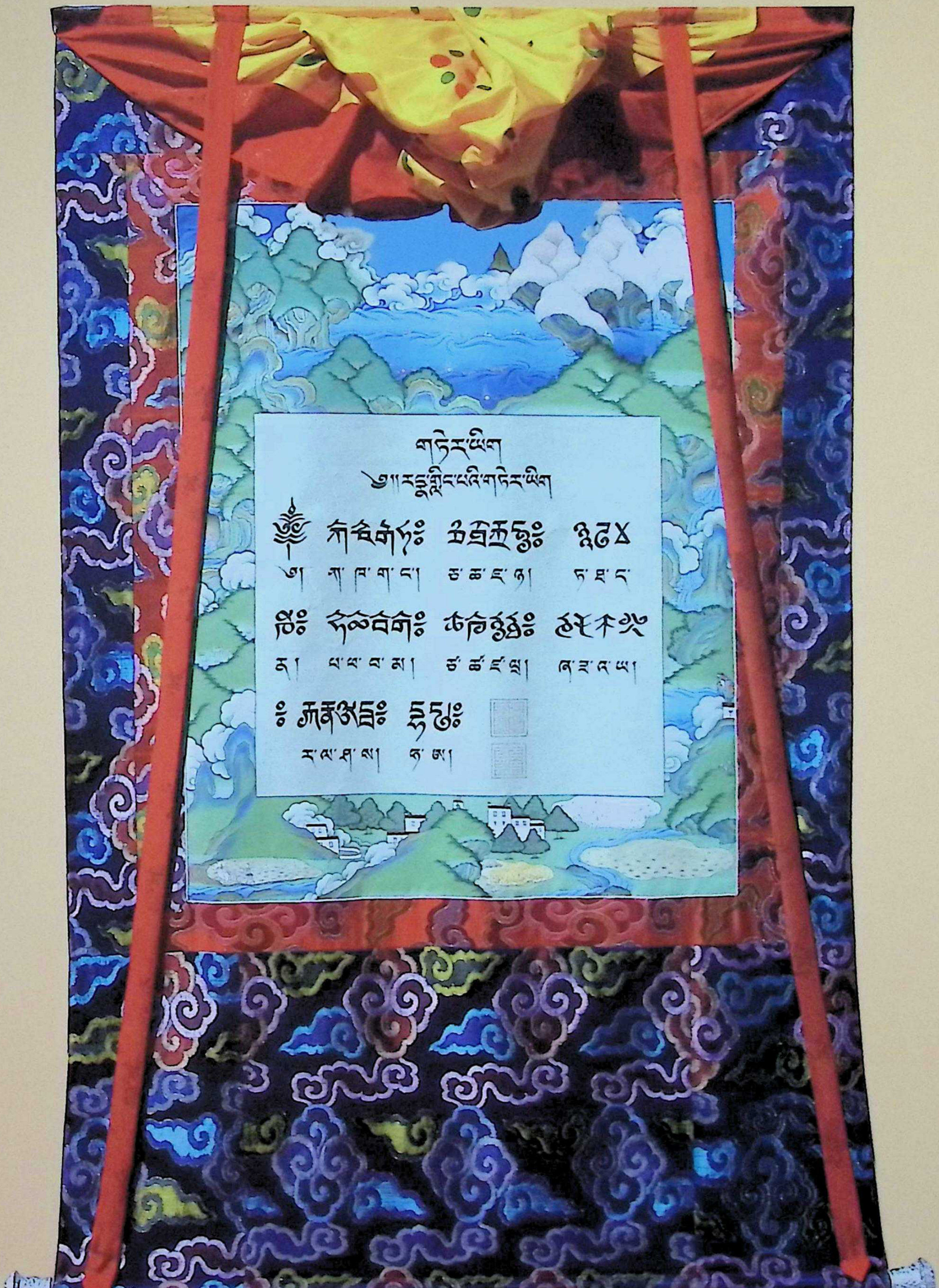
གཏེར་ཡིག
༄།།རཏྣ་གླིང་པའི་གཏེར་ཡིག
༄། ཀ་ཁ་ག་ང། ཅ་ཆ་ཇ་ཉ། ཏ་ཐ་ད
ན། པ་ཕ་བ་མ། ཙ་ཚ་ཛ་ཝ། ཞ་ཟ་འ་ཡ།
ར་ལ་ཤ་ས། ཧ་ཨ།

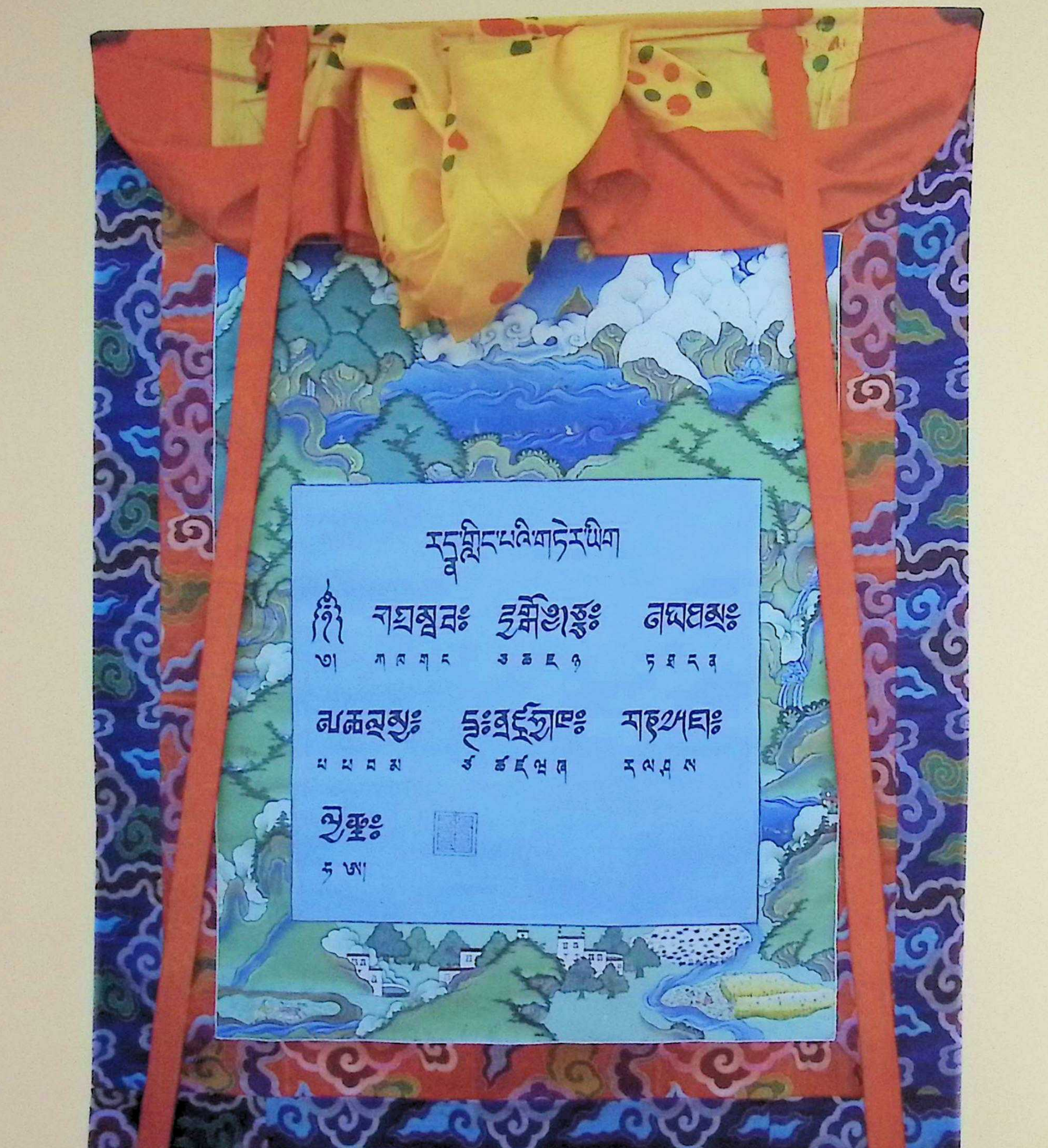
རཏྣ་གླིང་པའི་གཏེར་ཡིག
༄། ཀ ཁ ག ང ཅ ཆ ཇ ཉ ཏ ཐ ད ན
པ ཕ བ མ ཙ ཚ ཛ ཝ ཞ ར ལ ཤ ས
ཧ ཨ།

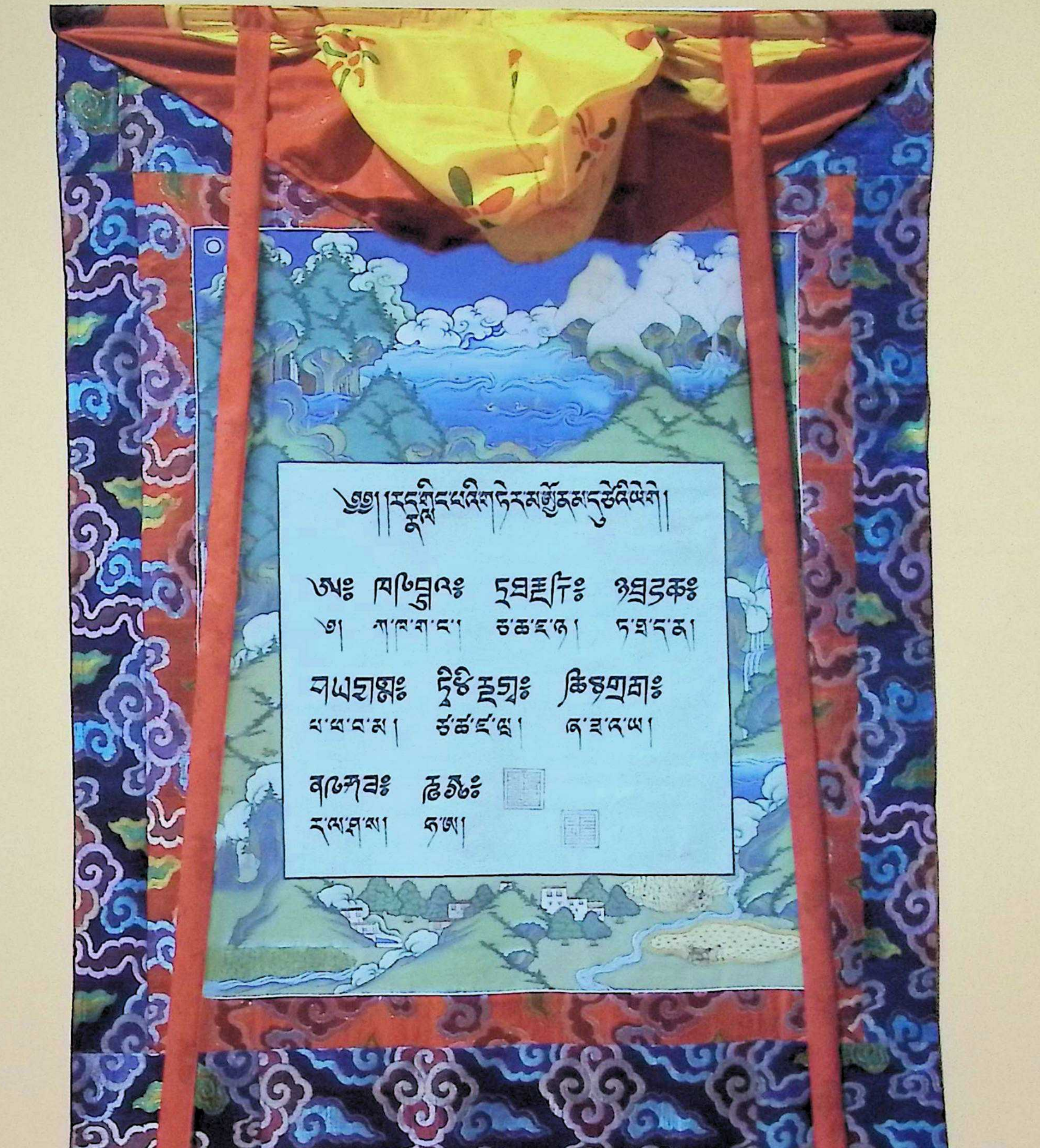
ཨ། ཀ་ཁ་ག་ང་། ཅ་ཆ་ཇ་ཉ། ཏ་ཐ་ད་ན།
པ་ཕ་བ་མ། ཙ་ཚ་ཛ་ཝ། ཞ་ཟ་འ་ཡ།
ར་ལ་ཤ་ས། ཧ་ཨ།

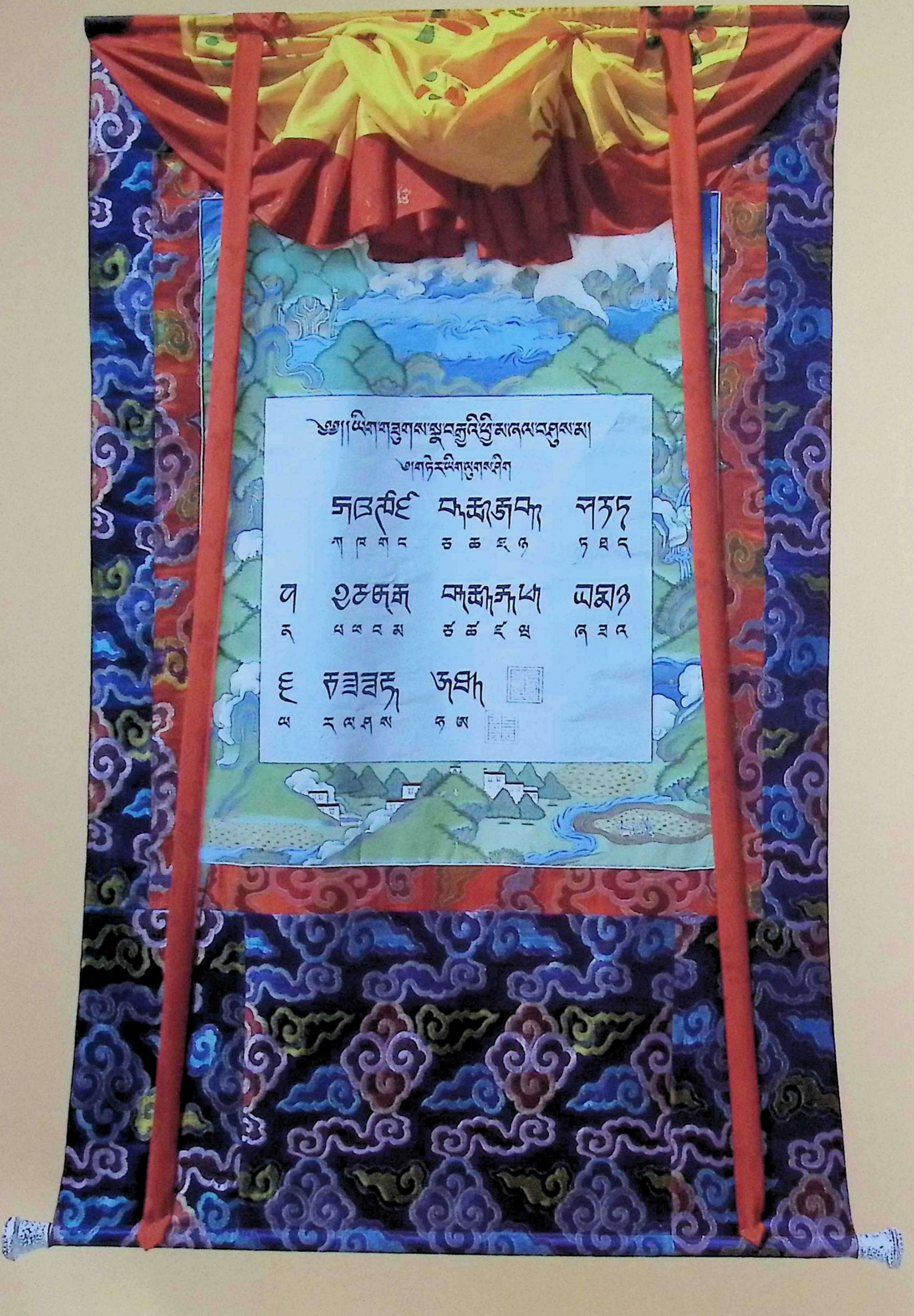
ཀ ཁ ག ང
ཅ ཆ ཇ ཉ
ཏ ཐ ད
ན
པ ཕ བ མ
ཙ ཚ ཛ ཝ
ཞ ཟ འ
ཡ
ར ལ ཤ ས
ཧ ཨ

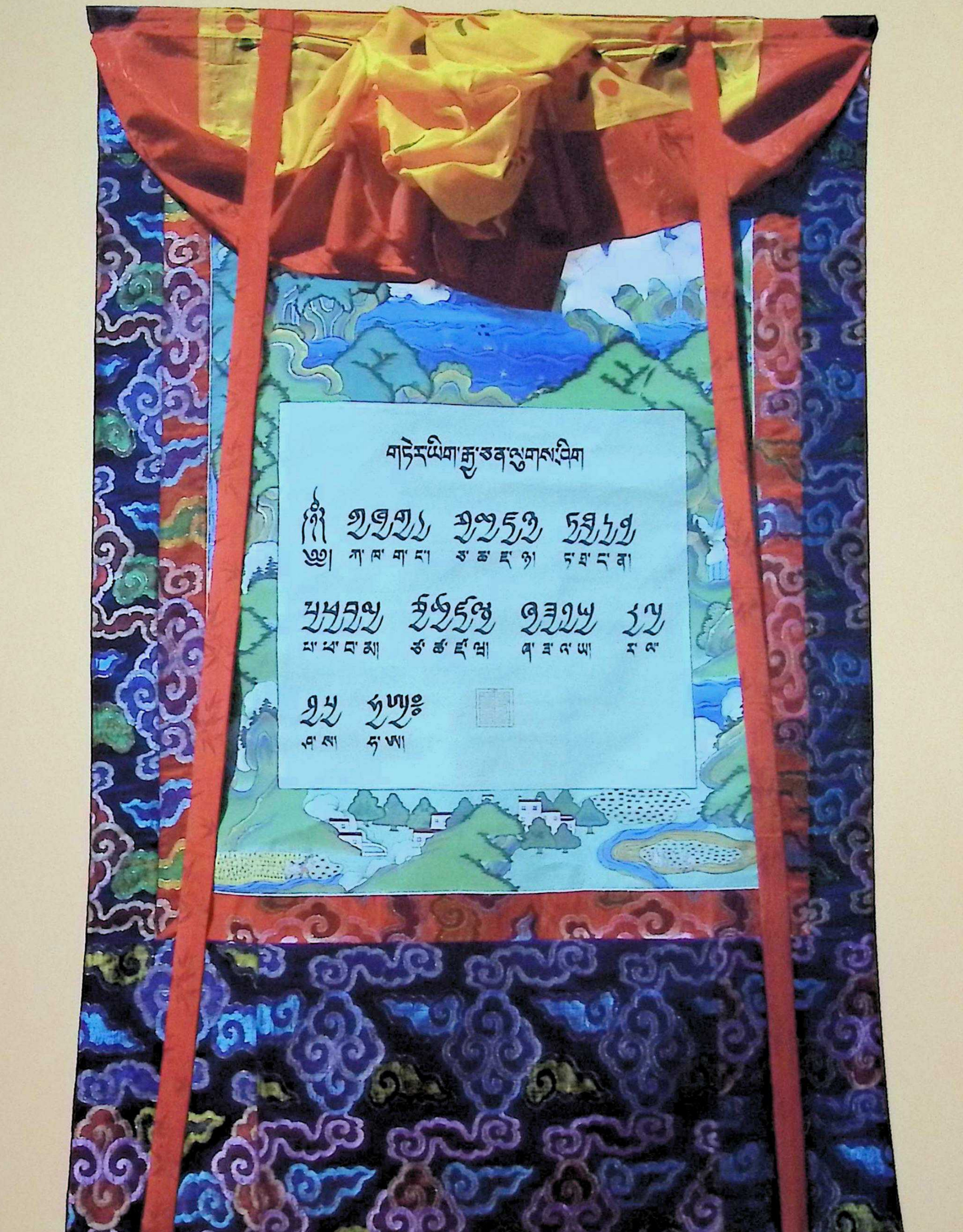
གཏེར་ཡིག་རྒྱ་ཅན་ལུགས་ཞིག
ཨཱུཾ། ཀ་ཁ་ག་ང་། ཙ་ཚ་ཛ་ཉ། ཏ་ཐ་ད་ན།
པ་ཕ་བ་མ། ཙོ་ཚོ་ཛོ་ཝ། ཞ་ཟ་འ་ཡ། ར་ལ་
ཤ་ས། ཧ་ཨ།

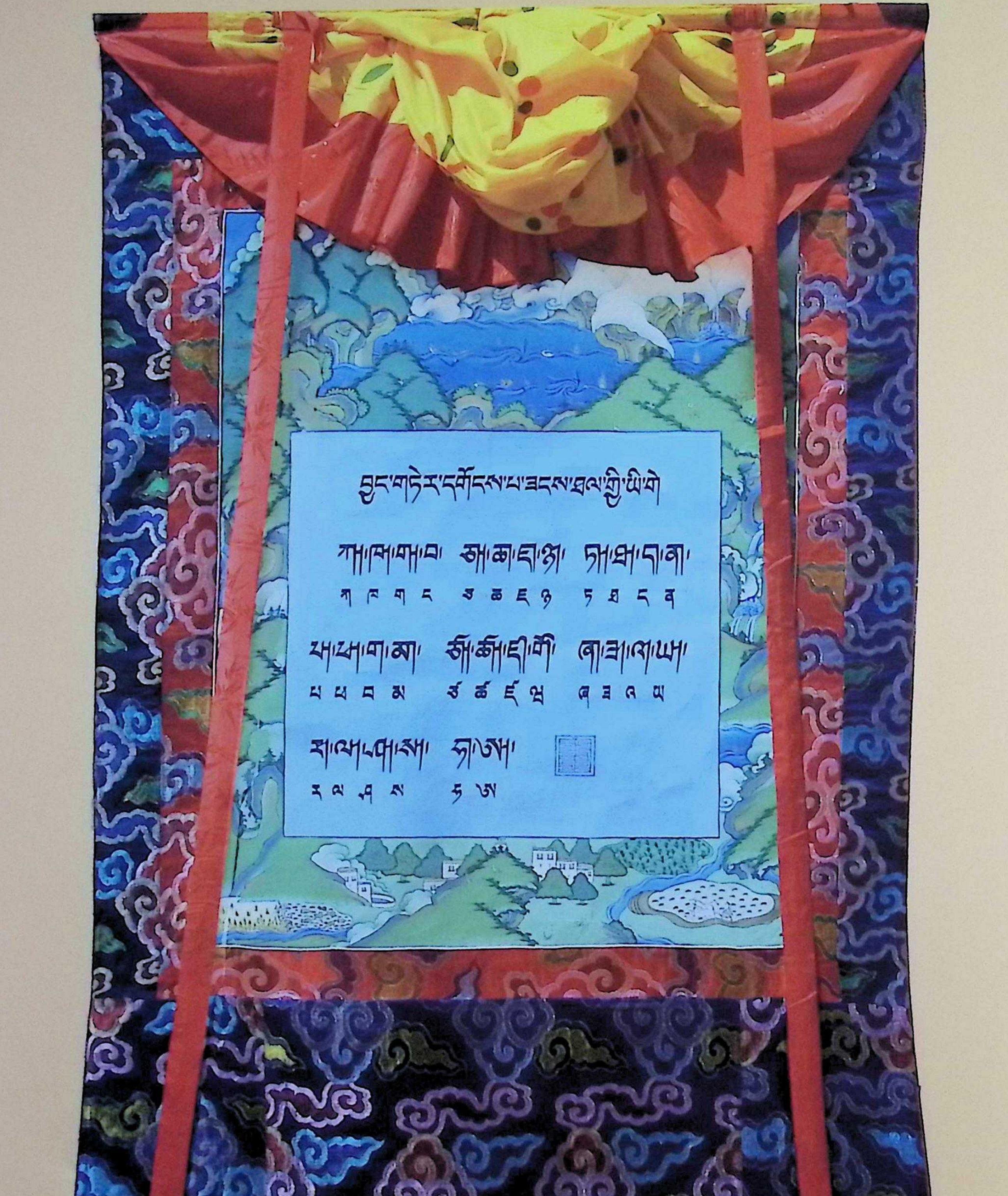
བྱུང་གཏེར་དགོངས་པ་ཟངས་ཐལ་གྱི་ཡི་གེ
ཀ ཁ ག ང ཅ ཆ ཇ ཉ ཏ ཐ ད ན
པ ཕ བ མ ཙ ཚ ཛ ཝ ཞ ཟ འ ཡ
ར ལ ཤ ས ཧ ཨ

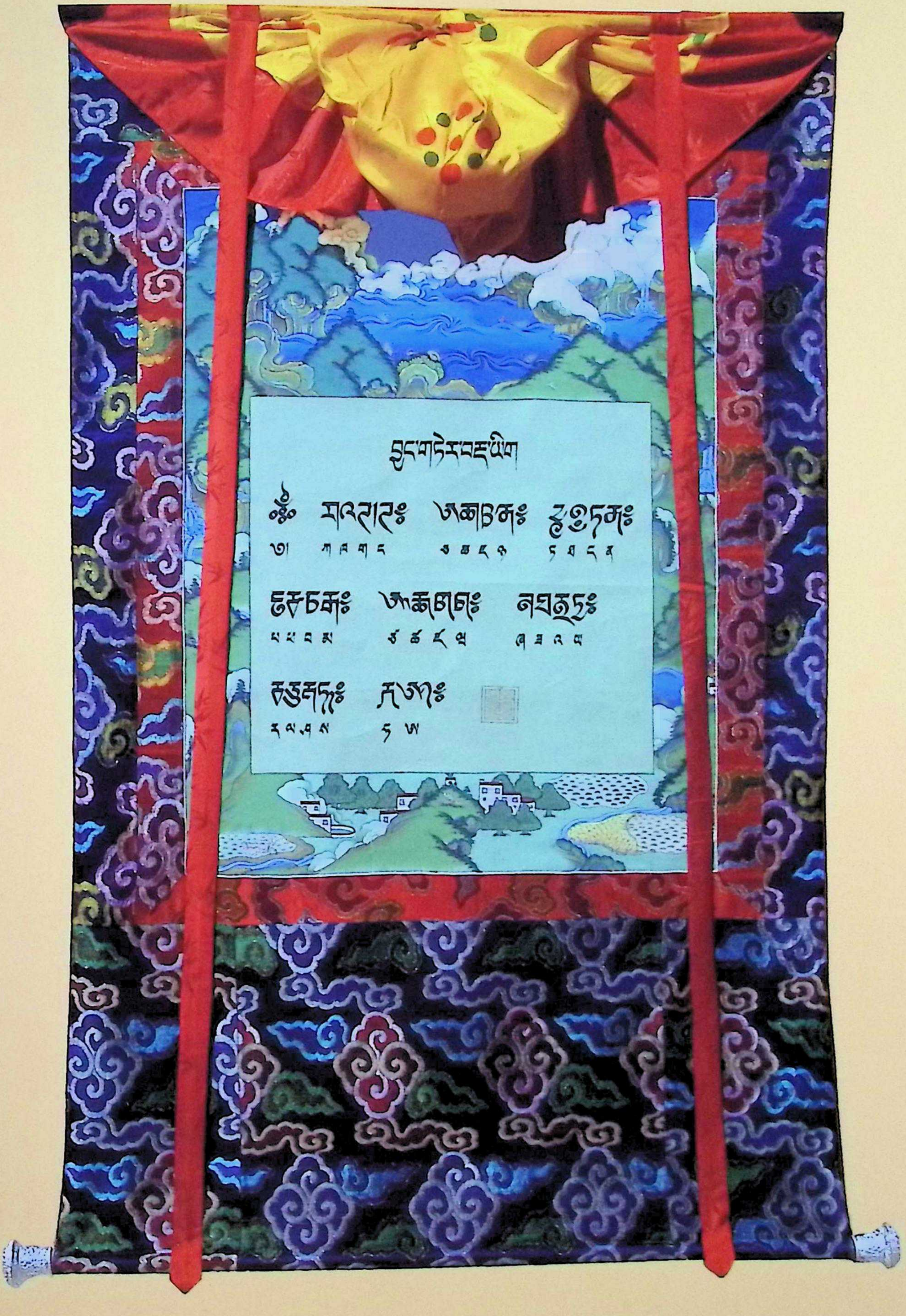
ཕྱུང་གཏེར་བརྡ་ཡིག
ཨ། ཀ ཁ ག ང ཅ ཆ ཇ ཉ ཏ ཐ ད ན
པ ཕ བ མ ཙ ཚ ཛ ཝ ཞ ཟ འ ཡ
ར ལ ཤ ས ཧ ཨ

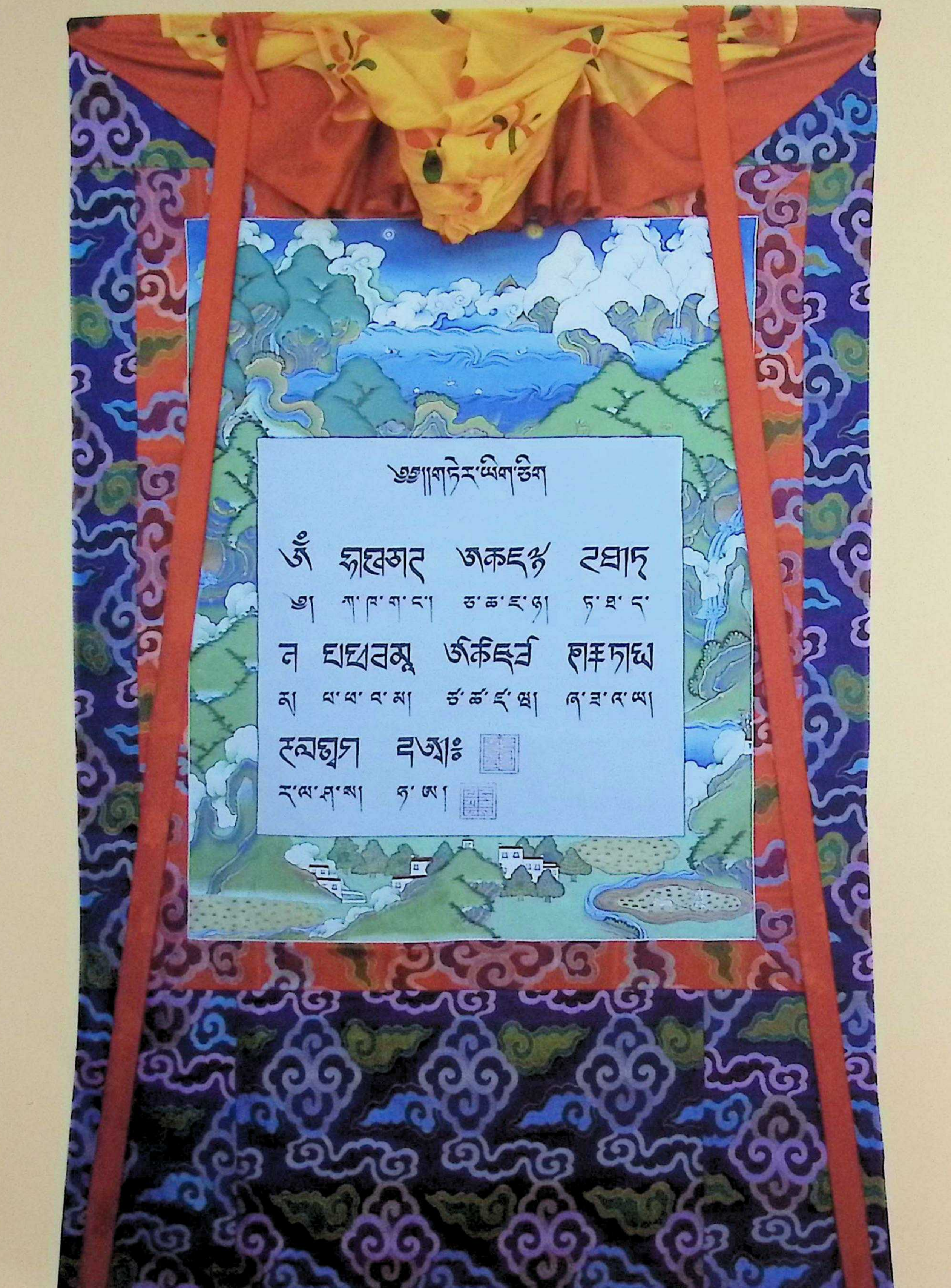
༄༅། །གཏེར་ཡིག་ཅིག
ཨ། ཀ་ཁ་ག་ང་། ཅ་ཆ་ཇ་ཉ། ཏ་ཐ་ད་
ན། པ་ཕ་བ་མ། ཙ་ཚ་ཛ་ཝ། ཞ་ཟ་འ་ཡ།
ར་ལ་ཤ་ས། ཧ་ཨ།

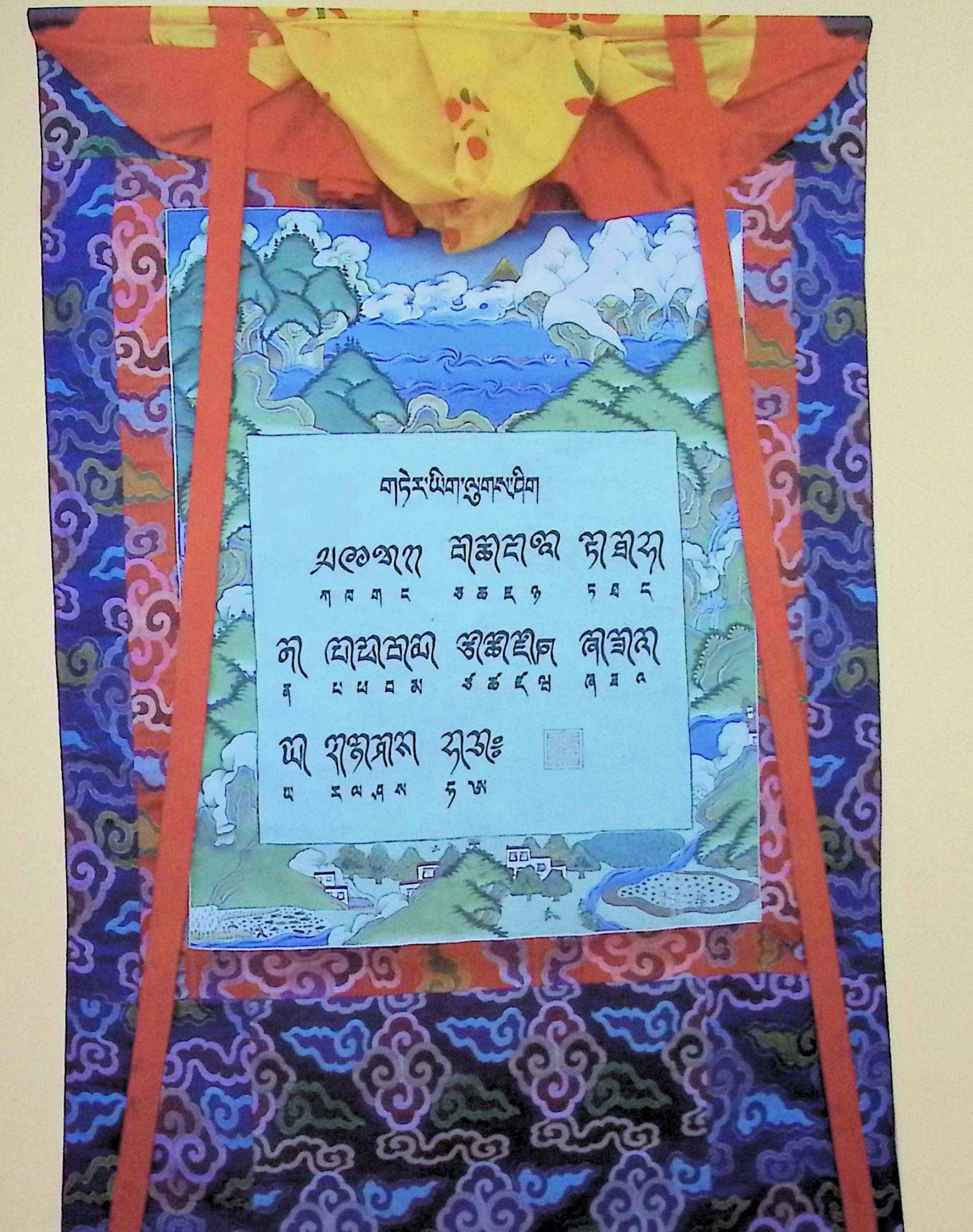

གཏེར་ཡིག་ལུགས་ཡིག
ཀ ཁ ག ང ཅ ཆ ཇ ཉ ཏ ཐ ད
ན པ ཕ བ མ ཙ ཚ ཛ ཝ ཞ ཟ འ
ཡ ར ལ ཤ ས ཧ ཨ

ཀ ཁ ག ང ཅ ཆ ཇ ཉ ཏ ཐ ད ན
པ ཕ བ མ ཙ ཚ ཛ ཝ ཞ ཟ འ ཡ ར ལ
ཤ ས ཧ ཨ

ཀ་ཁ་ག་ང་། ཅ་ཆ་ཇ་ཉ། ཏ་ཐ་ད་ན།
པ་ཕ་བ་མ། ཙ་ཚ་ཛ་ཝ། ཞ་ཟ་འ་ཡ། ར་ལ་ཤ་
ས། ཧ་ཨ།

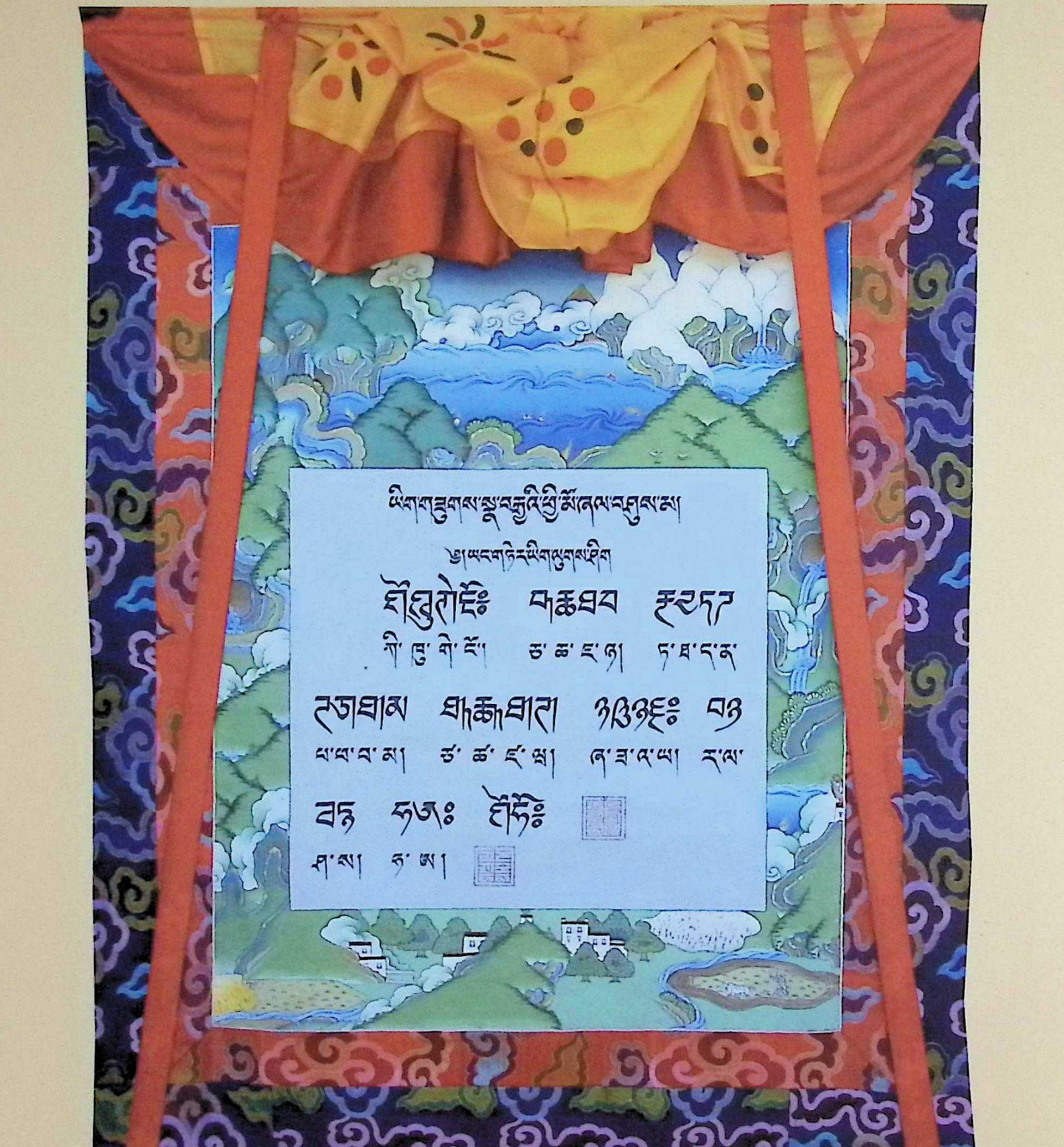
ཡིག་གཟུགས་སྣ་བརྒྱའི་ཕྱི་མོ་ཞལ་བཀྲུས་མ།
༄། ཡང་བ་གཏེར་ཡིག་ལུགས་ཞིག
གི་ཁུ་གེ་ངོ། ཅ་ཆ་ཇ་ཉ། ཏ་ཐ་ད་ན་
པ་ཕ་བ་མ། ཙ་ཚ་ཛ་ཝ། ཞ་ཟ་འ་ཡ། ར་ལ་
ཤ་ས། ཧ་ཨ།

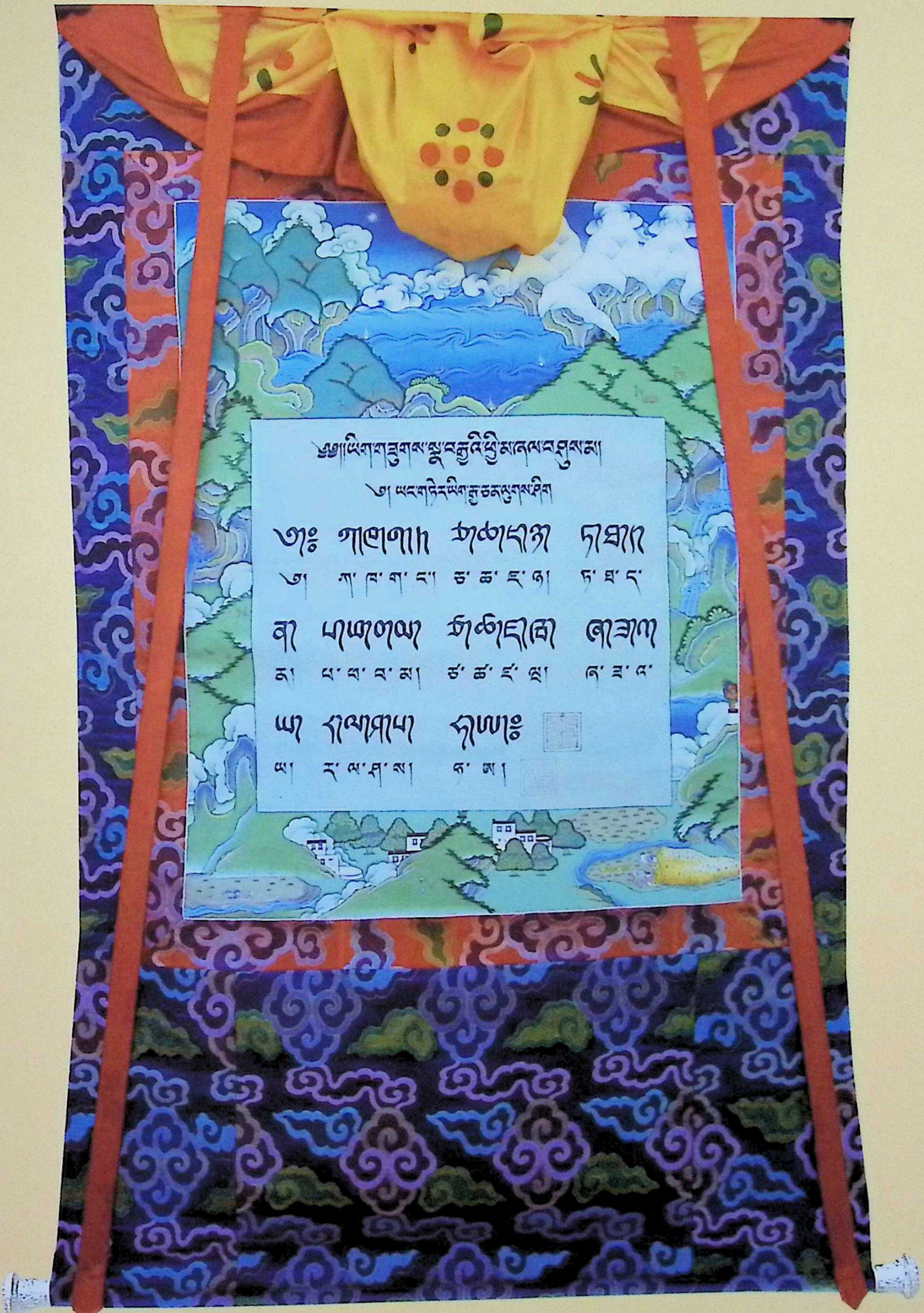

༄༅། །ཡིག་གཟུགས་སྣ་བརྒྱའི་ཕྱི་མོ་ཞལ་བཀྲུས་མ།
༄། ཡང་གཏེར་ཡིག་རྒྱ་ཅན་ལུགས་ཞིག
ཨ། ཀ་ཁ་ག་ང་། ཅ་ཆ་ཇ་ཉ། ཏ་ཐ་ད་
ན། པ་ཕ་བ་མ། ཙ་ཚ་ཛ་ཝ། ཞ་ཟ་འ་
ཡ། ར་ལ་ཤ་ས། ཧ་ཨ།

ཡིག་མགོ

ཡིག་མགོ་ནི་(ཨོཾ་)ཡིག་གི་གཟུགས་སྒྱུར་ཏེ་རིམ་བཞིན་ཡིག་མགོར་སྒྱུར། ཡིག་མགོའི་དགོས་པ་གཙོ་བོ་ནི་རྩོམ་ཡིག་གམ་ཡང་ན་ལེའུ་དང་ས་བཅད་ཀྱི་འགོ་རུ་སྦྱར་ཏེ་བརྩམ་བྱའི་བརྗོད་དོན་གྱི་འགོ་བཙུགས་པའི་དོན་སྟོན་པ་དང་། གཞན་ཡང་དཔེ་ཆའི་མདུན་ངོས་དང་བཀྲ་ཤིས་པའི་དོན་ཡང་སྟོན་པ་ཡིན།

字　首(ཡིག་མགོ)

字首是ཨོཾ字的变体。表示文章或章节的起头。同时还表示书页的正面及吉祥等之意。不同的书体就有不同的字首形态。

<u>The Starting Letter</u>: (ཡིག་མགོ)

It’s the disguised form of the Tibetan letter (   ), which is the start of every writing. It's also written on the front page of a paper to show the 'front'. But in different styles the Starting Letter is written in different forms.

བོད་ཡིག་གི་བརྡ་རྟགས།

བསྟན་པ་ཕྱི་དར་ནས་འགོ་བཙུགས་པའི་ལོ་ངོ་ཉིས་བརྒྱའི་རིང་ནི་བོད་ཡིག་ཡར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་ཆེན་པོ་འགྲོ་བའི་འགག་རྩའི་དུས་སྐབས་ཤིག་ཡིན། སྐབས་དེར་བོད་ཡིག་གི་བརྡ་རྟགས་ཇི་སྙེད་ཅིག་དར་ཏེ་ད་བར་སྤྱོད་མུས་སུ་མཆིས།

藏文符号(བོད་ཡིག་གི་བརྡ་རྟགས)

后宏期的头 200 年是藏文宏扬的关键时期。许多藏文符号,就是在这一时期应运而生的。并基本趋于稳定。

The Punctuations: (བོད་ཡིག་གི་བརྡ་རྟགས་)

The first two hundred years of the Latter Prosperity of Buddhism is a rising period of the Tibetan script. Most of the punctuations in Tibetan came into existence at this time, and have remained quite unchanged to this day

༄༅། །བོད་ཡིག་གི་བརྡ་རྟགས་
ཁ་ཤས་ཞིག།

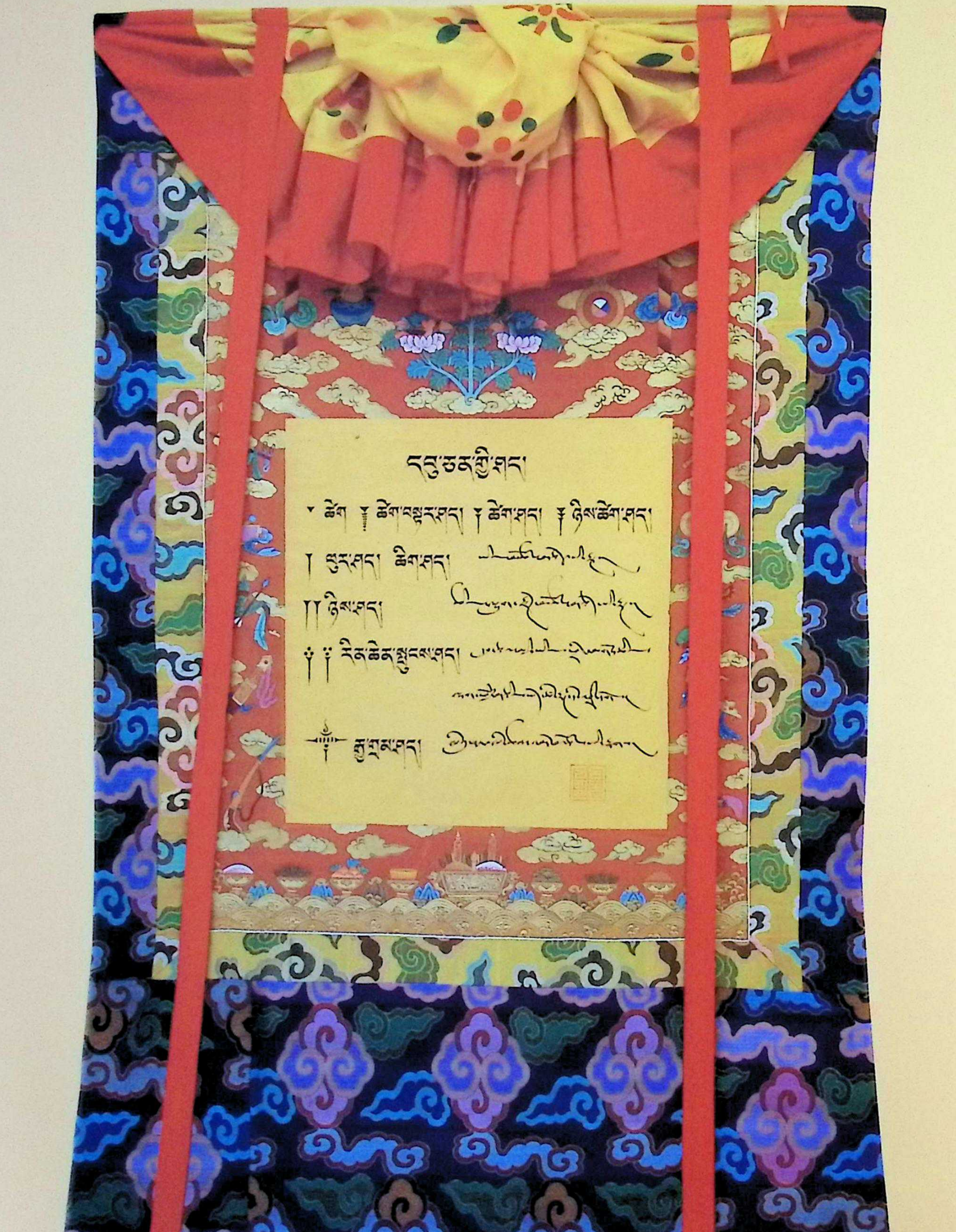
དབུ་ཅན་གྱི་ཤད།
ཚེག ཚེག་བསྡུར་ཤད། ཚེག་ཤད། ཉིས་ཚེག་ཤད།
རྐྱང་ཤད། ཚེག་ཤད།
ཉིས་ཤད།
རིན་ཆེན་སྤུངས་ཤད།
རྒྱ་གྲམ་ཤད།

༄༅། །རྩིས་རིག་པར་སྦྱོད་པའི་རྟགས་འགའ།
༪ ཕྱེད་གཅིག 0.5
༫ ཕྱེད་གཉིས 1.5
༬ ཕྱེད་གསུམ 2.5
༭ ཕྱེད་བཞི 3.5
༮ ཕྱེད་ལྔ 4.5
༯ ཕྱེད་དྲུག 5.5
༰ ཕྱེད་བདུན 6.5
༱ ཕྱེད་བརྒྱད 7.5
༲ ཕྱེད་དགུ 8.5
༡༠ ཕྱེད་བཅུ 9.5

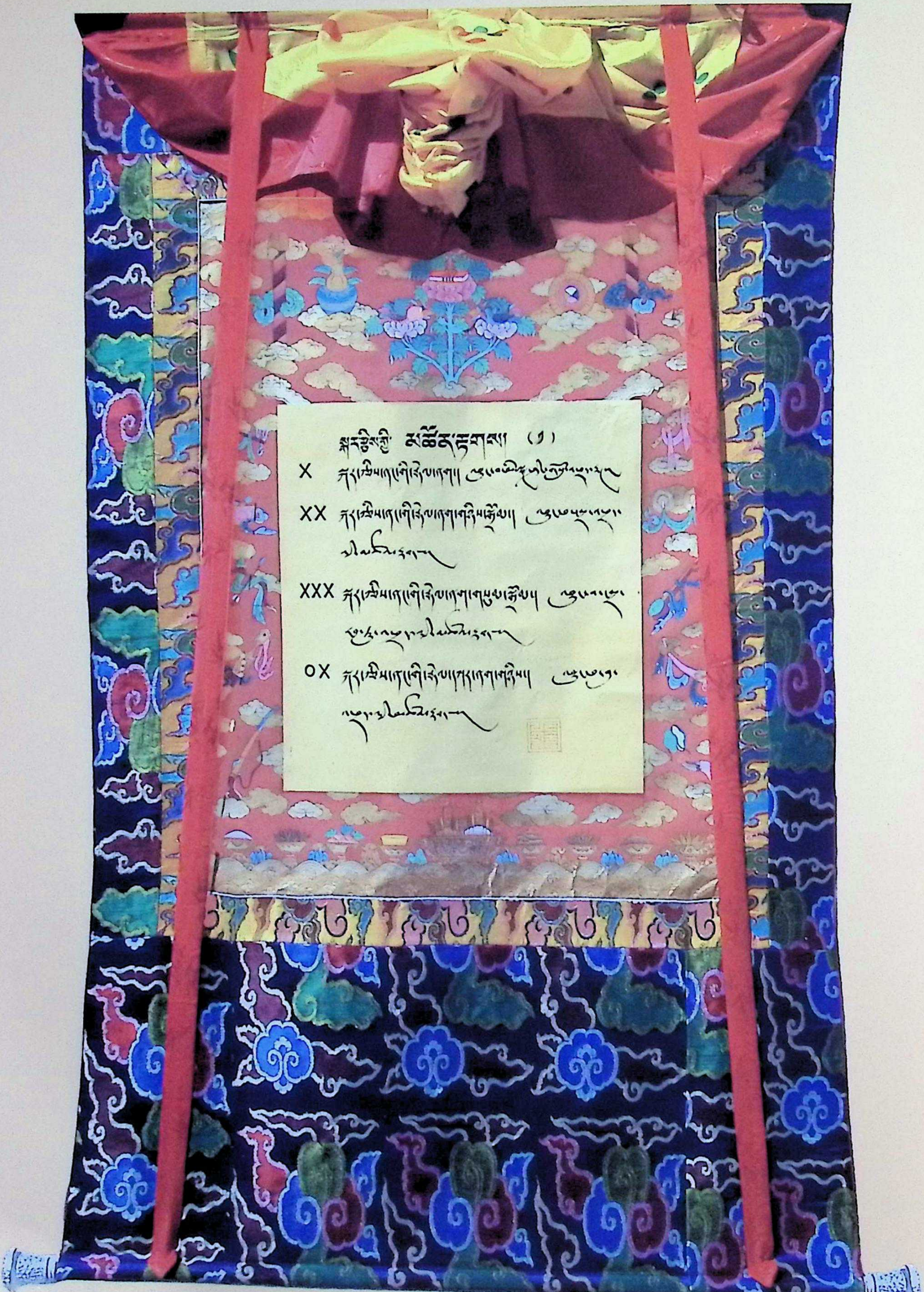
སྐར་རྩིས་ཀྱི་ མཚོན་རྟགས། (༡)
X
XX
XXX
OX

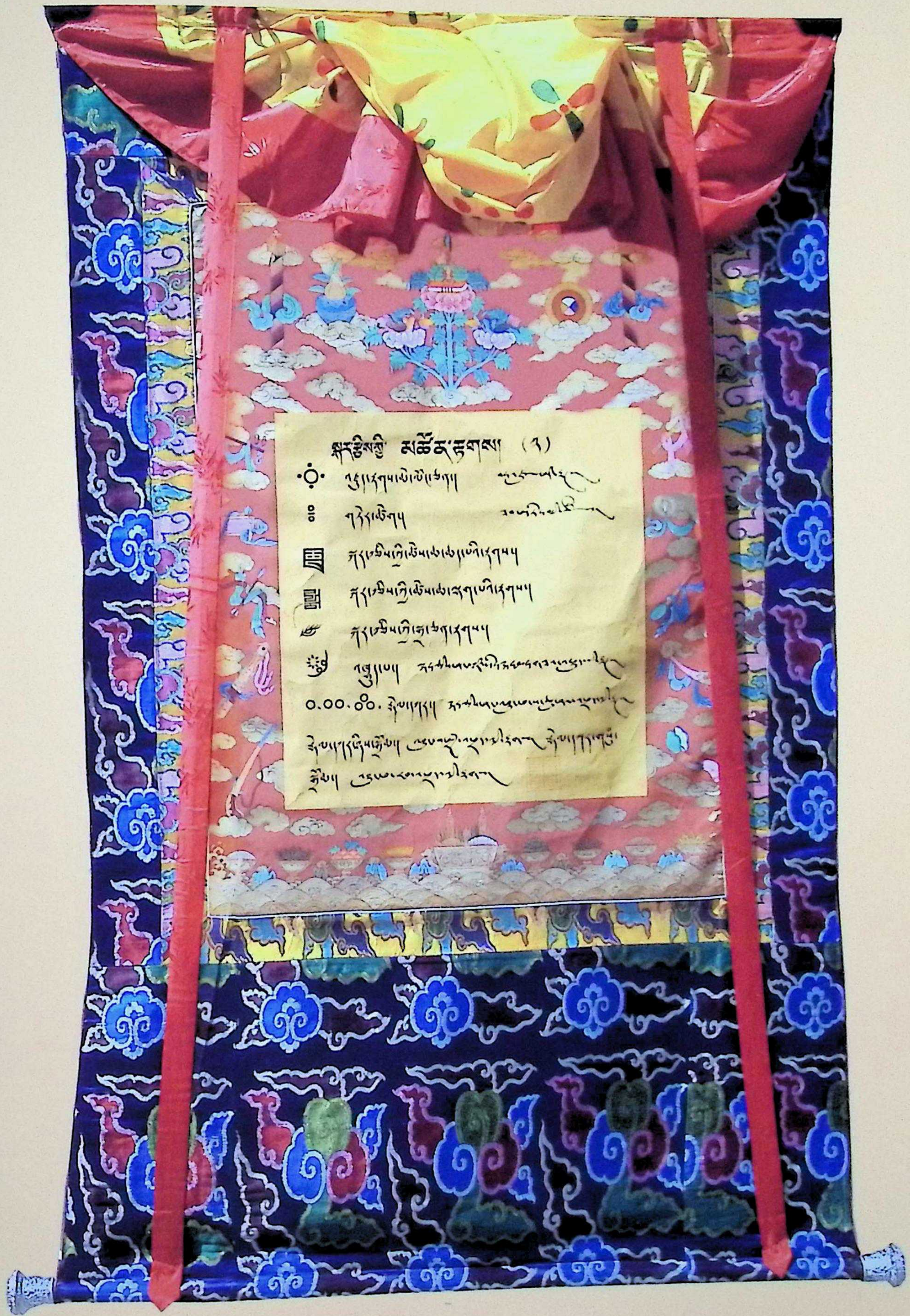
སྐར་རྩིས་ཀྱི་ མཚོན་རྟགས། (༣)

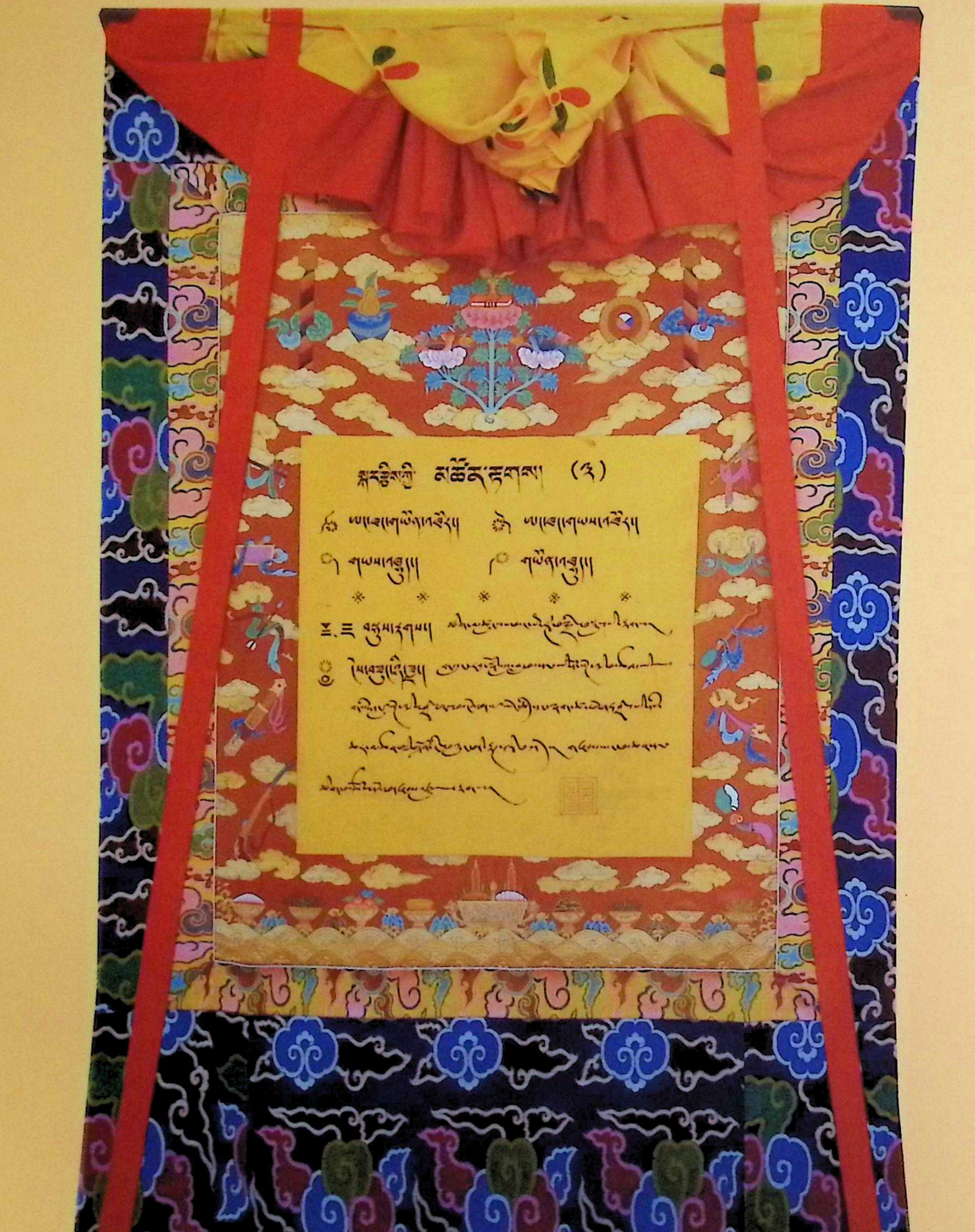
སྐར་རྩིས་ཀྱི་ མཚོན་རྟགས། (༣)

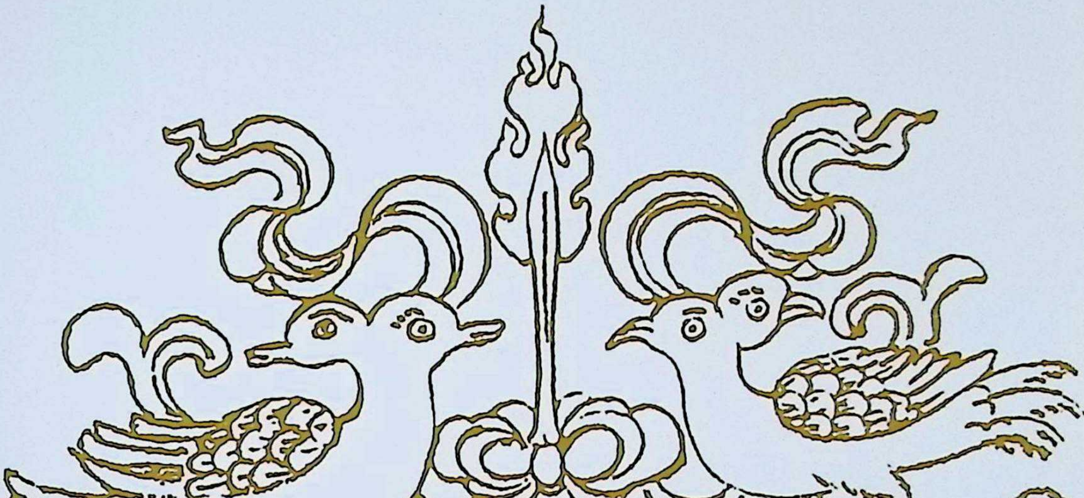

ཨང་ཡིག

ཨང་ཡིག་ནི་བོད་ཡིག་གི་སྔོན་འཇུག་རྗེས་འཇུག་མིང་གཞི་སོགས་གསལ་བྱེད་དངོས་སུ་མ་བྲིས་པར་ཨང་ཀིས་ཚབ་བྱས་ཏེ་བྲིས་ནས་བརྗོད་དོན་སྟོན་པ་ཞིག་ཡིན། ལོ་རྒྱུས་འཕེལ་རིམ་ནང་ཨང་ཡིག་བྲིག་སྟངས་ཇི་སྙེད་ཅིག་དར་བ་དེ་དག་སོ་སོར་ཆོས་ཉིད་ལྡན་པ་ལས་ལག་པ་དལ་དུ་གནས་མི་ཐུབ་པར་རང་དགར་བསྒྲིགས་ཏེ་བྲིས་པ་ཞིག་གཏན་ནས་མིན།

藏文数码文(ཨང་ཡིག)

将藏文字母按序编码,或按组编码,然后用藏文字母的代码编文,就叫做数码文。数码文的写法有若干个。但各自独具规范,决非乱编乱写。

The Numerical Codes: (ཨང་ཡིག)

They are called the *Ang-Yik*, the numerical codes, as numbers are written in place of letters and formed into words. They are written in several ways, but each is arranged in a systematic order.

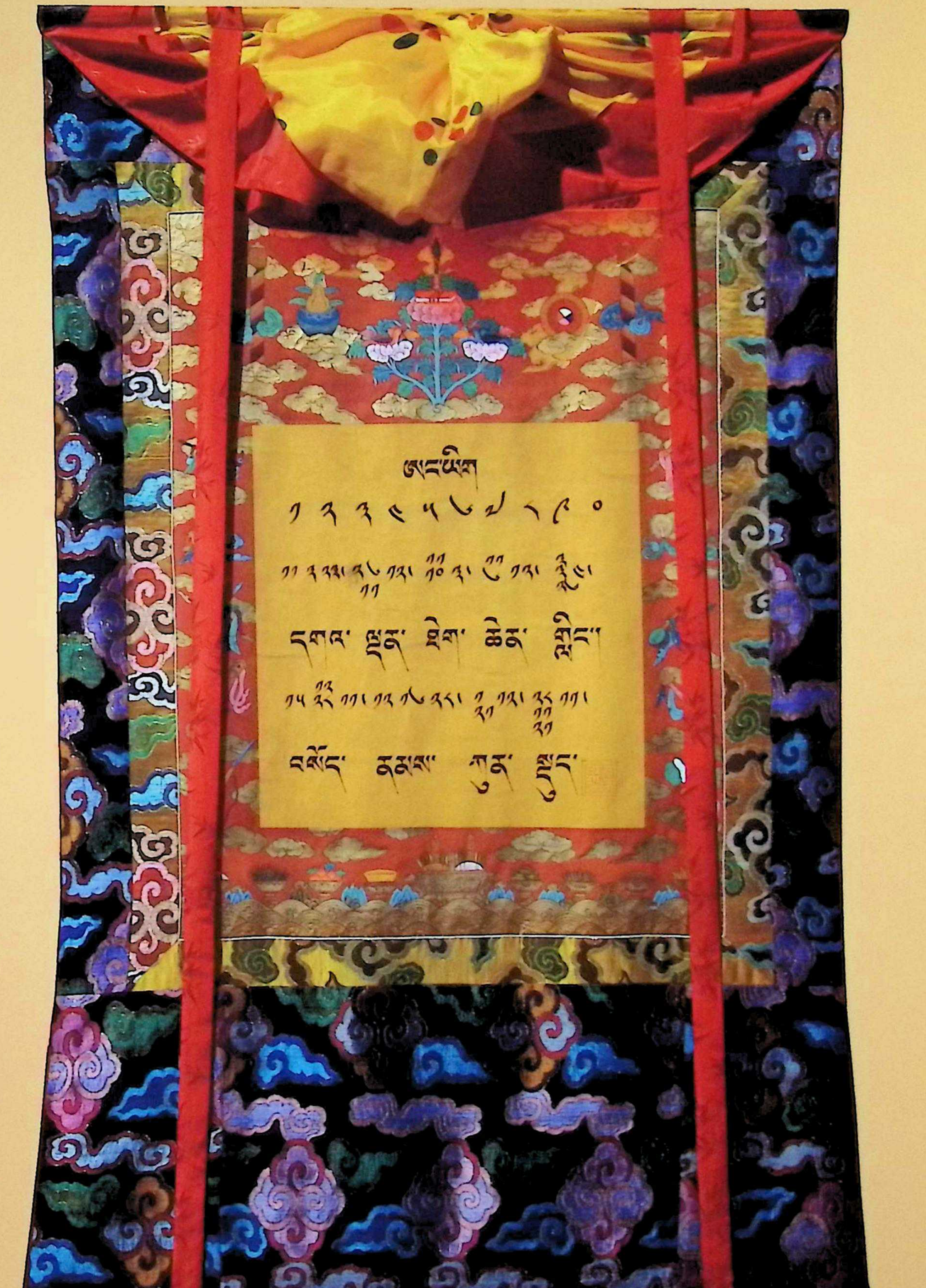
ཨང་ཡིག
༡ ༢ ༣ ༤ ༥ ༦ ༧ ༨ ༩ ༠
དཀའ་ ལྡན་ ཐེག་ ཆེན་ གླིང་།
བསོད་ ནམས་ ཀུན་ སྡུད་

དཀྲུགས་ཡིག

དཀྲུགས་ཡིག་ནི་བོད་ཡིག་གི་སྔོན་འཇུག་རྗེས་འཇུག་མིང་གཞི་ཕན་ཚུན་དཀྲུགས་ནས་བྲིས་པ་དེ་ར་ཟེར། དཀྲུགས་ཡིག་ལ་གཉིས་དཀྲུགས་དང་། གསུམ་དཀྲུགས། བཞི་དཀྲུགས། བཅོ་ལྔ་དཀྲུགས། སུམ་ཅུ་དཀྲུགས་སོགས་ཡོད།

颠倒文(དཀྲུགས་ཡིག)

将字母顺序按一定的规律前后颠倒的方法书写,叫做颠倒文。颠倒办法有很多。如:二替颠倒(གཉིས་དཀྲུགས་),三替颠倒(གསུམ་དཀྲུགས་),四替颠倒(བཞི་དཀྲུགས་),十五替颠倒(བཅོ་ལྔ་དཀྲུགས་),三十替颠倒(སུམ་ཅུ་དཀྲུགས་)等。

The Mixed Writing: (དཀྲུགས་ཡིག)

It's written with prefixes and suffixes mixed up in a certain way. The mixing is done in many ways: two in a mix, three in a mix, four in a mix, or fifteen in a mix, or even thirty in a mix.

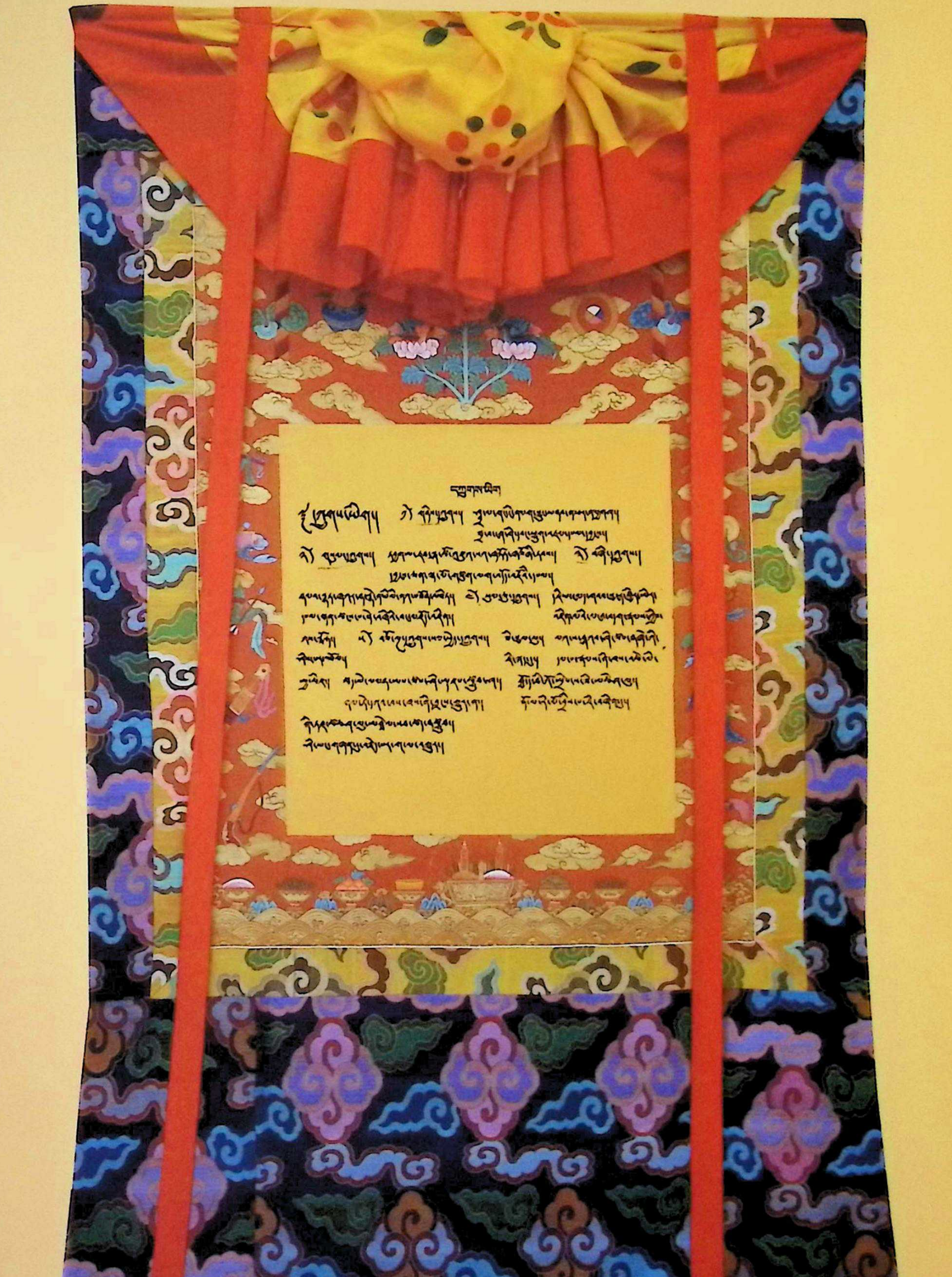

རྒྱལ་མོ་ཚ་བ་རོང་གི་ཡི་གེ

རྒྱལ་མོ་ཚ་བ་རོང་གི་ཡིག་གཟུགས་འདི་ནི་རྗེ་སྐུ་འབུམ་གྱི་པར་ཤིང་《བོད་ཡིག་ཡིག་གཟུགས་ཀྱི་དཔེ་རིས》ཞེས་པ་ལས་འདྲ་བཤུས་ཞུས་པ་ཡིན་ཞིང་། ཡིག་གཟུགས་འདི་ནི་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་དམིགས་བསལ་གྱི་ཡིག་གཟུགས་ཤིག་ཡིན་ལ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་ཡུན་རིང་ལྡན་པ་སྨོས་ཅི་དགོས། འོན་ཀྱང་ཡིག་གཟུགས་འདི་གང་གིས་གསར་གཏོ་མཛད་པ་དང་། གང་ཞིག་གི་དུས་སུ་གསར་གཏོད་མཛད་པའི་སྐོར་དེང་ཆར་ང་ཚོས་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ་མ་སོང་རུང་། སླད་སུ་མཐུད་ཞིབ་འཇུག་བྱ་སེམས་ཆེ།

甲姆擦瓦绒藏文(རྒྱལ་མོ་ཚ་བ་རོང་གི་ཡིག)

该体出自塔尔寺木刻板《藏文书法字帖》。是一种非常特别的藏文书体。该体具有非常悠久的历史,但我们对该书体的创制者、创制时间等有关问题了解甚微,有待进一步的研究。

<u>Tibetan Letters used in Gyalmo Tsawarong Region</u>: (རྒྱལ་མོ་ཚ་བ་རོང་གི་ཡི་གེ)

It was used at block printings in the Kumbum Monastery in Qinghai Province. It's a particular style of Tibetan writing, and without doubt it has been introduced since early times; but presently we know little of its creator or the time of creation.

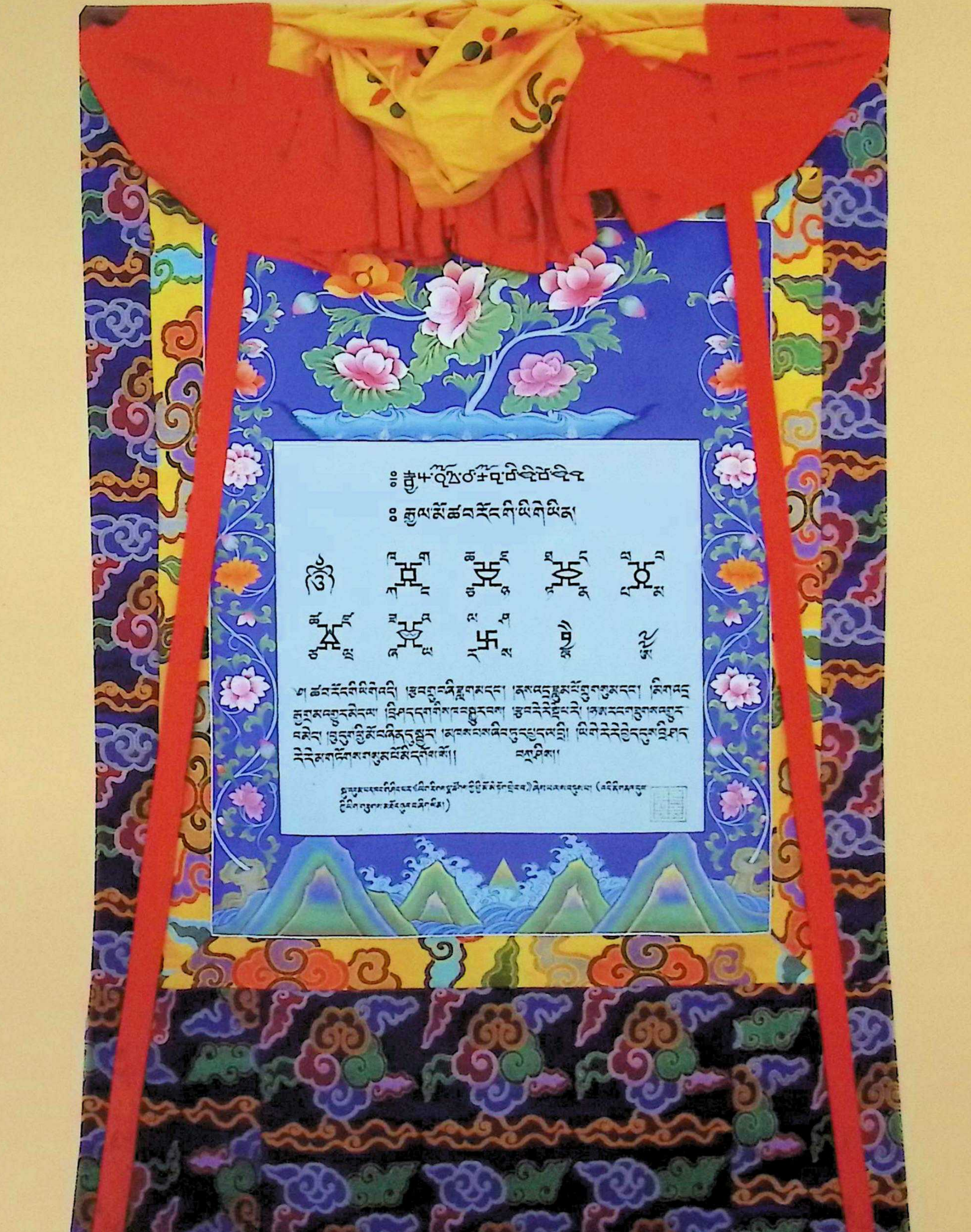
རྒྱལ་མོ་ཚབ་རོང་གི་ཡི་གེ་ཡིན།

ལཉྫ།

ལཉྫའི་ཡིག་གཟུགས་འདི་ནི་ཚེ་ཏན་ཞབས་དྲུང་མཆོག་གི་ཕྱག་བྲིས་ཕྱག་བསྟར་མ་ལ་དཔེ་བལྟས་ནས་འདྲ་བཤུས་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན།

མཁས་དབང་ཚེ་ཏན་ཞབས་དྲུང་ནི་སྤྱི་ལོ1910 ལོར་མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་ཡ་རྫི་རྫོང་དུ་སྐུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་བདུན་ནས་མཁས་དབང་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་རིག་པའི་གནས་ལ་གསན་སྦྱོང་འབད་འབུངས་མཛད་དེ་གནས་ལྔ་རིག་པའི་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོར་གྱུར། ཁོང་གིས་སྐུ་ཚེའི་རིང་རྣམ་ཐར་དང་། དམ་ཆོས། ལོ་རྒྱུས། བསླབ་བྱ། སྐར་རྩིས། སྙན་ངག་སོགས་རིག་པའི་གནས་མང་པོ་ཡི་ཆ་ནས་གསུང་རྩོམ་པུ་ཏི་ལྔ་བཅུ་ལྷག་ཙམ་བརྩམས་གནང་མཛད་པ་མ་ཟད། ད་དུང་བོད་ཡིག་ཡིག་གཟུགས་སྣ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ལཉྫ་ཝརྟུ་ཡི་འབྲི་རྩལ་ཐད་ལ་ཡང་རྩེར་སོན། དམ་པ་འདི་ཉིད་སྐུ་འཚོ་བཞུགས་སྐབས་ཡིག་གཟུགས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་དཔེ་བྲིས་དུ་མ་མཛད་ཡོད་པས། ཁོང་ནི་སྙན་གྲགས་ཀྱི་བ་དན་རབ་ཏུ་གཡོ་བའི་བོད་ཡིག་གི་ཡིག་མཁན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན།

兰匝体(ལཉྫ་)

该兰匝体是仿照次旦夏仲大师的手书体而临摹的。

次旦夏仲大师(ཚེ་ཏན་ཞབས་དྲུང་),1910 年出生于青海省循化县。他自七岁开始拜高僧为师,勤奋好学,终于成为上世纪精通大小五明的大学者。他一生撰写了 50 余部著作,涉及传记、历史、佛教、历算、诗歌、文法、梵文等诸多学科。他还擅长藏文各种书体和梵文,书写了多种字帖。是上世纪最著名的藏文书法家之一。

The *Lenza* Script of India: (ལཉྫ་)

The *Lenza* in use today is the imitation of the Great Master Tseten Shabdrung`s style.
Tseten Shabdrung was born in Xinhua County, Qinghai, in 1910. At the age of seven he started his studies from learned monks and later became thoroughly well at the Five Major and Minor Treatises of Buddhist Doctrine. His work includes over fifty volumes on biography, history, Buddhist doctrine, astrology, rhetoric of eloquence, grammar, and Sanskrit. He was also skilled at penmanship in Tibetan and Sanskrit. He had many stylish writings of his own and he is easily known as one of the best calligraphers in the last century.

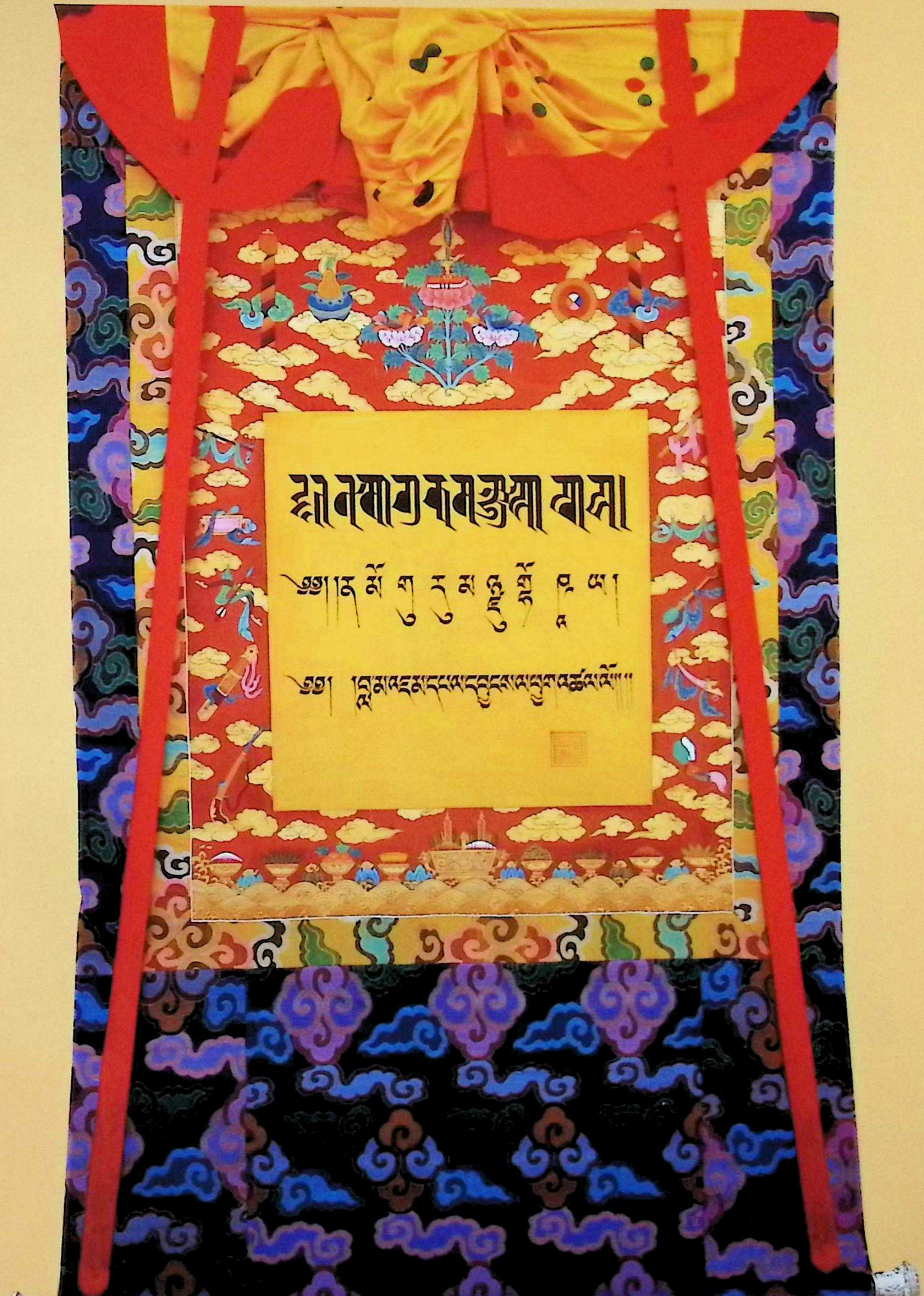
༄༅། །ན་མོ་གུ་རུ་མ་ཉྫུ་གྷོ་ཥ་ཡ།
༄༅། །བླམའཇམདཔལདབྱངསལཕྱགའཚལལོ།།

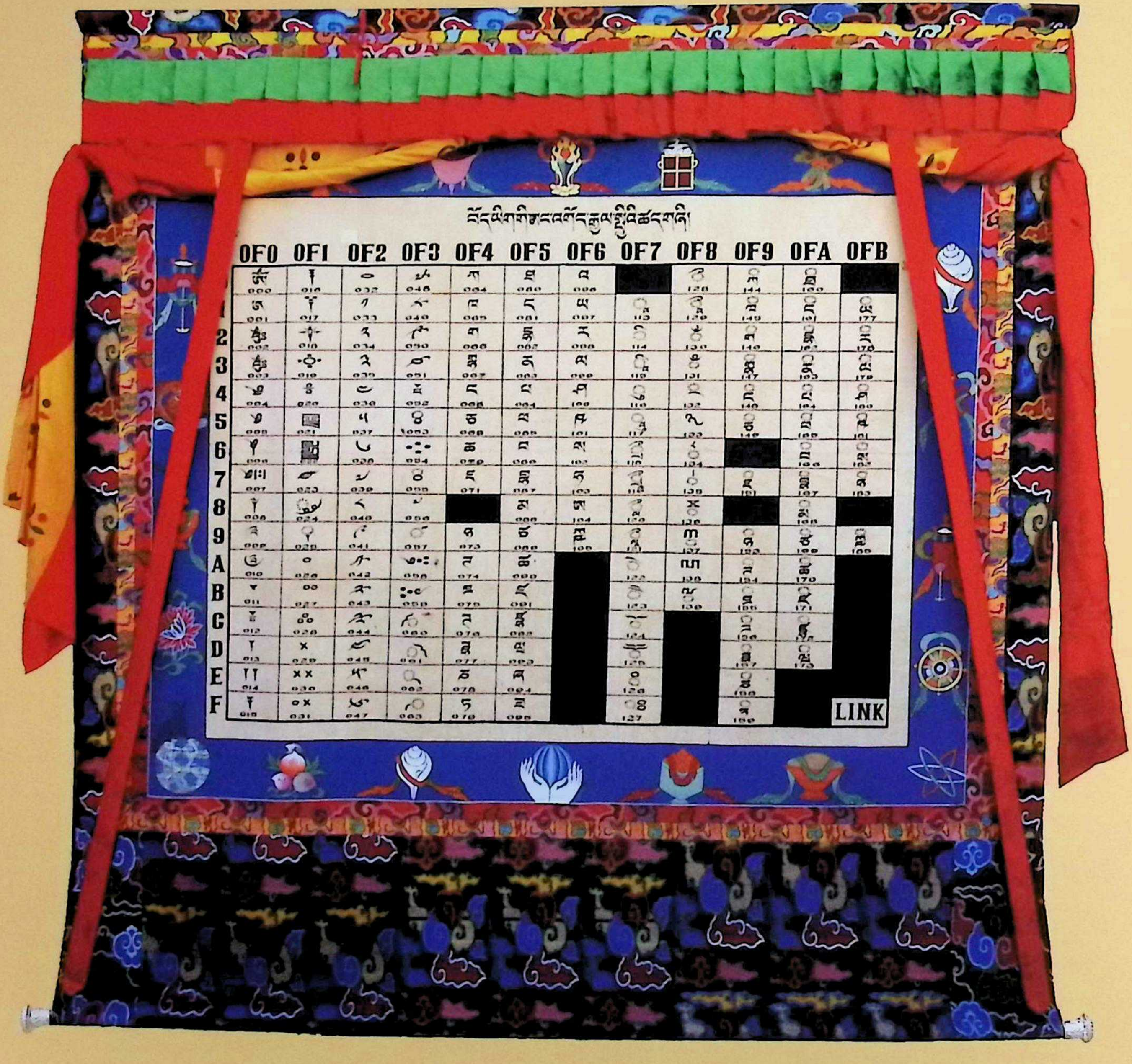
0F0 0F1 0F2 0F3 0F4 0F5 0F6 0F7 0F8 0F9 0FA 0FB
0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 A B C D E F
LINK

སྤྱི་ལོ་1989 ལོར་ལྷ་སར་སྐོང་འཚོག་བྱས་པའི་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་བོད་ཡིག་ཡིག་གཟུགས་འགྲན་བསྡུར་ཆེན་མོའི་ནང་མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་དཔྱད་འདེམས་གནང་ནས་བྱ་དགའ་ཨང་རིམ་གསུམ་པ་ཡན་ཐོབ་པའི་ཕྱག་བྲིས་ཁག་འགའ་འདིར་ཆེད་མངགས་གཅིས་བསྒྲིགས་ཞུས་པ་ག་ཤམ་གསལ།

1989 年在拉萨召开的全国藏文书法评比大赛中，经评委严格评选，荣获前三名奖的藏文文种书体展示如下：

A selection of Tibetan writings ranked from the First to the Third in All-China Calligraphy Contest held in Lhasa, 1989.

༄༅། །དམིགསམེདབརྩེབའིགཏེརཆེནསྤྱནརསགཟིགས། །

དྲིམེདམཁྱེནཔའིདབངཔོའཇམཔའིདབྱངས། །

བདུདདཔུངམལུསའཇོམསམཛདགསངབའིབདག །

གངསཅནམཁསཔའིགཙུགརྒྱནཙོངཁཔ། །

བློབཟངགྲགསཔའིཞབསལགསོལབའདེབས། །

དབུ་ཅན་ཡང་དང་པོ།

སངས་རྒྱས་བཀྲ་ཤིས།

ཞལ་རས་གསལ་ལ་ངང་མདངས་གང་བ་བཟང་། །

གདམས་ངག་ལམ་ཆད་ཟབ་ཐ་དད་དང་། །

ལས་ངན་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་བསལ་ལ་མཛད་པ། །

འཕགས་པ་མ་ཕམ་ཡང་དག་དམ་པ་ལ། །

བདེ་གཤེགས་བདེ་ནི་ངེས་ཡེ་ཤེས་ཏེ། །

ཤིང་འཛིན་ཞི་ཉིད་རིག་ཅིང་གཟིགས། །

ཉིན་སྨྲ་ངས་ཚོགས་བཅོམ་མགོན་པོ་མཆོག །

དུག་གསུམ་བདུད་འདུལ་ཀུན་དུ་ཐུལ། །

སྤྱན་རས་གཟིགས་པ་དབང་ཕྱུག་ཀྱི་སྤྲུལ། །སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་ར་མཚན་གསོལ་བའི། །

ཆོས་རྒྱལ་ཁྲིད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

དབུ་ཅན་ཡང་གཉིས་པ། རྡོ་རྗེ་ཚེ་རིང་།

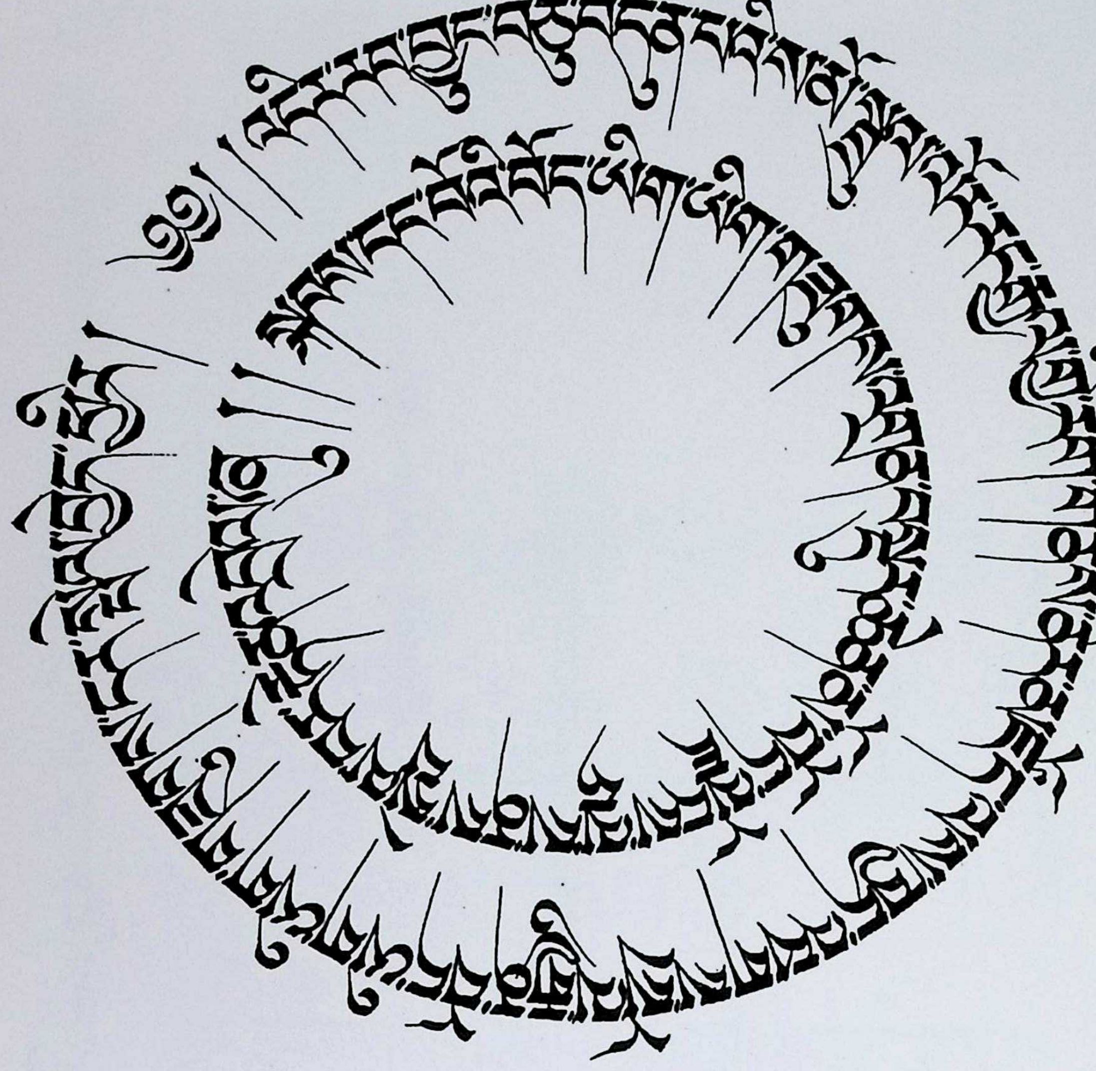

དབུ་ཅན་ཡང་གསུམ་པ།

བདེ་མཆོག་རྒྱལ།

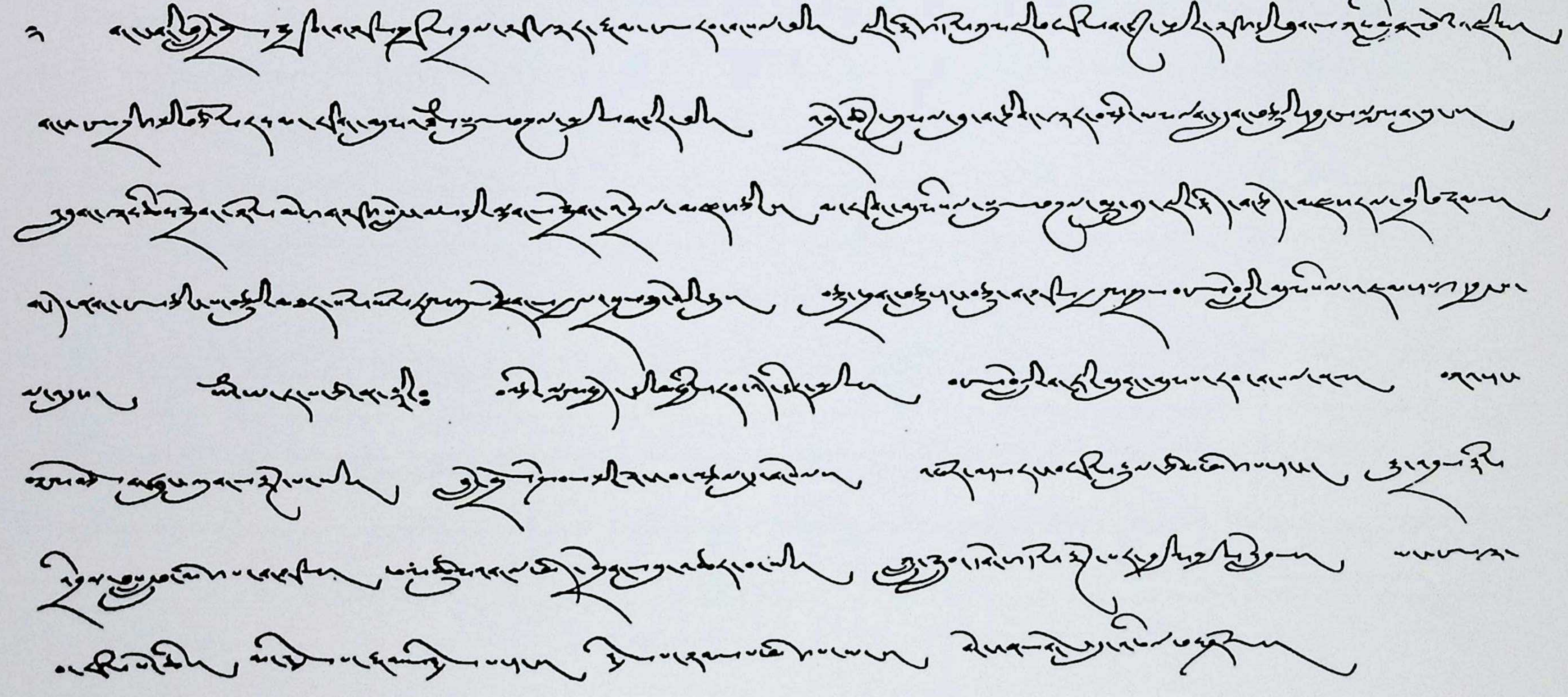

འཁྱུག་ཡིག་ཡང་དང་པོ།

ཚེ་རིང་དོན་གྲུབ།

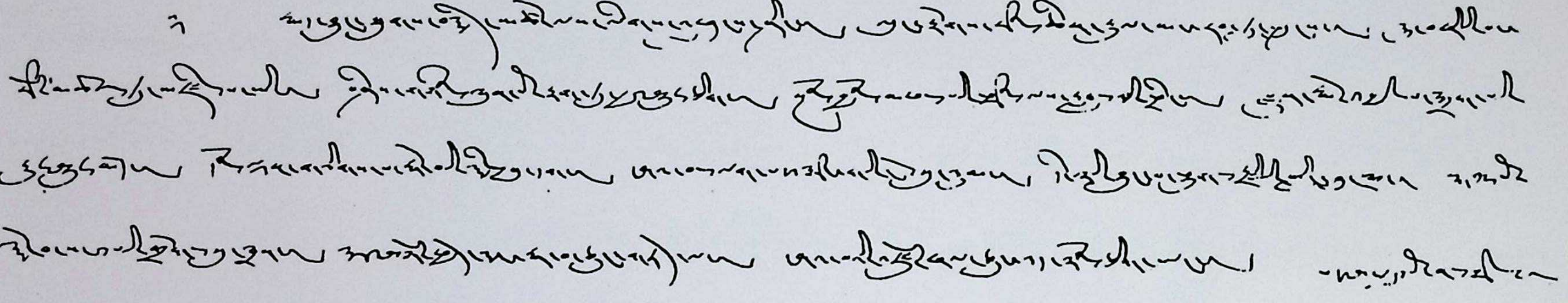

འཁྱུག་ཡིག་ཡང་གཉིས་པ། པདྨ་རྒྱལ་པོ།

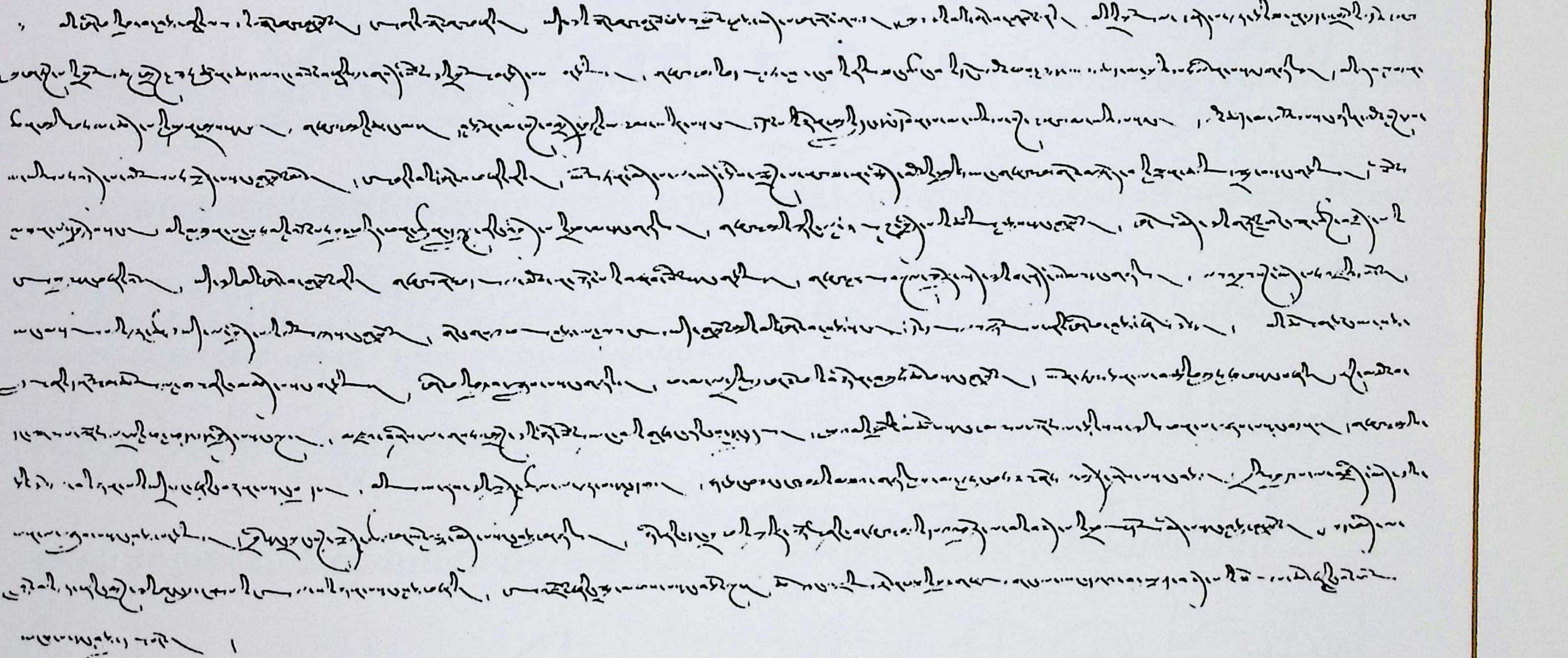

འཁྲུག་ཡིག་ཡང་གསུམ་པ།

ཟླ་བ་ཚེ་རིང་།

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

འབྲུ་ཚ་ཡང་དང་པོ།

ལྷག་པ་ཚེ་རིང་།

ས་ཕྱུག་ཕྱུགས་པ་ཞིག་ཀྱང་། ཡ་མཚན་ལ་པ་ལེགས་པ་ཕུལ་ཞི་བ་ཞིག། ལུང་འདོགས་པ་འདི་ནི་ཀུན་ལ་ཡ་རབ་ཀྱི་ཕྱག་པ། རྒྱ་ཞིང་ཞི་བ་ཞི་ལ་ཡ་མཚན་ཆེ།

མཛེས་པ་ཡིན། བཞིན་པ་ཀུན་ཏུ་ཞིག་ཆགས་པ་ཡོད་ཀྱང་། ཕུ་རྩེར་ལྗོངས་ཆེན་པོ། གཏིང་ཟབ་ཀྱང་ཡ་ཞབས་པ་བཞི་འཕྲིག་ལ་པ་བརྩོན་པ་ཀྱི་སྟེ། ཞིག་ཡོད་པ་ཕྲེང་བ་བཀྲ་བ་ཞི་ཆེ།

ལྷུན་པོ། ཕྱིར་ཞ་གདན་ཞིག་པ་བཞི་ཡིན་བཞི་ཆེ་ཞབས་ལ་བ། །གང་ཞིབ་པ་ལགས་པ་རྗེ་བཞི་ནི་ཡིན་པ་ཀྱེ་ཆོས། །སྐུ་ཡིས་ཞབས་ཕྱགས་པ་ཞི་ཡི་བཞི་ཆོས། ཐག

པ་ཀྱི་ཞབས་པ་ཡིན་པ་ཀྱི་ཞིག་པ་ཡིན་ཆགས། ཀུན་ལ་ཞབས་ཀྱི་ཀྱེ་ཞབས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན། །གང་ཞིབ་ཞི་ཞབས་ཀྱི་ཞིག་ཆེ་ཞིག་ཡོད།

འབྲུ་ཆ་ཡང་གཉིས་པ།

པདྨ་རྒྱལ་པོ།

༢ ཕུལ་ཕྱིན་ལོ་ཟླ་ཀ་ན་པ་ཞུ་གི་ལེ་རིག་ཚན་ཁྱུ་བ་ཞེས།།

།ལ་ཡུ་ཚོལ་པ་སྐྱོ་ཞེ་པ་ཡ་ཡ་སྟེ་གི་བྱི་ཕྱུ་པ་ཞེ་ཟ་ཡུ་རི་སྐྱེ།།

།།ལོ་ཡིག་གི་ཟུག་པ་ཀ་ག་ཤ་བ་ཤི་ལ་རྗེ་རྒྱུ་པ་གི་པ་ར་བ་ཀ་རྒྱུ།།

པ་ལོ་ཀ་ཤུ་པ་ཞུ་ཞེ་ཟ་ཡི་ཀ་ཀོ་གི་པ་རྒྱུ་གི་ཚོ་ཀ་ཀུ་ཀ་ཞུ།།

འབྲུ་ཚ་ཡང་གསུམ་པ། བསོད་ནམས་ཚེ་འཛིན།

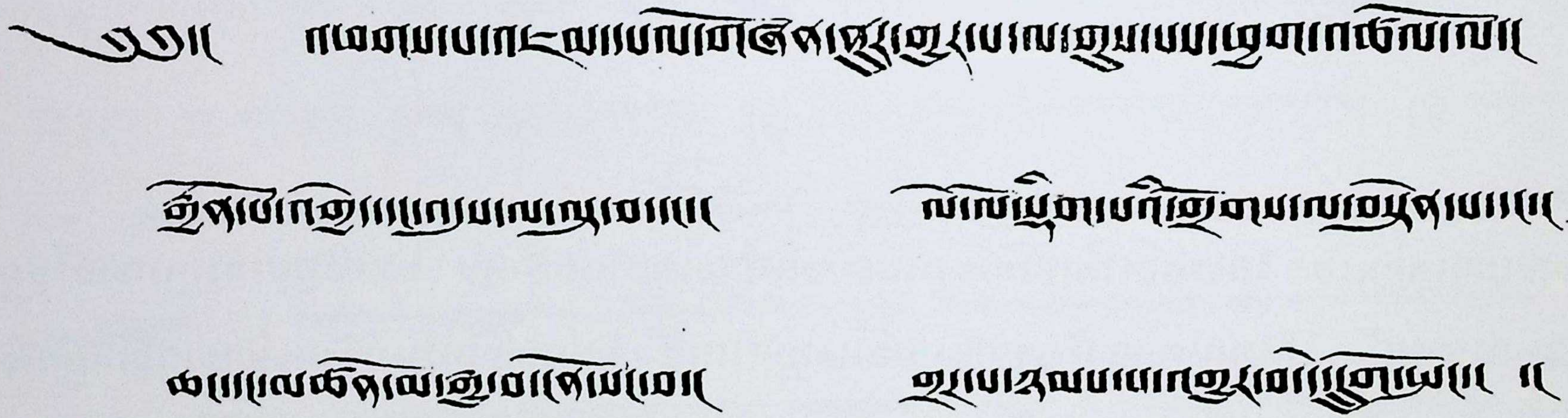

དཔེ་ཚུགས་ཡང་དང་པོ།

དབང་ཆེན།

༄༅། [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

དཔེ་རྒྱུགས་ཡང་གཉིས་པ།

བཀྲ་ཤིས་བསམ་གྲུབ།

༄༅། ། སྒྲོ། ཀ་ཁ་ག་ང་ ཅ་ཆ་ཇ་ཉ་ ཏ་ཐ་ད་ན་ པ་ཕ་བ་མ་ ཙ་ཚ་ཛ་ཝ་ ཞ་ཟ་འ་ཡ་ ར་ལ་ཤ་ས་ ཧ་ཨ། ཨི་ཨུ་ཨེ་ཨོ། ཊ་ཋ་ཌ་ཌྷ་ཎ་ཥ་ཀྵ་ཏྲ། ཧྲ་ཧྲུ་ཧྲེ་ཧྲོ་

སྲྀ་སྲཱྀ་སླྀ་སླཱྀ། ཀྐ་ཀྑ་ ཡྱ་རྲ་ལླ་ཝྭ་ཤྵ་ཥྵ། གྒ་གྒྷ་གྷ་ ཨཱ་ཨཱི་ཨཱུ་ཨཻ་ཨཽ་ཨཾ་ཨཿ་ཨྀ་ཨཱྀ། སྲྀ་སླྀ། ཧཱུྃ་ཧཱུྃ་ཧྲཱིཿ བླ་མ་དང་མགོན་པོ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། ཀྵ་ཀྵུ་ ལན་སྒྲོ་ལས།

[illegible]

[illegible]

[illegible]

དགེ་རྒྱགས་ཡང་གསུམ་པ། བསྟན་འཛིན་ཚུལ་ཁྲིམས།

༄༅། །ཡོན་ཏན་ནམ་མཐར་ཡས་པར་ནམ་ཀྱི་མི་ཕྱེད་པའི། །རྒྱལ་བ་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ་རྫོང་པ་ཡི། །
རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེ་ལས་གྲུབ་པའི་ཚོས་ཀྱི་སྐུ། །དགེ་ལེགས་ཕྱོགས་བཅུ་དུས་རྒྱ་ཡི་རབ་དག་གིས་ང་ཞེས། །
རྣམ་དག་སྐུ་མང་འཇམ་དབྱངས་ཉིས་གཙོ་བོ་ཡི། །རིན་ཆེན་ལས་གྲུབ་འོད་ཀྱི་སྐྱོང་རྗེ་གས་པ་འི་སྐུ། །ཀུན་ལ
ཆ་མར་ཆོས་རྒྱ་ལ་འདོད་དགུ་སྐྱོང་བ་འི་གཏེར། །སེམས་ཅན་ཐབས་ལ་བསྐལ་ཀྱི་སྐྱེ་རབ་དགག་གིས་ང་ཞེད། །
ཐུབ་པའི་དབང་པོ་རྡོ་རྗེ་དང་ལྷ་ཡི་ལྷ། །གསེར་གྱི་ལྷན་པོ་མཚན་དཔེ་འི་རྒྱན་གྱིས་སྤྲས། །རིན་ཆེན་བཟང་
ལས་གྲུབ་པའི་སྤྲུལ་པའི་སྐུ། །ཕྱོགས་མགོན་ཆེན་པོ་ས་གསོག་གི་རབ་དགག་གིས་བཞེས། མངྒ་ལཾ། །

ལྷ་ཚོགས་ཡང་དང་པོ།

དབང་འདུས་རྒྱལ་པོ།

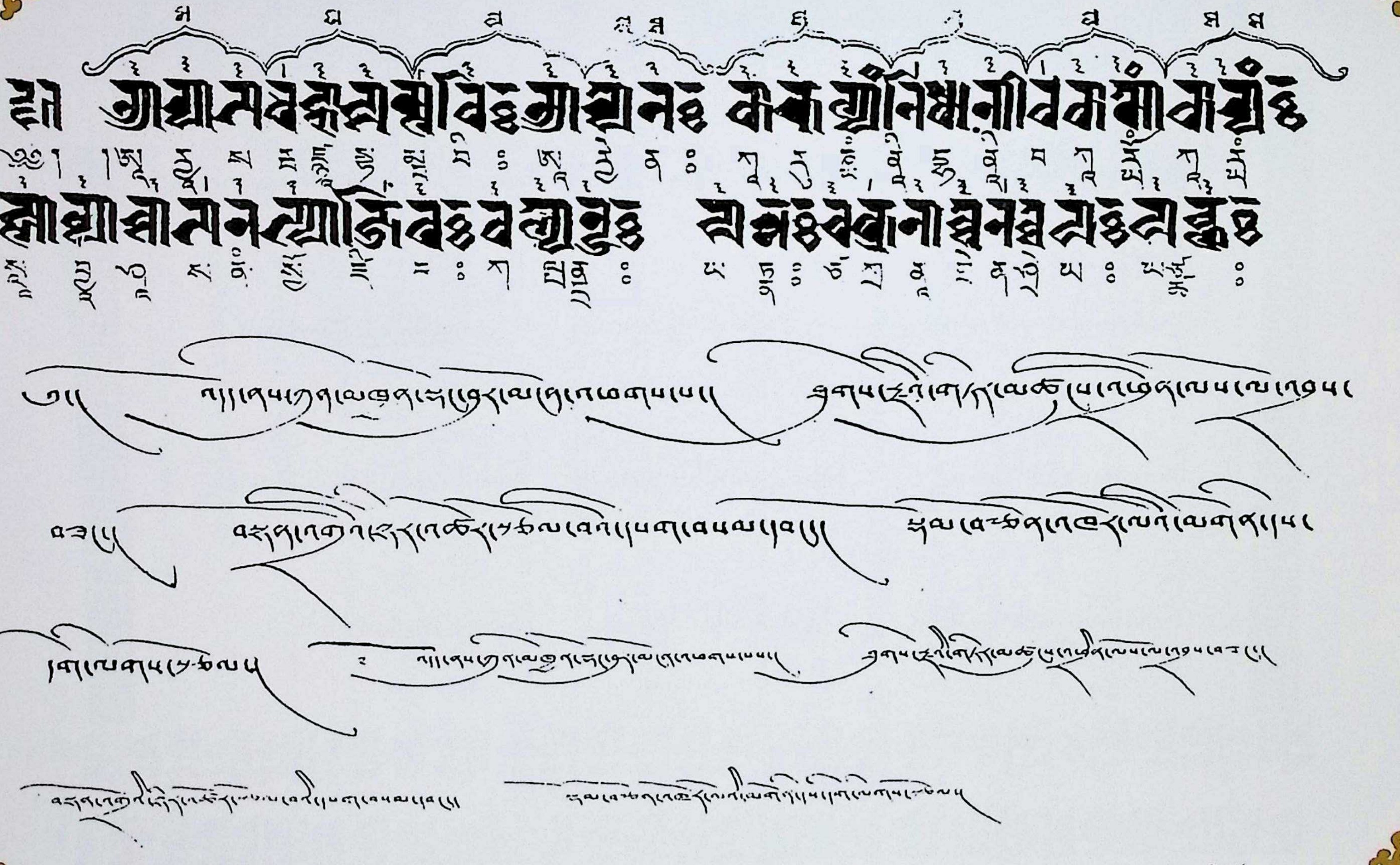

ལྷ་ཚོགས་ཡང་གཉིས་པ།

ཚེ་ནོར།

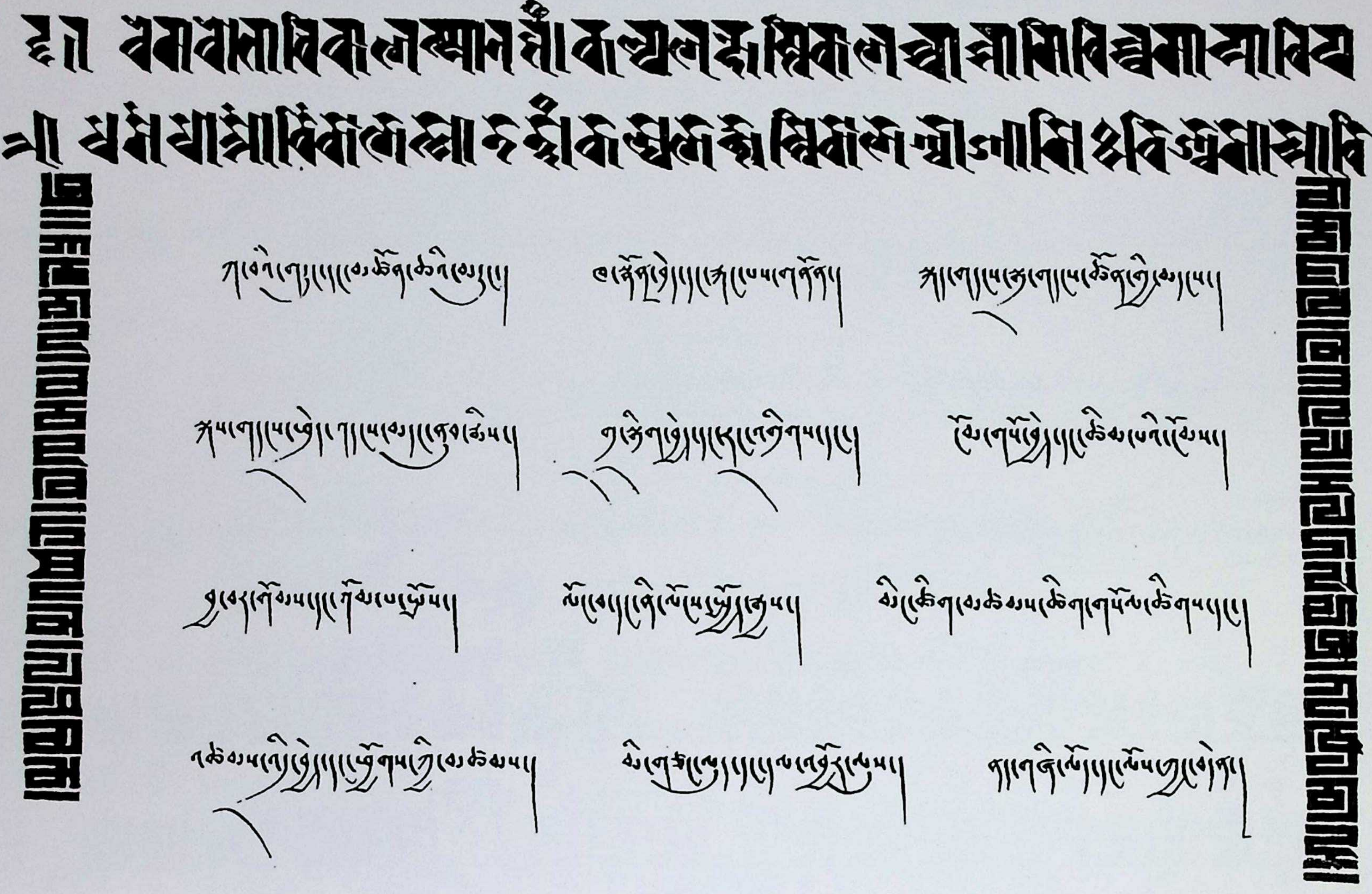

སྣ་ཚོགས་ཡང་གསུམ་པ།

ཟླ་བ།

མཇུག་བྱང་།

《གངས་ལྗོངས་ཡིག་གཟུགས་ཀུན་བཏུས་ཞལ་ཐང་》འདི་ནི་བོད་ལྗོངས་དགའ་སྐྱིད་གླིང་འཛུགས་སྐྲུན་ཚད་ཡོད་ཀུང་སིའི་སྤྱི་ཁྱབ་ཅིང་ལི་ཟླ་དགའ་ལགས་ཀྱི་ཐུགས་འཁུར་ཆེ་བཞེས་དང་སྣེ་ཁྲིད་འོག་ཀུང་སིའི་འགོ་དམངས་ཡོངས་ནས་ཕྱར་བ་གྱུ་འདེགས་དང་། རང་ལྗོངས་ཀྱི་ལས་འཛུགས་ངལ་གསོ་ཞུས་པའི་ལས་བྱེད་པ་ཏན་གྲུས་བློ་དགའ་དང་། ཞུས་ཆེན་པོ་ཙྪ་བ་ཚེ་རིང་ཆོས་རྒྱལ། ཞུས་ཆེན་པོ་ཙྪ་བ་ཡིག་གཟུགས་མཁས་ཅན་ལྷག་པ་ཚེ་རིང་། ཞུས་ཆུང་པོ་ཙྪ་བ་འཆི་མེད་རྡོ་རྗེ། པོ་ཙྪ་བ་ཕྲུ་མོ・བཀྲ་ཤིས་རྡོ་རྗེ། ཞུས་ཆུང་པོ་ཙྪ་བ་ཐག་གདོང་བཀྲས་གླིང・དབང་རྡོར་བཅས་ལས་གྲུབ་པའི་བོད་ལྗོངས་དགའ་སྐྱིད་གླིང་འཛུགས་སྐྲུན་ཚད་ཡོད་ཀུང་སིའི་གྲོས་འདྲི་ཚོགས་ཆུང་གིས་བོད་ཡིག་ཡིག་གཟུགས་འཕེལ་རིམ་སྐོར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་རིགས་དུ་མ་དང་ལྗོངས་ཕྱི་ནང་གི་མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་བོད་ཡིག་ཡིག་གཟུགས་ལ་ཞིབ་འཇུག་ཟབ་མོ་མཛད་པའི་གྲུབ་འབྲས་ཁྱོན་ཆེ་བསྡུ་རུབ་ཞུས་པའི་རྨང་གཞིའི་ཐོག་སྤྱོགས་བསྡུས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པ་བརྒྱུད་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན་སྐབས། གྲུབ་འབྲས་དེ་ནི་བོད་ཡིག་གི་ལས་དོན་གནང་མཁན་དང་བོད་རིག་པར་ཞིབ་འཇུག་མཛད་མཁན་མི་རབས་འགའ་ཞིག་གི་དཀའ་སྤྱད་འབད་བརྩོན་ལས་གྲུབ་པའི་ཐུན་མོང་གི་ཤེས་བྱའི་སྙིང་བཅུད་ཅིག་ཡིན།

དཔེ་དེབ་འདི་རྩོམ་སྒྲིག་བྱེད་སྐབས་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་བོད་སྐད་ཡིག་ལས་དོན་ལྷན་ཁང་དང་། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་རྩོམ་སྒྱུར་ཅུས། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཡུལ་སྐོར་ཅུས། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་རིག་གནས་ཐིང་། གྲུང་གྲུང་ལྷས་གྲོང་ཁྱེར་ལས་ཡོན་ལྷན་ཁང་དང་གྲོང་ཁྱེར་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་། ལྷས་གྲོང་ཁྱེར་ཡུལ་སྐོར་ཅུས། གྲུང་གྲུང་ཁྲིང་ཀོན་ཆུས་ལས་ཡོན་ལྷན་ཁང་དང་ཁྲིང་ཀོན་ཆུས་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་། ཁྲིང་ཀོན་ཆུས་ཡུལ་སྐོར་ཅུས་སོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ཐུགས་འཁུར་ཆེ་བཞེས་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཆེན་པོ་ཐོབ་པའི་ཐོག་མཁས་དབང་རྣམ་པ་དང་། ཤེས་ལྡན་པ། གྲོགས་པོ། སློབ་གྲོགས་སོགས་མི་འབོར་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཀྱང་ནང་རིགས་ཀྱི་ལ་རྒྱ་ཟབ་མོ་བཅངས་ཏེ་རང་འགུལ་ངང་རོགས་རམ་གང་ཐུབ་གནང་བ་དང་། བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གིས་དཔེ་དེབ་འདི་དཔེ་སྐྲུན་བྱ་ཕྱིར་རྒྱབ་སྐྱོར་རོགས་རམ་ཤུགས་ཆེ་གནང་བ་བཅས་གོང་གསལ་ཚན་པ་ཁག་དང་སྐུའི་སྐྱེ་བོ་ཡོངས་ལ་གུས་ཚོས་སྙིང་ཐག་པ་ནས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་དང་སྨྲགས་གྲུས་ཚོའི་ཤེས་ཚད་དམན་པའི་དབང་གིས་དཔེ་དེབ་འདི་ནང་མི་འདང་བའི་ཆ་མི་འཇུང་བ་ཞིག་ཡོད་ངེས་ལ་རྒྱ་ཆེའི་ཀློག་པ་པོ་རྣམས་ནས་ཡོ་བསྲང་མཛུབ་སྟོན་ལྷུག་སྩོལ་ཡོད་པ་མཁྱེན།

རྩོམ་སྒྲིག་པས།

・ཕྱི་ལོ་༢༠༠༨ ལོའི་ཟླ་༨ པར

后　记

《雪域书法唐卡全集》自收集资料到脱稿付印，在西藏嘎吉林建筑有限公司总经理达嘎的极大关怀及全体公司员工的积极配合下，由我区离退休老干部洛嘎，译审曲杰，编审、书法家拉巴次仁，副译审其美多吉，译师卓木·扎西多吉，副译审扎东斋林·旺多组成的西藏嘎吉林建筑有限公司顾问组在广泛收集、学习藏文书法发展史方面的有关历史文献，及区内外有关学者的藏文书法研究成果的基础上完成的。故凝结了藏语文工作者及藏学界几代人的心血，是集体智慧的结晶。

在编写这部书的过程中，得到了西藏自治区语委、西藏自治区编译局、西藏自治区旅游局、西藏自治区文化厅、拉萨市委、拉萨市人民政府以及拉萨市旅游局、中共城关区委员会、城关区人民政府、城关区旅游局等单位和个人的多方面的关怀和支持。同时也得到了有关专家、学者、朋友、老同事、老同学的认真、具体的指导和热情帮助。西藏人民出版社为本书的出版事宜做了大量的工作，给予了极大的支持。在此，我们向关心和支持该书出版的所有单位和个人表示衷心的感谢！

由于我们的水平有限，该书难免存在种种不足，迫切要求广大读者给予指正，并尽快告知作者，以便更正完善后再版。

编　者

2006 年 6 月

Acknowledgments

Tibetan Scripts in the Form of Thangkas is composed by a group of retired office workers (who are considered Advisors to the Gakyiling Construction Co.,) under the sponsorship of the Gakyiling Construction Co. Ltd.

The book is the cream of Tibetan writings left to us by the learned of the past. We have done the compilation basically by a selection of writing scripts achieved from various sources.

We owe thanks to many collectives and individuals, inclusive of scholars, friends and old schoolmates, for their sincere concern over the publication of the book. They include:

The Tibet Autonomous Region Language Directing Dept.

The Tibet Autonomous Region Translation Dept.

The Tibet Autonomous Region Tourism Bureau

The Tibet Autonomous Region Cultural Bureau

The Lhasa Municipality

The Lhasa Municipality Tourism Bureau

The Lhasa City Administration

The Lhasa City Tourism Bureau

For publication of this book，the Tibet People's Publishing House has generously provided a lot of support:

Lastly, but never the least, we owe our heartiest thanks to Mr. Daga, the General Manager of the Gakyiling Construction Co. Ltd., for his sincerest concern over the book mentally and physically.

Compilers

June,2006

དགའ་སྐྱིད་གླིང་།
嘎吉林
GA KYI LING

གངས་ལྗོངས་ཡིག་གཟུགས་ཀུན་བཏུས་ཞལ་ཐང་།

རྩོམ་སྒྲིག་པ།	བོད་ལྗོངས་དགའ་སྐྱིད་གླིང་འཛུགས་སྐྲུན་ཚད་ཡོད་ཀུང་སིའི་གྲོས་འདྲི་ཚོ་ཆུང་།
རྩོམ་སྒྲིག་འགན་འཁུར་བ།	ངག་དབང་། ངག་ཆོས།
མཐུན་སྒྲིག་འཆར་འགོད་པ།	ངག་ཆོས། སྐལ་ཚེ།
མཐུན་སྒྲིག་ཕྱག་བྲིས་པ།	ལྷག་པ་ཚེ་རིང་།
གློག་ཀླད་པར་གཞི་སྒྲིག་མཁན།	བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གློག་ཀླད་ཁང་།
དཔེ་སྐྲུན་འགྲེམས་སྤེལ་ཚན་པ།	བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། (ལྷ་ས་གླིང་སྐོར་བྱང་ལམ་སྒོ་ཨང་20)
པར་འདེབས་ཚན་པ།	སི་ཁྲོན་རང་བྱུང་ཁམས་པར་འདེབས་ཚད་ཡོད་ཀུང་སི།
དེབ་ཚད།	889×1194 1/16
པར་ཤོག	12.75
ཡིག་གྲངས།	ཁྲི་4
པར་གཞི།	2006 ལོའི་ཟླ་12 པར་པར་གཞི་1 བསྒྲིགས།
པར་ཐེངས།	2014 ལོའི་ཟླ་9 པར་པར་ཐེངས་2 བཏབ།
པར་གྲངས།	4,501-6,500
དཔེ་དེབ་ཨང་རྟགས།	ISBN978-7-223-02022-0
རིན་གོང་སྒོར།	(སྤུས་ལེགས་) 148.00 (དཀྱུས་མ་) 108.00

པར་གཞི་སྒེར་བདག་ཡིན་པས་འདྲ་བཙོས་པར་འདེབས་མི་ཆོག

ISBN 978-7-223-02022-0

9 787223 020220 >

定价：148.00元